

KUR'AN'A
İHANET
TARİHİ

İÇİNDEKİLER

AYETLERİN ARKA PLANLARI.....	3
KUR'ANA DOKUNMAK İÇİN TEMİZLENME GEREKLİ MİDİR?.....	17
KUR'AN'DA MUHAMMED (A.S)A SALAVAT GETİRME VAR MIDIR?.....	21
ALLAH'IN AYETLERİNİ “TEKZİB(YALANLAMA)” NE DEMEKTİR?.....	24
EVLİYA KAVRAMI.....	28
KABİR AZABI VAR MIDIR?.....	30
MEHDİ ZUHUR ETMEYECEK, İSA İNMEYECEKTİR.....	35
MÜSLÜMAN OLMAYANLAR CENNETE GİRER Mİ?.....	39
HAC HERKESE FARZ DEĞİLDİR.....	50
MÜSLÜMAN OLMAYANLARLA EVLENMEK CAİZ MİDİR?.....	55
VEFAT EDENLER ADINA HAYIR YAPILIR MI?.....	60
RECM(TAŞLAMA) CEZASI.....	63
NEBİ(A.S.)'IN ARKADAŞLARI GÖKTEKİ YILDIZLAR GİBİ MİYDİ?.....	68
İNFAK İLE SADAKANIN ARASINDAKİ FARK.....	71
KUR'AN'DA ŞEFAAT SİSTEMİNİN ÇÖZÜMÜ.....	75
KABİRDE ZAMAN YOK.....	80
HASENÂT” İLE “SÂLİHÂT” KAVRAMLARININ ARASINDA BULUNAN FARKLAR.....	83
CEHALET NE DEMEKTİR?.....	89
HAMD İLE ŞÜKÜR KAVRAMLARI.....	91
BELA - FİTNE - İMTİHAN KAVRAMLARI.....	95
“LİYUZHİRAHU ALED-DİNİ KÜLLİHİ” HANGİ ANLAMA GELİYOR?.....	97
İBLİS - ŞEYTAN - ŞEYETİN (ŞEYTANLAR).....	100
ALLAH TEMİZ OLAN BİR ŞEYİ HARAM KILAR MI?.....	104
ŞEYTAN.....	106
EVLATLIKLARINIZI ÖLDÜRMEYİN.....	111
FİTRAT DİNİ.....	114
VEFAT EDENLER ADINA HAYIR YAPILIR MI?.....	123
KUR'AN'IN BAĞLAM VE BÜTÜNLÜĞÜNE BİR ÖRNEK: ŞİRK.....	127
ÜTU'L KİTAB VE EHLİ KİTAB HANGİ ANLAMA GELİYOR?.....	131
ALLAH DİLEDİĞİNİ Mİ SAPTIRIR, DİLEYENİ Mİ?.....	139
ŞEYTAN EVLİYASINA İBRET LİK BİR TEMSİL.....	152
KUR'AN'DA “BEŞER” VE “İNSAN” KAVRAMLARI.....	155
ASHAB-I FİL GERÇEĞİ.....	156
İNSAN DUYGU BAKIMINDAN AHİRETLE BAĞIMLI YARATILMIŞTIR.....	163
“LEHMEL HİNZİR” NEDİR?.....	165
KUR'AN'IN MÜBİN OLMA ÖZELLİĞİ.....	174
KUR'AN'DA KIRAAT FARKLILIKLARI.....	181
DUA VE KADER.....	227
FAKİR VE MİSKİN KELİMELERİNİN ARASINDAKİ FARKLAR.....	242

AYETLERİN ARKA PLANLARI

Allah'ın kelimasına dikkatlice baktığımızda âyetlerin söyledikleri, birde söylemek istediklerinin olduğunu görüyoruz. Âyetlerin arka planda söylemek istedikleri şeyler ön planda söylediklerinin açıklaması gibidir. Bazen de söylemek istedikleri yani âyetin arka planı direkt olarak âyetlerin içinde yer almaktadır.

Mesela “Allah, kendilerine kitap verilenlerden, “Onu mutlaka insanlara açıklayacaksınız, onu sakın gizlemeyeceksiniz” diyerek söz almıştı. Onlar ise bunu kulak ardı edip arkalarına attılar. Onu az bir dünyalığa değiştirdiler. Yaptıkları alışveriş ne kadar kötü olmuştur.” (Âli İmran, 187)

Aslında vahyi açıklamak, onu gizlememek anlamına geldiği halde, âyette Yüce Allah “Onu mutlaka insanlara açıklayacaksınız” dedikten sonra “onu sakın gizlemeyeceksiniz.” buyurmuştur. Bunun hikmeti verilen emrin ve yapılması gereken görevin ne kadar önemli ve hayatı bir öneme sahip olduğunu ortaya koymak içindir. Yani yüce Allah hiçbir konuda insanların âhirette mazeret ileri sürme ve bir bahane ortaya koymamaları için âyetlerin arka planda kalan mesajlarını yani ne demek istediklerini de beyan ediyor.

Mesela “Rabbinizden size indirilene (Kur'an'a) tâbi olun. O'nu bırakıp da başka dostların (evliya) peşlerinden gitmeyin. Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz.” (Araf- 3)

Aslında indirilen vahye tabi olmak, din ve hüküm olarak ondan başka hiç kimseye tabi olmamak anlamına geldiği halde, “O’nu bırakıp da başka dostların (evliya) peşlerinden gitmeyin” buyurması, vahyin amaç ve karakteri açısından yüce Allah, böyle bir yöntemle âyetlerin detaylı bir şekilde anlaşılmasını kolaylaştırmak için bunu yapmıştır. Yani Allah’ın gönderdiği âyetlerin açık ve anlaşılır olmasını rahmeti açısından kendine gerekli kılmıştır. “Böylece suçluların yolu belli olsun diye âyetleri iyice açıklıyoruz.” (Enam- 55) “De ki: Şüphesiz ben Rabbinden gelen apaçık bir dilile dayanıyorum...” (Enam- 57)

Kur’an’da en az yedi yüz âyette “tezekkür, tefekkür, tefekküh, taakkul kavramlarının kullanılması bundan ileri gelmektedir. Özellikle “tedebbür” kavramına dikkatimiz çekilerek şöyle buyruluyor. “Hâlâ Kur’an üzerinde gereği gibi “tedebbür” etmeyecekler mi? Eğer o, Allah’tan başkası tarafından gelmiş olsaydı onda birçok çelişki bulurlardı.” (Nisa- 82) “Ey Resul! Sana bu mübarek kitab-ı, âyetlerini “tedebbür” etsinler ve aklını kullananlar öğüt alsınlar diye indirdik.” (Sad- 29) “Onlar hâlâ Kur’an’ı “tedebbür” etmiyorlar mı? Yoksa kalpleri kilitli mi? (Muhammed- 24) İşte bu yüzden âyetlerin arka planda kalan manaları ilâhi amacı ortaya koyuyor.

Dolayısıyla âyetlerin arka planda kalan manaları anlaşılmadan Kur’an’ın ne demek istediğini tam olarak kavramak mümkün değildir. Yani Müslümanın gerçek kimliğini, müşriğin kim olduğunu, tevhid’in hangi anlama geldiğini, fırka ve mezheplerin yıkılcılığını iyice anlayabilmek için âyetlerin arka planda kalan manalarını tedebbür etmek gerekiyor.

Dolayısıyla “din ve hüküm olarak Kur’an’dan başka hiçbir kaynak yoktur” dediğimiz zaman esas olarak anlatmak istediğimiz asıl maksadımız nedir?

Mesela: “...Bugün sizin dininizi mükemmelleştirdim, üzerinize tevhid nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam’a razı oldum...” âyet pasajının arka planda kalan asıl anlamı şöyledir.

Daha Allah Resulü hayatta iken din Allah tarafından indirilen vahiy ile tanımlanmıştır. Artık din için indirilen vahiyden başka hiçbir kaynak yoktur. Yani Allah'tan indirilen ve Resul tarafından tebliğ edilen dinin üzerine artık hiç kimse bir şey ekleyemez ondan bir şey eksilmez” Hatta Nebi'nin bile böyle bir şey yapma yetkisi yoktur. (Yunus-15; İsrâ-73,74,75; Hakka-44,45,46,47) Eğer arka planda kalan bu mânâya ulaşamıyorsak, Kur'an'ı boşuna telaffuz ediyoruz demektir.

Mesela “Gerçek olan Rabbinden gelendir. O halde sakın şüphe edenlerden olmayasın.” (Bakara- 147; Yunus- 94)

Âyetlerin arka planda kalan manaları:

“Din ve hüküm olarak Rabbimiz tarafından indirilmeyen, Allah tarafından gelmeyen her şey batıldır” Hak sadece Allah tarafından geliyorsa, O'nun tarafından indiriliyorsa, artık Allah tarafından gelmeyen bir şey hak olamaz. Çünkü hak birdir ve hak bir yerden gelir. Eğer öyle olmuyorsa herkes tarafından geleni hak olarak kabul etmemiz gerekiyor. O zaman tam olarak hakkın kimin yanında olduğunu nereden bileceğiz?

Hak hangi mezhebin ve hangi fırkanın yanındadır? Hangi âlim doğru söylüyor? İşte bütün bu keşmekeşten ve ihtilaflardan kurtulmanın tek çaresi tek kaynak, sonsuz ilim ve kudrete sahip olan ilâhi zâtın indirdiği vahiy olmalıdır. Aynen Yusuf (a.s) ın dediği gibi. “Ey zindan arkadaşlarım! Çeşitli rabler edinmek mi daha iyi, yoksa gücüne karşı durulamaz olan tek Allah mı?” (Yusuf, 39) En basit dünya işinde bile insanlar bir şey satın almak istediklerinde organik, saf, kaynağında, orijinal ve bozulmamış olanı almak için emek sarfederler.

Halbuki dinin Allah'a özel kılınması, saf ve temiz olarak yaşanması her şeyden daha öncelikli bir konudur. Âyetlerin bu arka planındaki manalarını idrak edemeyen Kur'an'ı tam manasıyla okumuyor demektir. Kur'an'ı hakkıyla okumayan ona tam manasıyla iman edemez. “Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler onu, hakkını gözeterek tilâvet ederler. Çünkü onlar ona iman ederler.

Ama her kim (onun gerçeklerini gizleyip) kafir olursa işte gerçekten hüsrana uğrayanlar bunlardır” (Bakara- 121) Kur’an’a hakıyla iman etmeyen ve hakkını gözeterek okumayanlar sadece yalan ve iftira üretirler. “Allah’ın âyetlerine iman etmeyenler yok mu, kuşkusuz Allah onları doğru yola iletmez ve onlar için elem verici bir azap vardır. Allah’ın âyetlerine iman etmeyenler ancak yalan uydurur. işte onlar yalancıların ta kendileridir.” (Nahl-104,105)

Mesela “İşte O, sizin gerçek Rabbiniz olan Allah’tır. Artık haktan sonra sapkınlıktan başka ne kalır?” (Yunus- 32)

Ayetin arka planda kalan manası: Din ve hüküm olarak vahiy’den başka yani Allah tarafından indirilen emirler dışında kalan her şey din adına bir sapkınlık, bir yozlaşma ve haktan ayrılmadır.

Mesela “...sapıtmamanız için Allah size açıklama yapıyor. Allah herşeyi bilendir.” (Nisa- 176)

Ayetin arka planda kalan manası: Din ve hüküm olarak vahiy’den başka hidayet yoktur. Sadece Allah’tan indirilen vahiy ile hidayete ulaşılır. Hidayet için Allah gerekli olan bütün açıklamaları yapmıştır. Bunun aksi yollar bölünme, dağılma ve parçalanma ile neticelenir.

Mesela “(Nuh) Dedi ki: Ey kavmim! Bende, herhangi bir sapkınlık yoktur, fakat ben âlemlerin Rabbi tarafından gönderilmiş bir elçiyim. Size Rabbinin vahyettiklerini duyuruyorum, size vahiy’le öğüt veriyorum ve ben sizin bilmediklerinizi Allah’tan (gelen vahiy ile) biliyorum.” (Araf- 61, 62)

“(Hud) Dedi ki: Ey kavmim! Ben beyinsiz değilim; fakat ben âlemlerin Rabbinin gönderdiği bir Resulüm. Size Rabbinin vahyettiklerini duyuruyorum ve ben sizin için emin bir nasihatçiyim. Sizi uyarmak için içinizden bir adam vasıtasıyla Rabbinizden size bir zikir (vahiy) gelmesine şaşırdınız mı?...” (Âraf-67,68,69)

Âyetlerin arka planda kalan manası: Allah’ın elçileri sadece Allah tarafından indirilen vahiy’le kavimlerini uyarmışlardır.

Yüce Allah tarafından indirilmeyen hiçbir şeye karşı insanlar sorumlu olmazlar, sorumluluk yalnız Allah tarafından indirilen emir ve öğütlerle olur. Yüce Allah'ın "...Ey Meryem oğlu İsa! İnsanlara beni ve anamı Allah ile beraber, ondan başka ilah edin, diye sen mi söyledin" buyruğuna karşı, İsa (aleyhisselam) söyle cevap veriyor. "...Seni tenzih ederim, hakkım olmayan bir şeyi söylemek bana yakışmaz..." Ben onlara ancak bana emrettiğini söyledim: Benim de Rabb'im sizin de Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin, dedim" (Maide- 116,117) Özellikle âyette bulunan "...ben onlara ancak bana emrettiğini söyledim..." cümlesi önemlidir. Kur'an'da arka plan bazen aynı âyetin içinde bazen de diğer âyetlerin içinde yer almaktadır.

Mesela: Yukarıda geçen Âraf suresi-61,62,67,68,69 âyetlerinde Allah elçilerinin sadece indirilen vahyi tebliğ ettiklerini gösteren âyetlerin arka planda kalan manalarını şu ayetler ön plana çıkarılmaktadır. "Ey Resul! De ki: Ben, sadece, vahiy ile sizi uyarıyorum. Fakat sağır olanlar ikaz edildikleri zaman bu çağırışı duymazlar." (Enbiya- 45)

"Biz onların dediklerini çok iyi biliriz. Sen onların üzerinde bir zorlayıcı değilsin. Tehdidimden korkanlara Kur'an'la öğüt ver" (Kaf-45) Elçiler sadece Allah tarafından indirilen vahyi insanlara tebliğ ederler. Bu gerçeği insanlara kabul ettirdiğimiz zaman dini ve sosyal bütün sorunlar çözülmüş, ümmet hadis ve mezheplerin belasından ve hurafelerin esaretinden kurtulacağı gün olacaktır.

Mesela "Siz farkında olmadan, ansızın başınıza azab gelmezden önce Rabbinizden size indirilenin en güzeline tâbi olun." (Zümer-55) "Şüphesiz bu, benim dosdoğru yolumdur. Buna uyun. Başka yollara uymayın. Zira o yollar sizi Allah'ın yolundan ayırır. İşte bilinçli olmanız için Allah size bunları emretti." (Enam- 153) "İşte bu Kur'an bizim indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. Buna tâbi olun ve Allah'tan korkun ki size merhamet edilsin." (Enam- 155)

Yukarıdaki üç âyetin arka planda kalan manasını şu ayet açık olarak ortaya koymaktadır.

“Rabbinizden size indirilene (Kur’an’a) uyun. Onunla beraber başka evliyanın peşlerinden gitmeyin. Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz.” (Araf-3) O halde insanları Kur’an’dan uzaklaştıran bütün hadisler ve onların üzerine bina edilen tüm mezhep ve içtihatlar, cemaat ve tarikatlar batıldır, şeytanların ve tağutların karanlık yoludur.

Dolayısıyla din ve hüküm olarak müracaat edilecek tek merci Allah, yegane kaynakta Kur’an olduğu için başka bir kaynağın peşinde gidenler dünya ve ahirette Allah’ın mağfiret ve merhame-tini kaybederler. Bunlarda zerre kadar takva, ihlas, akli kullanma, sorgulama ve düşünce bulunmamaktadır.

Mesela, “(Ey Nebi!) De ki: Eğer haktan saparsam kendi aleyhime sapmış olurum (Bu kendi nefsimden kaynaklanan bir şeydir) Eğer hidayeti bulursam, bu da Rabbimin bana vahyettiği Kur’an sayesindedir. Şüphesiz O, (her şeyi) işiten, (kullarına) yakın olandır.” (Sebe-50)

Âyetin arka planda kalan manası: “Allah hiç kimseye vahiy’den bağımsız olarak hidayet vermez, hidayet bulmanın ve hidayete ulaşmanın tek yolu Kuran’dır.”

Yukarıdaki âyet “mehdi, gavs, şeyh, evliya ve ilâhlara kulluk eden kafir ve müşriklere açık bir reddiye hükmünde olan bir âyettir. Aynı zamanda Şia ve Ehli Sünnet dininin muhaddis ve müctehidlerine yani âlimlerini de yalanlamaktadır. Onların bütün rivayet ve içtihatlarını dolayısıyla mezheplerini yerle bir etmektedir.

Mesela, (Ey Resul! De ki: Ey insanlar! Size Rabbinizden hak (Kur’an) gelmiştir. Artık kim doğru yola gelirse, ancak kendisi için gelecektir. Kim de saparsa, o da ancak kendi aleyhine sapacaktır. Ben sizin üzerinize vekil değilim (Sadece Kur’an’ı tebliğ etmekle memurum) (Yunus- 108) (Ey Resul!) De ki: Ben ancak, bu şehrin Rabbine-ki O burayı dokunulmaz kılmıştır- kulluk etmekle emrolundum. Her şey de zaten O’na aittir. Bana Müslümanlardan olmam ve (sadece) Kur’an okumam emredildi. Artık kim doğru yola gelirse,

yalnız kendisi için gelmiş olacaktır; kim de sapsarsa ona de ki: Ben sadece(vahiy'le) uyarıcılardanım.” (Neml-91,92)

Âyetlerin arka planda kalan manaları: “İnsanların hidayetini Kur'an'dan başka hiçbir kaynak gerçekleştiremez. Kur'an'ın aydınlığından uzak, rivayetlerin karanlığına mahkum olan toplumlar sapkınlığın tam merkezinde bulunurlar.

Dolayısıyla dinde hadis ve mezhepleri kendine hidayet rehberi kabul eden âlimlerin son durakları cehennem olacaktır. Müntesiplerini bu dünya hayatında cehennemin mutfağına esir ettikleri gibi âhirette de toptan hüsrana uğrayacaklardır. (Bakara-165,166,167)

Mesela, “(Ey Nebi!) Sen, sana vahyedilene tâbi ol ve Allah hükmedinceye kadar sabret. O hakimlerin en hayırlısıdır.” (Yunus-109) (Ey Nebi!) Rabbinden sana vahyedilene tâbi ol, O'ndan başka ilâh yoktur. Müşriklerden yüz çevir.” (En'am-106) “...Ben bana vahyedilenden başkasına uymam. Çünkü Rabbime karşı gelirsem elbette büyük günün azabından korkarım.” (Yunus- 15)

Âyetlerin arka planda kalan manası: Yüce Allah gerçeği tüm açıklığıyla ortaya koyduktan sonra Allah Resulü adına iftira edilen hadislerin peşinde giden bir toplumun dünyadaki durumu karanlık ahirette ise cehennem azabı olacaktır.

Mesela, (Yahudiler) Allah'ın yanı sıra bilginlerini Hristiyanlarda rahiplerini ve Meryem oğlu Mesih'i rabler edindiler. Halbuki onlara ancak tek Allah'a kulluk etmeleri emrolundu. O'ndan başka ilah yoktur. O, bunların koştukları şeylerden münezzehtir.” (Tevbe-31)“Ey iman edenler! (Biliniz ki) hahamlardan ve rahiplerden birçoğu insanların mallarını haksız yollarında yerler ve insanları Allah'ın yolundan engellerler...” (Tevbe- 34)

Âyetlerin arka planda kalan manaları: “Din ve hüküm olarak Allah tarafından indirilen vahiy'den başka hiç kimse bir şey ortaya koyamaz. Din ve hüküm olarak Allah'tan başka otorite ve hüküm koyucu kabul edenler onları ilâhlaştırmış olurlar. Tekrar etmekte fayda vardır. Bazı âyetlerin arka planda kalan manaları diğer âyetler

tarafında ortaya konmaktadır. Yukarıdaki âyetlerin arka planlarını şu ayetler ortaya koymaktadır.

“Allah’ın yanı sıra taptıklarınız sizin ve atalarınızın taktığı bir takım (batıl) isimlerden başka bir şey değildir. Allah onlar hakkında (hüküm koyabileceklerine dair) bir delil indirmemiştir. Hüküm yalnız Allah’ındır. O size kendisinden başkasına kulluk etmemenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler.” (Yusuf- 40)

Yukarıdaki âyete göre, Allah’ın hükmünden başka bir hüküm kabul edenler ona kulluk etmiş olurlar. Çünkü hüküm sadece ve sadece Allah’a aittir. “Ayrılığa düştüğünüz herhangi bir şeyde hüküm vermek; Allah’a (Kur’an’a) mahsustur. İşte bu Allah, benim Rabbim’dir. O’na dayandım ve ona yönelirim.” (Şura- 10)

Mesela “Ey Resul! De ki: Ben, sadece vahiy ile sizi uyarıyorum. Fakat sağır olanlar ikaz edildikleri zaman bu çağrıyı duymazlar” (Enbiya-45) “Biz onların dediklerini çok iyi biliriz. Sen onların üzerinde bir zorlayıcı değilsin. Tehdidimden korkanlara Kur’an’la öğüt ver.” (Kaf-45) “De ki: Hangi şey şahadetçe en büyüktür? De ki: (Allah’tan başka ilah olmadığına dair) benimle sizin aranızda Allah şahittir. Bu Kur’an bana, kendisiyle sizi ve ulaştığı herkesi uyarmam için vahyolundu...” (En’am-19)

Ayetlerin arka planda kalan manaları: Din ve hüküm olarak uyarı ve ikaz sadece Kur’an ile yapılacaktır Hatta öğüt ve nasihat olarak da Kur’an yeterli bir kaynaktır. “...Bu Kur’an âlemlere (insanlara) ancak bir hatırlatmadır.” (Enam- 90) “... Kur’an âlemler (insanlar) için ancak bir öğüttür, (hatırlatmadır) (Yusuf- 104)

“Biz ona (Resul’e) şiiir öğretmedik, zaten ona yakışmazdı da, onun söyledikleri, ancak Allah’tan gelmiş bir öğüt ve apaçık bir Kuran’dır. Diri olanlar uyarısın ve kâfirler azabı hak etsinler diye” (Yasin- 69, 70) “Bu Kur’an ancak âlemler (insanlar) için bir öğüttür” (Sâd- 87) “O, herkes için, sizden doğru yolda gitmek isteyenler için bir öğüttür.” (Tekvir- 27, 28) Allah elçilerinin sadece kendilerine iletilen vahiy ile

tebliğ görevini yaptıklarını insanlara kabul ettirdiğimiz gün bütün sorunlar çözülmüş ve İslam toplumu arasında bölücülük ve anarşiye sebep olan rivayet ve mezheplerin gücü zayıflayacaktır.

Mesela “Siz farkında olmadan, ansızın başınıza azap gelmezden önce Rabbinizden size indirilenin en güzeline. Kur’an’a tâbi olun.” (Zümer- 55) “İşte bu Kur’an, bizim indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. Buna uyun ve Allah’tan korkun ki size merhamet edilsin.” (Enam- 155)

Âyetlerin arka planda kalan manaları: Dn ve hüküm olarak Kur’an’dan başka kaynağa iman edenler, başka bir kaynağın peşinde gidenlerde bilinç olmaz. Onlar akıldan yoksun ve düşüncesiz insanlardır. Bu yüzden dünya ve ahirette Allah onlara merhamet etmeyecektir.

Dolayısıyla din ve hüküm olarak Kur’an’dan başka kaynak edinenler hangi din adı altında olurlarsa olsunlar dünya ve ahirette perişan olmaları muhakkaktır.

Mesela “Ey Nebi! Sen, sana vahyedilene tâbi ol ve Allah hükmedinceye kadar sabret. O hakimlerin en hayırlısıdır”(Yunus- 109) “Ey Nebi! Rabbinden vahyedilene tâbi ol, O’ndan başka ilah yoktur. Müşriklerden yüz çevir.” (En’am-106) “Onlara ayetlerimiz apaçık olarak okunduğu zaman (öldükten sonra) bize kavuşmayı beklemeyenler: Ya bundan başka bir Kur’an getir veya bunu değiştir! dediler. De ki: Onu kendiliğimden değiştirmem benim için olacak şey değildir. Ben, bana vahyedilenden başkasına uymam. Çünkü Rabbime isyan edersem elbette büyük günün azabından korkarım.” (Yunus-15)

Âyetlerin arka planda kalan manaları: Yüce Allah vahiy ile gerçeği apaçık ortaya koymuş iken, Nebi(a.s.) sadece indirilen vahye tâbi olması emredilmişken Nebi adına uydurulan hadislerin peşinden giden toplumun dünyadaki inancı yalan, hayatı hüsrana, ahiretteki durumu ise cehennem azabından başka hiçbir şey değildir.

Çünkü Şia ve Ehli Sünnet dininin muhaddis ve müctehidleri yani din önderleri Allah’a yani Resulü’ne iftira ederek apaçık olan

aydınlık hidayeti hadis ve sünnet sapkınlıklarıyla değiştirmişlerdir. Yani Kur'an'ın ifadesiyle "sapkınlığı hidayete bedel olarak satın almışlardır." (Bakara- 175, 176)

Mesala "Musa dedi ki: Ey Firavun! Ben âlemlerin Rabbi tarafından gönderilmiş bir Resulüm. Allah hakkında haktan (vahiy) başkasını söylememek benim üzerime bir görevdir. Size Rabbinizden apaçık bir delil getirdim. Artık İsrailoğullarını benimle bırak" (Araf- 104,105)

Âyetlerin arka planda kalan manası: Allah'ın Resulleri sadece Yüce Allah'tan indirilen âyetleri tebliğ ederler.

Dolayısıyla 105. âyetteki "Allah hakkında gerçeklerden başkasını söylememek" cümlesi çok önemlidir. Yani din adamları ancak vahiy ile uyarı yaptıkları zaman "Allah hakkında gerçeklerden başkasını söylememiş" olurlar.

Dolayısıyla Şii ve Sünni din adamları rivayetleri kendilerine tek kaynak edindikleri ve bunları Allah Resülü'ne nispet ettikleri için Allah hakkında yalan ve iftira etmiş olmaktadır ve Allah'a iftira edenden daha zalim hiç kimse yoktur.

Çünkü Allah'a iftira edilen bir dinden daha tehlikeli bir yol yoktur. İnsanlık tarihinde Allah adına iftira edilen dinler nedeniyle birçok katliam, kargaşa, terör, isyan ve düşman istilaları, taklit ve cehalet, gericilik ve vahşet meydana gelmiştir. Yani Allah'a iftira bir din ve inanç çıkarmanın neticesi büyük bir zulüm olmuştur. "Yalan sözlerle Allah'a iftira edenden veya O'nun âyetlerini yalanlayandan daha zalim kim vardır? şüphe yok ki zalimler kurtuluşa eremezler." (Enam- 21) "Allah'a karşı yalan uydurandan yahut kendisine hiçbir şey vahyedilmemişken nana da vahyedildi" diyenden ve "Bende Allah'ın indirdiği âyetlerin benzerini indiririm diyenden daha zalim kim vardır? (Enam- 93)

"Allah'a karşı iftira edenden daha Zalim kim vardır?..." (Hud- 18) "Kendisine Rabbinin âyetleri hatırlatılıp da ona sırt çevirenden, kendi elleriyle yaptığını unutandan daha zalim kim vardır? Biz

onların kalplerine Kur'an'ı anlamalarına engel olan bir ağırlık, kulaklarına da sağırlık verdik. Sen onları hidayete çağırırsan da artık ebediyen hidayete eremeyeceklerdir.” (Kehf-59) “Allah’a karşı iftira edenden yahut kendisine hak gelmişken onu yalan sayandan daha zalim kim vardır? Cehennemde kâfirlere yer mi yok.” (Ankebut-68) “Kendisine Allah’ın âyetleri hatırlatıldıktan sonra onlardan yüz çevirenden daha zalim kim vardır? Muhakkak ki biz (vahyin yanında başka kaynak kabul eden) günahkarlardan (müşriklerden) İntikam alacağız.” (Secde- 22)

Mesela (Yahudiler) Allah’ın yanı sıra bilginlerini (hahamlarını): (Hristiyanlar) da rahiplerini ve Meryem oğlu Mesih’i rabler edindiler. Halbuki onlara ancak bir tek Allah’a kulluk etmeleri emrolundu. O’ndan başka ilah yoktur. O, bunların koştukları şeylerden münezzehtir.” (Tevbe- 31) “Ey iman edenler! (Biliniz ki) hahamlardan ve rahiplerden birçoğu insanların mallarını haksız yollardan yerler bu insanları Allah’ın dosdoğru yolunda engellerler...” (Tevbe-34)

Âyetlerin arka planda kalan manaları: Hiç fark etmiyor, insanlık tarihi boyunca Allah elçilerinden sonra din adamları Allah’ı ve dini kullanarak, insanların mallarını haksız yollardan yemiş ve uydurdukları din ile insanları Allah’ın hidayet yolundan uzaklaştırmışlardır. İşte Yahudi, Hristiyan, Şii ve Sünni din adamları aynen bunu yaparak tarihte büyük bir zulüm ve katliam, anarşi ve terör, kaos ve kargaşa ihtilaf ve parçalanmanın ortaya çıkmasına sebep oldular.

Mesela “Dinlerine uymadıkça Yahudiler de Hristiyanlar da asla senden razı olmayacaklardır. De ki: Hidayet, ancak Allah’ın hidayetidir. Sana gelen ilimden sonra onların arzularına uyacak olursan andolsun ki, Allah’tan sana ne bir dost ne de bir yardımcı vardır.” (Bakara- 120)

Âyetin arka planda kalan manası: Müşrikler hiçbir zaman Allah tarafından indirilen vahyin hidayetini tek kaynak kabul eden muvahhid Müslümanlardan razı olmayacaklardır.

Dolayısıyla durum bundan ibaret olsa da vahiy'den uzaklaşip uydurma dinin rivayetlerine gitmek büyük bir zulümdür. Böyle yapanları yüce Allah yönsüz ve yardımsız olarak ortada bırakır.

Mesela “Andolsun biz Kur’an’ı öğüt almak isteyenler (veya düşünce sahibi olanlar) için kolaylaştırdık. Ondan öğüt alan yok mu?” (Kamer- 17, 22, 32, 40) “Biz Kur’an’ı, sadece, onunla Allah’tan sakınanları müjdeleyesin ve karşı gelenleri şiddetle uyarasın diye senin dilinle indirip okutarak kolaylaştırdık.” (Meryem- 98) “Biz onu (Kur’an’ı) öğüt alsınlar diye senin dilinde indirerek kolay anlaşılmasını sağladık.” (Duhan- 58)

Âyetlerin arka planda kalan manaları: Bu âyetler gibi onlarca âyetten sonra yani Kur’an’ın açık, anlaşılır, detaylandırılmış kolay bir kitap olduğunu ısrarla vurgulandıktan sonra onun kapalı, zor, anlaşılmaz olduğunu söyleyen Şii ve Sünni adin adamları büyük bir iftira ile Kur’an’a ihanet etmektedirler.

Mesela “(Hakkın üzerini örten) kafirler, bu Kur’an’ı sakın dinlemeyin, okunurken gürültü yapın. Umulur ki galip gelirsiniz, dediler.” (Fussilet- 26)

Âyetin arka planda kalan manası: Şia ve Ehli Sünnet’in bütün rivayet ve içtihatları, fıkıh ve mezhepleri Kur’an’ı susturmak için bir provokasyon bir operasyon ve bir organizasyondur.

Dolayısıyla Şia ve Ehl-i Sünnet’in rivayet bataklığına düşenler hiçbir zaman Kur’an’ın selâmet sahiline ulaşamazlar.

Mesela “İnsanları Allah’a çağırın ameli salih işleyen ve “Ben Müslümanlardanım” diyenden daha güzel sözlü kim vardır.” (Fussilet- 33) “...O (Allah) gerek daha önce gelmiş kitaplarda gerekse bunda (Kur’an’da) Müslümanlar adını verdi.” (Hac-78)

Âyetlerin arka planda kalan manaları: Kendilerini İslamdan başka bir isim ile niteleyenler yani Allah kendilerine vahiy indirdikten ve Müslüman adını verdikten sonra kendilerine Yahudi, Hristiyan, Şii ve Sünni adını verenler Allah’a karşı haddi aşmış ve vahiy’den uzaklaşmışlardır.

Mesela: “De ki: Kesin delil ancak Allah’ındır...”

Âyetin arka planda kalan manası: Din ve hüküm olarak Kur’an’dan başka delil arayanlar yalan söylüyorlar.

Mesela “Dinlerini parça parça edip gruplara ayrılanlar var ya, (Ey Nebi!) senin onlarla hiç bir ilişkin yoktur.” (Enam- 159) “Ey Nebi! Sen yüzünü hanif (saf Müslüman) olarak dine, Allah’ın insanları hangi fitrat üzere yaratmış ise ona çevir. Allah’ın yaratışında (Tevhid- İslam) değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler. Hepiniz O’na (Kur’an’a) yönelerek Allah’a karşı gelmekten sakının, salat-ı ikame edin, müşriklerden olmayın. Dinlerini parçalayan ve bölük bölük olanlardan olmayın. Bunlardan her fırka kendilerinde olan inanç ile sevinip kibirlenmektedir. (Rum- 30, 31 32, 32)

Âyetlerin arka planda kalan manaları: Hristiyanlık, Yahudilik, Şiilik ve Sünnilik ve bütün yan kolları ihtilaf, bölücülük ve şirkten başka bir şey değildir. Yukarıdaki âyetlerde arka plan âyetlerin içinde yer almıştır.

Dolayısıyla Rum suresi 30 31 ve 32. ayetleri batıl dinleri ve mezhepleri deşifre etmede gerçekten çok önemli âyetlerdir.

Mesela “Bunlar (evliya- ilâhlar- şeyhler- gavslar) sizin ve atalarınızın taktığı birtakım uydurma isimlerden başka bir şey değildir. Allah onlar hakkında (doğru yolda olduklarına dair) hiçbir delil indirmemiştir. Onlar ancak zanna ve nefislerinin heva ve hevesine uyuyorlar. Halbuki kendilerine Rableri tarafından yol gösterici ve hidayet edici Kur’an gelmiştir.” (Necm- 23) “Andolsun biz size hakkı getirdik, fakat çoğunuz haktan hoşlanmıyorsunuz.” (Zuhruf-78) “Yeryüzünde bulunanların çoğuna uyacak olursan, seni Allah’ın yolundan saptırırlar. Onlar zandan başka bir şeye tâbi olmaz, yalandan başka bir söz söylemezler.” (En’am-116)

“Bu âyetlerin arka planı: Din ve hüküm olarak Kur’an’dan başka kaynak edinilenlerin hiçbir zaman hidayete tabi olmadıklarını, inanç ve fikir olarak çoğunluğa uymanın sapkınlık olduğunu,

hidayete ulaştıracak tek kaynağın Kur'an olduğunu, vahiy'den başka bütün sözlerin sadece bir algı olduğunu açık olarak göstermektedir. Özellikle Necm suresi 23. âyetinde bulunan "...Onlar ancak zanna ve nefislerinin arzusuna uyuyorlar. Halbuki kendilerine Rableri tarafından hidayet gelmişti" cümlesi çok önemlidir.

Dolayısıyla hidayet sadece Allah katından indirilen vahiy'le mümkün oluyor. Din ve hüküm olarak Kur'an'dan başka hiçbir kaynak ve hidayet edici yoktur.

KUR'AN'A DOKUNMAK İÇİN TEMİZLENME GEREKLİ MİDİR?

Kur'an'a dokunmanın ve onu okumanın abdest ve gusül, hayız ve nifas ile hiçbir alakası yoktur. Daha doğrusu insanlarla bir ilgisi bulunmamaktadır. Mekke müşriklerinin “Bu Kur'an'ı Muhammed'e şeytanlar indiriyor.” iftiralarına karşılık olarak hepsi Mekke'de nazil olan birçok âyette şeytanların Kur'an'da tasarrufa güçlerinin yetmeyeceğine cevap verilir. Mekke'de nazil olan bu âyetlerde “Kur'an'ı Yüce Allah'ın indirdiği, (Abese-11-16) “Şeytanların onu indirmediği (Şuara - 210 - 211) “Allah'ın koruması altında olduğu, (Vakıa,77--79) bildirilmektedir.

Bu konuyu biraz açacak olursak “Şüphesiz bu korunmuş bir kitapta bulunan değerli bir Kur'an'dır. Ona temiz olmayanlardan başkası dokunamaz.” (Vakıa-77,78,79)

Bu âyetlerde kastedilen şeytanların Kur'an'a dokunmalarının mümkün olmadığıdır. Yüce Allah tarafından indirildiğini açıklama vardır. Neden mi? Eğer Yüce Allah, insanların Kur'an'a abdestsiz ve cünüp olarak dokunmamalarını isteseydi “İle yemessühü” “ona dokunamaz” değil, “İle temüssühü” “ona dokunmayın” buyururdu. “Zinaya yaklaşmayın...” (İsra-32) içki ve kumar hakkında “...bunlardan uzak durun...” (Maide- 90) âyetleri buna örnektir. Helal ve haramlar konularında Kur'an açık ve net bir dil kullanır.

Söz konusu âyette geçen “dokunamaz” ibaresi “nehiy” “yasaklama” anlamında değil, “nefiy” anlamında kullanılmıştır. Yani “Ey Mekke müşrikleri! şeytanların Kur'an'a dokunmaları mümkün değildir, yalan söylemeyin, ve iftira atmayın.” anlamına gelmektedir.

Dolayısıyla Vakıa 79. âyette geçen “lé yemessuhu” “ona dokunamaz” kelimesi, “onunla oynayamazlar” “ondan bir şey çıkaramazlar, ona bir şey ekleyemezler, onda tasarruf sahibi olamazlar” demektir. Bundan başka bir mana çıkarmak katmerli bir cehalettir. Yani “Ey Mekke Müşrikleri! İddia ettiğiniz gibi şeytanların Kur'an'a müdahale etmeleri mümkün değildir, iftira atmayın, yalan konuşmayın, dürüst olun” demek istenmiştir. Haliyle Kur'an'a dokunma olmayınca onunla oynama, ondan bir şey çıkarma, ona bir şey ekleme de olmayacaktır. Veya “ona dokunamaz” demek, “onu hakkıyla okuyamaz ve ondan bir şey anlayamazlar.” anlamına gelmektedir.

İşte Vakıa suresinde bulunan “ona temiz olmayanlar dokunamaz.” âyetinin bağlam ve bütünlüğünden örnekler. “Onu (Kur'an'ı) şeytanlar indirmedir. Bu onlara düşmez, zaten güçleri de yetmez. Şüphesiz onlar vahyi işitmekten uzak tutulmuşlardır.” (Şuara-210- 211- 212) “O (Kur'an) şüphesiz değerli, güçlü ve arşın sahibi (Allah'ın) katında itibarlı bir elçinin sözdür. O lânetlenmiş şeytanın sözü değildir.” (Tekvir- 19- 28)

Kur'an, sadece Müslümanlara hitap eden, onlara özel kılınmış bir hitap değildir. Kur'an tüm insanlığın ortak değeridir. Kur'an bütün insanları muhatap almıştır. Bu değerli tek hidayet ve rahmet kaynağına ulaşmak, bilgilerinden faydalanmak için hiçbir engelin olmaması gerekir.

Dolayısıyla, Kur'an'a, maddi temizlik olmadan ve cünüp olan, hayız ve nifas halinde bulunan kadınlar başta olmak üzere, aya ve güneşe tapan, Hristiyan, Yahudi, kısaca herkes, her durumda, her zaman dokunabilir. Bunun aksini savunma hurafedir, cehalettir, yalandır, Allah'a ve Resülü'ne iftiradır. Herkes Kur'an'a dokunabilir. Kur'an'a dokunmada zerre kadar bir günah ve sorumluluk yoktur.

Aksine cünüp ve maddi temizlik olmadan olarak Kur'an'a dokunma bütün bu yalan ve iftiralara karşı gelmek olacağından dolayı sevap ve fazilet olarak kabul edilebilir. Açık ve net olarak söylüyoruz. Abdestsiz ve cünüp, hayız ve nifas halinde olan kadınların Kur'an'a dokunmaları büyük bir hayır ve önemli bir sevaptır.

Çünkü bir şey sakıncalı ve haram olmayınca, onu yapmak mubah ve sevaptır. Maddi temizlik ve cünüp, hayız ve nifas halinde Kur'an'a dokunulmaz demek Kur'an'a iftiradır. Helal olan bir şeyi haram kılma olduğundan Allah'a iftiradır. Böyle bir şey söylemek Allah'a din öğretmek olduğundan büyük bir ahlaksızlıktır. Kur'an'ı kendi bütünlüğü içinde anlayan, aklını kullanan hiç kimse böyle bir şey söylemez.

Paralel din adamlarının cehaletini anlamak mümkün değildir. Mekke müşriklerine "cevap" olarak inen bir âyeti müminlere "emir" olarak kullanmışlardır. Aslında "ona temiz olmayanlar dokunamaz" ayeti indiğinde Kur'an kitap haline getirilmemişti. Yani Kur'an, Allah Resulü'nün ve iman edenlerin gönüllerinde idi. Kur'an'ın mushaf olması yani Kur'an'ın elle dokunulacak, gözle görülecek hale gelmesi Allah Resulü'nden sonra ashabın müdahalesi sonucunda gerçekleşmiştir.

Yani Allah tarafından indirilen vahye insanların dokunması ve onu gözle görmeleri mümkün değildir. Allah tarafından indirilen vahiy, gözle görülecek, elle dokunulacak bir şey değildir. "Ona temiz olmayanlar dokunamaz." ayeti nazil olduğunda henüz maddi temizlik meşru kılınmamıştı. Çünkü maddi temizlik âyeti hicretten sonra nazil olmuştur.

Kur'an'a dokunma ile ilgili bütün âyetlerin konusu şeytanlardır. Yani Mekke müşriklerinin iftiralarına cevaptır. Aslında Kur'an denildiğinde nesnelere yazılmış olanı değil, levh-i mahfuzda bulunan Kur'an'ı anlamak gerekiyor. Esas Kur'an, levh-i mahfuzda (muvahhidlerin gönüllerinde) olandır. "Gerçekte o yalanladıkları, aslı levh-i mahfuzda bulunan şerefli Kuran'dır." (Buruc- 21-22)

Elimizde bulunan Kur'an değil, mushaftır. Yani bir deri parçasına, tahtaya, plastik maddesine veya bir mermer yazılan âyetler bu maddeleri Kur'an'ı yapmaz. Bilgisayar ve cep telefonu hiçbir zaman Kur'an sayılmazlar. Bir kağıt parçası hiçbir zaman Kur'an sayılmaz.

Dolayısıyla insanların maddi temizlik olmadan ve cünüp olarak Kuran'a dokunmamalarını söylemek bir saygı değil, büyük bir sorumsuzluk ve ağır bir iftiradır.

Kur'an bir kitap değil, bir söz, bir kelam ve bir hitaptır. Yani onun karakteri ve yapısı sözün gücüne dayanır. Kur'an'ın indiği zemin insanların yazıdan ve yazılı metinlerden uzak oldukları bir coğrafyadır. Ondaki tekrarlar bu yüzdendir. Söz ve hitap yani sözün gücü tekrarı kaldırır, fakat yazılı metinlerde tekrar olmaz.

Kur'an'ın bazı âyetlerde kendisini "kitap" olarak tanıtmaması Allah'ın koruması altında olması, belli bir sistemenin bulunması, bağlam ve bütünlüğe sahip bulunmasından dolayıdır. "Nezdimizde hakkı söyleyen bir kitap vardır. Ve onlar haksızlığa uğratılmazlar." (Müminün-62) Halbuki Allah'ın indinde maddi nesnelere yazılı kitap bulunmamaktadır. Kur'an'da geçen "kitap" sözcüğü "vahiy" anlamında kullanılmıştır. Yoksa Kur'an kitap değil, söz ve hitaptır.

KUR'AN'DA MUHAMMED (A.S)A SALAVAT GETİRME VAR MIDIR?

Geleneksel dinin her şeyi yalan olduğu gibi, Muhammed'e salavat duası da büyük bir yalandır. Kur'an'a göre Muhammed'e salavat getirme ve salavat çekme diye bir şey yoktur. Muhammed'e salavat çekmenin kaynağı olarak gösterilen Ahzab suresi 56. âyette Yüce Allah şöyle buyuruyor. “Allah ve melekleri Nebi'ye salât (yardım) eder ve destek olurlar. Ey iman edenler! Sizde Nebi'ye salât (yardım) edin ve destek) olun. Geleneksel din adamlarının muhaddis ve müctehidleri o kadar Kur'an'dan uzaklar ki, âyette “Muhammed” ismi geçmemesine rağmen salât kavramını asırlardan beri “Muhammed” bağlamında kullanmışlardır.

Bunun sebebi, dinlerinde “Nebi” ve Resulü'n” yeri olmamasından kaynaklanmaktadır. Halbuki ilgili âyette geçen “salât” “Muhammed” bağlamında değil, “Nebi” bağlamında kullanılmıştır. Yani “Nübüvvet makam ve mertebesi” ile ilgilidir. Muhammed'in ismiyle hiç bir alakası yoktur. Bu âyetin içerisinde yer aldığı yedi âyetten oluşan pasaj, içerik ve biçim olarak birbirinden ayrılmayacak şekilde bir bütünlük arzeder. Pasajın konusu “Nübüvvet” makamına sahip olan Muhammed(a.s) ı üzüp incitecek tavır ve davranışlardan kaçınmakla ilgilidir.

Âyetin Muhammed'e salavat getirmek, salavât okumakla hiçbir

alakası yoktur. Nübüvvet'in makam ve itibarını, nübüvvet hukukunu korumakla ilgilidir. (Muhammed'in değil) Çünkü Kur'an'ın bağlam ve bütünlüğüne baktığımızda şu ilginç gerçeği görüyoruz. Kendisine vahiy indirilinceye kadar Muhammed'in diğer insanlardan bir farkı yoktur. Kendisini Allah tarafından vahiy indirilince kadar Muhammed(a.s), Ebubekir, Ömer, Ali ve Ammar gibi bir Mekke vatandaşıdır. (Kehf- 111; Fussilet 6; Şura-52) Kendisine vahiy indirdikten sonra Muhammed'in Mekke vatandaşlığı sona erer. Bunun yerine yani "Muhammed" kimliği yerine "Nübüvvet" makam ve mertebesi ile "Risalet" misyonu verilir.

Dolayısıyla Allah tarafından kendisine vahiy indirildikten sonra o artık Muhammed değil, Nebi ve Resul'dür. Bundan dolayı kendisine vahiy indirildikten sonra Kur'an onun Muhammed kimliği üzerinde durmaz. Çünkü artık o kendisine vahiy indirilen Nebi, vahiy insanlara tebliğ etmesi gereken Resul'dür. İşte bundan dolayı "Muhammed'e salavat getirme" olayında birçok cehalet bulunmaktadır. Şimdi bunları açıklamaya çalışalım. Söz konusu âyette geçen "yusallune" fiilinden dolayı kendi dönemindeki müminlerin yapabilecekleri bir eylem, iş, faaliyet ve oluş ifade etmesi gerekir.

Yoksa yüce Allah, melekler ve iman edenlerin oturup Muhammed'e salavat getirmeleri "Allahümme salli alâ Muhammed'in" demeleri düşüncülemez. Âyette "salat" fiilinin, Allah (vahiyle), melekler (ayetler) ve iman edenler olmak üzere üç öznesi (fâili) mevcuttur. Öyleyse bu üç öznenin dinen ve aklen yapabileceği ortak bir eylem olması gerekir. Yani "yusallune" fiiline öyle bir mana vermeliyiz ki, hem Allah'ın, hem meleklerin, hem de iman edenlerin Nebiye (Muhammed'e değil) yapabilecekleri ortak bir eylem olsun. Bu da ancak "salât" kelimesinin "yardım etmek" ve "destek olmak" anlamını tercih etmekte olacaktır.

Dolayısıyla "Muhammed'e salavat getirme" Şia ve Ehl-i Sünnet dininin muhaddis ve müctehidlerinin yani âlimlerinin uydurdıkları bir duadır.

İster inan ister inanmayın, 6 Prof'un hazırlamış olduğu Diya-

net İşleri Başkanlığı'nın vakıf mealinde Ahzab suresi 56.âyette şöyle bir meal verilmiştir.”Allah ve melekleri Peygambere çok salavat getirirler. Ey iman edenler! Sizde ona salavat getirin” Her konuda olduğu gibi Şia ve Ehl-i Sünnet din adamları “salât” kavramında da Kur'an'ın bağlam ve bütünlüğünü anlamaktan uzak kalmışlardır. Eğer âyetin ikinci kısmındaki “sallu” nun anlamı “salavat getirin, salavat okuyun” ise aynı cümlenin başındaki aynı fiil “yusallune” deki “sallâ” fiili de aynı anlama gelmek zorundadır. O zaman da anlam “Hâşâ” diyanet'in anlam verdiği gibi,

Yüce Allah ve melekleri Muhammed'e salavat getirir, ona dua eder, ona salavat okurlar” olur. Halbuki “sallu” fiili başka bir ayette “Sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için “yusalli aleyküm” (vahiyle) “üzerinize yardım ve desteğini gönderen odur” Yani melekleri de size destek olur yardım ederler. Allah müminlere karşı çok merhametlidir”(Ahzab-43) buyurarak yardımının sadece Nebi (a.s) ın üzerinde değil, müminlerin üzerinde de olduğunu ortaya koymuştur.

ALLAH'IN AYETLERİNİ "TEKZİB(YALANLAMA)" NE DEMEKTİR?

"Allah'ın kitabını ve âyetlerini yalanlamanın" "tekzib" bildiğimiz anlamda dille kabul etmeme, dille inkâr etme, dille reddetme, dille "ben âyetlere inanmıyorum" anlamında değildir. Allah, vahiy ve Resul bağlamında kullanılan, "tekzib" (âyetleri yalanlama) inanç, ahlak, amel ve tavırla yani onlardan yüz çevirme, vahiy hedefinden saptırma, Allah'ın âyetlerini hakkıyla takdir etmeme, din ve hüküm olarak Kur'an'dan başka kaynak edinme" anlamında kullanılmıştır.

Cuma suresinin 5.âyeti bu gerçeği açık olarak göstermektedir. "Tevrat'la yükümlü tutulup da onunla amel etmeyenlerin durumu, ciltlerce kitap taşıyan eşeğin durumu gibidir. Allah'ın âyetlerini yalanlamış olan kavmin durumu ne kötüdür! Allah, zalimler topluluğunu (vahiy'den bağımsız direkt olarak) hidayete erdirmez"Âyette bulunan "Tevrat'la yükümlü tutulup da onunla amel etmeyenler..." "Allah'ın âyetlerini yalanlamış olan kavmin..." ile "Allah, zalimler topluluğunu hidayete erdirmez" cümleleri önemlidir. Tevrat ile yükümlü olanlar, dille hiçbir zaman Tevrat'ı yalanlamaz ve ona dille karşı gelmezler. Fakat onların inanç ve ahlaklarında yani dini hayatlarında kaynak olarak Tevrat'ın yeri yoktur.

Onlar din ve hüküm olarak rivayetlere dayandıkları için Tevrat'ı yalanlamış oldular. Ayrıca âyetin güncellenmesi açısından "Tevrat" ibaresinin yerine "Kur'an" kelimesini koymamız gerekmektedir. Yoksa Kur'an'ı okumanın bir anlamı kalmayacaktır.

Dolayısıyla Şii ve Sünni din adamları dille Allah'ın kitabını kabul ettiklerini söylemelerine rağmen, en basit meselelerde bile Allah'ın âyetlerine karşı muvahhidlerle mücadele ederler."Kendilerine gelmiş hiçbir delil olmadığı halde Allah'ın âyetleri hakkında mücadele edenlerin (bu kötü ahlakları)gerek Allah indinde, gerekse iman edenler yanında büyük bir nefretle karşılanır. Allah büyüklük taslayan her zorbanın kalbinin üzerini işte böyle mühürler"(Mümin-35)

Mesela: Dille inandığını söylemelerine rağmen imanın kalbe inmemesi, kalbin âyetleri tasdik etmemesi, yani Kur'an'ı hakkını vererek okumamaları, "Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler (den bazı)onu, hakkını gözeterek okurlar. Çünkü onlar ona iman ederler. Amaher kim onu kafir olursa (görmezden gelirse) İşte hüsranda kalanlar bunlardır "(Bakara- 121)

Mesela: Kur'an'ın her âyetine kayıtsız şartsız teslim olmamaları, bir kısmına inanıp, bir kısmını inkâr etmeleri, onu parçalamaları, manasını parçalayıp dağıtmaları, içinde var olan bağlam ve bütünlüğü görmemeleri, üzerinde tefekkür etmemeleri, Nebi ve Resul'ün arasında bulunan farkları araştırmamaları, Kur'an'ın anlam sistemine sahip olmamaları, kavramlarının üzerinde durmamaları, "... Yoksa siz kitabın bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Sizden öyle davrananların cezası dünya hayatında ancak alçaklık, kıyamet gününde ise en şiddetli azaba itilmektir..."(Bakara-85) "Kur'an'ı bütünsüz parçalar olarak görenlere gelince, Rabb'inin hakkı için, mutlaka onların hepsini yaptıklarından dolayı hesaba çekeceğiz." (Hicr- 91, 92, 93)

Mesela: Âyetleri gizleme,"İndirdiğimiz açık delilleri ve hidayet yolunu, kitapta onu insanlara apaçık göstermemizden sonra gizleyenler yok mu, işte onlara hem Allah, hem de bütün lanet ediciler lanet ederler.

Ancak Tevbe edip durumlarını düzeltenler ve gerçeği açıkça ortaya koyanlar başkadır. Zira ben onların tevbelerini kabul ederim. Ben tevbeyi çokça kabul eden ve çokça merhamet edenim. (Âyetlerimizizi) inkar etmiş ve kafir olarak ölmüşlere gelince, işte Allah'ın, meleklerine tüm insanların laneti onların üzerindedir. Onlar ebediyyen lanet içinde kalırlar. Artık ne azapları hafifletilir ne de onların yüzlerine bakılır." "İlahınız bir tek İlahtır. O'ndan başka ilah yoktur. O, Rahman'dır, Rahim'dir." (Bakara- 159, 160, 161, 162, 163) "Allah'ın indirdiği kitaptan bir şeyi gizleyip onu az bir değer ile değişenler yok mu, işte onların yiyip de karınlarına doldurdukları ateşten başka bir şey değildir. Kıyamet günü Allah ne kendileriyle konuşur ne de onları temize çıkarır. Orada onlar için can yakıcı bir azap vardır. Onlar hidayet karşılığında sapkınlığı, mağfirete bedel olarak da azabı satın almış kimselerdir. Onlar ateşe karşı ne kadar dayanıklıdırlar. O azabın sebebi, Allah'ın, kitabı hak(ve hidayet olarak apaçık) indirmiş olmasıdır. (Buna rağmen farklı yorum yapıp) kitapta ayrılığa düşenler, elbette derin bir anlaşmazlığın içine düşmüşlerdir." (Bakara-174, 175, 176)

Mesela: Kur'an'ın yanında din ve hüküm olarak başka kaynaklar edinip tevhid akidesini bozmaları, "Dinlerini parça parça edip gruplara ayrılanlar var ya, senin onlarla hiçbir ilişkin yoktur. Onların işi Ancak Allah'a kalmıştır. Sonra Allah onlara yaptıklarını haber verecektir." (En'am-159)

Mesela: Kur'an'ın gerçeklerini bâtıla bulaştırmaları, batıl ile gizlemeleri, saflığını ve temizliğini tahrip etmeleri, onu tanınmaz hale sokmaları, "Bilerek hakkı batıl ile karıştırmayın, (bile bile) hakkı gizlemeyin." (Bakara- 42)

Dolayısıyla Şii ve Sünni din adamları her türlü inkâr, yalanlama ve gizleme günahlarını işlemişlerdir. onların kaynaklarındaki hurafe, yalan, uydurma, sapkınlık, iftira olan rivayetlerin hepsi Kur'an'ı inkâr ve onu dolaylı yoldan yalan saymak anlamına geliyor. Bir Suriyeli vatandaş ile sohbet ediyoruz, kabir azabının olmadığı ile ilgili Kur'an'da en az bin âyet vardır, dediğimde hayretler içeri-

sinde kalarak dedi ki:"Ben, hayatımda şimdiye kadar hiç böyle bir şey duymadım"İşte İslam toplumunun Kur'an'la olan ilişkisi budur.

EVLİYA KAVRAMI

Kur'an'a baktığımızda evliya kavramının iki boyutunun olduğunu görüyoruz.

1-) Genel manada evliya: Kim Allah'ın emir ve yasaklarını elinden geldiğince yerine getirir, Kur'an ehli saf muvahhid olur, güzel bir ahlaka sahip bulunursa, hiç şüphesiz bu kişi Allah'ın veli bir kuludur. Genel manada evliyaya delil olan âyetler.” Allah, iman edenlerin dostudur. Onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. Kafir olanlara gelince, onların dostları da tağuttur, onları aydınlıktan alıp karanlığa götürürler. İşte onlar ateş ashabıdır. Onlar orada devamlı kalırlar”(Bakara-257) “Bilesiniz ki, Allah'ın dostlarına (Evlîyâallâhi) korku yoktur, onlar mahzun da olmayacaklardır. Onlar, iman edip de takvaya ermiş olanlardır” (Yunus-62, 63)

2-) Özel manada evliya: Özel manada evliya olmadığına delil olan âyetler.” Kafirler beni bırakıp da (veya benimle birlikte, benim yanımda) kullarımı dostlar (Evlîya) edileceklerini mi sandılar? Biz cehennemi kafirlere bir konak olarak hazırladık”(Kehf- 102) “Allah'tan başka evliya edinenleri Allah daima gözetlemektedir. Sen onlara vekil değilsin”(Şura-6) “Yoksa onlar Allah'tan başka evliya mı edindiler. Halbuki dost yalnız Allah'tır. O ölüleri diriltir, her şeye kâdirdir.” (Şura- 9)”Rabbinizden size indirilene (Kur'an'a) tabi olun.

O'nu bırakıp da başka dostların (evliyanın) peşlerinden gitme-

yin. Ne kadar da az düşünüyorsunuz”(Âraf-3) Yukarıdaki âyetlerde geçen “Allah’tan başka evliya edinmek” cümlesi “Allah’ın ile beraber, onun yanında” manasını vermek daha doğrudur.

Çünkü müşrikler Allah’ı inkâr etmezler, onun yanında onunla beraber evliya ve ilahlar edinirlerdi. Yani birisinin adını anarak, onun ismini sürekli kullanarak, onu Allah’ın veli bir kulu tayin etmek affedilmez bir günahdır. İnsanlık tarihindeki bütün müşriklerin inancı bu çeşit bir şirk idi. Ahirette Allah’ın affetmeyeceği tek ve en büyük günah şirkir. “Allah, kendisine ortak koşulmasını asla bağışlamaz, ondan başka günahları dilediği kimse için bağışlar. Kim Allah’a şirk koşarsa büsbütün sapıtmıştır.” (Nisa-48, 116) Birisinin adını vererek onu Allah’ın veli bir kulu tayin etmek, Allah’a, onun ilmine ve dinine iftiradır. Çünkü kimin evliya olduğunu sadece Allah bilir.

“...Bunun için kendinizi temize çıkarmayın. Çünkü O (Allah) kötülükten sakınanı daha iyi bilir.” (Necm-32) “Doğrusu Rabbin, kendi yolundan sapanı en iyi bilendir, hidayete erenleri de en iyi bilen O’dur.” (Kalem- 7)

Ümmi insanların “veli-evliya” olarak gördükleri bir kişi gerçekte Allah’ın katında zerre kadar bir değeri olmayabilir. Çünkü insanlar kitabı bilmezler, zanni bir bilgiye sahiptirler. Ben günümüzün Şii ve Sünni ümmi ve din adamlarına bakıyorum, neredeyse cahil ve sapkın olmayı veli-evliya olarak kabul etmiyorlar.

KABİR AZABI VAR MIDİR?

Kur'an'ın yüzlerce âyetine göre değil kabir azabı, kabir hayatı diye bir şey söz konusu değildir. Kur'an'a göre dünya hayatındaki cezalandırma ve kıyametten sonra sadece ve sadece cehennem azabı vardır. Bu konuda o kadar çok âyet var ki hangisini ele alacağımızı şaşırıyoruz. “Dünya hayatında onlara azap vardır. Ahiret azabı ise daha şiddetlidir.” (Râd- 34) “Bundan dolayı biz de onlara dünya hayatında zillet azabını tattırmak için o uğursuz günlerde soğuk bir rüzgar gönderdik. Ahiret azabı elbette daha çok rüsvay edicidir. Onlara yardım da edilmez.” (Fussilet- 16) “İşte azap böyledir. Ahiret azabı ise elbette daha büyüktür.” (Kalem- 33) “Cehenneme girecek olanlara melekler şöyle derler. “Size içinizden Rabbinizin âyetlerini okuyan ve bugüne kavuşacağınızı ihtar eden Resuller gelmedi mi...” (Zümer- 71)

“Neredeyse cehennem öfkesinden çatlayacak! Her ne zaman oraya bir topluluk atılsa! onun bekçileri onlara: Size (bu azap ile) korkutucu (bir Resul) gelmedi mi? diye sorarlar.” (Mülk- 8)

Yukarıdaki âyetlere göre eğer cehennem azabından başka bir azab olsaydı, Allah'ın elçileri ona karşı da kavimlerini uyarmaları gerekirdi. Âyetlerde sadece cehennem azabından söz edilmektedir.”- Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Kıyametin kopacağı gün var ya işte o gün batıla sapanlar hüsrana uğrayacaklardır. O gün her ümmeti diz üstü çökmüş görürsün.

Her ümmet kendi kitabına çağırılır.(onlara şöyle denir) Bugün yaptıklarınızla cezalandırılacaksınız.” (Casiye- 27, 28)

Bu âyetler batıla sapan müşriklerin daha önce değil, “kıyametin kopacağı gün” hüsrana uğrayacaklarını açık bir şekilde ifade etmektedir. Aynı şekilde Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor. “Onlar düşünmezler mi ki, büyük bir günde (hesap vermek için) diriltilecekler! Öyle bir gün ki, insanlar o gün de âlemlerin Rabbinin huzurunda divan duracaklardır.” (Mutaffifin-4-5-6)

Demek oluyor ki kıyamet saatinin öncesinde yani kıyamet kopmadan önce bir korku, panik, cezalandırma, sorgu, hesap, kitap ve azap diye bir şey mevcut değildir.

Bu konuda en dikkat çekici âyetler şunlardır. “İnkâr edenler, kesinlikle (öldükten sonra) diriltilmeyeceklerini iddia ettiler. De ki: Hayır! Rabbime andolsun ki mutlaka diriltileceksiniz. Sonra yaptıklarınız size haber verilecektir.” (Teğabun- 7)

Yukarıdaki âyette “Mutlaka diriltileceksiniz. Sonra yaptıklarınız size haber verilecektir.” cümlesi çok önemlidir. Yani dirilişten önce hiçbir şey yoktur. “Göklerde ve yerde olanları Allah’ın bildiğini görmüyor musun? Üç kişinin gizli konuştuğu yerde dördüncüsü mutlaka odur. Beş kişinin gizli konuştuğu yerde altıncısı mutlaka odur. Bunlardan az veya çok olsunlar ve nerede bulunurlarsa bulunsunlar mutlaka O, onlarla beraberdir. Sonra kıyamet günü onlara yaptıklarını haber verecektir. Doğrusu Allah her şeyi bilendir.” (Mücadele-7)

Yukarıdaki âyette hesap ve azabın dirilişten sonra olacağını hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde ortaya konmuştur. Çünkü âyette “...Sonra kıyamet günü yaptıkları onlara haber verilecektir...” buyrulmaktadır.

Kur’an’ın yüzlerce âyetinde Yüce Allah insanları sadece âhiretteki cehennem azabından sakındırmaktadır. Bu konuda âyetlerin gösterdiği önemli bir gerçek de “kıyamet koptuğu gün günahkarlar, ancak pek kısa bir süre kaldıklarına yemin ederler.” (Rum- 55) “Eğer

kabir azabı olsaydı, zaman geçmez bir gün bir asır olurdu.

Geleneksel din adamlarının “Dünyada pek kısa kaldıklarına yemin ederler.” görüşü Kur’an’ın bağlam ve bütünlüğüne aykırıdır. Çünkü Rum suresi 55. âyetinde sonra gelen “Kendilerine ilim ve iman verilenler şöyle derler:

Andolsun ki siz, Allah’ın yazgısında hükmedildiği gibi yeniden dirilme gününe kadar kaldınız...” 56. âyeti bunu ortaya koymaktadır. Hiçbir insan dünyada yeniden dirilme gününe kadar kalmaz. Şia ve Ehli Sünnet’in muhaddis ve müctehidlerinin ne kadar Kur’an’dan uzak olduklarını en iyi gösteren şey kabir azabı yalanıdır. Çünkü kabir azabının olmadığı ile ilgili bine yakın âyet vardır.

Konu ile ilgili şu âyetlere bir göz atalım. “Sonra, mutlaka siz, bunun ardından elbette öleceksiniz. Sonrada şüphesiz, sizler kıyamet gününde tekrar diriltileceksiniz.” (Müminün- 15,16)

Yukarıdaki ayette görüldüğü gibi “ölmek ve dirilmek var” bunun ortasında olacak hiçbir şeyden söz edilmez. “...Sonunda Allah’ da onların binalarını temellerinden söktü üstlerindeki tavanda tepelerine çöktü. Bu Azap onlara fark edemedikleri bir yerden gelmişti. Sonra kıyamet gününde Allah onları rezil eder ve der ki...” (Nahl, 26-27)

Yukarıdaki ayette kafirlerin dünya hayatındaki azaplarından hemen sonra kıyamet gününe geçiş yapılmıştır. “Allah’ın onları, sanki günün ancak bir saati kadar kaldıklarını zanneder vaziyette yeniden diriltip toplayacağı gün aralarında birbirleri ile tanışırlar.” (Yunus-45)

Yukarıdaki âyeti şu şekilde anlamak mümkündür. “Allah onları, sanki günün ancak bir saati, aralarında tanışacak kadar kaldıktan sonra diriltip toplayacağı gün...” “İşte onlar, ahirette kendileri için ateşten başka hiçbir şey olmayan kimselerdir.” (Hud- 16)

Yukarıdaki âyetlerde açık olarak görünüyor ki Kur’an’ı Mübin kabir hayatı ile ilgili hiçbir şey görmez. Dünya hayatından yani ölümün hemen ardından kıyameti, ahiretin hesap ve azabını başlatır.

Şu soru çok önemlidir:

Neden âhiretteki cehennem azabını anlatan yüzlerce ayete mukabil bir tane kabir azabını anlatan ve açıklayan âyet yoktur.

Cehennem azabının Kur'an'da bu derece geniş anlatılmasının sebebi azabın ciddi ve sakınılması gereken bir iş olduğunu ortaya koymak içindir. "... Onlar ateşe karşı ne kadar dayanıklıdırlar, (ateşe nasıl sabredecekler)." (Bakara -175)

Azap ciddi bir iştir, kendinizi ondan koruyun demek istenmiştir.

Yani kabir azabı olsaydı onu anlatan onlarca âyet olması gerekirdi. "(Ey Müşrikler!) Sizde ondan başka dilediğimize kulluk edin! De ki: Gerçekten hüsrana uğrayanlar, kıyamet günü hem kendilerini, hem de ailelerini hüsrana sokanlardır. Bilesiniz ki, bu apaçık hüsrandır. Onların üstlerinde ateşten tabakalar, altlarında da öyle tabakalar vardır. İşte Allah kullarını bununla korkutuyor. Ey kullarım! Kendinizi koruyun." (Zümer, 15- 16) Allah'ın kitabında bir çok konu hakkında ayrıntıya varacak açıklamalar yer alırken kabir azabı hakkında en ufak bir işaretin bulunmaması kabir azabının olmadığını gösterir.

Dolayısıyla berzah aleminde Adem (a.s) döneminde ölen ile kıyametin son anında ölen arasında zaman açısından fark bulunmamaktadır. Zaman dünya hayatında yaşayanlar için vardır, kabirde zaman diye bir şey söz konusu değildir. Karakolda hesap, kitap, mahkeme ve cezalandırma olmaz. Aslında bizim bir gecelik uykumuz kabir hayatı ve uykusundan çok uzundur. Ölen her insan hangi zamanda ölmüş olursa olsun kabirde çok kısa bir zaman dilimi kaldıktan sonra kıyamet kopacaktır. (Naziât- 46; Ahkaf- 35; Yasin, 51- 52- 53- Rum- 55- 56 ; İsra-52)

Kur'an'ın kabir uykusu için kullandığı "bir saat" kavramı, Araplar arasında "bir an" anlamına gelmekteydi. Yasin suresi 52. âyetinde geçen "...Eyvah eyvah! Bizi kabrimizden kim kaldırdı?" cümlesi dikkat çekicidir. Kabir azabı olmuş olsaydı bizi kabrimizden kim

kaldırdı? demezlerdi. Azap gördüklerinin bilincinde olurlardı. Kabir azabının var olduğunu iddia eden mezhepçilerin dayandıkları tek âyeti kerime şudur.”Onlar sabah akşamı ateşe arz olunurlar. Kıyametin kopacağı gün de Firavun ailesini azabın en çetinine sokun denilecek.” (Mümin-46)

Firavun’un ailesi hakkında olan bu âyet Kur’an’ın bağlam ve bütünlüğü esas alınarak şu âyetlerle birlikte değerlendirilmesi gerekir.

“Andolsun ki Musa’yı da âyetlerimizle ve apaçık delille Firavun’a ve ileri gelenlerine gönderdik. Fakat onlar Firavun’un emrine uydular. Oysa Firavun’un emri doğru değildi. Firavun, kıyamet gününde kavminin önüne düşecek ve onları çekip ateşe götürecektir. Varacakları yer ne kötü yerdir! Onlar burada da (dünyada) kıyamet gününde de lânete uğratıldılar. Onlara verilen bu armağan ne kötü armağandır.” (Hud, 96- 97- 98- 99)

İkinci âyet şöyledir.

“Biz de onu ve ordusunu yakalayıp denize atıverdik. Bak işte, zalimlerin sonu nice oldu. Onları ateşe çağırın öncüler kıldık, kıyamet günü onlar yardım görmeyeceklerdir. Bu dünyada arkalarına lânet taktık. Onlar, kıyamet gününde de kötülenmişler arasındadır.” (Kasas- 40- 41- 42)

Dolayısıyla Mümin suresi 46. âyetinde zikredilen “sabah akşam ateşe arz olunmak” kabir azabı değil, peşlerine takılan lanet, beddua, kötü anılma, Musa (a.s) ın onları sabah akşam uyarması, kalplerindeki ızdırap ve işkence olmalıdır. Tek gerçek budur. Kıyamet saatinden önce yani cehennem azabından başka hiçbir azabın olmadığı ile alakalı süre ve âyetler. (Mürselat suresi- Kıyame suresi, Zilzal suresi, Tekvir suresi, İnfitar suresi, Mutaffifin suresi, İnşikak suresi, Karia suresi- Naziat-34-46; Abese-33-42; Kaf, 20-30)

Özellikle Zümer suresinin 68-75 âyetleri bu konuda çok önemlidir. Çünkü kıyamet saatini sura üflemenin başlangıcından, cennet ve cehenneme varıncaya kadar olayların özetini veriyor. Yasin suresi 51-65 ile Kaf suresi 20-30 âyetleri de böyledir. Önemli bir gerçek

daha vardır ki bu çok önemlidir. Kabir azabının varlığında ısrar edenlerin İslam'dan, Kur'an'ın hikmetinden hiçbir şey anlamamış olmalarıdır. Ön yargı ile yaklaşan birine, Kur'an kendisinden hiçbir şey nasip etmez. Çünkü Kur'an kendisiyle birlikte bir ortak kabul etmez. Paralel din anlayışı, cehaletin eyleme geçmiş hali gibidir. Onlar Kur'an'a kulak asmaz rivayetlerin bataklığında debelenip dururlar. Ehli Sünnet ve Şia'nın kaynakları olan Buhari, Müslim, Kâfi, Meclisi, Kur'an'ın dengi olamazlar, onlar tahrif edilmiş Tevrat ve İncil'in dengi bile olamazlar.

MEHDİ ZUHUR ETMEYECEK, İSA İNMEYECEKTİR

İslam dininden başka neredeyse bütün dinlerde ve inançlarda bir kurtarıcı (mehdi) beklentisi mevcuttur. Fakat vahyin dini olan İslam, aklın ve ilmin kabul etmediği bu gibi hurafe ve efsaneleri kabul etmez. Bu konuyu âyetlerin ışığı altında aydınlığa çıkarmak mümkündür. Allah Resulü'nden sonra hangi şartla olursa olsun asla Nebi ve Nübüvvet'e bağlı Resul gelmeyecektir. Bu aynı zamanda itikadi bir konudur. Yani İsa (a.s) ın ineceğini söylemek ve buna inanmak Kur'an'ın hidayetine olan imansızlığı ortaya çıkarır. Kur'an'ın yüzlerce âyetine göre ümmetin kurtuluşu, tevhid, infak, güzel ahlak ve salih amellere bağlanmıştır. Nebi ve Resul dahi olsa kurtuluş şahsiyetlere bağlanmamıştır. (Âli İmran-144) İslam dininin bu konudaki yasası şudur. "...Bir toplum kendilerindeki özellikleri değiştirmeye kadar Allah, onların durumunu değiştirmez." (Ra'd-11)

"Oysa bir toplum kendi özündekini değiştirmedikçe Allah da onlara verdiği nimeti değiştirmeyecektir..." (Enfal-53) Kur'an'a göre İsa (a.s) vefat etmiştir. (Âli İmran-55; Mâide-116,117) Mehdi inancı ise Mecusi'likten Şia'ya, Şia'dan Ehl-i Sünnet'e intikal eden dünyanın en garip uydurmalardan biridir. İsa (a.s) ın ineceğine, Mehdi'nin! zuhur edeceğine inanan biri Kur'an'ın ilminden, aklından ve hikmetinden hiçbir şey anlamamıştır.

Bir insan bu derece Kur'an'ın ahlakından uzak olamaz. Müslüman, ilim, akıl, tefekkür, feraset ve basiret sahibidir. İsa (a.s) ın nüzulüne yani âhiretin sonunda geleceğine delil olarak gösterilen iki âyetin çözümü şu şekildedir.

Birinci âyet “Ehl-i kitaptan her biri (kendi) ölümünden önce ona (İsa'ya) muhakkak iman edecektir. Kıyamet günü de, onlara şahit olacaktır.” (Nisa-159)

İkinci âyet “Şüphe yok ki o (İsa) kıyametin kopacağıının bilgisidir. Veya diğer bir kıraate göre “alametidir.” Ondan (kıyametin kopacağıından - öldükten sonra dirilmeden) şüphe etmeyin ve bana uyun. Çünkü bu dosdoğru yoldur.” (Zuhuf-61)

Birinci âyet yanlış anlaşılmaya müsait olan bir âyettir. Bu âyet Kur'an'ın bağlam ve bütünlüğü içinde alınmadığı zaman büyük bir sorun teşkil edecektir. Fakat diğer halkalarla birleştirildiği zaman problem çözüme kavuşacaktır. Âyeti anlaşılmaz hale getiren ve son derece zorlarsan en büyük sebep, hadis kaynaklarında bulunan Kur'an aklından ve hikmetinden uzak uydurma rivayetlerdir. Allah'ın kelâmı olan Kur'an, rivayetlere iman edenlere ilminden ve ahlakından hiçbir şey nasip etmez. Ön yargılı olanlar Kur'an'ı asla anlayamazlar.

Din ve hüküm olarak başka kaynağa iman edenlere Kur'an, hikmet hazinesinden hiçbir bağışta bulunmaz. Çünkü rivayetler, Kur'an'a karşı gönülleri ve basiretleri köreltir, hadis batağına sapsalanan Kur'an'a ulaşamaz. Birinci âyette söylenmek istenen şey şudur. İsa (a.s) a “Allah” diyen (Maide- 17, 72) “Allah üçtür.” (Baba, oğul ve ruhu'l-kudüstür) diyen ve onu “rab edinen.” (Tevbe- 31) her Hristiyan din adamı ile İsa'yı Allah'ın bir Resülü olarak kabul etmeyen her Yahudi din adamı ölmeden önce İsa (a.s) ın gerçek kimliğini görecektir. Yahudi ve Hristiyan din adamları İsa (a.s) ın gerçek kimliğini yani Allah'ın Resülü olduğunu gördükten sonra ölecekler. Yani Hristiyan din adamları, İsa(a.s) ın ilâh ve rab olmadığını, Yahudi din adamları da (Hâşâ) onun zina eseri olmadığını, Allah'ın kulu ve Resülü olduğunu gördükten sonra ölecekler fakat iş iştin geçmiş olacaktır. Yoksa

Yüce Allah insanların imanları üzerinde asla zorlayıcı değildir.

Çünkü Rahmân ve Rahim olan Allah hiçbir Resul için “insanlar muhakkak ona iman edecektir” dememiştir. Kur’an’da buna aykırı çok âyet vardır. İnsanlar elçileri daima yalanlamışlardır. “İşte böylece, onlardan öncekilere her ne zaman bir Resul geldiğinde hemen; o, bir sihirbazdır veya delidir, dediler.” (Tur- 55) “Biz hangi ülkeye bir uyarıcı göndermişsek mutlaka oranın varlığı ve şımarık kişileri: Biz size gönderilmiş olan şeyi (dini) inkar ediyoruz, demişlerdir.” (Sebe-34) Allah tarafından gönderilen bütün elçiler yalanlanmışlardır. İnsanlar canlarını teslim etmeden bazı gerçekleri görecekleri ile alakalı âyetler mevcuttur.

Mesela: Firavun, İsrailoğulları’nı yakalamak için onları takip ederken denizde boğulma ile karşı karşıya kalınca iman etmişti. (Yunus- 90)

Fakat öleceğini anladığı için imanı kendisine fayda vermemişti. İşte âyette “Ehl-i kitaptan her biri (kendi) ölümünden önce (İsa’ya) muhakkak iman edecektir” pasajı, Firavun’un imanına benzemektedir. Yani âyette geçen “mevtihi” kelimesindeki “hi” zamiri, İsa’ya değil, her Yahudi ve Hristiyan din adamına gitmektedir. Kur’an’ın bağlam ve bütünlüğü bu manayı şüpheye yer bırakmayacak bir şekilde göstermektedir. Firavun ölüm anında bütün gerçekleri müşahade etti ve sonunun nereye varacağını gördü. Halbuki daha önce Mısır’da iken “Ben sizin en yüce rabbinizim.” (Naziat-24) diyordu. Bu konuda diğer bir âyet şöyledir. “Nihayet onlardan (müşriklerden) birine ölüm gelip çattığında: “Rabbim! der, beni geri gönder tâ ki boşa geçirdiğim dünyada iyi iş yapayım”Hayır! bu onun ağzından çıkan boş (bir laftan) ibarettir...” (Müminun-99,100)

Gelelim İsa (a.s) ın nüzulüne delil olarak gösterilen ikinci âyete. “Şüphe yok ki o (İsa) kıyametin (kopacağının) bilgisidir.” (Zuhruf- 61)

Bu âyet manası en açık ve kolay olan âyetlerindedir. Fakat hakkın ta kendisi olan bir mesajın manası buharlaştırılıp, manasına uydurma rivayetler bulaşınca anlaşılmaz ve içinden çıkılmaz

bir hal almıştır. Kur'an'ın meali kadar tahrif olmuş bir kitap yoktur.

İkinci âyetin anlamı ve vermek istediği mesaj Kur'an'ın kıyamet sati için bir ilim ve delil olduğu ile ilgilidir. Çünkü Kur'an'dan daha yoğun olarak kıyamet saatini ve ahireti anlatan bir kitap yoktur. Dolayısıyla ayette bulunan “hu” zamiri İsa'ya değil, Kur'an'a gitmektedir. Olayı 60. ayetten itibaren ele almak gerekiyor.

Mehdilik inancı ve hurafesi İslam tarihinde birçok fitnelere ve kanlı çatışmalara sebep olmuş daha çok siyasi mahiyet taşıyan büyük bir yalan ve Allah Resulü adına yapılmış ahmakça bir iftiradır. Mehdi inancı ile alakalı hadis kaynaklarında geçen rivayetlerin istisnasız hepsi yalan ve uydurmadır. Bu rivayetler Kur'an'ın bağlam ve bütünlüğüne, İslam'ın evrensel özgürlük anlayışına, dinin ruhuna, Allah Resulü'nün hikmet, ahlak ve aklına aykırı bir inanç ve ilimsiz bir mahiyet taşımaktadır. Mehdi'nin insanların hidayetini sağlayacak olması, olağanüstü bir güce sahip olması, elçilerin bile tâbi olduğu ilahi yasaları ortadan kaldıran bir inançtır. İşte o yasayı açık olarak ortaya koyan bir ayeti kerime” Andolsun ki senden önce elçiler yalanlanmıştı. Onlar yalanlanmalarına ve eziyet edilmelerine karşılık sabrettiler, sonunda yardımımız onlara yetti. Allah'ın kanunlarını değiştirebilecek hiç kimse yoktur. Muhakkak ki elçilerin haberlerinden bazıları sana da geldi.” (Enam-34)

Mutlak olarak Allah'tan başka hidayete erdirici kimse yoktur. Resulleri bile hidayete erdiren onlara gelen vahiydir. (Sebe-50; Şuara-78; Zuhruf-27)

MÜSLÜMAN OLMAYANLAR CENNETE GİRER Mİ?

Aslında dinlerin birbirlerinden farkları yoktur. Ne Emevi Abbasi uydurmalarından gelen rivayetler dininin, ne Şiiliğin, ne Yahudiliğin ne Hıristiyanlığın ne Budizm'in ne de herhangi bir dinin Allah katında diğerinden bir ayrıcalığı yoktur. Dinleri birbirinden ayıran tek şey tevhid ilkesidir. Dinleri birbirine eşitleyen tek şey de şirkittir. Adı ne olursa olsun bir dinde tevhid yani İslam yani ihlas yani dini Allah'a özel kılma yoksa, o din kesin olarak şirkittir. Hatta orijinalliğini kaybeden ilâhi din uydurma beşeri bir dinden daha tehlikeli bir dindir. Bozulan çok temiz bir içeceğin daha zehirli olması gibi. Dolayısıyla din indiği gibi orijinal kalmış yani tevhid ilkesine göre hayatiyetini devam ettirebiliyorsa o din Allah katında makbul ve geçerli bir dindir.

İşte size âyeti kerimeler:

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصَارَى تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

“(Yahudi ve Hristiyan din adamları) Yahudiler ve Hristiyanlar hariç hiç kimse cennete giremeyecek, dediler. Bu onların boş kuruntusudur. Sen de onlara: Eğer gerçekten doğru söylüyorsanız delilinizi getirin de.” (Bakara-111)

بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

“Bilakis kim Muhsin (güzel ahlak sahibi) olarak yüzünü Allah’a döndürürse onun mükâfatı Rabbi katındadır. Öyleleri için ne bir korku vardır, ne de üzüntü çekerler.” (Bakara-112)

...إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ

“Allah indinde (hak) din islamdır...” (Ali İmran-19)

Bu âyetin mealini şu şekilde çevirdiğimiz zaman daha anlaşılır hale gelecektir. “Allah nezdinde (hak) din (tevhid dini olan) İslam’dır...” Kuran’da “İslam” kelimesi ve türevlerinin büyük çoğunluğu “tevhid akidesi yani din ve hüküm olarak sadece vahye teslim olma” anlamında kullanılmıştır. Bu konuda bir kaç örnek verecek olursak mesele daha iyi anlaşılacaktır.

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

“Kim, İslam’dan başka bir din ararsa, bilsin ki kendisinden (böyle bir inanç) asla kabul edilmeyecek ve o ahirette ziyan edenlerden olacaktır.” (Âli İmran- 85)

Âyetin tam olarak meali şöyledir. “Kim (tevhid) dini olan İslam’dan başka bir din ararsa...”

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

“O gün, ne mal fayda verir nede evlat. Ancak Allah’a kalbi selim (temiz bir kalp) ile gelenler (o günde) fayda bulur.” (Şuara- 88-89)

Eğer بِقَلْبٍ سَلِيمٍ “kalbi selim’e” Her türlü şirkten arınmış tertemiz bir kalp vermeyecek olursak, Kur’an’a uygun başka hiçbir mâna veremeyiz ve bu konuda işimiz zorlaşacaktır.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ
إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

“Ey iman edenler! Hep birden silm’e girin. Sakın şeytanın peşinden gitmeyin, çünkü o apaçık düşmanınızdır.” (Bakara-208)

“Bu âyette geçen “silm” kelimesi “tevhid akidesi “anlamında kullanılmıştır. “Ey iman edenler! Hep birden Tevhid akidesine sahip olun, muvahhid olun din adamı kılığındaki şeytanlara uymayın.” demek istenmiştir. Çünkü şeytan kavramının başında elif lam takısı vardır. Yani marife olarak gelmiştir. Buda âyette bulunan eş-şeytan, vahiy ehli tarafından açık olarak bilinen din adamı anlamına gelmektedir. Yani dinde Kur’an’ı tek kaynak kabul etmeyen din adamları ile ilgili bir durumdur.

وَمَنْ يَرِغَبْ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدْ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا
وَأَنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ

“İbrahim’in (tevhid) dininden kendini bilmez ahmaklardan başka kim yüz çevirir? Andolsun ki, biz onu dünyada elçi seçtik, şüphesiz o ahirette de salihlerdendir.” (Bakara-130)

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

“Çünkü Rabbi ona: teslim ol, demiş, o da, alemlerin Rabbine teslim oldum, demişti.” (Bakara-131) Bu âyetteki “eslim” kelimesi de “yalnız Allah’a teslim olmayı ve sadece O’na boyun eğmeyi” ifade etmektedir. Hangi dine sahip olursa olsun tevhid akidesine bağlı olarak yaşayan herkes cennete gitmeye hak kazanır.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

“Ey iman edenler! Allah’a karşı, ona yaraşır şekilde bilinçli olun yani ancak müslümanlar olarak can verin.” (Âli İmran-102) ayeti, tam olarak bu gerçeği ortaya koymaktadır.

لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا

“Ne sizin kuruntularınız ne de ehli kitabın kuruntuları (Allah katında) gerçektir, kim bir kötülük (şirk, zulüm, küfür, itikadi nifak) yaparsa onun cezasını görür yani kendisi için Allah’tan başka dost da, yardımcı da bulamaz.” (Nisa-123)

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ دَكْرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا

“Erkek olsun, kadın olsun, her kim de Mü’min olarak salih ameller yaparsa, işte onlar cennete girerler ve zerre kadar haksızlığa uğratılmazlar.” (Nisa-124)

Bu ayette geçen “her kim mü’min olarak” tan kasıt “her kim muvahhid olarak” anlamına gelir.

Mesela: وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

“Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım” (Zâriyat, 56) âyetindeki “ibâdet” de tevhid akidesini yaşama anlamında kullanılmıştır. “Yani ben azimuşşân görünür görünmez, bildiğiniz ve bilmediğiniz şeyleri ancak beni birlesinler, sadece bana kulluk etsinler diye yarattım” demektir. Çünkü bütün Allah Elçilerinin görevi Allah tarafından indirilen vahiy ile tevhid sistemini yerleştirmek olmuştur.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ

(Ey Resül!) Senden önce hiçbir Resul göndermedik ki ona: “Benden başka ilah yoktur, şu halde sadece bana kulluk edin “ diye vahyetmiş olmayalım.” (Enbiya-25)

وَسْئَلُ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا أَعْلَمْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِلَهَةً يُعْبُدُونَ

(Ey Resül!) Senden önce gönderdiğimiz bütün Elçilerimize sor! Rahman’dan başka kulluk edilecek ilahlar (edinin diye) emretmiş miyiz? (Zuhruf-45)

Şimdiye kadar anlattıklarımız genel anlamda hanif İslam akidesiyle ilgiliydi. Özel anlamda İslam’a gelecek olursak şunları söylemek mümkündür. Allah Resulü’nün risaletinden sonra gayri müslimler üç sınıfa ayrılır.

1-) Allah Resulü’nün dâvetini duymamış, Kur’an’la uyarılmamış olanlar. Bu sınıf hangi din ve kültüre sahip olurlarsa olsunlar, güzel ahlak sahibi oldukları takdirde cennete giderler.

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ ذِكْرًا وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ

“Biz hiçbir memleketi, öğüt vermek üzere gönderdiğimiz uyarıcıları olmadan yok etmemişizdir. Biz zalim değiliz.” (Şuarâ- 208, 209)

وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ...

“... Biz bir Resul göndermedikçe (kimseye) azap edecek değiliz” (İsra-15)

رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ
وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

(Yerine göre) müjdeleyici ve sakındırıcı olarak elçiler bulunur ki insanların elçilerden sonra Allah’a karşı bir bahaneleri olmasın! Allah İzzetlidir, hüküm ve hikmet sahibidir.” (Nisa-165)

2-) Allah Resulü’nün dâvetini, Kur’an’ı ve tevhid akidesini duymuş, Müslümanların içinde yaşamış olmakla beraber hiç bir zaman indirilmiş olan Kur’an’ı araştırma ve inceleme görevini yerine getirmemiş, merak etmemiş ve ona hakkıyla iman etmemiş olan din adamları yani ilim, hikmet, akıl ve tefekkür düşmanı olan fetva makamları, Ehl-i Sünnet ve Şiilik dininden kendini kurtaramayan cemaat liderleri, şirk bataklığında boğulan tarikat şeyhleri ve onlara fanatik bir şekilde iman edenler, onları dinleyenler, onları tasdik edenler, şirk sözlerini dinleyip de itiraz etmeyenler, şirk yolunu benimseyip bir inanç ve şuur neticesinde o yolda devam edenler cehenneme girerler.

3-) Biz Müslümanlar Ebu Cehil’in ve Firavun’un isimlerini duyduğumuzda nefret ettiğimiz gibi, onlarda Allah Resulü’nden ve tanımadıkları İslam’dan öylece nefret eden ümmi gayri müslimler yani Müslüman olmayan saf insanlar. Bunlar Kur’an’ın, İslam ahla-kının ve Allah Resulü’nün aleyhinde yapılan yanlış propagandalar-dan başka bir şey duymamışlar, Şiiler ve Sünniler onlara kötü örnek olmuş, gerçek İslam’ı ve Allah Resulü’nü Kur’an’dan öğrenememiş, onlara İslam ve Kur’an yanlış tanıttırılmış, Allah Resulü’nü elinde kılıç sadece savaş yapan ve kafa kesen bir barbar olarak gösterilmiş, Kur’an’ı gerçek olarak temsil eden Müslümanların içinde kalmamış büyük çoğunluk.

Eğer bunlar kendi dinlerinde Allah’a iman ile birlikte güzel bir ahlaka sahip olur, insan haklarına saygı gösterir, salih amellerde bulunur, doğal dengeye ve canlı varlıklara yarayışlı bir hayat geçirirlerse bunlarda ilk grup gibi Allah’ın rahmet ve keremiyle cennete girerler.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَى وَالصَّابِئِينَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

“Şüphesiz, iman edenler ile Yahudiler, Hıristiyanlar ve Sâbiî-lerden “Allah’a ve ahiret gününe inanan ve salih ameller işleyenler için Rableri katında mükâfatları vardır yani onlar (ahiretten yana) korku (dünyada bıraktıkları şeyler için) mahzun olmayacaklardır.” (diye hükmedilmiştir). (Bakara-62)

Yukarıdaki âyet din adamları ile değil, ümmi insanlarla ilgilidir. Çünkü Kur’an’ın hedefinde ümmi insanlar değil, Allah ile aldatan din adamları vardır. Kur’an’ın saldırısı hakkı gizleyen ve dini dini rant yapan dini adamları kisvesindeki zalimlerdir.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ
بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا
فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

“Ey iman edenler! (Biliniz ki), hahamlardan ve rahiplerden bir çoğu insanların mallarını batıl yollardan yerler ve insanları Allah’ın yolundan saptırırlar . Altın ve gümüşü yığıp da onları Allah yolunda infak etmeyenler var ya, işte onlar için elem verici bir azabı müjdele” (Tevbe-34)

Âyetin *يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا* “Ey iman edenler!” diye başlaması çok ilginçtir.

Yani Yahudi ve Hristiyan din adamlarının yaptığını Şii ve Sünni din adamları da yapacaklardır.

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ
مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ

“Allah’ın indirdiği kitaptan bir şeyi gizleyip onu az bir değer ile değişenler yok mu, İşte onların yiyip de karınlarına doldurdukları ateşten başka bir şey değildir. Kıyamet günü Allah ne kendileriyle konuşur ve ne de onları temize çıkarır yani orada onlar için can yakıcı bir azap vardır.” (Bakara-174)

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالََةَ بِالْهُدَىٰ وَالْعَذَابَ بِالْمَغْوَةِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ
عَلَى النَّارِ

“Onlar hidayetin karşılığında sapkınlığı, mağfirete bedel olarak da azabı satın almış kimselerdir. Onlar ateşe karşı ne kadar dayanıklıdır.” (Bakara-175)

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ
بَعِيدٍ

“O azabın sebebi, Allah’ın, kitabı hak olarak indirmiş olmasıdır. Buna rağmen kitapta ayrılığa düşenler, elbette derin bir anlaşmazlığın içine düşmüşlerdir.” (Bakara-176)

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي
الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ

“İndirdiğimiz açık delilleri ve hidayet yolunu kitapta onu insanlara apaçık göstermemizden sonra gizleyenler yok mu, İşte onlara hem Allah hem de bütün lanet ediciler lanet ederler.” (Bakara 159)

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُّوا فَأُولَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

“Ancak Tevbe edip durumlarını düzeltenler yani gerçeği açıkça ortaya koyanlar başkadır. Zira ben onların tevbelerini kabul ederim. Ben tevbeyi çokça kabul eden ve çokça merhamet edenim.” (Bakara-160)

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ
أَجْمَعِينَ

“Âyetlerimizi örtmüş ve kafir o şekilde ölmüşlere gelince, işte Allah’ın, meleklerin ve bütün insanların laneti onların üzerindedir.” (Bakara- 161)

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ

“Onlar ebediyen lanet içinde kalırlar. Artık ne azapları hafifletilir ne de onların yüzlerine bakılır.” (Bakara-162)

وَالْهُكْمُ لِلَّهِ وَالْإِلَهَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

“İlahınız bir tek Allah’tır, O’ndan başka ilah yoktur. O, Rahman’dır Rahim’dir.” (Bakara-163) Bu konuyu biraz daha açalım. Gayri müslim bir millet içinde yaşayan, taklidi imana sahip birisi, kiliselerin gölgesinde, çan seslerinin altında, anne babası, çevresi gayri müslim olan, yani sadece kuru imandan başka kendisine manevi açıdan destek verecek bir ameli olmayan gayri müslim ile, Şii ve Sünni bir ülkede yaşayan, ana babası Sünni ve Şii olarak taklidi imandan başka ameli olmayan bir kişi arasında fark yoktur.

Çünkü Kur’an’ın nazarında Yahudilik, Hristiyanlık, Şiilik ve Sünnilik arasında hiç bir fark yoktur. Hatta insani erdem ve güzel ahlakta Yahudi ve Hristiyan ümmiler, Şii ve Sünni ümmilerden daha üstün olabilirler. Yani rivayetler dininde, din adamlarının aktardığı “bütün Müslümanlar! cennete, gayri müslimlerin hepsi cehenneme girecekler” inancı Kur’an’a uygun bir inanç değildir. “Bütün muvahhidler cennete, müşrikler cehenneme gidecekler” sözü daha doğru, Kur’anın bağlam ve bütünlüğüne daha uygun olan bir sözdür.

Yüce Allah şöyle buyuruyor.

لَا يَنْهَيْكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

“Allah, sizinle din uğrunda savaşmayan ve sizi yurtlarınızdan çıkarmayanlara erdemli olmanızı yani onlara âdil davranmanızı yasaklamaz. Çünkü Allah, adaletli olanları sever.” (Mümtehine-8)

إِنَّمَا يَنْهَيْكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَتَّوَلَّوْهُمْ وَمَنْ يَتَّوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

“Allah, yalnız sizinle din uğrunda savaşanları, sizi yurtlarınızdan çıkarılanları ve çıkarılmanız için onlara yardım edenleri dost edinmenizi yasaklar. Kim onlarla dost olursa işte zalim onlardır.” (Mümtehine- 9)

Yüce Allah, Kur'an ve tevhid düşmanı olmayanlara dünya hayatında yardım yapılmasını mübah kılarken, ahirette kendi rahmet ve mağfiretinden mahrum etmez. Taklidi bir imana sahip olduktan sonra cami, havra ve kilise cemaatı arasında bir fark yoktur. Hatta bunlardan güzel ahlak ve adalet sahibi olanlar diğerlerinden daha üstündür. İman, mutlaka araştırma ve tefekkür, güzel ahlak, ameli salih ve infak gibi seçkin meziyetlerle desteklenmesi ve donatılması gerekir. Taklidi iman insana faydası olmayan ve Allah katında değeri bulunmayan temeli çürük bir imandır. Taklidi iman sahip olan müşrikler bir çok âyette kınanmışlardır.

إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا

“Şu muhakkak ki, Allah kafirleri rahmetinden uzaklaştırmış ve onlara çılgın bir ateş hazırlamıştır.” (Ahzab-64)

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَا يَجِدُونَ وِلِيًّا وَلَا نَصِيرًا

“(Onlar) orada ebedi olarak kalacaklardır, (kendilerini koruyacak) ne bir dost ne de bir yardımcı bulamayacaklardır.” (Ahzab-65)

يَوْمَ نَقَلَّبُ وُجُوهَهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ

“Yüzleri ateşte evrilip çevrildiği gün, Eyvah bize! Keşke Allah'a itaat etseydikyani Resul'e itaat etseydik! derler.” (Ahzab-66)

وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلًا

“Ey Rabbimiz, biz efendilerimize yani büyüklerimize itaat ettik de bizi (doğru) yoldan saptırdılar. derler.” (Ahzab- 67)

رَبَّنَا أَنْتَهُمُ الضَّعِيفِينَ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا

“Rabbimiz! Onlara iki kat azap ver ve onları büyük bir lânetle rahmetinden uzak eyle” (Ahzab- 68)

وَيَوْمَ يَعْصُ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا

“O gün, zalim kimse (pişmanlıktan) ellerini ısırp şöyle der:

Keşke o Resul (Kur'an) ile birlikte bir yol tutsaydım.” (Furkan-27)

يَا وَيْلَتَى لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فَلَانًا خَلِيلًا لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي
وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنْسَانِ خَدُوًّا لَا

Yazıklar olsun bana! Keşke falancayı dost edinmeseydim. Çünkü Kur'an bana gelmişken o, hakikaten beni ondan saptırdı" (Furkan-28, 29)

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوْلُو
كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ

"Onlara Allah'ın indirdiğine uyun, denildiği zaman onlar "Hayır! Biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz yola uyarız" dediler. Ya ataları akıllarını kullanmamış yani doğruyu bulamamış olsalar da mı? (Bakara- 170)

Bu âyetlere iyice dikkat eden biri şunu görecektir. Tefekkür etmeden, sorgulamadan, Allah'ın kitabına hakkıyla vakıf olmadan ataların dinine, mezheplerin ictihadlarına, şeyhlere, efendilere, uydurma gavsılara, liderlere uyan, onları sürekli dinleyen, onlara mutlak bir şekilde itaat eden, inanç ve fikir olarak onlara yakın olan, onların batıl itikatlarını savunan ve dolaylı olarak Kur'an düşmanı olan taklitçi fanatik müşrikleri kastedtiğini anlar.

Yoksa bu müşriklerin inançlarından uzak olan, kendilerine Kur'an ve ilim gitmemiş sokakta dolaşan, cami, havra, kilise cemaatını hedef alan âyetler değildir. Bu ümmetin cahilleri alimlerinden daha temiz ve daha sağlam bir vicdan yapısına sahiptir. Çünkü ümmilerin dini rant yapma ve yalan din ile aldatma gibi kahredici bir günahları bulunmuyor. Ayrıca bir çok konuda gayri müslimler, Müslüman geçinen bir çok kimseden daha kaliteli ve olumlu meziyetlere sahiptirler. İslam dini kabul edilip tam aksine hareket edilsin diye değil, yaşansın, yaşatılsın, hayat versin ve tüm insanları hidayet ve kurtuluşa götürsün gayesiyle tebliğ edilmiş bir dindir.

Sonuç Olarak: İnsanlara zulmeden, bilinçli ve şuurlu inkâr edenler, insanları tek kaynak olan Kur'an'dan ve tevhid akidesinden engelleyenler ve onlara kayıtsız şartsız itaat eden müşrikler cehen-

neme gireceklerdir. Hangi toplumdan olursa olsun kendi halinde yaşayan ilahi dine herhangi bir düşmanlık beslemeyen ve insanlara karşı merhametli olan güzel ahlak sahipleri de Allah'ın rahmet ve inayetiyle cennete girerler.

(En doğrusunu yüce Rabbimiz bilir.)

HAC HERKESE FARZ DEĞİLDİR

Hac denildiğinde İbrahim (a.s) ve temsil ettiği hanif din akla gelmesi gerekiyor. Haccın tüm insanlarla ilgili olmayıp, belki yani ilim ve söz söyleme bakımından akli başında olan ve ileri gelen insanlarla ilgili bir görev olduğunu gösteren âyetler. (Bakara- 125,142, 143, 150,189 199, 200; Âli İmran- 96, 97; Mide- 97; Tevbe- 3; İbrahim-37; Hac- 25, 27)

Haccı konu edinen bu âyetlerin tümünde “en-nas” “insanlar” kavramı yani elif lam takısı ile birlikte kullanılmıştır. Gerçekten de hac bağlamında neden hep “en-nas” marifeli “bilinen-belli insanlar” kavramı kullanılmıştır.

Yani neden müslüman olanlar veya iman edenler değil de, “النَّاسُ” insanlar kavramı kullanılmıştır. Üzerinde çok düşünmek gerekir.

وَأَذِّنَا لِلْإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ
وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ

“Bir zamanlar İbrahim’e evin yerini hazırlamış ve (ona şöyle demiştik): Bana hiçbir şeyi şirk koşma; tavaf edenler, kıyamda olanlar, rüku ve secde edenler için evimi temiz tut.” (Hac-26)

وَأَدِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ
فَجٍّ عَمِيقٍ

“İnsanlar içinde haccı i’lân et ki. (hem ilim ve ticaret bakımından donanımlı yetkin hem de inanç ve zihinsel açıdan) bir çıkmaz ve şaşkınlık içinde olan erkekler (kadınlar) sana gelsinler.” (Hac-27)

27. âyette bulunan

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ

“İnsanların içinde Haccı ilan et, sana gelsinler...” cümlesi çok önemlidir. Demek oluyor ki, Hac İbrahim (a.s) ve onun önderlik yaptığı hanif İslam dinine gitmekten başka bir şey değildir. Bir din hanif değilse, dinde ihlas bulunmuyorsa yani din Allaha özel kılınılmıyorsa, İbrahim (a.s) tanınmıyorsa, İbrahim’in hanif dininden kimsenin haberi yoksa, Hac diye bir şeyden de söz edilemez.

İkincisi, Hac yediden yetmişe bütün insanlara farz olan bir ibadet değildir. Çünkü haccı farz kılan Âli İmran 97. âyet bu gerçeği apaçık olarak ortaya koyuyor.

فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ
الْبَيْتِ مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ

“Onda apaçık âyetler, İbrahim’in (Nübüvvet-mücadele) Makam-ı vardır. Yani oraya kim girerse, güven içinde olur. Yolculuğuna gücü yetenlerin haccetmesi, Allah’ın insanlar üzerinde bir hakkıdır. Kim inkâr ederse (bu hakkı tanımayıp nankör olursa), şüphesiz Allah bütün âlemlerden müstağnidir. (Kimseye muhtaç değildir, her şey O’na muhtaçtır.) (Âli İmran-97)

Âyette bulunan

وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ...

“... kim küfrederse, nankörlük gösterirse, hakkın üzerine örterse Allah alemlerden (insanlardan) müstağnidir.” cümlesi, bunu gösteriyor. Dünyanın neresinde olursa olsun ve hangi dine mensup bulursun bulursun ümmi insanların kafir ve müşrik olmaları mümkün değildir. Yani şirk ve küfür ilim, yetenek, kabiliyet, şuur ve bilinçle ilgili bir durumdur.

Vahiyle ciddi anlamda karşılaşmayan insanlar müşrik, fasık ve kafir olmazlar. Yeter ki güzel ahlak sahibi olsunlar. Dolayısıyla vahiy'den engellenen yani din adamları tarafından aldatılan ümmi insanlar din ve imandan sorumlu olmazlar. Bunlar güzel ahlak sahibi oldukları takdirde cennete girerler. Esas konumuza dönecek olursak, hacı yapacak insanların ilim, şuur, yetenek, yetki ve ticaret bakımından söz söyleme gücüne sahip olmaları gerekir.

Ümmi insanlar yapmış oldukları hatalardan dolayı hiç bir zaman nankör ve kafir olmazlar. Dolayısıyla hacca gidebilmek için hüccetleşme yapabilecek kabiliyet ve yetkinliğe sahip ilim adamları, ticari bağlantılar kurabilecek iş insanları ve devletler arası antlaşmalar yapabilecek devlet adamları ve bürokratlarla ilgili çok önemli bir görevdir.

Hac, Birleşmiş Milletler, Davos Ekonomik Forumu, Nato, İslam Birliği Teşkilatı gibi bir görev, teşkilatlanma yani istişare, ortak akıl ve sorunları çözüme konferansıdır. Önünüze gelen herkesi yani tarlasından, bahçesinden, bağından, okulundan, eğitiminden, işinden, gücünden, fabrikasından tezgahından, sanatından her insanı sadece parası var diye alıp hacca götürüp perişan etmeye hakkınız yoktur.

Hac bugün bir hurafeler yığını ve bir sömürü aracıdır. Ümmi insanların kendi iş ve gücünde kazanacakları sevap ve hayır şuur-suzca yapacakları bin hactan daha değerlidir. Hac, ümmi ve saf insanların yapacakları sıradan basip bir şey değildir. Hacca gitmek için hüccetleşme kabiliyet, yetki ve donanıma sahip olmak gerekir. Hacla ilgili geçen bütün

“...النَّاسِ...” “insanlar” kelimesinin başında bulunan elif lam takısı yani marife, hacca gidecek insanların belli ve farklı bir kesimini oluşturduğunu gösteriyor. Yani ilim, fikir, zihinsel açıdan donanımlı ve yetkin olmaları gerekiyor. Hac, kesinlikle her insana farz olan bir görev değildir. Zaten bu kontenjan, kura çekme olayı ve devasa yol masrafları hacın herkese farz olamayacağını apaçık olarak ortaya koymaktadır.

Ayrıca âyette bulunan “... مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ...” “... Yol bakımından gücü yetenlerin..” cümlesinde bulunan “سَبِيلًا” “yol” kelimesi, geleneksel olarak bilinen ve üzerinde araba ve uçakların gittiği maddi bir yol değildir.

Âyette bulunan yol, “سَبِيلًا (inanç)”, fikir ve zihinsel yani manevi yol anlamına gelmektedir.

Kur’an’da bulunan bütün سَبِيلًا kelimelerini inceledik.

Bir kaç örnek vermek istiyorum.

“وَمَنْ يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ...”

“... Her kim imanı küfre değiştirirse, o artık düz ve doğru yoldan sapmış olur.” (Bakara-108)

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ

“Allah yolunda öldürülenlere “ölüler” demeyin. Hayır, onlar diridirler. Ancak siz bunun şuurunda değilsiniz.” (Bakara-154)

Herkes bilir ki yüce Allah’ın maddi bir yolu yoktur.

وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

“(Mallarınızı) Allah yolunda infak edin yani ellerinizle kendinizi tehlikeye atmayın. Güzel ahlak sahibi olun. Şüphesiz Allah güzel ahlak sahiplerini sever.” (Bakara-195)

Dolayısıyla sebil kelimesi, yüce Allah’ın iman, İslam, zihinsel ve manevi yoludur.

Sonuç Olarak: Yüce Allaha olan imanım yani Kur’an’ın ilim ve hikmetine duyduğum güven sayesinde her türlü sorumluluğu üzerine alarak söylüyorum. Hacca gitmek herkese farz olan bir ibadet değildir. Kur’an’dan, imandan, İslam’dan, özellikle İbrahim (a.s) dan ve Allah Redullerinden haberi olmayan ümmi insanların hacca gitmelerinin hiçbir manası yoktur. Haccın, ümmi insanların bilinç, ihlas, güzel ahlak ve manevi hayatlarına katacağı hiçbir şey yoktur.

Suudi Arabistan halkının iman, ihlas ve ahlak seviyelerine bir bakın bu gerçeği göreceksiniz. Güzel ahlak ve mükemmel inancı, şuur ve bilinci Kur'an'dan başka hiç bir şey gerçekleştiremez. Dolayısıyla Kur'an'dan haberi olmayanların ibadetlerinden söz edilemez. İnsanlar için Kur'an'ı ve yaratılış yasalarını öğrenmekten daha değerli bir ibadetleri bulunmamaktadır.

MÜSLÜMAN OLMAYANLARLA EVLENMEK CAİZ MİDİR?

Gayri müslimlerle evlenme konusu, Kur'an'ın bağlam ve bütünlüğüne götürüldüğünde Allah'ın izin ve inayetiyle çözülmesi kolay olan konulardandır. Yeryüzünün bütün bölgelerinde din ve inanç sahiplerinin bir arada yaşamak zorunda olması gayri müslimlerle evlenme konusunun önemini artırmaktadır.

İlk önce konu ile ilgili âyetlere bir göz atalım.”İman etmedikçe “müşrik” kadınlarla evlenmeyin. Hoşunuza gitse bile, “müşrik” bir kadından, iman sahibi bir cariye kesinlikle daha hayırlıdır. İman etmedikçe “müşrik” erkeklerle de evlenmeyin. Hoşunuza gitse bile, müşrik birisinden iman etmiş bir köle kesinlikle daha hayırlıdır. Onlar (müşrikler) cehenneme çağırır. Allah ise izni (ve tevhid dini) ile cennete çağırır. Allah, düşünüp anlasınlar diye âyetlerini insanlara açıklar.” (Bakara-221)

Yukarıdaki âyette bulunan “Müşrikler cehenneme çağırır.” cümlesi önemlidir. Yani din konusunu bilmeyen birine şirk dinini kabul ettirmede müşrikler bir bilgi ve yeteneğe sahip olmaları gerekir. (Bakara, 221) “...Mümin kadınlardan iffetli olanlar ile daha önce kendilerine kitap verilenlerden iffetli kadınlar da, mehirlerini vermeniz şartıyla namuslu olmak,zina etmemek ve gizli dost tutmamak üzere size helaldir.

Kim Allah'ın hükümlerine iman etmezse onun ameli boşa gitmiştir. O ahirette de hüsrana uğrayanlardan olacaktır.” (Maide- 5) “Ey iman edenler! Mümin kadınlar hicret ederek size geldiklerinde, onları imtihan edin, Allah onların imanlarını daha iyi bilir. Eğer siz de onların inanmış kadınlar olduklarını öğrenirseniz onları kâfirlere geri göndermeyin. Bunlar onlara helal değildir. Onlar da bunlara helal olmazlar. Onların (kocalarının) sarf ettiklerini (mehirlerini) geri verin. Mehirlerini kendilerine verdiğiniz zaman onlarla evlenmenizde size bir günah yoktur. Kafir kadınları nikahınızda tutmayın, sarf ettiğinizi isteyin. Onlarda sarf ettiklerini istesinler. Allah'ın hükmü budur. Aranızda sadece o hükmeder. Allah her şeyi bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.” (Mümtehine-10)

Âyetlerde gördüğümüz gibi “müşrik” ve “kafir”lerle evlenmenin caiz olmadığı açık olarak ortaya konmaktadır.

Peki Yahudi ve Hristiyanlar “müşrik” ve “kafir” değiller mi? Aslında Kur'an, Yahudi ve Hristiyanların dolaylı yoldan “kafir” ve “müşrik” olduklarını birçok âyette söylüyor.” (Yahudiler) Allah ile beraber bilgilerini (hahamlarını), (Hristiyanlar) da rahiplerini ve Meryem oğlu Mesih'i rabler edindiler. Halbuki onlara ancak tek bir İläha kulluk etmeleri emrolundu. O'ndan başka ilah yoktur. O bunların ortak koştukları şeylerden uzaktır.” (Tevbe-31) “İbrahim, ne Yahudi, ne de Hristiyan idi, fakat o, Allah'ı bir olarak tanıyan dosdoğru hanif bir Müslüman idi, o hiçbir zaman müşriklerden olmadı” (Âli İmran-67) “Ey ehli kitap! Hakikatı görüp bildiğiniz halde niçin Allah'ın ayetlerini inkar(tekfürüne) edersiniz.” (Âli İmran-70)

“Andolsun ki, “Meryem oğlu Mesih Allah'tır.” diyenler kafir olmuşlardır. Halbuki Mesih ‘Ey İsrailoğulları! Rabbim ve Rabbiniz olan Allah'a kulluk ediniz. Biliniz ki kim Allah'a şirk koşarsa muhakkak Allah ona cenneti haram kılar, artık onun yeri ateştir ve için yardımcıları yoktur.’ demişti.” (Mâide-72)

Dolayısıyla Yahudi ve Hristiyanların söyledikleri bazı kelimeler yüzünden dolaylı olarak “kafir” ve “müşrik” oldukları ile ilgili Kur'an'da onlarca âyet vardır.

Konu ile alakalı âyetlere dikkatli bir şekilde baktığımızda bu konuda belirleyici olan şeyin “şirk” ve “küfür” kavramlarının olduğunu görebiliriz. Yani hangi dinden olursa olsun, ister Şii, ister Sünni, ister Alevi, ister Yahudi ve Hristiyan, isterse Budist olsun, bir kişi eğer taklidi bir imana sahipse, yani atalarının dini üzerinde bilgisiz ve ilgisiz bir imanı bulunuyorsa, ister kadın, ister erkek olsun onunla evlenmenin hiçbir sakıncası yoktur.

Çünkü Kur’an’ın kullandığı “müşrik, kafir, mümin, Müslüman, münafık” kavramları, bir bilinç, şuur, irâde, inanç, araştırma ve inceleme gerektiren kavramlardır. Yani Kur’an, bu kavramları ümmi, saf, din adamları tarafından Allah yolundan engellenmiş insanlar için kullanmaz.

Özellikle Mümtehhine suresi 10.âyette bulunan “Ey iman edenler! Mümin kadınlar hicret ederek size geldiklerinde, onları imtihan edin, Allah onların imanlarını daha iyi bilir. Eğer sizde onların inanmış kadınlar olduklarını öğrenirseniz onları kâfirlere geri göndermeyin...” denilmesi çok önemlidir. Yani küfrünü ve şirk dinini müdafa edebilecek kabiliyet ve kapasiteye sahip olan fanatik kafir ve müşriklerle evlenilmez.

Çünkü inanç ayrılığı yüzünden huzur ve mutluluk meydana gelmeyecektir. Evlenilecek gayri müslim erkek ve kadın şirk ve batıl dinini şuur ve inançla sahipleniyorsa, şirk dinine bir bilgi ve araştırma ile sahip bulunuyorsa onlarla evlenmek caiz olmaz. Fakat anadan babadan, geleneksel olarak yani atalarından gelen taklidi bir imana sahiplerse, din hakkında fazla bir bilgiye, araştırmaya sahip değillerse, hangi dinden olurlarsa olsunlar İslam dini ve ahlakı açısından onlarla evlenmenin hiçbir sakıncası yoktur.

Aynı şekilde Kur’an tarafından ortaya konan tevhid akidesinden ve ahlakından uzak bulunan fırka ve tarikat fanatikleriyle evlenmek caiz değildir. Yani din ve hüküm olarak Allah’ı yetersiz dolayısıyla Kur’an’ı dinde tek kaynak olarak kabul etmeyen, Allah’a noksanlık izafe eden, Kur’an Müslümanlığını sapkın olarak gören, tüm noksan sıfatlardan uzak olan yüce Allah’ın, yaratıklarından

birine hulul ettiğine inanan, Allah Resulüne iftira edilmiş hadislerin “Kur’an’a egemen olduklarına iman eden”, Allah’ın yanında ötesinde, berisinde veli, evliya, vekil, yardımcı, dayanak ve şefaathçi olacağına iman eden, şeyhin helal dediğini helal, haram dediğini haram kabul eden yani şeyh’e Allah gibi bağlı olanlarla evlenmek câiz değildir. Hatta en tehlikeli olanlar bunlardır. Çünkü cemaat ve tarikatlarda şirk inancı ve batıl din çok dinamik ve daha canlı olarak yaşanır. Cemaat ve tarikat ehlinin atalarından kendilerine intikal eden uydurma dini aşarak tevhid akidesini ve indirilen vahyi kabul etmeleri imkânsızdır.

Elçiler tarihinde bunu başarmış bir millet gelmemiştir.

Mesela: “...Allah ete kemiğe büründü falan diye göründü” “... on beş sene önce Azrail(a.s) efendi hazretlerine geldi, efendi hazretleri, Azrail’e “git ben şimdi gelmek istemiyorum” “...yarın âhirette azap melekleri birisini yaka paça cehenneme götürürlerken “ben Nakşibendi tarikatının Hâlidî kolundanım” derse, hemen serbest bırakırlar” inancına sahip olanlarla evlenmek caiz olmaz.

Mesela: Bu kadar ağır cürüm ve cinayetlerden sonra hâlâ Fetö’nün hata ettiğini ve günah işlediğini kabul etmeyenlerle evlilik hayatı kurulamaz.

Sonuç olarak: Yaşayış bakımından atalarından gelen, dine bir kültür ve gelenek olarak bakan, taklidi imana sahip olan, Şii, Sünni, Yahudi, Hristiyan, Alevi ve Budistlerin arasında hiçbir fark yoktur. Bunlarla evlenmenin hiçbir sakıncası yoktur. Her dinin ümmileri ile yani sıradan insanlarla evlenilir, şirk’in fanatikleriyle evlenmek ise caiz değildir. Hatta Yahudi ve Hristiyan ümmilerin vahiy dinini ve tevhid akidesini kabul etmeleri Şii ve Sünni ümmilerden daha kolay olduğu için din ve iman açısından onlarla evlenmenin hiçbir sakıncası bulunmamaktadır.

Nur Suresi 3. Âyeti Nasıl Anlamak Gerekir?”

“Zina eden erkek, zina eden veya müşrik olan bir kadından başkası ile evlenmez, zina eden kadınla da ancak zina eden veya

müşrik olan erkek evlenir. Bu, müminlere haram kılınmıştır” Daha önce söylediğimiz gibi, evlilik konusunda belirleyici olan şey şirk ve küfürdür. Yani onun nüfus cüzdanının din hanesinde “İslam” kelimesinin yazılı olması veya kendini Müslüman olarak görmesi önemli bir şey değildir. Bir mezhebin, cemaatin veya tarikatın uydurma emirlerini Allah’ın emirleri gibi sorgulanamaz ve karşı gelinemez, dini bir ibadet ve kural olarak görüyor ve o şekilde iman ediyorsa onunla evlilik hayatı kurmak caiz değildir. Gelelim Nur suresinin 3.âyetine Aslında şu veya bu şekilde cehalet ve gaflet içerisinde, günaha girerek zina eden bir kadın veya bir erkekle evlenip yuva kurmanın bir sakıncası yoktur. Âyette yasaklanan şey “fahişelik” ve “ahlaksızlık”tır.

Dolayısıyla haramlık, zina etmeyi bir ahlak ve huy edinmiş, ondan kendini kurtarmaya çalışmayan ve bu meslekten tevbe etmeyenlerle ilgilidir. Erkek içinde durum aynıdır. Nur suresi 3. âyette geçen “zâni” ve “zâniye” lafızları zina etmeyi sürekli olarak yapmayı ifade etmek için kullanılan kelimelerdir. Yoksa “ellezine yeznune” “zina edenler, onlar ki zina ettiler” denilirdi. Peki bu âyette noksan sıfatlardan münezzeh olan yüce Allah neden fahişeliği şirk’e benzetmiş ve şirk’le beraber anmıştır. Bunun bir çok sebebi vardır. Şirk’ten ve fahişelik pisliğinden kurtulmak kolay değildir. Birisi inanç yönünden diğeri amel yönünden en kötü yoldur.

Şirk, zihni, akli, iradeyi, beyni, gönlü hakketmeyene peşkeş çekmek, diğeri, arzuyu, vücudu, emaneti, sevgiyi, sadakati yabancıya peşkeş çekmektir. İkisini de yer altı mafyası idare etmektedir. Şeyhlik müessesesi beyaz kadın ticaretinden aşağı kalır bir tarafı yoktur. İkisinde de vücut pazarlığı mevcuttur. Fakat akıl ve beyin pazarlığı daha tehlikelidir. Tekke ve tarikatlar inanç ve fikirlerin, ahlak ve karakterlerin peşkeş çekildiği fuhuş merkezleri gibidirler. Bu konuda daha birçok şey söylemek mümkündür.

VEFAT EDENLER ADINA HAYIR YAPILIR MI?

“Salat-ı ikame edin, zekata (arınmaya) gelin, önceden kendiniz için yaptığınız hayrı Allah’ın katında bulursunuz. Allah her şeye ölçü takdir edendir.” (Bakara-110) Allah’ın kitabına baktığımızda ölümler adına hiçbir hayrın yapılmayacağını görürüz.

Dolayısıyla ölümler adına hacca gidilmeyeceği gibi, onlar adına kurban kesilmez, Kur’an okunmaz, sadaka verilmez hatta dua bile edilmez. Bir kişi yapmış olduğu bütün hayırları sadece kendisi için yapmış olur. Çünkü Kur’an’ı Mübin’de yüce Allah şöyle buyuruyor. “Bilsin ki insan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur ve çalışması (emeği- çabası) da ileride görülecektir.” Sonra ona karşılığı tastamam verilecektir” (Necm- 39, 40, 41) “Her nefis kazandığına karşılık bir rehindir.” (Müddessir-38)

“...Her kişi sadece kazandığına karşılık bir rehindir”(Tur- 21) “O gün, herkes gelip kendi canını kurtarmak için uğraşır ve herkese yaptığının karşılığı eksiksiz ödenir. Onlara asla zulmedilmez.” (Nahl-111)

Bu konuda onlarca ayet vardır. Ölümlere dua edileceğine delil olarak gösterilen âyet şudur.”Bunların arkasından gelenler şöyle derler. Rabbimiz! Bizi ve bizden önce geçmiş imanlı kardeşlerimizi bağışla, kalplerimizde iman edenlere karşı hiçbir kin bırakma! Rabbimiz!

Şüphesiz ki sen çok şefkatli çok merhametlisin.” (Haşır- 10)

Yanlış meal verilen bu âyetin doğrusu şöyle olacaktır.” Bunların arkasından gelenler (muhacirlerden sonra iman eden ensar) şöyle derler.” Rabbimiz, bizi ve bizden önce iman etmiş kardeşlerimizi bağışla...” yani iman etmede bizi geçmiş, bizden önce kendilerine iman nasip olmuş kardeşlerimizi bağışla” anlamına gelmektedir. “ Âyet, bizden önce ölmüş kardeşlerimizi” değildir. Zaten âyetin içindeki cümle buna açık bir delildir.” kalplerimizde iman edenlere karşı bir kin bırakma” Peki neden ölümler adına hayır yapılmaz, hatta dua bile edilmez. Aslında kabir hayatı ve ölüm diye bir şey olmadığı içindir.

Onun için yüce Allah “Her nefis ölümü tadacaktır.” (Ankebut- 57) buyuruyor. Yani nefis “ölümü sadece tadıyor” sonra kıyamet gününe kadar uyku moduna geçiyor. Vefat eden bir kimse kabirde (aslında kabir diye bir şeyde yoktur) uyku halindedir. Adem (a.s) döneminde ölenler ile kıyametin son anında ölenler arasında zaman açısından hiç bir fark yoktur. Kur’an’ın “kabir” kelimesini kullanması bizim anlama kabiliyetimize uygun olduğundan dolayıdır. Bir insan kabirde yüz bin sene kalsa kendisine sanki bir saat (an) kalmış gibi geçecektir.

Bizim bir gecelik uykumuz kabir hayatından çok uzundur. Ölümün hemen ardından kıyamet kopacaktır. “Nihayet sur’a üfürülecek. Bir de bakarsın ki onlar cesetlerden kalkıp koşarak Rablerine giderler. (İşte o zaman) Eyvah, eyvah! Bizi yattığımız yerden kim kaldırdı? Bu, Rahman’ın vadettiği gündür. Elçiler gerçekten doğru söylemişler! derler. Olan müthiş bir sestendir. Bunun üzerine onların hepsi hemen huzurunuzda hazır bulunurlar. O gün hiçbir kimseye en ufak bir haksızlığa uğramaz. Siz orada sadece yaptıklarınızın karşılığını alırsınız.” (Yasin- 51, 52, 53, 54) “Sonra, muhakkak ki siz bunun ardından elbet öleceksiniz. Sonra da şüphesiz, sizler kıyamet tekrar diriltileceksiniz.” (Mü’minün-15, 16)

Yukarıdaki iki âyete dikkatli bir şekilde baktığımızda “ölümün hemen ardından kıyametin kopacağını” görebiliriz.

İbrahim (a.s) ın anne ve babası için, “Ey Rabbimiz! Hesaba kılacağı gün beni, ana babamı ve müminleri bağışla.” (İbrahim- 41) diye dua etmesi Nübüvvetinin başlangıç safhasında idi. Daha sonra babasına dua ve istiğfar etmekten vazgeçiyor. Konu ile ilgili âyet şudur. “İbrahim’in babası için istiğfar dilemesi, sadece ona verdiği sözden dolayı idi. Ne var ki, onun Allah’ın düşmanı olduğu kendisine belli olunca ondan uzaklaştı. Şüphesiz ki İbrahim ahu vahı çok olan ve yumuşak huylu biri idi.” (Tevbe-114)

Kur’an’ın hiçbir âyetinde “ölülere dua ve istiğfar edileceğine dair” bir delil bulunmaz. Zaman bu dünya hayatında yaşayanlar için söz konusudur. Vefat edenler açısından zaman mefhumu diye bir şeyden söz edilemez.

Dolayısıyla Kur’an’ın dilinde ve ilminde kabir hayatı ve ölülere dua diye bir şey yoktur. Birçok Allah Elçisinin oğlu Elçi olduğu halde ana babasına dua ederken “ölmüş anne babama” dememiştir. Gerçekten çok ilginç, Neden Kur’an’ın hiçbir âyetinde ölüler adına hayır yapılacağına ve dua edileceğine dair bir tane ayet geçmez?

RECM(TAŞLAMA) CEZASI

Şia ve Ehl-i Sünnet din adamlarının yanında Kur'an, bir çeyiz eşyası, bir müzik güftesi, gönül eğlencesi, bir süs ve sanat kitabıdır. Şiilik ve Sünniliğin temeli aynen Yahudilik ve Hristiyanlık gibi muhaddislerin ve müctehidlerin uydurdukları rivayetler üzerine inşa edilmiştir. Abartısız olarak söylüyorum. Şia ve Ehl-i Sünnet dininde Kur'an'a uygun bir ahlak ve ibadet mevcut değildir. "Muhammed'e salavat ibadetinden, şefaate, kabir azabından kader inancına, Mehdi inancından İsa'nın nüzulüne kadar her şeyleri Kur'an'a aykırıdır.

Bunlardan bir tanesi de, zina eden dul ve evlileri öldürme cezası olan "recm" cezasıdır. Allah'a karşı iftira, İslam ahlak ve merhame-tine göre zulüm ve haddi aşma olan "recm" (taşlayarak öldürme) cezası en vahşi uygulamalardan biridir. Şiilik ve Sünnilik dendi-ğinde akla ilk gelen şey Kur'an'sızlık ve akılsızlık olması gerekir. Şiilik ve Sünniliğin bu vahşi ve zalimâne uygulamalarından dolayı zina ettiğinden değil, sırf erkeklerle konuştuğundan dolayı yüzlerce genç kız aile meclisleri tarafından "namusu temizleme ve namus cinayeti" adı altında acımasızca katledilmiştir.

Ehl-i Sünnet mühaddis ve müctehidleri yani mezhep âlim-leri "recm" (taşlayarak öldürme) cezasını sorunsuz infaz edebil-mek için Kur'an'ın eksik yazıldığını bile iddia etmişlerdir. Yani Kur'an'ın metninde var olan âyetin bir keçi tarafından yenildiğini söylemişlerdir.

Ve bu “keçinin yediği âyet” le ilgili rivayetlere hiçbir Ehl-i Sünnet âlimi karşı çıkmamıştır. Yani bu konuda tam bir ittifak söz konusudur. Aslında Nebi ve Resulün arasında bulunan farklar bilinmiş olsaydı, hadislerin dinde hiçbir öneminin olmadığı anlaşılacak olacaktı. İşte o zaman Şiiliğin ve Sünniliğin, Yahudilik ve Hristiyanlıktan hiç bir farkının olmadığı, sadece şirk ve batılı temsil ettikleri de ortaya çıkmış olacaktı. Hanif İslam dini, Allah tarafından vahiy vasıtasıyla Resullere indirilen hidayet ve merhametin ortak adı ve yaşam tarzıdır.

Kur’an’da olmayan bir emir ve yasağın İslam ile hiçbir ilgisi olamaz. Kur’an’ın olmazsa olmazı olan bilinç ve ihlas, dini Allah’a özel kılma anlamına gelmektedir. Recm cezası gibi yüzlerce emir ve yasağın, farz ve vacibin, helal ve haramın Kur’an ile hiç bir ilgisi bulunmamaktadır. Bu emir ve yasaklar, helal ve haramlar, sünnet ve müstehaplar, mekruh ve menduplar, tesbih ve zikirler, salavat ve dualar milletin sırtında bir esaret zinciri ve çok kötü bir yükür. Şia ve Ehl-i Sünnet’in hadis kaynaklarında öyle rivayetler var ki, İslam adına, Kur’an adına, Allah Resulü adına, akıl ve mantık adına, tefekkür ve sorgulama adına güzel ahlak adına tam bir rezillik ve yüz karasıdır.

Kur’an cahili Buhari başta olmak üzere, Müslim, Ebu Davud, Ahmed bin Hanbel, İbni Mace, Mâlik bin Enes Nesai gibi Ehl-i Sünnet’in bütün muhaddis ve müctehidleri recm cezasını savunurlar. Hem de “recm” (taşlayarak öldürme) cezasının içinde bulunduğu âyetin bir keçi tarafından yendiğinin mücadelesini hiç utanmadan ve sıkılmadan yaparlar. Burada biz bir tiyatro ve bir şakadan söz etmiyoruz. Emevi-Abbasi mahsulu Ehl-i Sünnet dininden ve rivayetlerinden konuşuyoruz. Halbuki yüce Allah tarafından zina cezasının kararı verilmiş ve hükme bağlanmıştır. Ama bu müfteriler ille de Allah’a din öğretecekler. (Hucurat-16) Şia ve Ehl-i Sünnet dininde Kur’an’la çelişmeyen ve Kur’an’a aykırı olmayan icthad yoktur.

“Zina eden kadın ve zina eden erkeğe yüz celde vurun. Allah’a ve âhret gününe imanınız varsa, Allah’ın dini konusunda acıma duygusu sizi almasın. Müminlerden bir grup da cezalarına şahid olsun.” (Nur-2) Zina etmenin cezasının yüz celde olduğu âyette açık ve net olarak görülüyor. Âyette geçen “celde” kelimesi, cildi incitecek, iç uzuvlara zarar vermeyecek şekilde değnekle vurmaktır. Şia ve Ehl-i Sünnet dininin namus anlayışı ile Kur’an’ın namus anlayışı birbirinden çok farklıdır. Zinanın ispatı için âyette (Nur-13) dört şahidin gerekli görülmesi, bu işin toplumda yayılmasını engellemeye yöneliktir. Yoksa İslam’da esas olan mülkiyetin dokunulmazlığı ve mahremiyet ilkesidir.

Gizli olarak zina edenlerin dört kişi tarafından görülmeleri çok zor bir durumdur. En doğrusunu yüce Allah bilir, zina cezası (celde), bu fiilin kurumsallaşmasının önüne geçmek için ön görülmüştür. Yani genelevler şeklinde bir yapılanmaya gidilmemesi için verilmiştir. Allah o kadar merhametli ki, cilde vurulacak yüz değnek için “onlara acımanız tutmasın” buyururken, Şia ve Ehl-i Sünnet dini taşlayarak öldürüyor. Şimdi gelin Kur’an cahillerinin iftira ettikleri “recm” (taşlayarak öldürme) uygulamasına bir bakalım.

Âyet Keçi Tarafından Yeniliyor

Ehl-i Sünnet’in muhaddisleri “recm”(taşlayarak öldürme) cezasını ümmete kabul ettirmek için ilginç bir hikaye uydurdular. Bu hikâyeye göre söz konusu âyet şöyledir. “eşşeyhu veşşehatu ize zeneyâ fercumuhumé nekélen minallâhi vallâhu azizun hakim” “İhtiyar (evli ve dullar) zina ettiklerinde Allah’tan bir ceza olarak onları recmedin. Allah aziz ve hakimdir.” Ehl-i Sünnet dininin âlimlerine göre bu âyet Nebi (a.s) in eşi Aişe’nin evinde bir sahife yazılı olarak bulunuyordu. Nebi (a.s) ın vefatından sonra Aişe (radiyallâhu anhe) onun cenaze işleriyle uğraşırken, odaya giren aç bir keçi âyeti yemiştir! Böylece keçi tarafından yenilen âyetin metni yok olmuş fakat hükmü baki kalmıştır. Evet inanç ve görüş bu, “Her ne kadar âyetin metni keçi tarafından yenilmiş olsa da hükmü baki kalmıştır.”

Dolayısıyla evli ve dullar için Kur'an'da var olan "celde" cezası değil, hâlâ "recm" cezası uygulanıyor. Bu hükmün ve hikayenin doğru olduğunu savunma adına bir çok kitap yazılmıştır.

Mesela: Ehl-i Sünnet âlimlerinin "sahih" dediği İbni Mace, Nikâh- 36; dört mezhep imanından biri olan Ahmed bin Hanbel'in 5,131,132,183 ve 6/269) Müsnedin'de bunları bulabilirsiniz. Daha Allah Resulü hayatta iken Allah tarafından tamamlanan ve onlarca sahabenin hafızasında koruma altında bulunan Kur'an'ın âyeti keçinin yemesiyle nasıl ortadan kalkar? Ehl-i Sünnet'in âlimlerinden biri olan İbni Kütaybe'ye göre bunun olması mümkündür! Der ki: "Keçi mübarek bir hayvandır!

Hud (a.s) ın kavmi "Ad" ve Salih (a.s)ın kavmi "Semud"u ortadan kaldıran "yüce Allah" bir âyetini keçiyeye yedirerek ortadan kaldıramaz mı? Türkçeye "Hadis Müdafaası" olarak çevrilen orijinal ismi "Te'vilu Muhteliful Hadis" olan İbni Kütaybe'nin eserine bakmanızı tavsiye ediyoruz. Ehl-i Sünnet'in muhaddisleri ikinci halife Ömer'i de bu keçinin yediği âyetle ilgili hikayeye âlet etmeyi ihmal etmişler.

Güya Ömer demiş ki: "İleride bazı kişiler çıkacak ve "recm cezasını Allah'ın kitabında bulmuyoruz" diye recmi inkar edeceklerdir! İşte bu kişiler okun yaydan çıktığı gibi dinden çıkacaklardır! "Eğer insanların "Ömer Kur'an'a ilave yapıyor" demelerinden korkmasaydım recm âyetini Kur'an'a yeniden eklerdim! Ömer'in bu söylediklerini Ehl-i Sünnet'in en önemli altı hadis kaynağından (kütüb-ü sitte) üçü olan Buhari-93/21; Müslim-Hudud, 8/143 ve Ebu Davud-41/1) rivayet etmiştir.

"Zina yapan Maymunların "recm" edilmeleri" rivayetine bir göz atalım. Keçi rivayetleriyle yetinmeyen muhaddis ve müctehidler görüşlerini takviye etmek için Maymunlardan da bir hikaye rivayet ettiler. Rivayete göre: "Maymunlar, kendi aralarında zina eden iki maymunu yakalayarak "recm" ettiklerini, sahabeden birinin de "zina yapan Maymunların" "recm" edilme olayına katılarak bu kutsal görevde onlara yardımda bulunmuştur.

Yani “recm” cezasını uygulamayan müminlerin, Maymunlardan daha aşağı bir konumda oldukları anlatılmaya çalışılmıştır. Ehl-i Sünnet âlimleri son vahyin tarihinde bu saçma sapan ve akılsızca rivayetleri kabul etmeyen vahiy ehli muvahhidleri tekfir etmiş ve “Buhari ve Müslim’in bir hadisini bile inkar edenin dinden çıkacağını” söylemişlerdir. Ehl-i Sünnet’in önemli âlimlerinden Kurtubi de, “Ahzab Suresinin sonunda “recm” âyetinin mevcut olduğunu, üçüncü halife Osman’ın bunu mushafa kaydetmediğini” iddia etmiştir.

NEBİ(A.S.)'İN ARKADAŞLARI GÖKTEKİ YILDIZLAR GİBİ MİYDİ?

Nebi (a.s) ın arkadaşları arasında Allah'ın razı olduğu, (Tevbe-100; Fetih-18) fedakar ve kahraman kimseleri (Ahzab-23) anlatan onlarca âyet mevcut olduğu gibi, ashabın olumsuz tavır ve hareketlerini anlatan onlarca âyet de mevcuttur. Fakat Ehl-i Sünnet, din atalarını yüceltmek ve insanları onların inanç ve fikirlerine mahkum etmek gayesiyle ilk etapta ashabı gökteki yıldızlar gibi hata etmez olarak göstermişlerdir. Şia din adamları da Ahzab-33.âyetine dayanarak on iki imamın her türlü günah ve hatadan masum olduklarına inanırlar. Allah Resulü'nün arkadaşlarının gökteki yıldızlar gibi olmadıklarını ortaya koyan yüzlerce âyetten bir kaç örnek:

- 1-) “Allaha ve Resulü'ne ihanet etmeleri...” (Enfal- 27)
- 2-) “Savaştan kaçmaları...” (Âl-i İmran-152,153 ; Tevbe- 24,25)
- 3-) “Allah'ın düşmanlarını dost edinmeleri...” (Mümtehine-1,2,3,4)
- 4-) “Nebi (a.s) ın eşine zina iftirasında bulunmaları...” (Nur- 11/ 21) Tam 10 âyet)
- 5-) “Nübüvvet makamına ve Risâlet misyonuna saygısızlık...” (Hücurat- 1, 2, 3,4 ; Ahzab- 53, 69: Tevbe- 58,61)

6-) “Nebi (a.s) konuşma yaparken, onu ayakta bırakarak ticarete, oyun ve eğlenceye koşmaları ...”(Cuma-11)

7-) Ashab, “Allah’a din öğretmeye kalkıyorlar...” (Hucurat-16)

8-) “Allah Resulü’nün arkadaşları Nebi (a.s) ile birlikte savaşa gitmekten çekiniyor.” (Tevbe-38,39,40,41)

9-) “Nübüvvet makamına ve Risâlet misyonuna eziyet etmeleri...” (Ahzab-69) “Nebi (a.s) arkadaşları dünya malına kanarak haksız yere adam öldürmeleri ...” (Nisa-94) Bütün bunlardan başka Kur’an’da münafıklarla alakalı müstakil bir sürenin bulunması, yüzlerce âyette münafıkların anlatılması, İsrail oğullarının Allah’ın Elçilerine karşı saygısız tavırlarının Resulullah’ın arkadaşlarına örnek olarak aktarılması gösteriyor ki, sahabelerin büyük çoğunluğunun Kur’an’ın ahlakını temsil etmekten uzak kaldıklarını açıkça ortaya koymaktadır. Yani ashab ile günümüz Müslümanları arasında bilinç haricinde bir farkın bulunmadığını söyleyebiliriz.

Mesela: Allah Resul’ü (a.s) vefat eder etmez birbirleriyle savaşmaları ve bu savaşlarda binlerce Müslümanın hayatını kaybetmesi bu hakikatı gözler önüne seriyor. Ali ile Muaviye arasında Siffin’de yapılan savaşta 70 bin, Ali ile Aişe arasında Basra’da Cemel olayında 15 bin yine Ali ile Hariciler arasında Nehravan’da yapılan savaşta binlerce kişi ölmüştür.

Peki bütün bu gerçeklere rağmen Ehl-i Sünnet âlimleri neden Allah Resulü’nün arkadaşlarının (Ashabın) hepsini gökteki yıldızlar gibi gösterip saf ve ümmi insanları aldatıyorlar?

Bunun nedeni şudur: Ehli Sünnet ve Şia arasındaki siyasi çatışmalarda, Şia, Ali, Hasan, Hüseyin, Fatma, Ehli Beyt ve 12 İmam hakkında onları yücelten, Ebubekir, Ömer, Osman, Talha, Aişe, Hafsa ve sahabelerin dördü dışında (Mikdat b Esved, Ammar b Yasir, Selmanı Farisi, Ebu Zer el Gıfari) Allah Resulü’nün bütün arkadaşlarının dinden çıkıp kafir olduklarını konu edinen binlerce hadis uydurmaya başlayınca, buna mukabil Emevi beslemesi Ehl-i Sünnet’in yalancı muhaddisleri de, Şia’dan aşağı kalmamak için Ebu

Bekir, Ömer, Osman, Âişe, Hafsa ve sahabeler hakkında büyük bir iftira ile hadis külliyatları meydana getirmişlerdir.

Ehli Sünnet'in yalan rivayetlerinin en önemli sebeplerinden biri de Emevi saltanatının vahşetini örtbas etmektir. İşte Ehli Sünnet ve Şia'ya bağlı mukallitlerin Kur'an'dan habersiz bulunmalarının en büyük sebebi bu uydurma rivayetler ve uydurma din olmuştur. Emevi saltanatı döneminde uydurulan, Abbasi idaresi döneminde kayda geçirilen ve Osmanlı Saltanatı döneminde en katı bir sadakatle yaşanan ırkçı Emevi Ehl-i Sünnet rivayetlerinin bir çoğunda bulunan hadislerin Allah'a, Allah'ın Resulüne, dine, ilme, akla ve güzel ahlaka hakaret içerdiğinden ümmetin haberi yoktur.

Dolayısıyla Emevi ve Abbasiler döneminde uydurulan aynen Şia mezhebi gibi rivayetler üzerine kurulan Ehli Sünnet dini, ümmi insanları aldatmayı ve yalan söylemeyi kendine temel prensip edinmiştir. Yani paralel din, yalanı kendisine kaynak kabul eden bir sistem olarak şekillenmiştir. Bu yüzden ne Ehli Sünnet ve ne de Şia hiçbir zaman Kur'an'ın rahmet ve adalet iklimine ayak basamayacaklardır. Ehli Sünnet ve Şia inançta ve fikirde, ibadet ve hürriyette bize öyle kötü bir miras bıraktılar ki, sadece yaşayan cahillerinden değil, ölmüş din adamlarından da çekeceğimiz var. Ehli Sünnet ve Şia'nın dinlerinden bağımsız olarak Kur'an'a yaklaşmayan ondan hiçbir şey anlayamaz. Çünkü Kur'an kendisine karşı yüz çevirmelerinden ötürü Ehli Sünnet ve Şia'ya kapılarını tamamen kapatmıştır.

İNFAK İLE SADAKANIN ARASINDAKİ FARK

İnfak, “gece gündüz, yani “her zaman” (Bakara-274) “küçük büyük” (Tevbe-121) her türlü hayrı kapsarken, sadaka ise, özel durumlarda (Tevbe-103; Mücadele-12) verilmesi gereken bir hayırdır.

Dolayısıyla infak etmenin yeri ve zamanı yok iken, sadakaların yeri ve zamanı geldiğinde yapılması gereken mâli bir hayırdır. İnfak, hem mü'minlerin Allah rızası için yaptıkları bir hayır, hem kafirlerin kendi din ve davaları için yaptıkları bir harcama iken, (Enfal-36) sadaka sadece mü'minlerin yaptığı bir hayırdır. İnfak kavramı, yüce Allah bağlamında da kullanılmaktadır. Yani Allah da infak eder. (Mâide-64) İnfak ibadetinde bire karşı yedi yüz kat ile karşılık sevap varken, (Bakara-261) sadakalarda ise kat kat (Bakara-276) sevap vardır. İnfak gizli yapılması gereken bir hayır iken, (Bakara-270) sadakalar durum ve ortama uygun gizli olarak da, açık bir şekilde de verilebilir. (Bakara-271)

Dolayısıyla infak, az veya çok herkesin kendi gücüne göre yapması gereken bir hayır iken, (Tevbe-121) sadaka ise, yeri ve zamanı belli olan hayır anlamına gelmektedir. İnfak, beş sınıf insana verilmesi gerekirken, (Bakara-215) sadakalar ise, sekiz sınıfa verilmesi emredilmiştir. (Tevbe-60)

Dolayısıyla anne, baba, kardeş ve akrabalara zekat verilmez diye bir şey yoktur. Peki infak ve sadaka kimlere verilecektir?

Kur'an, zekâtı anlatırken, "ne kadar verileceği, neyden verileceği ve kimlere verileceği ile ilgili hiç bir detaydan söz etmemesi ve hiç bir ayrıntı vermemesi gerçekten çok önemlidir. Kur'an'da neden zekat kavramlarının önünde bulunan "ve étü" fiili "verin" anlamında değil de, "gelin" anlamına gelmektedir?

Mesela: "ve étuz zekéte" ifadesine "zekatı verin" değil de, "arının, arınmaya gelin" gibi bir mana verilmesi gerekir. Çünkü âyetlerin büyük çoğunluğunda "ve étü" denildiği hâlde, hiç bir âyette ne verileceği? Neyden verileceği? Kimlere verileceği ile ilgili hiçbir hüküm bulunmamaktadır.

Fakat "infak" ve "sadakalar" için, ne verileceği, ne kadar verileceği ve kimlere verileceği ile ilgili her şey mevcuttur. Kur'an'da "ve'tü" fiiline, "gelin, getirin, girin" anlamı verilen âyetler de mevcuttur. (Bakara-189; Yusuf-93;) Zekât, "...Müşrikler için şirk ve küfürden arınmak ve âhirete iman etmektir..." (Fussilet- 6,7) Zekat "...İslam'a ve Müslümanlara karşı kin ve nefretten, dine karşı savaş ve mücadeleden uzaklaşmak tevbe etmektir..." (Tevbe-5) "Zekat, bütün toplum ve bireyler için din ve hüküm olarak sadece Allah'ın âyetlerine iman etme, bilinç ve rahmete ulaşmaktır." Zekat, iman edenlere karşı düşmanlıktan vazgeçerek, kin ve saldırılardan arınmaktır." (Bakara- 10-11)

Zekat, "dünya malından ve zinetinden, cahiliye âdetlerinden kurtulmak suretiyle Allah'a yani Resulü'ne itaat ederek, Kur'an'ın hikmeti üzerinde tefekkürle arınmaktır"(Ahzab-33) Bazı insanları cömertlik ve sadaka arındırır. Bazılarını güzel ahlak ve edep arındırır. Bazı insanları tevhid ve ihlas arındırır. Fakat insanları batıl dinlerden, şirk ve hurafelerden arındıran en önemli şey Kur'an'dır. Bakara-151; Âli İmran- 164; Cuma-2) İnsanları şirk ve küfür pisliğinden Allah'ın âyetleri gibi, hiçbir şey temizleyip arındıramaz. Sünniler ve Şiiler, hadis kaynaklarından ve batıl mezheplerden arınacak.

Cemaat mensupları, liderlerinden ve öğretilerinden arınarak Allah'ın kitabına dönecekler. Tarikat ve tasavvuf ehli, evliya ve ilahlara kulluk etmekten İslam'la arınacaklar. Nurcular Kur'an'a dönerek, Said Nursi ve Risale-i Nur Külliyyatından arınacak. Dolayısıyla Kur'an ilim ve hikmetinin, ahlak ve edebinin hâkim olmadığı toplum gerçek anlamda hiçbir zaman temiz olamaz, maddi ve manevi kirlerden arınamaz.

İnfak 5 Sınıf İnsana Yapılır

İnfak: “Sana (Allah yolunda) ne (kime) infak edeceklerini soruyorlar. De ki: Maldan infak ettiğiniz şey, ana- baba, yakınlar, yetimler, fakirler ve yol çocukları için olmalıdır. Şüphesiz Allah yaptığınızı her şeyi bilir.” (Bakara-215)

Sadakalar 8 Sınıf İnsana Yapılır

Sadakalar: “Sadakalar, Allah'tan bir farz olarak ancak, fakirlere, miskinlere, üzerinde çalışanlara, gönülleri İslam'a ısındırılacak olanlara, özgürlükleri için mücadele edenlere, borçlulara, Allah yolunda olanlara, yol çocuklarına mahsustur. Allah her şeyi bilen, hikmet sahibi olandır.” (Tevbe-60)

Sonuç olarak: İnfak: “...Gece gündüz...” (Bakara-274) “... küçük büyük...” (Tevbe-121) “..kazanılan mallardan...” (Bakara-267) “...topraktan çıkartılan rızıklardan...” (Bakara-267) bir hayır olarak sadece maldan yapılan bir yükümlülüktür. Sadaka: Belirli zamanlarda ve özel durumlarda, insanın samimiyet ve sadakatini ortaya koyan mâli bir ibadettir. (Tevbe-103; Mücadele-12) Zekat; Başta tevbe ve pişmanlık olmak üzere, güzel ahlak ve sağlam bir iman ve Allah'a teslimiyetle her türlü şirk, küfür, nifak, cimrilik, kibir gibi, maddi ve manevi kirlerden arınmak demektir.

Zekat: Mal, inanç, ahlak ve düşünce yani insanın nefsiyle ilgili bir temizlenme ve arınmadır. (Tevbe-103; Tâhâ-76; Fâtır-18; Necm-32; Âlâ-14; Leyl-18; Naziat-18) Zekâtın verilen bir şey değil, arındıran bir şey olduğunu şu iki âyet ortaya koyuyor. “Ve seyüennebuhel etkâ- ellezi yû'ti mélêhû yetezekké” “Arınmak için malını hayra

veren bilinç sahipleri ondan ateşten kurtulur.” En doğrusunu Allah bilir.

Sadakalar, hem bireysel, hem de kurumsal olarak yerine getirilmesi gereken bir hayırdır. Yani bir hayır kurumu olarak bu sadakalar devlet tarafından oluşturulacak bir havuzda toplanarak sel, yangın ve deprem gibi afetlerde yani hem acil durumlar için hem de fakir ve miskinlerin ihtiyaçları için kullanılacaktır. Sadakanın kurumsal bir yapı olduğunu âyetin içinde geçen kavramlardan anlamak mümkündür.

Fakirler: Kur’an’ın miskin ve fakir sistemine baktığımızda fakirin gerçek anlamda kim olduğunu ancak devlet belirleyebilir. Yoksa yolsuzluk ve istismar meydana gelecektir.

Miskinler: Geliri giderini karşılamayanlar anlamına geldiği için bunu da ancak devlet ortaya çıkarabilir.

Üzerinde Çalışan Memurlar: Eğer sadakalar kurumsal bir yapı olmasaydı, üzerinde çalışan memurlar olmazdı. Özgürlüğüne kavuşturulacak olanlar, borçlular, Allah yolunda olanlar ve sokak çocukları içindir. Bu dört sınıfa baktığımızda yine bunların tespitlerin doğru olarak araştırıp ortaya çıkarılması ancak devletin imkanlarıyla yani resmi makamlar ile ilgili bir durum olduğunu görüyoruz. Tevbe 103. âyette de nifak ile iman arasında kalanların temizlenip arınmaları için Nebi (a.s)’a mallarından sadaka almasının emredilmesi de sadakanın devletle ilgili kurumsal bir yapı olduğunu gösteriyor. Bu âyette geçen sadaka kurumsal bir özellik taşıdığından üzerinde çalışanlara maaş bağlanması gerekiyor.

Sadakalar, fakirler, miskinler, üzerinde çalışanlar, kalpleri (İslam’a) ısındırılacak olanlar, özgürlüğüne kavuşturulacak olanlar, borçlular, Allah yolunda olanlar ve yol çocuklarını koruma altına almak için” oluşturulacak bir havuzdur. Aynı zamanda sel, deprem, yangın, savaş ve diğer acil durumlar için her türlü maddi destek bu havuzdan karşılanacaktır. Bu havuz siyasi irade tarafından oluşturulacak kurumsal bir yapı olacaktır. Fakat bu havuza herkes kendi

imkan ve kabiliyeti miktarınca yardım yapacaktır. Yetim, fakir, dul ve kimsesizlerin bakımı da bu havuzdan karşılanacaktır.

KUR'AN'DA ŞEFAAT SİSTEMİNİN ÇÖZÜMÜ

Bağlam ve bütünlüğüne baktığımızda Allah'ın rahmet ve inayetiyle şefaath sisteminin Kur'an'da var olan çözümü şu şekilde ortaya çıkmaktadır. Ahiret gününde insanların dünyada işledikleri amellerin karşılığında başka hiçbir şey yoktur. Kur'an'da anlam bakımından bazı kavramlar dünyaya ait iken, bazı kavramlarda âhirete yönelik olarak geçmektedir. Yani "şefaath" kavramı hiçbir âyette âhirete yönelik, ahiretle bağlantılı olarak kullanılmamıştır.

Dolayısıyla âhirette ne Allah'ın, ne de başka kimsenin şefaathinden söz edilemez.

Kısacası âhirette şefaath yoktur. "Ey iman edenler! Kendisinde artık alışveriş, dostluk ve "şefaath bulunmayan" gün gelmeden önce, size verdiğimiz rızıktan hayır yolunda infak edin. Gerçekten kafirler zalimlerin ta kendileridir" (Bakara-254)

Yukarıdaki âyet, âhirette hiç kimse tarafından şefaathin olmadığını gayet açık olarak ortaya koymuştur. Yani şefaath yok ki, birisi etsin ve birilerine edilsin. "Öyle bir günden korkun ki, o günde hiç kimse başkası için herhangi bir ödeme de bulunamaz; hiç kimseden şefaath kabul edilmez, hiç kimseden fide kabul edilmez, onlara asla yardım da yapılmaz." (Bakara-48,123)

Bu konu Kur'an'da o derece kesin olarak ortaya konmuş ki, buna karşı gelen, bunu kabul etmeyen, buna alternatif anlamlar ileri sürenler büyük hata ederler, eğer ilim adamı sıfatları mevcut ise hata ve sorumlulukları daha da artar. Ahiret gününde insanın kendi amelinden başka hiçbir şeyin olmadığını gösteren âyetler. “Ceza günü nedir bilir misin? Nedir acaba o ceza günü? O gün hiçbir kimse başkası için bir şey yapamaz. O gün emir (hesap işi) Allah’a kalmıştır” (İnfitar, 17, 18, 19) “Rablerinin huzurunda toplanacaklarından korkanları (o güne iman edenleri) onunla (Kur'an ile) uyar. Onlar için dununda (yanında- ötesinde,-berisinde) başka ne bir dost ne de bir şefaatchi vardır, belki sakınırlar” (En'am, 51) Âyette geçen “dünihi” kelimesindeki “hi” zamiri Allah'a da gidebilir, Kur'an'a gidebilir. Ama bir gerçek var ki, “âhirette şefaath yoktur”

Kur'an'da şefaath, tamamen dünya hayatı bağlamında kullanılmış bir kavramdır. Bu konuyla alakalı âyetler şunlardır. “Allah, ondan başka ilah yoktur, O, hayydır, kayyumdur. Kendisine ne uyku gelir ne de uyuklama. Göklerde ve yerdekilerin hepsi onundur. İzni olmadan O'nun katında kim şefaath (yardım) edebilir? O, kullarının yaptıklarını ve yapacaklarını bilir,...” (Bakara, 255) “Şüphesiz ki Rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra da işleri yerli yerince idare ederek arşa istiva eden Allah'tır. O'nun izni olmadan(dünyada) hiç kimse şefaatchi olamaz. İşte O Rabbiniz Allah'tır. O halde ona kulluk edin. Hâlâ düşünmüyor musunuz.” (Yunus- 3)

“Onlar Allah'ın yanı sıra kendilerine ne zarar ne de fayda verebilecek şeylere tapıyorlar ve: Bunlar, Allah katında bizim şefaatchilerimiz, diyorlar. De ki: “Siz Allah'a göklerde ve yerde bilemeyeceği bir şeyi mi haber veriyorsunuz? Hâşâ! O, onların ortak koştuklarından uzak ve yücedir “ (Yunus-18) Şefaath ile alakalı âyetlerin iniş sebebi şudur. Müşrikler evliya ve ilahlarının dünya hayatında kendilerine savaşta ve barışta yardım ettiklerini iddia ettiklerinden şefaath ile alakalı âyetler nazil olmuştur. Çünkü Müşrikler öldükten sonra dirilmeye ve ahiret hayatına iman etmiyorlardı ki, âhirette şeaathen söz edilsin.

Yukarıdaki âyette geçen “Bunlar Allah katında bizim şefaatchi-
rimizdir” cümlesi bu gerçeği ortaya koymaktadır. Mekke müşrikleri
dünya hayatında ilahlarının ve efendilerinin kendilerine yardım
edeceğine iman ediyorlardı. Ve bu inanca çok değer veriyorlardı.
İşte yukarıda geçen âyetler dünya hayatında manevi olarak sadece
Allah ve izin verdiği meleklerin yardım edeceğini açıklamaktadır.

Âhirette İnsanın Kendi Amelinden Başka Geçerli Hiçbir Şey Yoktur

“Her nefis kazandığına karşılık bir rehinedir” (Müddessir- 38)
“Bilsin ki insan için kendi amelinden başka hiçbir şey yoktur”(Necm-
39) “... Onlara: İşte size cennet, yapmış olduğunuz iyi amellere kar-
şılık ona vâris kılındınız diye seslenilir” (Â’raf- 43) “Olan müthiş bir
sesten ibarettir. Bunun üzerine onların hepsi hemen huzurumuzda
hazır bulunurlar. O gün hiçbir kimse en ufak bir haksızlığa uğramaz.
Siz orada ancak yaptıklarınızın karşılığını alırsınız” (Yasin- 53, 54)

Ahirette insanlar tevhid, güzel ahlak ve salih amellere göre
hesap vereceklerdir. Aslında Kur’an’da insanın kendi amelinden
başka şefaatchilerin olacağını zerre kadar gösteren, ima eden en ufak
bir emare ve alamet mevcut değildir. Fakat Ehli Sünnet ve Şia’nın
uydurma rivayetleri ile tarikatlardaki hulul inancının tesiri ve bas-
kısı sayesinde böyle batıl bir inanç doğmuş ve gelişmiştir.

Mesela: “De ki: Bütün şefaât Allah’ındır. Göklerin ve yerin
hükümrânlığı onundur. Sonra O’na döndürüleceksiniz” (Zümer- 44)
âyetinde, şefaatin ölümden önce dünya hayatında olduğu, bunun da
manasının Allah’ın vahiy indirmesi, insanlara yardım etmesi ve des-
teklemesi, iyiliğe ve hayra yönlendirmesi anlamlarına gelmektedir.
Diğer bir âyette “Göklerde nice melek vardır ki onların şefaâtleri,
dilediği ve hoşnut olduğu kimse için Allah’ın izin vermesi dışında
hiçbir işe yaramaz” (Necmi- 26)

Bu âyette yüce Allah göklerden bahsetmekte ve şunu buyur-
maktadır. “Benim iznim ve rızam dışında dünya hayatında melekler
dahil hiç kimse bir başkasına yardım edemez ve destekte bulunamaz.

Yani Kur'an'da geçen bütün şefaath kavramları dünya hayatındaki yardım ile ilgilidir. Tekrar ederim, Mekke müşrikleri ölümden sonra dirilmeye iman etmiyorlardı.

Yanlış Meal Verilen Âyetler.

Ahret gününde şefaath ile alakalı yanlış meal verilen ayetlerin bir kaçı şöyledir.

Yanlış Meal: “Allah'ın huzurunda, kendisinin izin verdiği kimselerden başkasının şefaathı fayda vermez” (Sebe-23)

Doğrusu şöyledir: “Allah'ın huzurunda kendisinin izin verdiği kimselerden başkasına şefaath (yardım) ulaşmaz, fayda vermez” Yani dünya hayatında Allah'ın şefaathını hak edemez, liyakat kazanamaz. Veya, ey müşrikler dünya hayatında kendilerine kulluk yaptığınız evliya ve ilahlarınızın Allah katında hiç bir değerleri yoktur ki, Allah ile sizin aranızda aracı olsunlar da dünyada size yardım etsinler, böyle bir şey söz konusu olamaz.

İlk manada: Allah'ım bazı kişilere şefaath etme yetkisi vereceği anlaşılırken, doğrusunda ise, dünya hayatında Allah'ın şefaathından yararlanabilen müttaki ve muvahhid müminler olduğu açıkça anlaşılmalıdır, yani dünya hayatında Müslümanlarla müşrikler arasında gerçekleşecek bir savaşta yüce Allah melekleri vasıtasıyla müminlere şefaath edecek ve onları zafere ulaştıracaktır.

Yanlış Meal: “O gün Rahman olan Allah'ın katında bir ahd almış olan kimseden başkaları şefaath etme hakkına sahip olmayacaklardır”(Elmalı, Meryem suresi, 87)

Doğrusu:

“O (dünyadaki hesaplaşma - savaş - mücadele) gününde Rahman olan Allah'ın nezdinde söz ve izin alandan başkaları şefaath (Allah'ın yardımına) sahip olamazlar”

Eğer gelenekçilerin şefaath anlayışına iman edecek olursak kurtuluşun tevhid, güzel ahlak ve ameli sâlih'te olduğunu açıklayan yüzlerce ayet anlamsız hale gelecektir.

Yanlış Meal:

“O gün, Rahman’ın kendisine izin verdiği ve sözünden hoşnut olduğu kimselerden başkasının şefaati fayda vermez” (Tâhâ, 109, Elmalı, Diyanet meali)

Doğrusu Şöyledir:

“O (dünyadaki hesaplaşma- karşılaşma- mücadele -savaş) gününde, Rahman’ın izin verdiği ve sözünden hoşlandığından başkasına (Allah’ın şefaati) fayda vermez.”

Yukardaki âyetlerin bulunduğu âyetler topluluğuna bakıldığında şefaath ile ilgili âyetlerin tamamen dünya hayatını anlattığı ve dünya hayatında yapılacak bir savaşın galibinin Allah’ın yardımı sayesinde müminlerin galibiyetiyle sonuçlanacağını ortaya kıymaktadır. Müşriklerle müminler hiç bir zaman âhiretteki şefaati konuşmamış ve hiçbir zaman tartışma konusu yapmamışlardır. Ama dünya hayatında galibiyet ve zaferin kimin yanında olacağını ve zamanı ve günü geldiğinde Allah’ın kime yardım edeceğini ve kimi zafere kavuşturacağını her gün konuşup tartışıyorlardı. “Ancak iman edip salih ameller işleyenler, Allah’ı çok zikredenler ve zulme uğratıldıklarını da kendilerini savunanlar başkadır. Zalimler nasıl bir inkılab ile devrileceklerini yakında bileceklerdir” (Şuara224) “O taptıkları ilahlar mı daha hayırlı yoksa darda kalana kendine yalvardığı zaman karşılık veren ve başındaki sıkıntıyı gideren, sizi yeryüzünün hakimleri kılan mı? Allah’tan başka bir ilah mı var? Ne kadar da az düşünüyorsunuz (Neml- 62) Bu mesele ile ilgili yüzlerce âyet vardır.

Sonuç olarak: Allah işine hiç kimseyi ortak etmez. Dünya hayatında ellerinde maddi ve manevi imkan bulunan kimseler taraftarlarına, akrabalarına, dostlarına şefaath ederler. Fakat kıyamet günü hiç kimse başkasına şefaathçi olamaz, yani dünyadaki şefaathçilerin şefaathi bitmiştir.

Âhirette hiç kimsenin şefaathi yoktur. Daha doğrusu âhirette şefaath yoktur. Bu hakikatı şu âyet apaçık olarak ortaya koymaktadır.

“Artık Şefaatchilerin Şefaati onlara fayda vermez” (Müddessir-48)

KABİRDE ZAMAN YOK

Kuran'ı Mübin'in yüzlerce âyetine göre kabir azabı olmadığı gibi, kabir hayatı diye bir şey de söz konusu değildir. Kur'an'ı Mübin'in onlarca âyetine baktığımızda dünya hayatındaki cezalandırma ve kıyamet saatinden sonra sadece ve sadece cehennem azabı vardır. Bu konuda bine (1000) yakın ayet bulunmaktadır. Kur'an'a baktığımızda sadece cehennem azabının anlatıldığını çok açık olarak görüyoruz. Kabir hayatı ve dolayısıyla kabir azabının olmadığı konusu Kur'an'da var olan konuların içinde en açık ve anlaşılır olanıdır. Kabir azabının varlığını savunan geleneksel dinin muhaddis ve âlimlerinin zerre kadar Kur'an bilgileri mevcut değildir. Ehli Sünnet ve Şia din adamları Kur'an'a hakkıyla inanmadıkları için Allah, Kur'an'ın anlaşılmasını onlara imkansız kılmıştır.(Kehf, 57)

Yahudi ve Hristiyan din adamları Kur'an'ı Mübin'i Ehli Sünnet ve Şia'nın din adamlarından daha iyi bilir ve daha sağlıklı bilgiler verirler. Yüzlerce âyete baktığımızda hesap ve azabın yeniden diriliş saatinden sonra olacağını görebiliriz. Fakat Kur'an'a karşı gönülleri taşlaşmış, kulakları sağır ve gözleri kör olan paralel din adamları bunu anlayamaz ve bu gerçekleri idrak edemezler. Konuyla alakalı âyetlere baktığımızda şunları söylemek mümkündür. Dünya hayatının hemen ardından yani ölümün hemen arkasından Allah kıyameti ve âhret azabını başlatacaktır. Yani kabirde kalma, "Bir tanışma müddeti kadar,(Yunus, 45)"

Sadece bir akşam ya da kuşluk vakti kadar, (Naziat,46) “Çok az bir zaman dilimi, (Kehf, 52)”Bir saat(an) kadar,(Ahkaf, 35)”Bir yiyeceğin ve içeceğin sıcakta bozulma zamanı kadar...(Bakara, 259)”Ölümün hemen ardından ya cehennem veya cennet...(Enfal, 50- Muhammed- 27 - Nahl, 32)

Yani bilmediğimiz bir gün vefat edeceğiz. Kıyamet sabahında veya akşamında uyanacağız. Uzun ve derin bir uykuya dalmış gibi. Aslında bu kabir uykumuz bizim dünya hayatındaki bir gecelik uykumuzdan çok daha kısa olacaktır. Bizim bir gecelik uykumuz kabir uykusundan çok daha uzun olacaktır. Hatta kabir uykusu “göz açıp kapayıncaya kadar belki ondan daha kısa olacaktır, (Nahl, 77- Kamer, 50)

Söndürülen ve yine yeniden yakılan bir ampul bir mum gibi, Fişi çekilmiş ve tekrar takılmış bir makine bir cihaz gibi,Bir anlık duraklayan zaman tekrar yeniden çalışmaya başlayacak! Korku ve paniğe gerek yok, çünkü zaman kaybı diye bir şey asla söz konusu olamaz. Kaldığımız yerden başlayacağız. Ancak bu yepyeni başlangıç öncekinden apayrı sıfır sorun olarak başlayacak. “Yaptıklarına karşılık olarak, onlara ne göz aydınlıklarının saklandığını kimse bilemez”(Secde,19) Bu yeni başlangıçta “ölüm, korku, hüzünlenme, panik ve üzüntü yoktur...(Fussilet, 30- Â'lâ,13)

Zaman algımız yeniden devreye girecek, Aynen nabız verilen hasta gibi! Narkozun etkisi bitince yeniden kendimize gelip uyanacağız. Âzad edildiğimiz bir hayattan ailemizle birlikte yepyeni bir yaşam alanına intikal edeceğiz. Kabir’de ha bir an, ha bir saat, ha üçyüz yıl, ha bir milyar yıl ne farkeder. Dönüşümüz bizi yaratan, besleyen merhameti sonsuz yüce Rabbimiz değil mi?(Bakara,156-Secde, 11) Korku ve ümitsizliğe mahal yok, çünkü ölümün hemen arkası yeniden diriliştir. Geçici dünya kapısı kapanırken baki ve ebedi olan hayatın kapısı açılacak, gri perde kapanırken rengarenk perde açılacaktır. Kabir karanlık bir kuyunun ağzı değil, bir cennet bahçesinin giriş kapısıdır. Sürgün hayattan anavatana dönmüş olduk, acı ve ızdıraplar bitti, huzur, refah ve mutluluklar başladı. Yalan, dolan,

hurafe, şirk, aldatma, zulüm, katliam ve kaos yok oldu.

Allah'ın sonsuz merhameti olarak hiç yokluk tatmadık, zaman israfımız olmadı, bundan büyük nimet olur mu? İmtihan faslı bitti teneffüs ve tatil mevsimi başladı. Kış sona erdi, ilkbaharın dirilişi görüldü. Çalışma, yorgunluk, esaret, emek ve sıkıntı sona erdi, Emeklilik ve özgürlük devri başladı. Ebedi hayatımıza bir an sonra kaldığımız yerden devam ediyoruz. Hemde “Rabbimizin emirlerine sadık kaldığımızdan ötürü Allah ve melekleri tarafından selam selam diye karşılanmış olarak” (Zümer, 73- Yasin, 58)

HASENÂT” İLE “SÂLİHÂT” KAVRAMLARININ ARASINDA BULUNAN FARKLAR

Kur’an’da aşağı yukarı 1600 kadar kavram bulunur. “Hasenat” ve “salihât” da, Kur’an’da bir çok yerde yer alan önemli iki kavramdır. “Hasenât” ile “sâlihât” arasında önemli farklar vardır. Arapça’da “Hasenât” ‘hasen’ in “güzel’in çoğuludur. Yani “iyilikler” ve “güzellikler” demektir. “Hasenât”ın zıttı “seyyiât”tır. Arapça’da “Seyyiât” ‘seyyi’inin “kötü” nün çoğuludur. Yani “kötülükler” ve “çirkinlikler” demektir. Kur’an’da geçen “sâlihât” sözcüğü yani “sâlih ameller, kişinin ailesine, akrabalarına, komşularına, dostlarına, doğal dengeye ve tüm insanlık ailesine karşı yapmış olduğu hayırlar, iyilikler ve güzellikler “ anlamına gelmektedir. Dolayısıyla dışı doğru yani kişinin kendisi dışında başkalarına karşı yaptığı “imar ve islah edici iyilikler, güzellikler” demektir. “Sâlihât” kavramının türetildiği “sulh” kökü, “insanlar arasında güven ve barışı sağlamak” anlamına gelmektedir. Yani insanın kendi dışında kalan canlı ve cansız varlıklara yönelik bir iyilik ve barış faaliyetlerini ifade etmektedir. “İslâh, “düzeltme, iyileştirme, imar etme, onarma, güzelleştirme” demektir. “Sâlih amel” (el-‘amelu’s-sâlih) olarak Kur’an’da altı yerde tek başına, elli altı âyette ise iman ile birlikte geçer. “Hasenât” kavramı ise, sonuçları itibariyle “kişinin kendisine yönelik olarak yaptığı

iyilikler ve güzellikler” demektir. “Sâlihât, göklerde ve yerde olan bütün yaratılmışlar için bir ıslah etme faaliyetidir. İslah çalışması, insanın kendisine iyilik ve güzellik isteğinden daha öncelikli bir değere sahiptir. Bundan dolayı “hasenât’a “on sevap” verilirken,

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ امْتَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

“Kim bir iyilik yaparsa, ona on katı vardır. Kim de bir kötülük yaparsa, o da sadece o kötülüğün misliyle cezalandırılır ve onlara zulmedilmez.” (En’am-160)

“salihât’a “sınırsız bir sevap” öngörülmiştir.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ

“Şüphesiz iman edip salih ameller işleyenler için kesintisiz bir mükâfat vardır.” (Fussilet-8)

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ

“Ancak iman edip, sâlih ameller işleyenler başka. Onlar için, bitmez tükenmez bir mükâfat vardır.” (İnşikak-25)

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ

“Ancak, iman edip salih ameller işleyenler başka. Onlar için devamlı bir mükâfat vardır.” (Tin-6)

Çünkü “ıslah” çalışması yani salih ameller evrensel, insanın kendisi için yaptıkları ise tarihsel ve bireysel bir özelliğe sahiptir. “Sâlihât’ı hasenât’tan ayıran en önemli özellik, insanın kendi ölümünden sonra “geriye neyin kalacağı” sorusudur. Kur’an’da insanın kendi ölümünden sonra geriye “hasenât”ının kalacağını söyleyen bir âyete rastlanmaz. Fakat geriye “sâlihât”ının kalacağını söyleyen âyetler mevcuttur.

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ
ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا

“Mal ve çocuklar dünya hayatının süsüdürler. Baki kalacak olan

“sâlihât, Rabbinin katında sevapça ve umutlanma açısından daha hayırlıdır” (Kehf-46).

وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا
وَخَيْرٌ مَرَدًا

“Allah, hidayeti seçenlerin hidayetini artırır. Kalıcı salih amel-ler, Rabbinin katında sevap bakımından da daha hayırlıdır, sonuç itibari ile de.” (Meryem-76)

İnsan ilk önce kendisini düzeltecek, dini Allah’a özel kılıp, güzel ahlak sahibi olacak. Bunları yapmadan hakkıyla salihat yapması ve hayırlı amel üretmesi mümkün değildir. Dolayısıyla Kur’an, her iki erdemın üzerinde hassasiyetle durmuş ve kurtuluşun bu iki kavramda olduğunu bildirmiştir.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا

“Gerçek şu ki, iman edip salih ameller yapanlara gelince, elbette biz iyi iş yapanların ecrini zayi etmeyiz.” (Kehf-30)

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

“Allah’a çağırın, salih amel işleyen ve “Kuşkusuz ben sadece Allaha teslim olanlardanım daha güzel sözlü kimdir?” (Fussilet-33)

Salih amel olmadan gerçek iman olmaz.

وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَى

“Her kim de ona mü’min olarak salih amel işlemiş bir halde varırsa işte onlara en yüksek dereceler var.” (Tâhâ-75)

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ
يَوْمَ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ
فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا قُلِ انْتظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ

“(Ey Nebi!) Onlar (iman etmek için) ancak kendilerine meleklerin gelmesini veya Rabbinin gelmesini ya da Rabbinin bazı âyetlerinin gelmesini mi gözlüyorlar? Rabbinin âyetlerinden bazıısı geldiği gün, daha önce iman etmemiş veya imanında bir hayır kazanmamış

olan bir kimseye (o günkü) imanı fayda vermez. De ki: “Siz bekleyin. Şüphesiz biz de bekliyoruz.” (En’am-158)

“Hasenat” denince, Her türlü şirkten ve hurafelerden uzak olma yani dini yüce Allah’a özel kılma, güzel ahlak sahibi ve dürüst olma, Allah yolunda infak etme, yüce Allah yani Kur’an hakkında bilinçli olmayı anlamalıyız. Hasenâtın, bireysel bir eylem olduğunu gösteren âyetler.

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفَى النَّهَارِ وَزُلْفًا مِنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُدْهِبَنَّ السَّيِّئَاتِ
ذَلِكَ ذِكْرٌ لِلذَّاكِرِينَ

“(Ey Nebi!) Gündüzün iki tarafında ve gecenin gündüze yakın vakitlerinde salâtı ikamet et. Çünkü iyilikler kötülükleri giderir. Bu, öğüt alanlar için bir öğüttür.

وَاصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

“Sabret! Çünkü, Allah güzel ahlak sahiplerinin mükâfatını zayi etmez.” (Hud-115)

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ
وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا

“Ancak tevbe eden yani iman ve salih amel işleyenler başka. Allah işte onların kötülüklerini iyiliklere çevirir. Allah, bağışlayandır, merhamet edendir.” (Furkan-70)

وَإِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالذَّارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ
مِنْكُمْ أَجْرًا عَظِيمًا

“Eğer Allah’ı, Resûlünü ve ahiret yurdunu istiyorsanız, bilin ki Allah içinizden güzel ahlak sahibi olanlara büyük bir mükâfat hazırlamıştır.” (Ahzab-29)

بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

“Kim güzellikle yani güze ahlak sahibi olarak sadece Allah’a teslim olursa, onun mükâfatı Rabbinin katındadır. Artık onlara korku yoktur, onlar üzülmeyeceklerdir.” (Bakara 112)

وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

“(Mallarınızı) Allah yolunda infak edin. Kendi kendinizi tehlikeye atmayın. Güzel ahlak sahibi olun. Şüphesiz Allah güzel ahlak sahiplerini sever.

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

“Onlar bollukta ve darlıkta Allah yolunda harcayanlar, öfkelerini yenenler, insanları affedenlerdir. Allah, iyilik edenleri sever.”
(Âli İmran-134)

وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا

“Güzel ahlak sahibi (bir insan) olarak, (ihlas ile) kendisini Allaha teslim eden, yani İbrahim’in hanif dînine uyan kimseden daha güzel dini olan kimdir? Allah İbrahim’i (müminlere) öncü edinmiştir. (Nisa-125)

Peki, “Sâlihât” yani “sâlih amellerden” neyi anlamalıyız? Toplumunu taklit ve cehalete sürükleyen, toplumu fakir kılan, ümmeti huzursuz eden, güvenliğini tehdit eden, ahlaki erozyona sürükleyen her türlü batıl inanç ve fikirlere karşı mücadele etme önemi bir “salihat”tır. İşsizliği azaltmak için yatırım yapma, açları doyurma, çıplağı giydirme, borç içinde olanlara infak yapma, hasta ve zor durumda olanlara yardımcı olma, meşru olan hizmet kurumlarına destek çıkma, hastalıklarla mücadele için uzman yetiştirme, sağlık merkezleri kurma, aşı ve ilaç geliştirme, hayatı kolaylaştırma, sanayileşme ve insanlığa faydalı ürünler üretme için bilim ve teknoloji geliştirme, ekolojik dengeyi korumak için çaba gösterme, geri dönüşüm tesisleri kurup tasarrufa katkıda bulunma, israfı önleme, suç unsurları ile mücadele etme, aklaki çürüme ile mücadele etme, kamuya ait yer ve mekanları temiz tutma, çevreyi ve doğal dengeyi koruma, insanların akletme ve sağlıklı düşünme becerilerini işletmesine katkıda bulunma, adaletle hükmetme, istişare ile hareket ederek şeffaf ve

dürüst bir yönetim anlayışı ile hareket etme, çocukları sağlıklı bir şekilde yetiştirip terbiye etme, aile kurumunu ve gençliği kurtarıcı etkinlikler yapma, eğitim kurumları açmak, toplumun sorunlarının çözümü için Allah tarafından indirilen vahye uygun projeler geliştirme birer “sâlihât” tır. Sonuç olarak “sâlihât” yapma, bir mü’minin en vazgeçilmez ahlakı olmalıdır. Kur’an’da “sâlihât” kavramının amel ile birlikte çoğul olarak geçtiği âyetler.

Yani “Amilu’s sâlihât, ye’melunes sâlihât” “sâlih amel yapanlar” (Bakara- 25, 82, 277 ; Âli İmran- 57; Nisa- 34, 57, 122, 124, 173; Maide- 9,93; Âraf- 42; Yunus- 4,9; Hud- 11, 23; Râd- 29; İbrahim- 23; İsrâ- 9, Kehf-2, 30,46, 107; Meryem- 76, 96; Tâhâ- 75, 112; Enbiya- 94; Hac- 14, 23, 50, 56, Nur-55; Şuara, 227; Ankebut- 7,9, 58; Rum- 15,45; Lokman- 8; Secde- 19; Sebe- 4; Fatır- 7; Sad- 24, 28; Mümin- 58; Fussilet- 8; Şura- 22, 23, 26; Casiye- 21,30; Muhammed- 2, 12; Fetih- 29; Talak- 11; İnşikak- 25; Buruc- 11; Tin- 6; Beyyine-7; Asr-3)

“sâlihın, sâlihun yani “salih olanlar” ibaresinin geçtiği âyetler. (Bakara- 130 ; Âli İmran- 39,46, 114; Nisa- 69; Maide- 84; En’am- 85; Âraf- 168,196; Tevbe- 75; Yusuf- 101; Nahl- 122; Enbiya- 75,86, 105; Nur- 32; Şuara- 83; Neml-19; Kasas- 27; Ankebut- 9, 27; Saffat- 100, 112; Munâfikun- 10; Kalem- 50; Cin-11)

Ayrıca “sulh (Nisa-128)

“sâlih,sâlihât” (Nisa-34;Âraf-189,190; Hud-46; Kehf-46,82; Meryem-76; Enbiya-94; Tahrim-4,10) “islah” (Bakara-220,228; Nisa-35,114; Âraf-56,85; Hud-88) ve “muslih, muslihin, muslihun” (Bakara-11,220; Âraf-170; Hud 117; Kasas-19) kelimeleri de mevcuttur. Ayrıca tekil olarak da “amile sâlihen, amelun sâlihun” (Bakara-62; Maide- 69; Tevbe- 120; Nahl-97; Kehf-88; Meryem- 60; Tâhâ-82; Müminun-100; Furkan- 71; Neml- 19; Kasas- 67, 80; Rum-44; Secde-12; Ahzab-31; Sebe- 37; Fatır- 37; Mümin- 40; Fussilet-33,46; Casiye-15; Ahkaf-15; Teğabun- 9; Talak- 11) ifadeleri de vardır. “Hasenât” kavramının geçtiği âyetler. (Âraf-168; Hud-114; Furkan-70)

CEHALET NE DEMEKTİR?

Aslında Kur'an'ı Mübin'e baktığımızda âyetlerde geçen "cahil" sözcüğü, bugün dilimizde kullandığımız "cahil sözcüğü" ile aynı anlamı taşıyor. Kur'an'ı Mübin'de geçen "cahil sözcüğü" "okuma yazma bilmeyen kişi" anlamıyla alakalı bir şey değildir. Kur'an'ı Mübin'in dilinde "cahil" ve "cehalet" sözcükleri "bir kişilik yapısını, olumsuz bir ahlakı, yaşam tarzını ve inanç sistemini" ortaya koymak için kullanılır. "Cahil" sözcüğü "ağır başlılığın ve akli selimin" karşıt anlamlısı için söylenir. "Hikmetsiz ve gereksiz bilgi ve inanç peşinde koşan" için kullanılır. Yani "Allah tarafından bir sistem üzerine indirilen vahiy ve ilahi emirleri tek hidayet ve rehber kabul etmeyen, batıl yolda hareket eden, tevhid akidesini görmezlikten gelen, kötü ahlak sahibi, dinde anarşi ve kaos yaratmaya çalışan" için "cahil" sözcüğünün kullanıldığını açık olarak görüyoruz.

Mesela, "Evlerinizde oturun, eski cahiliye adetlerinde olduğu gibi açılıp saçılmayın. Salatı ikame edin, zekata(arınmaya) gelin, Allah'a yani Resulüne itaat edin. Ey Ehli Beyt! Allah sizden, sadece günahı gidermek ve sizi tertemiz yapmak istiyor." (Ahzab-33) Yukarıdaki ayette Kur'an'a aykırı yaşam tarzının bir "cehalet" eseri olduğu vurgulanıyor.

Mesela "De ki: Ey cahiller! Bana Allah'tan başkasına kulluk etmemi mi emrediyorsunuz? (Zümer, 64)

Yukarıdaki âyette şirk “cehalet” müşriklerinde birer “cahil” oldukları ortaya konuyor

Mesela “Musa, kavmine: Allah bir sığır kesmenizi emrediyor, demişti de: Bizimle alay mı ediyorsun? demişlerdi. O da: Cahillerden olmaktan Allah’a sığınırım, demişti.” (Bakara, 67) Yukarıdaki ayette Musa (aleyhisselam) İsrailoğullarına kendileri ile alay etmenin bir cehalet eseri olduğunu ve bunun bir elçi olarak kendisine yakışmadığını söylüyor.

Mesela “Eğer onların yüz çevirmesi sana ağır geldiyse (Ey Nebi olan Muhammed! (aleyhisselam) Yapabilirsen yerin içine inebileceğin bir tünel ya da göğe çıkabileceğin bir merdiven kur ki onlara bir mucize getiresin. Allah dileseydi, elbette onları hidayet üzerinde toplayıp birleştirdi, o halde sakın cahillerden olma.” (En’am, 35) Yukarıdaki âyette de inanmak isteyenler için Kur’an’ın yeterli bir mucize olduğu, Kur’an haricinde gözlerle görülebilecek başka olağanüstü olayların istenmesinin bir cehalet eseri olduğu açık olarak yer alıyor.

Mesela “Yoksa onlar (Kur’an öncesi) cahiliye idaresini mi arıyorlar? İyi anlayan bir topluma göre, hükümranlığı Allah’tan daha güzel kim vardır.” (Maide, 50) Bu ayette din ve hüküm olarak Allah’ın tevhid sisteminden ve İslam ahlakından başka hükümlerin ve icthatların bir cahiliye olduğu yer alıyor. Yani din ve hüküm olarak ya Allah’ın dediği olacak, indirilen Kur’an zihinlere ve gönüllere hakim olacak, ya da cahiliye idaresi ve köle sistemi milleti perişan edecektir.

Mesela “(Allah buyurdu ki) Ey Nuh! O asla senin ailenden değildir. Çünkü onun yaptığı kötü bir ameldir. O halde hakkında bilgin olmayan bir şeyi benden isteme! Ben sana cahillerden olmamanı tavsiye ediyorum”(Hud, 46) Nuh (aleyhisselam) Nebilik makam mertebesinde tevhid akidesine aykırı olarak oğlunun boğulmamasını ve iman ile gitmesini isterken, Allah tarafından böyle bir kınamaya muhatap kalıyor. Yoksa Nuh(a.s.) asla cahil birisi değildi ve hiçbir zaman olmadı.

HAMD İLE ŞÜKÜR KAVRAMLARI

İnsanın etrafında olan ve onu çevreleyen maddi nimetler için Yüce Allah kullarından şükretmelerini istemektedir. “Ey iman edenler! Size verdiğimiz rızıkların temiz olanlarından yiyin, siz gerçekten Allah’a kulluk ediyorsanız O’na şükredin.” (Bakara- 172)

“Doğrusu biz sizi yeryüzüne yerleştirdik ve orada size geçim vasıtaları verdik. Ne kadar da az şükrediyorsunuz.” (Âraf- 10)

“İçinden taze et (balık) yemeniz ve takacağınız bir süs eşyası çıkarmanız için denizi emrinize veren O’dur. Gemilerin denizde suları yara yara gittiklerini de görüyorsun. Bütün bunlar onun lütfunu aramanız ve nimetine şükretmeniz içindir.” (Nahl- 14)

“Siz, hiçbir şey bilmezken Allah, sizi analarınızın karnından çıkardı; şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi.” (Nahl-78)

İnsanın elinin ulaşmadığı yani gücünün dışında kalan nimetler için hamd kavramı kullanılmaktadır. “Hamd gökleri ve yeri yaratan, karanlıkları ve aydınlığı var eden Allah’a mahsustur. (Bunca âyet ve delillerden) sonra kâfir olanlar hala (ilahları) Rableri (olan Allah) ile denk tutuyorlar.” (En’âm-1) “Yedi gök, yer ve bunlarda bulunan her şey O’nu hamd ile tesbih eder. O’nu hamd ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur. Ne var ki siz onların tesbihlerini anlamazsınız. O, halimdir bağışlayandır.” (İsra-44) Aynı zamanda Kur’an, cennete giriş, cehennem azabından kurtuluş ve birer manevi nimet olan İslâm, tevhid, iman, hidâyet gibi kavramlar içinde şükür değil, hamd

kavramını kullanmıştır.

“İman edip salih ameller yapanlara gelince, imanları sebebiyle Rableri onları nimet dolu cennetlerde, alt tarafından nehirler akan saraylara erdirir. Onların oradaki duaları”Allah’ım! Seni noksan sıfatlardan tenzih ederiz!” (sözleridir) Orada birbirleri ile karşılaştıkça söyledikleri ise “selam”dır. Onların dualarının sonu da şudur. Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur.” (Yunus-9,10) “Onların mükâfâtı, içine girecekleri adn cennetleridir. Orada altın bilezikler ve incilerle süslenirler. Orada giyecekleri elbiseleri de ipektir. (Cennette şöyle) derler: Bizden her türlü tasayı gideren Allah’a hamdolsun. Doğrusu Rabbimiz çok bağışlayan şükrün karşılığını verendir.” (Fatır-33,34)

“Cennette onların altlarından nehirler akarken, kalplerinde kinden ne varsa hepsini çıkarıp atarız. Ve onlar şöyle derler: “Hidayetiyle bizi bu cennet nimetlerine kavuşturan Allah’a hamd olsun! Allah bizi (vahiy’le) hidayete iletmeseydi kendiliğimizden hidayeti bulacak değildik. Gerçekten Rabbimizin Resulleri hakkı getirmişler.” Onlara: İşte size cennet; yapmış olduğunuz amellere karşılık ona varis kılındınız diye seslenilir.” (Âraf-43) Kur’an’da göklerin ve yerin yaratılmasında “hamd” kavramı kullanılırken, (Fatır-1; Sebe-1; Rum-17,18; Lokman-25)

İnsana verilen kalp, göz, kulak gibi nimetler için “şükür” kavramı kullanılmaktadır. (Nahl-78; Müminün-78; Secde-9; Mülk-23) “Hamd” kavramı, yüce Allah’ın sonsuz güç ve kudretini temsil ederken, “şükür” ise, Allah’ın nihayetsiz rahmet ve merhametini temsil ediyor. “Hamd” dil ile ve sadece Allah’a yapılması gereken bir emir iken, (Neml- 59, 93; Ankebut- 63) “şükür” ise fiil ve amellerle hem Allah’a hemde ana- babaya yani insanlara da yapılan bir görevdir. (Lokman-14)

Kur’an da şükür tevhid anlamında da kullanılır. “De ki: Karanın ve denizin karanlıklarından (tehlikelerinden) sizi kim kurtarır ki? (o zaman) O’na gizli gizli yalvararak “Eğer bizi bundan kurtarırsan andolsun şükredenlerden olacağız” diye dua edersiniz. De ki:

Ondan ve bütün sıkıntılardan sizi Allah kurtarır. Sonra yine ona şirk koşarsınız.” (En’am-63,64)

Yukarıdaki âyette tehlikeden kurtarıldıktan sonra şükredileceğine şirk koşuluyor.

“Sizi bir tek candan yaratan, ondan da yanında huzur bulsun diye eşini yaratan O’dur. Eşi ile birleşince eşi hafif bir yük yüklendi. Onu bir müddet taşıdı. Hamileliği ağırlaşınca, Rableri Allah’a: Andolsun bize düzgün kusursuz bir çocuk verirsen muhakkak şükredenlerden olacağız, diye dua ettiler. Fakat Allah onlara düzgün kusursuz bir evlat verince, kendilerine verdiği bu çocuk hakkında Allah’a şirk koştular. Allah ise onların şirk koştuğu şeyden yücedir.” (Âraf-189,190) Âyetlerde genellikle inanç ve fiilden yani salih amellerden sonra şükür kavramı geçmektedir. Yani şükür dil ile yapılan bir şey değil, inanç ve fiille ilgili bir durumdur.

Mesela: “... Ey Davut ailesi salih amellerle şükredin. Çünkü kullarımdan şükreden azdır.” (Sebe-13)

Mesela: Zengin olan kimselerin infak yapmaları şükür sayılır. Şükür, her insanın yüklendiği görev ve sorumluluk bilinciyle ilgili bir durumdur. Babanın şükürü, evlatları arasında adaletsizlik yapmamak, çocuklarına hanif İslam’ı ve güzel ahlâkı kazandırmak olacaktır. Çocukların şükürü, ana-babaya saygılı olmaları, onları üzecek söz ve davranışlardan kaçınmaları, onlara karşı tevazu ve merhamet kanatlarını germeleridir. İş insanlarının şükürü, işçilerin ücretlerini eksiksiz vermeleri, çalışanların sosyal ve güvenlik haklarını tam olarak yerine getirmeleridir. İşçi ve memurların şükürü, görev ve sorumluluklarını yerine getirmeleri ve işlerinde ihanet etmemeleridir.

Mesela: Hakimler adil oldukları zaman hakkıyla şükretmiş sayılırlar.

Mesela: Devlet adamları emin oldukları zaman Allah’a şükretmiş olacaklar.

Mesela: Rivayet ve mezhepleri reddedip sadece Allah’a yani vahye dâvet edenler ilimlerinin şükürünü yerine getirmiş olurlar.

Nebi ve Resullerin şükürü, Allah tarafından indirilen vahyin içine bir şey eklemeyen ve bir şey çıkarmadan tebliğ etmeleridir.

Mesela: “De ki: Ey cahiller! Bana Allah’tan başkasına kulluk etmemi mi emrediyorsunuz?(Ey Nebi!) Şüphesiz sana da senden öncekilere de şöyle vahyolunmuştur ki: Andolsun (bilfarz) Allah’a şirk koşarsan amellerin mutlaka boşa gider ve hüsranda kalanlardan olursun! Hayır yalnız Allah’a kulluk et ve şükredenlerden ol.” (Zümer-64,65,66)

Mesela: “Ey Musa! Ben mesajlarımla ve sözlerimle seni insanlara seçtim. Sana verdiğimi al ve şükredenlerden ol.” (Âraf-144) “Lut’un kavmi de uyarıcıları yalanladı. Bizde üstlerine taş yağdıran bir fırtına gönderdik. Ancak Lut ailesi müstesna, katımızdan bir nimet olarak onları seher vaktinde kurtardık. Biz şükredenleri işte böyle mükafatlandırırız.” (Kamer-33,34,35)

Kur’an’da yüce Allah’ın “hamid” sıfatı “ğani” yani zengin sıfatıyla birlikte geçerken, “şekür” sıfatı “gafur” yani “bağışlayan, mağfiret eden” ile birlikte geçmektedir.

Dolayısıyla hamd, dış dünya ile ilgili bir kuvvet ve kudret olurken, şükür, insanın iç dünyasıyla yani yaşadığı hayat ve çevre şartlarıyla ilgili bir durumdur. Hamd canlı cansız bütün varlıklar ile ilgili bir tesbih iken, (İsra-44) şükür, sadece insanlarla ilgili bir amel ve önemli bir ibadettir. Hamd, yüce Allah’ın zatına yönelik iken, şükür, fiile yönelik bir özellik arz eder.

BELA - FİTNE - İMTİHAN KAVRAMLARI

Bela: Sözlükte “denemek, sınamak, eskimek, musibet, darlık ve sıkıntı” anlamına gelmektedir. Kur’an’da da bütün bu anlamlarda kullanıldığını görmekteyiz. İnsanların korku ve kıtlık, can, mal ve rızıklarının eksilmesi de birer bela (sınamadır). (Bakara-155,156,157) Dünya hayatı, kimin daha güzel amel yaptığının anlaşılacağı bir bela (deneme) yeridir. Ölümde hayat da bunun için yaratılmıştır (Mülk-2)

Allah’ın elçileri başta olmak herkes kendi durumuna göre bir beladan (sınamadan) geçirilmektedir. (Ankebut-2,3) Bela’nın en şiddetlisine uğrayanlar önce Resuller, sonra inanç ve yaşantı bakımından onlara en çok benzeyen muvahhidlerdir. Bir kimsenin gerçek şahsiyeti, denenmesi ve sınanması halinde belli olur. Büyük belalara, büyük düşünen insanlar dayanabilir. Elde edilecek olan sevabın büyüklüğü, katlanılan belanın büyüklüğüne göredir. Belaya uğrama, günahlardan arınma ve manen yükselmeye vesile olur. Bela, kişiyi imanındaki kararlılığı ve erdemli yaşayışı kanıtlamaya fırsat vermesi bakımından ferdin veya toplumun dini ve ahlaki gelişmesine katkısı olan bir sınama ve deneme yoludur. Kur’an’da bela, hem olumsuz hem de olumlu olarak geçen bir sınamadır. Yani yüce Allah, insanları güzellikle de sınama yapar. (Enfal-17)

Dolayısıyla bela sadece kötülüklerle yapılan bir sınama değildir.

Fitne: Fitne kelimesi, sözlükte “altın ve gümüş gibi değerli madenlerin saflığını ortaya çıkarmak için ateşte eritmek” mânâsına gelen “fetn” kökünden türemiştir.

Kur’an’da “ateşe atma, ateşle azap etme” anlamında geçmektedir. (Zariyat-13) Fitne kelimesinin en eski kullanımlarında “derisini daha kolay yüzebilmek için kurbanı sıcak kuma gömmek” anlamı da vardır. Kuyumcu için aynı kökten gelen “fettan” kullanılır. Kur’an’da 34 âyette “fitne” kelimesi, 26 âyette de türevleri geçmektedir. Fitne: “Şer ile hayır...(Enbiya-35) “iman ile küfür...” (Ankebut-2) “Sadıklar ile yalancıları...”(Ankebut-3) birbirinden ayırıp salih olanları kötü olanlardan ayırıp, ortaya çıkarma anlamına gelmektedir.

Mesela: Altını saflaştırma ve onu değersiz maddelerden temizlemek için ateşe sokulması gibi.

İmtihan ise, insanların iman ve takvalarının derecesini ölçmek amacıyla sınama anlamına gelmektedir. Yani Kur’an’da bulunan imtihan kelimesi, günümüzdeki eğitim ve öğretim sisteminde kullanılan “imtihan” kelimesi ile aynı manaya gelmektedir. Aradaki fark, bilgi sınavı değil, iman ve bilinç sınavıdır.

“Ey iman edenler! Mü’min kadınlar hicret ederek size geldiği zaman onları imtihan edin. Allah onların imanlarını daha iyi bilir. Eğer siz de onların inanmış kadınlar olduklarını bilerseniz onları kâfirlere geri göndermeyin. Bunlar onlara helal değildir onlar da bunlara helal olmazlar...” (Mümtehine-10) “Allah’ın elçisinin yanında seslerini kısanlar, şüphesiz Allah’ın kalplerini bilinç ile imtihan ettiği kimselerdir. Onlara mağfiret ve büyük bir mükafat vardır.” (Hucurat-3)

“LİYUZHİRAHU ALED-DİNİ KÜLLİHİ” HANGİ ANLAMA GELİYOR?

Geleneksel din adamlarının içtihatlarıyla Kur’an’da manasını değiştirmedikleri ve manasını bozmadıkları âyet bırakmadılar. Özellikle Osmanlı’dan itibaren hem Nebi hemde Resul yerine kullanılan “peygamber” kelimesi Kur’an’ı korkunç bir şekilde tahrif etmiş, Nebi ve Resul’ün arasında bulunan sistemi darmadağın etmiştir. Onlarca âyette gördüğümüz üzere, daha önceki vahiy sahipleri olan Yahudi ve Hristiyan din adamları gibi, Şia ve Ehli Sünnet âlimleri de son vahiy inkar etmiş, inanç ve ahlakları ile onu yalanlamış, arkalarına atmış ve onu bir rant ve menfaat aracı yapmışlardır.

Fakat Kur’an’ın metninin tahrif edilmeden korunması sebebiyle manası buharlaştırılan âyetlerin gerçek manasını Allah’ın yardım ve desteği sayesinde ortaya koymaya çalışıyoruz. Altı Prof’un kaleme aldığı Diyanet Vakfı mealinde söz konusu âyetlere şöyle bir mana verilmiştir. “Allah’ın nurunu ağızlarıyla üfleyip söndürmek istiyorlar. Halbuki kafirler hoşlanmasalar da Allah nurunu tamamlayacaktır” (Tevbe- 32) “O Allah, müşrikler hoşlanmasalar da kendi dinini bütün dinlere üstün kılmak için Resulü’nü hidayet ve hak din ile gönderendir.” (Tevbe- 33)

“Onlar ağızlarıyla Allah’ın nurunu söndürmek istiyorlar. Halbuki kafirler istemese de Allah nurunu tamamlayacaktır” (Saf-8) “Müşrikler istemeseler de dinini bütün dinlere üstün kılmak için “peygamberini” hidayet ve hak ile gönderen odur” (Saf-9) “Bütün dinlerden üstün kurmak üzere “peygamberini” hidayet ve hak din ile gönderen odur. Şahit olarak Allah yeter” (Fetih- 28)

Âyetlerde belirleyici olan “liyuzhirahu” yani “zahara” fiilidir.

“Zahara” Fiili Hangi Anlama Gelmektedir?

“Zaharaş-Şey’ü” sözü aslında bir nesnenin görünürdeki, dış tarafında olup gizli olmadığını ifade etmektedir. Yani “göz ve basiret, gözlem ve araştırma isteyenler için çok açık, âşikâr hale gelen, açığa çıkan her türlü şeyle” ile ilgili kullanılan bir kelimedir. (Rağıb, müfredat, zahara kelimesi) “De ki: Rabbim ancak açık (zahara) ve gizli kötülükleri haram kılmıştır...” (Araf-33) “Karada ve denizde fesat arttı, yayıldı, açık hale (zahara) geldi...” (Rum- 41)

“Allah’ın, göklerde ve yerdeki nice varlık ve imkanları sizin emrinize verdiğini, nimetlerini açık (zâhireten) ve gizli olarak size bolca ihsan ettiğini görmediniz mi...” (Lokman-20)

Allah tarafından vahiy vasıtasıyla tüm elçilere indirilen tevhid dini olan İslam diğer bütün şirk dinlerine karşı zaten üstündür. İslam dininin şirk dinlerden üstünlüğü tartışılmaz bir gerçektir. Fakat insanlık tarihinde inanç, ahlak, yaşantı, hayat tarzı ve amel olarak hiçbir zaman tevhid dini olan İslam şirk dinlerine karşı hakimiyette bir üstünlük sağlamamıştır. Tam aksine Kur’an’ın yüzlerce âyetine baktığımızda tevhid ehlinin her zaman ve zeminde azınlıkta oldukları ve özellikle tevhid ehlinin öncüleri olan Allah elçileri eziyet ve işkencelere maruz kaldıklarını görüyoruz. Yani şirk dinine mensup olan zalimler son vahiy’den öncede sonrada yaşantı ve fikir bakımından her zaman ve zeminde hüküm ve hakimiyeti ellerinde bulundurmışlardır.

O halde Kur’an’ın bağlam ve bütünlüğüne baktığımızda söz

konusu âyetlerde geçen “liyuzhirahu aled dinî küllihî” “dinin tamamından, hepsinden açığa çıkarmak” hangi anlama geliyor. Âyetlerde geçen “liyuzhirahu” fiiline “açık olarak ortaya koymak” mealinin verilmesi, Kur’an’ın sistemine son derece uygun düşmektedir.

Çünkü Kur’an, İslam dininin yani tevhid inancının üzerinde o derece durmuş, o kadar açık misaller ve detaylı anlatımlar ortaya koymuş ki, artık dinin Allah’a özel kılınması (İhlas) konusunda hiç kimsenin söyleyecek bir sözü ve Allah’a karşı ileri sürebileceği bir mazereti kalmamıştır. Hatta Kur’an için “tevhid ve güzel ahlak kitabıdır” denilmiş olsa, doğru söylenmiş olur. Cinler Kur’an’ı ilk duydukları zaman tevhid inancının mükemmelliğini ve şirk’in ne kadar çirkin olduğunu anında anlamışlardır.

Dolayısıyla âyetlerde geçen “liyuzhirahu” “üstün kılmak için” değil, “açık olarak ortaya koymak için” meali verilmelidir. Zaten Tevbe suresi 32. âyet ile Saf suresi 8.âyet, bu anlama destek vermektedir. Söz konusu âyetlerde geçen “liyuzhirahu” “üstün kılmak” anlamında değil, “açık olarak bütün yönleriyle ortaya koymak” anlamında kullanılmıştır.

Bu açıklamadan sonra âyetlerin ortak meali şu şekilde ortaya çıkıyor. “O Allah ki, Resulünü hidâyet ve hâk din ile gönderendir. (daha önceki Resullere indirdiği İslam) dinini daha açık ortaya koymak için, kâfirlerin-müşriklerin hoşuma gitmese de Allah dinini en açık bir şekilde ortaya koyacaktır.” (Tevbe-32,33; Saf- 8,9; Fetih-28)

Tekrar ederek söylüyoruz. Tevhid dini insanlık tarihinde yaşayış ve amelde, inanç ve ahlakta, fikir ve erdemde diğer şirk dinlere karşı hiçbir zaman bir üstünlük sağlamamıştır. Âyetlerde anlatılmak istenen şey, dinin açık olarak ortaya konması ve tamamlanmasıdır. Muvahhidler her zaman ve zeminde yok denecek bir azınlığa ve etkisiz bir konuma sahip olmuşlardır. Hatta Allah elçilerinin yaşadıkları zamanda da böyledir.

İBLİS - ŞEYTAN - ŞEYETİN (ŞEYTANLAR)

İblis: Kur'an'da Adem (a.s) bağlamında geçer. Adem kıssası (Şuara-95; Sebe-20) dışında iblis kelimesi sadece iki âyette geçmektedir. (Şuara- 95) Yani iblis kelimesi, iki âyet dışında Adem (a.s) a secde etme bağlamında geçmektedir. Secde emrine olumsuz yanıt verdikten sonra iblis, “şeytan” sicil ve damgasını alıyor. Artık bundan sonra o iblis değil, şeytandır. Ve kıyamet gününe kadar insanın duygu ve düşüncesinde var olacak olan iblis değil, şeytandır.

İblis, sadece Adem ile eşine düşman iken, şeytan bütün insanlara düşmandır. Şeytan sapkınlığı, beşer masumiyeti, insan ise günah ve sorumluluğu temsil ediyor. Adem ve eşinin çıkarıldıkları özel bahçe ise, cenneti sembolize etmektedir. “Şu ağaca yaklaşmayın” emri, “vahyi” temsil ederken, iblisin “vesvese etmesi” ise, uydurma din adamlarının “rivayet” ve “ictihadlarını” temsil ediyor. Kur’anda bulunan “sihirbaz” kelimeleri uydurma din adamlarını sembolize ederken, “sihir” kelimesi ise, insanları Allah yolundan engelleyip onunla aldattıkları uydurma dinin “hadis, ictihad ve mezhepleri”ni temsil etmektedir. “Küfür” ve “şirk” şeytan vesvesesinin din adamlarında ete kemiğe bürünmüş şeklidir. Yani gerçek dünyada manevi ve zihinsel şeytanlar değil, insanları Allah’ın hidayet yolundan engelleyen şeytanlaşmış din adamları ve mezhep âlimleri hayata hakimdir.

Kur’anda geçen “şeceretel-mel’ünete” “mel’un şecere” (ağaç), “şirk ve küfrü, Allah adına iftira ve yalanları, din adına aldatma ve ihanetleri, Allah’ın âyetlerini gizleme ve her türlü kötü amelleri” sembolize ediyor. Kur’ana baktığımızda iki tür şeytanın var olduğunu görüyoruz.

1-) Adem (a.s) bağlamında anlatılan simgesel, zihinsel yani sanal şeytan (iblis)

2-) Kiyamet gününe kadar insanların inanç ve fikirleri üzerinde güç ve iktidarları sürececek olan, uydurma din adamlarında ete kemiğe bürünmüş gerçek şeytanlar. Simgesel olan şeytanın yani cin şeytanının insanlar üzerindeki etkisi çok zayıftır. (Nisa-76) Sanal şeytanın iman edenler üzerinde hiç bir hakimiyeti yoktur. Onun güç ve hakimiyeti kendisini veli edinen ve onu Allah’a şirk koşanlar üzerindedir. (Nahl-100) Esas güçlü ve saptırıcı bilgileriyle etkili olanlar, insan şeytanları yani din adamlarıdır. Cin ve insan şeytanlarına örnek bir âyet.

“De ki: İnsanların Rabbine sığınırım; insanların melikine, insanların ilâhına. Hannasın (şeytanın) vesvesesinin şerrinden O (şeytan) ki insanların göğüslerine vesvese verir. Cinlerden ve insanlardan olanına.” (Nas-1/6)

İnsan, sapkınlıktan yani şirk ve küfürden hidayete dönüş fırsat ve kabiliyetini tamamen kaybedince adı ister Ali, ister veli, ister iblis olsun, artık o “şeytan” sicil ve damgasını almış sayılır. Esas etkili olanlar, şeytanı temsil eden ete- kemiğe bürünmüş, insan şeytanlarının inanç ve fikirde yaptıkları tahribattır.

Genellikle şeytan kelimelerinin tekil olarak geçtiği âyetler zihinsel, simgesel ve sembolik şeytanla ilgili iken, çoğul geçtiği yerlerde ise, gerçek hayatta var olan insan şeytanlarını yani uydurma dinin âlimlerini anlatmaktadır. “Şeytan” kelimesinin geçtiği âyetlerde inanç ve fikirde şeytani bir zeka ve akıl varken, “şeyetin” (şeytanlar) yani çoğul olarak geçtiği âyetlerde ise, gerçek anlamda şeytani inanç ve fiillere sahip din adamlarının etkinliği vardır.

Şimdi şu âyetlere dikkatli bir şekilde bakalım. “Ve onlar (din adamları) Süleyman’ın mülkü konusunda şeytanların tilavet ettikleri şeylere tabi oldular. Oysa Süleyman (hakka aykırı hareket ederek) kafir olmadı. Ancak insanlara sihir öğreten şeytanlar kafir oldular...” (Bakara- 102) Âyetin güncellenmesi: “Muhammed’in hayatı konusunda şeytanların (muhaddis-müctehidler) tilavet ettikleri şeylere tabi oldular. Oysa Muhammed (Kur’an haricinde hadis- sünnet bırakarak) kafir olmadı. Ancak insanlara sihir (hadis - sünnet - ictihad - mezhep) öğreten şeytanlar (din adamları) kafir oldular”

Yukarıdaki âyette “şeytanlar” kelimesinin “din adamları” bağlamında kullanılmasının sebebi şudur. Bilinen anlamıyla, cin şeytanlarının insanlara sihir öğretmeleri mümkün değildir. Yani yaratılış yasa gereği cin şeytanlarının insanlarla biyolojik ve fiziksel temasa geçmeleri mümkün değildir. O halde âyette bulunan “şeytanlar” dan maksat “din adamları” iken, öğrettikleri “sihirden” maksat ise, “hadis, sünnet, mezhep, ictihad” gibi insanların akıllarını başlarından alan, onları sihirleyen, kendilerine mahkum eden zanni ve uydurma dinin bilgileridir.

Şimdi şu âyeti tedebbür edelim. “(Ey Nebi!) De ki: Allah’ın yanı sıra bize faydası da zararı da dokunmayan şeylere mi dua edelim! Allah, bizi (vahiy’le) hidayete ilettikten sonra ökçelerimiz üzerinde gerisin geri (küfre- şirke) mi dönelim. Arkadaşlarının “bize gel” diye (vahyin) hidayetine davet ettikleri; şeytanların (batıl din öncülerinin) aldatıp şaşırttığı kimseler gibi mi olalım? De ki: Hidayet ancak (vahiy’le) Allah’ın gösterdiği yoldur. Ve biz âlemlerin (insanların) Rabbine teslim olmakla emrolunduk.” (En’am- 71) Bu âyette bulunan “şeytanlar” dan maksat yine “din adamları”dır. Çünkü gerçek anlamda din adamlarından başka hiçbir güç insanları hidayetten uzaklaştırıp saptıramaz.

Mesela şu âyete bir göz gezdirelim. “Böylece her Nebi’ye ins ve cin şeytanlarını düşman yaptık. Onların bazıları bazılarını aldatıcı yaldızlı sözler vahyederler.

Eğer Rabbin dileseydi (iradelerine ipotek koysaydı) bunu yapamazlardı. Onları iftiraları ile baş başa bırak” (En’am-11 âyette geçen “... yaldızlı sözler...” ve “... onları iftiraları ile baş başa bırak...” cümleleri, bu Şeytanların insan cinsinden olduklarını açık olarak gösteriyor. Kur’an’ın “Şeyetin” “Şeytanlar” olarak tabir ettiği kimseler Adem (a.s) ın aldanmasına sebep olan cinni Şeytanın izcileri, evliyalari, önderleri yani onun öğretilerinin din adamlarıdır. Şu âyet bu geręeęi ifade etmektedir.

“... Şeytanlar kendi evliyasına sizinle mücadele etmeleri için vahyeder, eğer onlara uyarmanız kuşkusuz sizde müşriklerden olursunuz” Yukarıdaki âyeti cinni Şeytanın insanlardan yani uydurma dinin öncülerine ve imamlarına vahyettiğini, Şeytan evliyası olan din adamlarına uyulmasının şirk olduğunu açıkça göstermektedir. Âyette geçen “leyuhune” “vahyederler” “yalan ve iftiraları vahiy gibi anlatırlar, veya inanę, fikir, amel, anlayış ve zihin bakımından her an birbirleriyle bağlantı içerisindedirler” anlamına geliyor.

ALLAH TEMİZ OLAN BİR ŞEYİ HARAM KILAR MI?

Gökleri ve yeri değişmez ve değiştirilemez yasalara bağlı yaratan yüce Allah, temiz olan bir şeyi asla haram kılmaz. Şimdi bazı âyetlere bir göz atalım. “Ey Resuller! Temiz olan şeylerden yiyin, salih ameller yapın. Şüphesiz ben sizin yaptıklarınızı bilmekteyim.” (Müminun- 51)

Âyette açıkça görüldüğü gibi yüce Allah’ın temiz olan bir şeyi daha sonra haram kılma olasılığı bulunmuyor. Çünkü göndermiş olduğu tüm Resullere temiz olan şeylerden yemelerini istemektedir. Resullerin yediği bir şey ona iman edenlere haram olmaz. Yani yüce Allah temiz olan bir şeyi haram kılmaz. O zaman şu âyeti nasıl anlamak gerekiyor.

“Yahudilere bütün tırnaklı hayvanları haram kılmıştık, sırtlarının veya bağırsaklarının taşıdığı ya da kemiğe karışan yağlar hariç olmak üzere, sağır ve koyunun iç yağlarını da onlara (haram kılmıştık) Bu haksızlıkları yüzünden onlara verdiğimiz cezadır. Şüphesiz ki biz elbette doğru söyleyenleriz. (En’am-146) Çok ilginç bu âyetin üzerindeki âyet şöyledir. “De ki: Bana vahyedilen (bu kitapta) ölü veya akıtılmış kan veya hınzır eti- ki bu pisliğin kendisidir- ya da günah işlenerek Allah’tan başkası adına kesilmiş bir hayvandan başka, onu yiyecek kimseye haram kılınmış bir şey bulamıyorum.”

Ancak azgınlık yapmayacak ve sınırı aşmayacak şekilde kim bunlardan yemek zorunda kalırsa,(bilsin ki) Rabb'in çok bağışlayandır, merhamet edendir.” (En'am-145)

Aslında ne Yahudilere ne Hristiyanlara ve ne de son vahye iman edenlere yüce Allah yiyecek olarak ölü, akıtılmış kan ve hınzır etinden başka hiçbir şey haram kılmamıştır. Kur'an Yahudi ve Hristiyanların uydurma ve Allah'a iftira edilmiş olan bu kıssa ve hikayeleri olduğu gibi alarak, onların akıl ve mantık dışı yalanlarını deşifre etmek için bünyesine almıştır. Yani gerçek olduklarından dolayı değildir. Aslında bunları almasının en büyük sebebi, son vahyin tarihinden kıyamet gününe kadar gelecek olan din adamlarına bir uyarı ve ihtar olması içindir. Nisa suresi 145.âyetten 172.âyete kadar Yahudilerin rivayetlerini anlattıktan sonra 162. âyette şöyle buyuruyor.

“Fakat içlerinden ilimde derinleşmiş olanlar yani müminler, sana indirilene ve senden önce indirilene iman eden, salâtı ikame eden zekata (arınmaya) gelen Allah'a ve âhiret gününe inananlar var ya, işte onlara ileride büyük bir mükafat vereceğiz.”

Bu konuda ölçümüz şu olacaktır. Kıssada aklın kabul etmediği yani sünnetüllaha aykırı bir şey mevcut ise, bu kesinlikle efsane, hikaye ve masal olarak gelmiştir. Çünkü gökleri ve yeryüzünü yaratığından beri yüce Allah'ın yasasında hiç bir değişiklik olmamıştır. Söz konusu haramları yüce Allah değil, din adamları haram kılmıştı. İsa (a.s) bu haramları ve şirki kaldırmak için gelmişti. İsa (a.s) ın İsrailoğullarına sözü şöyledir.

“Önümdeki Tevrat'ı tasdik edici olarak ve size haram kılınan bazı şeyler de helal kılmam için gönderildim. Size Rabbinizden bir delil getirdim. Allah'a karşı takvalı olun yani bana itaat edin. Şüphesiz ki Allah benim de Rabbidir sizin de rabbinizdir. Ona kulluk edin işte sırat'ı müstakim budur.” (Âli İmran-50,51)Temiz olan şeyleri haram kılmayı yasaklayan yüce Allah, kendisi temiz olan bir şeyi haram kılar mı? “De ki: Allahın kulları için çıkardığı ziyneti ve temiz rızıkları kim haram kılmıştır...” (Âraf-32)

ŞEYTAN

Konuya girmeden önce Arapların şeytan denince akıllarına ne geldiğini bilmemiz gerekir. Şeytan denilince akıllarına çirkinlik, kötülük ve hainlik gelir. Yani şeytan bir varlıktan ziyade bir sıfattır. Şeytan kelimesi Kur’ân’da gerçek bir varlık olarak değil, daha çok şeytan karakterli insanları ve insanın şeytanî niteliklerini belirtmek için sıfat olarak kullanılmıştır.

Kur’an’a göre, “Gerek cinden, gerek insten olsun her ahlaksız ve kötü tabiatlı kişi şeytandır” Kur’an’daki bağlam ve bütünlüğe baktığımızda, kötülük düşünmeyen yani hayırlı kimselere melek, sürekli ahlaksızlık ve kötülük üreten kimselere de şeytan denildiğini görüyoruz. Şeytan kelimesi son derece bencil, menfaatçi, akli ve iradesi iyilik ve güzelliğe çalışmayan, sahtekar kimselerin sıfatıdır. Yani şeytan bir varlık değil, bir varlığın sıfatıdır. Bu nedenle Mekkeli kâfirler, Medineli münafık ve Yahudiler kendi özel isimleriyle değil de “şeytan ve şeytanlar” olarak vahyin diline yansımıştır.

Gerçekten bu çalışmamız esnasında Kur’an’da seksen sekiz yerde anılan şeytan kelimesi çoğunlukla insanlar için yani vahye çok şiddetli karşı çıkan ve atalarının dininde inat eden azılı müşrikler hakkında, yirmiyeye yakın yerde ise, haset, kibir, kıskançlık, vesvese, dürtü, cimrilik, gurur, unutmaya gibi insanların kötü sıfatları ve beşeri zaafaları için yani simgesel olarak kullanılmıştır.

Şeytanın Ardından Gitmek

Müşrikler “bahîre, vasîle ve hâmi” dedikleri bazı hayvanları yemeyi ve onlardan faydalanmayı haram sayıyorlardı. Allah bunun üzerine “Ey insanlar! Yeryüzünde bulunan nimetlerin helâl ve temiz olanlarından yiyin. Şeytanın izinden yürümeyin. Çünkü o sizin için apaçık bir düşmanınızdır.”(Bakara-168) buyurdu. Âyetin “Ey İnsanlar” diye hitap etmesi bu kişilerin ileri gelen müşrikler olduğunun delilidir. İbrahim (a.s) ın babasına “şeytana kulluk etme, şüphesiz şeytan Rahman’a asi olmuştur” (Meryem-44) dediği kişinin, babasının uyduğu şirk dininin ileri gelenlerinden olduğundan şüphe yoktur. İbrahim (a.s) babasına “şeytana kulluk etme” dediği zaman, babası, İbrahim’in kimi kasdettiğini çok iyi biliyordu.

Âyet, yüce Allah’ın dininden insanları engelleyen, dini bölen ve zorlaştıran din adamı kılığındaki şeytanlara kulluk etmeyi yasaklamaktadır. Şunu unutmayalım!.Kur’an’da cinlerin, şeytanların ve meleklerin anılması var olduklarını ispat etmek için değil, müşriklerin hastalıklı inançlarının yerilmesi içindir. “Sizin bana ortak koştuğunuz, şefaatinin umduğunuz, ya da şerrinden korktuğunuz ve bu yüzden kendilerine dua edip, yalvardığınız gizli güç olan cinler melekler de tıpkı sizin gibi kullardır.” (Âraf- 194) Müşriklere ölüm anında “ilah” diye taptıklarınız (cinler, melekler) nerede? diye sorulur. (Âraf-37-38)

“Şeytan sizin apaçık düşmanınızdır, ona tabi olmayın” demek: “Öfkeyle hareket etmeyin! Hırs ve ihtiraslarınızı dizginleyin! Haset etmeyin, kıskançlıkla kendinizi küçük düşürmeyin! Cimrilikten sakının! Şehvet sizi esir almasın!” anlamına gelmektedir. İnsan tam olarak ne bir melektir ne de şeytan! Bilakis o, çift yönlü bir varlıktır. Şeytanlık veya meleklik onun fitratında var olan şeydir. Şeytan bizim diğer yanımız, kişinin iç benliği yani kötülüğü emreden (Şems-8) tarafıdır. Meleklik ise insanın içinde bulunan masumiyet ve bilinç tarafını temsil etmektedir. İnsanoğlu şeytanını meleğini de içinde taşıyan bir varlıktır. Allah ona güzelliği ve kötülüğü birbirinden ayıracak bir akıl ihsan etmiştir. Onu tertemiz bir fitratla dünyaya

göndermiştir.

İyiliği de, kötülüğü de vicdanında hisseden insanoğlu netice itibariyle bunlar arasında gelip gider. Karakteri, mizacı, eğilimleri doğrultusunda ya kötülüğü ya da takvayı tercih eder. Allah'ın dosdoğru yolunun üzerine oturan İblis aslında nefsimizin doyumsuz yanıdır. Sağımızdan, solumuzdan, önümüzden, arkamızdan yaklaşan şeytan (Âraf-16-17) nefsimizin ayartıcı güçleridir. Şehvetimiz, kibrimiz, cimriliğimiz, gururumuz, hırsımız, öfkemizdir. Taşlanacak şeytan da budur. Sözün kısası kötülüğün kaynağı dışımızda olan bir ayartıcı-şeytan ya da dâhili kötü bir ruh değil; insanın nefsidir; bizatihi kendisidir. Şeytan günahlarımızı üzerine yüklediğimiz, sonra da kapı dışarı ettiğimiz, hiçbir şeyden haberi olmayan zavallı günah keçimizdir. Şeytan aslında şeytana pabucunu ters giydiren din adamının böylece kendini temize çıkardığı şeytanî aklıdır.

O, aynadaki sevimsiz yanımızdır. Toplumsal bilinç dışımızın gölgesidir. Bilinç altında yani örtülü bellekte birikmiş, bastırılmış duygularımızdır. Kimsenin bilmesini istemediğimiz günah galerimizdir. Psikolojik savunma ve avunma mekanizmamızdır. Soyutlama yeteneği gelişmemiş Bedevî'nin müşahhas ve mücessem hale getirdiği adı var kendi yok hayali bir varlıktır. Meseleye bu açıdan bakınca binlerce yıldır sorulan Allah şeytanı niçin yarattı? sorusu da anlamını kaybedecektir.

Milyonlarca masum şeytanla işbirliği yaptığı, şeytanın elini öptüğü, ruhunu şeytana sattıkları suçlamalarıyla Engizötörler tarafından sorgulanmış ve ağır işkencelere maruz kalmış, yüz binden fazla insan ise “ruhlarını şeytandan arındırmak” gayesiyle diri diri yakılmıştır. Oysa Kilise adamlarından daha büyük şeytan yoktu! Hatta ondan başka şeytan da yoktu. Fransız inkılabı engizisyon mahkemelerine son verene kadar bu zulüm devam etti. Yani geleneksel inançta var olan cin şeytanı hiç kimseye zarar vermemiştir. İnsanlığa tüm bu acıları yaşatan “yanlış şeytan” inanç ve algılarıdır. Şeytan daima ötekileştirme, “şeytanlaştırma” için kullanılmıştır. Her bir din hasımlarını şeytanlaştırmış, öteki dinin tanrılarını şey-

tana isim olarak vermiştir. Peki şeytan neden son ilahi vahiy’de yer aldı. Adem-İblis diyalogunu nasıl olur da yok sayarız.

Kur’an okurken “şeytandan Allah’a sığınıyoruz” bunlar ne olacak diyorsunuz. Dinler jeolojik katmanlar gibi, hep birbirinin üzerinde yükselmiştir. Muhammed (a.s) nasıl türedi bir Resul değilse, İslam da köksüz bir din değil, kadim sami geleneğinin devamıdır. Kur’an şeytan kelimesini insanlar için kullanmıştır. (Mekke’nin azılı müşrikleri, şeytanları ve “el-insan” şeklinde geçen kimseler hep aynı kimselerdir.) Mesela, Adem iblis kıssasında, İblis tiplmesi ile Nebi (a.s) ı küçümseyen Mekke’nin kodamanları ve Medine’nin Yahudileri arasında bir gönderme yapılmıştır.

Âdem çamurdan, ben ise ateşten yaratıldım diye Âdem’i küçümseyen iblisin feci akıbeti, rabbim rabbim diye Allah’a iman eden birinin şeytanlaşma süreci, Allah’ın rahmetinden kovulması hatırlatılmış. Sizin sonunuz da böyle olacak denilmiştir. Yani şeytanlaşmış iblisin, yüce Allah’ın huzurunda konuşması, onun emrine karşı gelmesi, söz konusu olamaz. Allah bazan dağları, taşları, bazan cehennemi, hatta bazen ölüleri konuşturur. Konuşmazlar ama bize bir şeyler anlatmak için konuşturulurlar. Aslında Allah “sesle, harfle, lafızla” konuşmaz. Şeytan kimseyi çarpmaz. Ama Araplar “inme, felç, sara” gibi hastalıkları şeytan çarpması diye adlandırdıkları için yüce Allah’da bu deyimlerini bir yerde teşbih için kullanmıştır. (Bakara-/275)Yani şeytan çarpması da sadece bir isimlendirme tekniğidir. Gel gör ki bizim cahiller, ezberleri bozulmasın diye düşünmesi, sorgulaması olmayan lafızcıların yaptığı bin yıldan beri rivayetleri bulup bize getiriyor, onları birbiriyle çarpıştırıp duruyorlar.

Kur’an bir hitap ve bu hitabın muhatapları 1400 sene önceki insanlar. Vahiy işte bu insanların bilgilerini ve kültürlerini esas alıp, onlarla diyalog kurmaya çalışmıştır. Fakat günümüzün insanları gibi onların bildikleri de hurafe ve yalandan ibaretti. Vahiy de onların “düz dünya, dünya merkezli evrenlerini” aslı astarı olmayan cinlerini ve şeytanlarını esas alıp, gerçek bir esasa kavuşturarak onlara hitap etmiştir. Cin, şeytan ve melek hepsi dinin ana esası

olan “tevhid, adalet ve güzel ahlakı” anlatmak için birer enstrüman mesabesinde. Esas anlatılmak istenen yüce Allah’ın vahdaniyyet ve hakimiyetidir.

Şeytan bizim herkesten sakladığımız “karanlık yüzümüz, şuur altımız, hayvani yönümüz, diğer yarımızdır. Nefsimizin kötülüğü emreden tarafıdır. O bakımdan şeytanınızı iyi tanıyın. Ey Şeytanın avukatlığına soyunmuş, Ortaçağ’dan kalmış, skolastik zihniyetin sahipleri! Kilise’nin dışında din ve iman yoktur diyen yobazlar! Er geç bir gün vahiy, akıl ve bilimle yüzleşeceksiniz! Esas Şeytan sizsiniz, siz!

EVLATLIKLARINIZI ÖLDÜRMEYİN

Mekke ve Medine’de yaşanan evlilik hayatını ve aile ilişkilerini anlamak için bazı kavramları bilmek çok önemlidir. Mesela, “Nisa” (kadın), “İmrae” (hanım), Zevc-zevce (eş) anlamına gelmektedir.

Sabiy: Küçük çocuk

Tıfl-Etfal: Ergenlik çağına ulaşmayan çocuklar.

İbn-Ebna: Ailenin öz çocukları

Veled-Evlad: Hem evlatlık, hem de güç ve kuvvet anlamına gelmektedir.

Kur’an’da birçok âyette, hem Müşrikler hem de iman edenler bağlamında geçen “evlatlarınızı öldürmeyin” En’am-137, 140, 151; İsra-31; Mümtehine-12) uyarı ve emirden maksat nedir? Yani insanlar kendi öz çocuklarını öldürebilirler mi? Veya kadınların öz çocuklarını öldürmeleri mümkün mü? (Mümtehine- 12) En doğrusunu yüce Allah bilir. Bizim kanaatimize göre bu konuda meallerde birçok hatalar yapılmıştır. Çünkü hiç kimse öz çocuğunu öldürmez.

1-) Âyetlerin metninde geçen “katle evlêdihim” (evlatlıklarını öldürme-Enam- 137) “velê yektulne evlêdehunne” (evlatlıklarını öldürmesinler- Mümtehine- 12) “velê tektulu evlêdekum” (evlatlıklarınızı öldürmeyin. En’am- 151) “velê tektulu evlêdeküm” (evlatlıklarınızı öldürmeyin- İsra- 31) âyetlerinde geçen “evlatlık” öz çocuk

değil, “katl” öldürme de gerçek anlamda bir öldürme değildir. Âyetlerde geçen “evlâdeküm” evlat yani çocuklarınız değil, (evlatlıklarınız) anlamına gelirken, “katl” (öldürme) kelimesi de “sokağa atma, ondan kurtulma, sahip çıkmama” anlamına gelmektedir. Çünkü Mekke ve Medine toplumuna baktığımızda kadın ile erkek arasında üç çeşit bir cinsel ilişkinin olduğunu görüyoruz.

1-) Normal evlilik, çoluk çocuk edinmek, sıcak bir yuva kurmak için nikah kıymak ve ciddi anlamda bir aile oluşturmak.

2-) Kadın ve erkek arasında dostluk yaşantısı, bu birliktelik bir aile kurmaktan daha çok, cinsel dürtüleri tatmin yani geçici bir şehvet uğruna olan bir hayattır.

3-) Kimsesiz kadınlarla yani hiç kimseye bağlı olmayan herkesle ilişki kurabilen kadınlarla yapılan cinsel ilişki.

Kur'an'da yaygın bir şekilde bütün bu cinsel ilişkilerin var olduğunu görüyoruz.

Mesela, “kadınların gizli dost tutmamaları...” (Nisa- 25; Maide- 5) âyetler mevcuttur. Mekke ve Medine’de bulunan kadın- erkek ilişkileri ve cinsel hayat bugünkü batıdan daha ileri bir serbestliğe sahipti. Kur’anda bir çok âyette “vebnis- sebil” (sokak-yol çocukları- Bakara-177,215; Nisa- 36; Enfal-41; Tevbe-60; İsrâ- 26; Rum- 38; Haşr-7) kavramının geçmesi bu gayri meşru ilişkilerin yoğun olduğundan ileri gelmektedir. Bu kimsesiz ve sahipsiz olan kadınlardan doğan çocuklar sokağa atılıyordu. İşte bundan dolayı Kur’an, onların sokağa atılmamalarını, onların bakımlarının yapılmasını, terkedilmemelerini ve korunmalarını emretmektedir. Bu o kadar yaygın ve önemli bir sorun idi ki, kadınların Nebi (a.s)a yaptıkları biatlarının arasında “evlatlıklarının öldürülmemesi”(sokağa atılmamaları) de yer alıyordu. “Ey Nebi! Mü’mine kadınlar Allah’a hiçbir şeyi şirk koşmamak, hırsızlık yapmamak, zina etmemek, evlatlıklarını katletmemek, elleri ve ayakları arasında bir iftira uydurup getirmemek, maruf işlerde sana karşı isyan etmemek konusunda sana biat etmek üzere geldikleri zaman biatlarını kabul et...”

Âyetlerde çocuklardan daha çok evlatlıklara ağırlık verilmesinin sebebi, onları koruma altına alma, barındırma, onurlandırma ve sahip çıkma ile ilgili bir durumdur. Bu konuda yanlış meal verilen âyetler. “Yine bunun gibi, müşriklerin çoğuna,(mallarında) ortaklar olacaklar (korkusuyla), evlatlıklarını katletmelerini (sokağa atmalarını) süslü gösterdi ki; onları helâke sürüklesinler ve dinlerini karıştırıp onları yanılsınlar. Eğer Rabbin dileseydi, bunu yapamazlardı. Artık sen onları iftira ettikleri ile baş başa bırak.” (En’am-37) “Beyinsizlikleri yüzünden bilgisizce evlatlıklarını katledenler (sokağa atanlar), Allah’ın kendilerine verdiği rızkı -Allah’a iftira ederek- haram sayanlar, mutlaka ziyan etmişlerdir. Gerçekten onlar sapmışlardır yani hidayeti bulmuş değillerdir.” (En-am-140)

“De ki: “Gelin, Rabbinizin size haram kıldığı şeyleri tilavet edeyim: O’na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anaya babaya güzel davranın. Fakirlik endişesiyle evlatlıklarınızı katletmeyin (sokağa atmayın). Sizi de onları da biz rızıklandırırız. (Fuhuş ve benzeri) çirkinliklere, bunların açığına da gizlisine de yaklaşmayın. Meşrû bir hak karşılığı olmadıkça, Allah’ın haram (dokunulmaz) kıldığı canı katletmeyin. İşte size Allah bunu emretti ki aklınızı kullanasınız.” (En’am-15) “Yoksulluk korkusuyla evlatlıklarınızı katletmeyin (onları sokağa atmayın). Onları da, sizi de biz rızıklandırırız. Onları katletmek (terketmek) gerçekten büyük bir günahdır.” (İsra-31) Konu Bağlamında “ev mâ meleket eymanukum, meleket eymenuhunne, meleket yeminuke” ifadeleri hangi anlama gelmektedir. Kur’an’da bu ifade, “sahip olduklarınız, elinizin altında olanlar, korumanızda bulunanlar” anlamına gelmektedir. Mekke ve Medine’de güçlü, zengin ve itibarlı kişiler, akraba, dost, yetim ve kimsesizleri yani korunmaya muhtaç olanları kendilerini idare edebilecek bir konuma gelinceye kadar himayeleri altına alıyorlardı. İşte Kur’an buna “meleket eymanukum” olarak kayıt altına almıştır.

FITRAT DİNİ

İhlas: “Halis” katışıksız, saf, tertemiz, dışarıdan müdahale edilmemiş, Allah tarafından indirildiği gibi kalan, bozulmamış, içerisine yabancı bir şey katılmamış anlamına gelir. Kur’an’ın “lebenen hâlisen” “halis süt” (Nahl, 66) demesi, içine yabancı bir madde karışmamış, saf, arı duru, tertemiz, annenin göğsünden yavrunun boğazına akan sağlıklı süt anlaşılır.

Dinin Allah’a özel (halis) kılınması ise Allah tarafından indirildiği gibi korunması ve yaşanması demektir. Din Allah tarafından vahiy ile indirildiği gibi yaşanması şarttır. Aksi takdirde bu din “hak din, Allah’a özel kılınmış, hidayet ve sırat-ı müstakim dini değil, şeytanların ve tağutların şirk ve batıl dini olacaktır. Dinin Allah’a özgü kılınması yani halis olması için beşeri hüküm ve tasarruflardan arındırılmış olması gerekiyor.

Dolayısıyla sözde âlimlerin, sonradan ilave ettikleri hadisler ve içtihatlar, emir ve yasaklar, helal ve haramlar dini “hâlis” olmaktan çıkarır. Din Allah tarafından indirilen âyetlerde olduğu gibi saf ve hanif yaşandığı zaman Allah’ın dini olur.” (Ey Nebi!) Şüphesiz ki kitab-ı sana hak olarak indirdik. O halde sen de dini Allah’a özel kalarak (İhlas ile) kulluk et. Dikkat et halis din yalnız Allah’ındır...” (Zümer- 2, 3) uyarısı muvahhidlerin hiçbir zaman zihinlerinden asla çıkarmamaları gereken bir Kur’an ilkesidir.

Dini Allah'a özel kılmak, dinin itikat, inanç ve ibadetlerinde bir değişikliğe gitmemek ona ilave yapmamak ve Allah tarafından âyetlerle nasıl geldiyse öylece ona inanmak, o şekilde uygulamaya çalışmaktır. Şia ve Ehl-i Sünnet'in muhaddis ve müctehidlerinden, mezhep imamlarından, alimlerinden, atalarından gelen din Allah'ın hâlis dini değildir. Bizim görevimiz din ve hüküm olarak Allah tarafından indirilen dine iman etmek, yaşamak, ve diğer insanlara olduğu gibi tebliğ etmek olacaktır. İnsanları bireysel ve toplumsal kargaşa ve karanlıklardan kurtaracak olan işte bu Allah'a özel kılınmış din olacaktır. "Halbuki onlara(bütün elçilere ve ümmetlere) ancak dini yalnız ona özel kılarak ve hanifler (Saf Müslümanlar) olarak Allah'a kulluk etmeleri, salat-ı ikame etmeleri, ve zekâta (arınmaya) gelmeleri emrolunmuştu. (İnsanlığı ayağa kaldıracak sağlam din ancak budur." (Beyyine, 5)

Dünyanın en yalan ve karanlık rivayetlerini önceleyip, itikadi ve ameli hayatına bunlarla yön verenler "hâlis din" olan İslam'dan değillerdir. Şirki, küfrü, hurafeyi ve bid'atleri içinde barından din "hâlis" İslam değil, uydurma şirk dinidir. Mezhepçilerin iddia ettiklerinin aksine "ihlas" kelimesi ameli konularla ilgili değil, itikadi konularla ilgili bir kavramdır. Yani "İhlas" kelimesi Kur'an'da "amellerle" değil, "din" kavramı ile beraber kullanılır. İhlas, "amelleri Allah için yapmak" anlamında değil, "dini Allah'a özel kılmak, yani hanif İslam inancına göre yaşamak" anlamına gelmektedir.

"Şüphesiz ki münafıklar cehennemden en alt katındadırlar. Artık onlara asla bir yardımcı bulamazsın. Ancak tevbe edip hallerini düzelterler. Allah'a sığınıp, dinlerini yalnız O'na özel kılanlar başkadır..." (Nisa, 145, 146) "O daima diridir; O'ndan başka ilah yoktur. O halde dini yalnız ona özel kılarak kulluk edin. Her türlü övgü âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur." (Mümin, 65)

Zaten din Allah'a özel kılınınca ibadetler de ister istemez O'na özel olacaktır. Beşerin hükmüyle din Allah'a özel kılınmaz. İslam dinini diğer dinlerden ayıran en büyük özelliği yüce Allah ile kulları arasında hiçbir aracı kabul etmemesi ve her türlü şirki reddetmesidir.

Adı ne olursa olsun fark etmez, inanç ve yaşantı olarak şirk bütün dinleri birbirine eşit kılar. Dinleri birbirinden ayıran tek şey saf, hanif, sırat-ı müstakim olan İslamdır. Kur'an'ın iman edenlerde ilk aradığı şey tevhitir.. Yani mü'min sadece Allah'a ve kitabına teslim olacaktır. Din ve hüküm olarak Kur'an'ı tek kaynak kabul etmeyenler müşrik sayılır. (Kasas, 87) Çünkü yüzlerce ayette yüce Allah, elçilerinin sadece indirilen vahyi tebliğ etmekle görevli olduklarını ortaya koyar. Dinde sadece Allah konuşur ve sadece Allah hüküm koyar. (Kehf, 26; Yusuf, 40; Şura, 10)

Din Allah'ındır. Ancak gönderilen vahiy bir elçin'in dilinde hayat bulur yani Resul olmadan vahiy, din, iman, İslam diye bir şey olmaz. Resul sadece vahiy'den değerini alır. Elçi vahiy sayesinde değerlidir. Burada Resulü'n konumu, değeri ve misyonu sadece indirilen vahyi tebliğ etmesi, indirilen mesajı en güzel bir şekilde gizlemeden olduğu gibi iletmesi, yani beyan ve tebliğ etmesidir. Yoksa vahyin kendisi hem beyandır, (Âli İmran, 138) hem de belâğ"dır (İbrahim, 52)

Aslında Kur'an Allah tarafından açıklanmış ve detaylı bir şekilde ortaya konmuştur. (Nahl, 89; Yusuf, 111; Hud, 1) İslam dinini, tevhid inancını anlamak ve evrensel vahiy ahlakını iyi kavramak için İslam'ın karşısında yer alan kavramları ve bu kavramların tanıttıkları şahsiyetleri bilmek ve tanımak zorundayız.

Kur'an sadece kendi doğrularını anlatan bir kitap olmayıp, karşısındaki batılların da neler olduğunu açık olarak ortaya koymuştur. Esas olan da budur. Yanlışın ne olduğu bilinmeden doğrunun kıymeti bilinmez. Kur'an'a rağmen ortaya konan inançların tamamı batıl olup bu dinlere ve mezheplere iman edenler ahirette Allah'ın huzurunda sorumlu olacaklardır. Aslında şirk ve batıl dinler Allah tarafından indirilen vahiy dininin çarpıtılması ve tahrif edilmesi sonucunda ortaya çıkarlar. Yani şirk dinler, vahiy dininin dejenere edilmesi sonucunda oluşan dinlerdir.

Bir toplumda ya Allah tarafından indirilen din olan İslam

vardır. Veya insanlar tarafından uydurulan şirk dini vardır. Bunun ortası olmaz. Önemli bir husus da şudur. Şirk dinleri üretenler sanıldığı gibi dinsizler değil, din adamlardır. Şirk dinler ve mezhepler karakteri bozuk, vahiy cahili, sistem beslemesi, köpek tabiatlı (Âraf, 176) menfaatçi, İblis ahlaklı tağutların eseridirler.

Küfür: Hakkın üstünü örtmek, ön yargılı olmak, hakkı gizlemek, vahiy nimetine karşı nankörlük etmek anlamlarına gelir. Kafir: Allah'ın herhangi bir ayetini görmezden gelen, ortaya çıkmasını engelleyen onu yamuk gösteren kimsedir. Allah'ın âyetlerinin insanlara şu veya bu şekilde ulaşmasını engelleyen, konuşulmasını istemeyen, gündeme gelmesini hazmedemeyen kişiler kafir olurlar.

Dolayısıyla “küfür” inkar etmek değil, Allah'ın âyetlerinin başkalarının görüş ve içtihatlarıyla örtülmesi, hakkın batıl ile karıştırılması, dinin olduğu gibi tebliğ edilmemesi, dinin Allah'a özel kılınmaması anlamına geliyor. “Kafir” muhaddis ve müctehidlerin söz ve içtihatlarını Allah'ın ayetleri üzerine örten, onların görülmesini engelleyen, vahyi ketmeden kimsedir.

Yani “Küfür” İslam'ın batıl inançla örtülmesi hadisesidir. Kafirleri Allah'a iman etmeyen kimseler olarak görmek doğru değildir. İnsanlık tarihinde bütün kafirlerin Allah'a imanları mevcuttur. “Şirk” kelime olarak “şe-ri-ke” “ortaklık” fiil kökünden türemiştir. “Şirk” kelimesi ortak” olma anlamına gelmektedir.

Kur'an İslam'ında şirk, Allah'a isim, sıfat ve fiillerinde ona denk olma, onun altında, yöresinde, berisinde bir takım evliya ve İlahlar, yardımcıları olduğuna iman etmek anlamına geliyor. Sadece Allah'ın yapabileceği fiilleri başkalarının da gerçekleştirebileceğine inanmak Kur'an'a göre şirk oluyor. Dolayısıyla Allah ile insan arasında şefaatçi ve ona yaklaşıtırcılara güvenmek ve onlara bağlanmak da şirkin mesafe katetmiş boyutu olmaktadır. Mekke'de bulunan şirk ayetleri gökler ve yeryüzündeki evliya ve ilahlarla ilgili iken yani evliya ve ilahların göklerde ve yeryüzünde inanılan hakimiyetlerini reddetme ile ilgili iken, Medine'de inen ayetlerde din ve hüküm olarak Kur'an'dan başka bir kaynak olmadığı ile ilgilidir. Dolayısıyla

Mekke’de evliya ve ilahlara kulluk eden müşrikler muhatap iken, Medine’de Yahudi ve Hristiyan din adamları hedefte idi.

İslam Dini Fitrat Dinidir

“Fitrat” kelimesi “yarmak, ikiye ayırmak, yaratmak, bir şeyin yaratılıştan kendisinde olan özellik, yaratılış, bir şeyin içindekini ortaya koymak için yarmak anlamına gelir. Fitrat, varlıkların temel yapısını ve onları oluşturan yaratılış, değişim-gelişim ilke ve göklerde ve yeryüzünde olan yaratılış yarasını ifade eder. Fitrat İslam’dır, Yüce Allah’ın isimlerinden biri de “Fâtır’dır” Fâtır, yerleri ve gökleri var eden, yarattığı her şeyi en mükemmel bir şekilde yaratılış yarasını veren Allah demektir. “Firavun, sizin Rabbiniz de kimmiş, ey Musa? dedi. Musa: Bizim Rabimiz her şeye yaratılış yarasını veren sonra da hidayetini (vahiy’le yolunu) gösterendir, dedi” (Tâhâ- 49, 50)

Din İnsan Fitratına Uygun Olmalıdır

İnsan fitratının ve tabiatının en öncelikli isteği evrensel ahlak olan tevhid ilkesidir. Allah’a şirk koşmayı, âciz varlıkları ilahlaştır-maya engel olmayan bir din anlayışı sadece kölelik, taklit, cehalet, kaos, bağınazlık, düşman istilaları, fakirlik ve ihtilaf getirir. Bu noktada vahyin ortaya koymuş olduğu saf ve hanif olan İslam dininden başka ideal bir din yoktur. Dünya hayatında ve ahirette Allah bu dinden başka bir dini kabul etmeyecektir. (Âli İmran, 85)

Dolayısıyla Allah tarafından vahiy ile indirilen İslam dini, insanın inanç, ibadet, fitrat, tabiat, güzel ahlak ve sosyal hayatına en uygun dindir. Allah’ın yaratmasında yani fitratta bir değişiklik olmadığı gibi, tevhid akidesi olan İslam’da da ilk Nebi’den son Nebi’ye kadar hiçbir değişiklik olmamıştır. (Şura 13) Yani saf ve hanif din olan İslam dini ile insanın ahlak ve tabiatı birbirine uyumlu bir şekilde dizayn edilmiştir. Fitrat dininde insanın tabiatı ve ahlakı ile çelişen ve çatışma içinde bulunan hiçbir şey yoktur. Vahyin yasakları ve emirleri insanın yaratılışına ve doğal yapısına göre ayarlanmıştır. (Nisa-26, 27, 28)

Güneşten gezegenlere, yıldızlardan galaksilere, yağmurun iniş

hızından, anne sütünün içinde bulunan proteinlere ve güneş ışınlarına kadar her maddenin insan ihtiyacına göre ayarlandığı görülür. (Casiye, 13) Yüce Allah Fitrat dini olan İslam ile insan ve doğal denge arasında merhamete dayalı bir denge kurmuştur. Yani doğada olan bütün maddeler ister istemez Allah'ın emrine boyun eğerek ona teslim olmuşlardır. (Fussilet--10, 11) Nasıl ki güneşten suya, topraktan meyve ve sebzelere kadar her şey insanda bulunan ve onun yapı taşlarını oluşturan hücrelerin ihtiyaçlarına göre dengelenmiş ise, indirilen vahiy dininin Allah'ın yarattığı tabiat ve insanın ihtiyaçları ile çelişki içinde olması imkânsızdır.

Dolayısıyla Allah tarafından indirilen saf- fanif İslam dini, insanı doğal denge ve diğer canlılara karşı bir çatışma içine sürükleyemez. Zulmü ve fesadı sevmeyen, merhamet etmeyi kendisine gerekli kılan, (En'am- 12) Yüce Allah, fesat ve zulüm, kargaşa ve ihtilaf, cehalet ve çelişki yatacak bir din göndermekten münezzeh-tir. insanın fitri yapısı ve doğal düzen ile uyumsuzluk halinde olan hiçbir inanç Allah'tan gelmiş olamaz. Ve böyle bir dini İslam ile ilişkilendirmeye çalışmak Allah'a karşı yapılmış affedilmesi imkansız bir günah ve büyük bir iftiradır. Bundan dolayı Allah'tan olmayan dinden son derece kaçınmak gerekir. İşte bu yüzden Yüce Allah söyle buyurur. "Sakın hakkı batıl ile karıştırmayın yani bile bile hakkı gizlemeyin." (Bakara-42)

Fitrat üzere olmak, Allah'ın ilk yarattığı şekliyle saf, hanif, İslam yani tabii inanç üzerinde olmak demektir. "(Ey Nebi!) Sen yüzünü hanif olarak dine, Allah insanları hangi fitrat üzere yaratmış ise ona çevir. Allah'ın yaratışında değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur, fakat insanların çoğu bilmezler. Hepiniz O'na yönelerek Allah'a karşı gelmekten sakının, salatı ikame edin, müşriklerden olmayın. Dinlerini parçalayan ve bölük bölük olanlardan (olmayın. Bunlardan) her fırka kendilerinde olan inanç ile böbürlenip sevinmektedir." (Rum, 30, 31, 32)

Dolayısıyla fitrat, Allah'ın indirdiği dini korumak ve ondan

sapma yapmadan hidayet ve Sırat-ı Müstakim üzerinde olmaktır. İnsanın ilk yaratıldığı zaman beşeri yönü ağırlıkta olan bir varlıktır. İnsanın beşeri yönü Allah ile, insani yönü ise kendisi ile alakalıdır. Yani insan ilk yaratıldığı zaman masum bir hayvan veya aklını tam olarak kullanmaktan âciz başkasına muhtaç bir bebek gibidir.

İnsan, doğuştan zalim, müşrik, münafık olarak yaratılmaz. Ancak içinde yaşadığı inanç ve geleneksel çevrenin etkisi altında kalarak maddi ve manevi bozulma ile başbaşa kalır. İnsanın ilk yaratılışı, tefekkür ve sorgulama, icat ve yetenek yoksunu, hayvani özellikleri yoğun olan beşeri bir hayata sahiptir. Beşerin insani yönü ise, akıl ile donatılmış, tefekkür ve sorgulama yapabilen, icat ve yeteneği olan, fiillerinden sorumlu, haksızlık ve zulüm ortaya koyan bir yaratılışa sahiptir. İnsan, aynı zamanda her türlü adalet ve fazileti gösteren, dünyayı imara gücü yeten, doğal dengeyi de tahrip etme gücüne sahip geniş potansiyeli olan ve Allah'a karşı sorumlu bir varlıktır. Kur'an, hiçbir ayetinde beşer ile sorumluluğu bir arada anmaz.

Günah ve sorumluluk, icat ve akıl, fazilet ve yetenek ortaya koyma Kur'an'da insan ile beraber anılır. İnsanı insan yapan fitri özellikler yoğun bir şekilde yıpranmış olsa da, tamamen yok olmazlar. İçinde her zaman yanlışlık ve doğruluk dediğimiz beşeri fitrat tohumu mevcut olarak kalır. İşte vahiy ile uyarı ve ikaz yapan Allah elçileri yanlışlık tohumunu kurutmak ve fitrat tohumuna su vermek ve canlandırmak için gönderilmişlerdir. "Kur'an, neden "beni insan" değil de, "beni âdem" diyerek hitap ediyor. En doğrusunu Allah bilir. "beni âdem" ilk yaratıldığı zaman masumdur da onun için. Âdem oğlunun bedensel ve ruhsal huzura kavuşmasının tek şartı aklını kullanması ve Yüce Allah'ın indirdiği vahiy hidayetine kulak vermesidir.

İnsan ile vahyin buluşması, yağmur ile toprağın buluşması gibidir. Nasıl ki yağmurdaki kimyasal özellikler tabiatın özelliklerine göre ayarlanmış ise, beşerin de tabiatı vahyin özelliklerine göre formatlanmış bir özelliğe sahiptir.

Dolayısıyla din ve hüküm olarak son inen vahiy'den başka

bütün kaynaklar insan tabiatının kurumasına ve çürümesine sebep olacaktır. “Ey iman edenler! Hayat verecek şeylere sizi davet ettiği zaman, Allah’a ve Resul’ünün davetine icabet edin....” (Enfal, 24) “Ölü iken dirilttiğimiz ve kendisine insanlar arasında yürüyebileceği bir aydınlık (İslam-Tevhid) verdiğimiz kimse karanlıklar (şirk) içinde kalıp ondan hiç çıkamayacak durumdaki kimse gibi olur mu? İşte kafirlere yaptıkları böyle süslü gösterilmiştir.” (En’am, 122)

Su toprağın içinde işlediğinde tohum ile buluşur ve hayat meydana gelir. İnsan vahiy ile buluştuğunda mayasında olan fitri özellikler tıpkı tohumun toprak üzerinde ortaya çıktığı gibi görünmeye başlar. İnsan = toprak, su, hava, güneş, fitrat da tohum gibidir. Eğer su tohuma ulaşırsa bereketli bir hayat meydana gelecektir. Din ve hüküm olarak vahiy tek kaynak olmadan evrensel ahlak ve temiz fitrat yeterli olmayacaktır. Çünkü insanın hidayetine vesile olacak ve cennete ulaşmasına tek imam vahiy gösterilmiştir. “De ki: Ey insanlar! Size Rabbinizden hak (Kur’an) gelmiştir. Artık kim doğru yola gelirse, ancak kendisi için gelecektir. Kim de saparsa, o da ancak kendi aleyhine sapacaktır. Ben sizin üzerinize vekil değilim. (Sadece vahiy tebliğ etmekle görevliyim) (Yunus, 108) “De ki: Bana Müslümanlardan olmam ve Kur’an okumam emredildi. Artık kim doğru yola gelirse, ancak kendisi için gelecektir, kim de saparsa ona de ki: Ben (vahiy ile) uyarıcılardanım” (Neml, 92) “(Ey Nebi!) De ki: Eğer (hakta)n saparsam, kendi aleyhime sapmış olurum. Eğer hidayeti bulursam, bu da Rabbin bana vahyettiği Kur’an sayesinde. Şüphesiz O, işitendir, yakın olandır” (Sebe, 50)

Kur’an’a göre vahiy’den ve tevhid akidesinden uzak kalan insanların ruh ve vicdanları ölüme ve çürümeye mahkum olur. Dolayısıyla çorak bir arazinin yeşermesi için su ne kadar gerekliyse, insanın gerçek anlamda hayat bulması ve fitratına uygun yaşaması için vahiy o kadar gereklidir. Yüce Allah canlı cansız her şeye hidayetini vermiştir. Bütün canlılar Allah’ın yarattığı fitrata uygun olarak yaşamlarını sürdürür.

Sonuç olarak: Allah tarafından indirilen vahiy dışında insanların hidayetine vesile olacak hiçbir kaynak yoktur. “Dedik ki: Hepiniz has bahçeden inin! Eğer benden size bir hidayet gelir de her kim hidayetime tâbi olursa onlar için herhangi bir korku yoktur ve onlar üzüntü çekmeyeceklerdir” (Bakara, 38) “(Allah) Dedi ki: Birbirinize düşman olarak hepiniz oradan (has bahçeden) inin! Artık benden size hidayet geldiğinde kim benim hidayetime uyarsa o sapmaz ve bedbaht olmaz” (Tâhâ, 123)

KUR'AN'IN BAĞLAM VE BÜTÜNLÜĞÜNE BİR ÖRNEK: ŞİRK

Rivayetlerin dininden nefret etmeyen gerçek anlamda Allah'ın ilmi ve rahmeti, dini ve ahlakı olan Kur'an'a iman etmiş olmaz. Veya Kur'an'ı tam olarak benimseyen, dini Allah'a özgü kılan rivayetlerin uydurma dininden nefret eder, mezheplerin dininden tiksindir. Çünkü Hz. İsa (a.s.)'ın deyimi ile “aynı anda hem krala hem de Allah'a hizmet yapılmaz” aynı batında iki kalp olmaz.” (Ahzab, 4) Kur'an'da öyle âyetler var ki, bu âyetler elmas ve pırlantalardan daha değerlidir. Bunlardan bir tanesi şu âyettir. “Andolsun ki, onlara iman eden bir toplum için yol gösterici ve rahmet olarak, ilim üzerine açıkladığımız bir kitap getirdik.” (Araf, 52)

Âyette geçen “ilim” aynı “hikmet” gibi, Kur'an'ın bağlam ve bütünlüğünü, Kur'an'ın kendi içindeki çözümünü yani Kur'an'ın sistemini dile getirmektedir. İşte Kur'an bunun için muhteşemdir. Bunun için tarihin en büyük mucizesidir. İşte bunun için “onun benzeri meydana getirilemez.” (Bakara- 23, 24; İsrâ-- 88; Nisa-- 82; Hud-- 13, 14)

Kur'an'da konuların kurulu bir sistemi, bir anlatım tarzı mevcuttur. (Hicr, 87)

İşte bundan dolayı Kur'an eşsiz, şaheser bir kitaptır. Çünkü konuların akışı üzerine peyderpey 23 senede indirildiği halde, içinde

hiçbir çelişki barındırmamaktadır. (Nisa, 82)

Kendisinden asırlar önce indirilen Tevrat ve İncil'in sağlamasını yapmaktadır. Yani onlarda olan doğruları ortaya koymakta, onlarda meydana gelen tahrifatı gözler önüne sermekte, bir çok Nebi ve Resul'ün tevhid mücadelelerini anlatmakta, mükemmel bir üslup kullanmaktadır. Kur'an'ın güzelliği ile ilgili ne söylene azdır. Zaten Allah yüzlerce âyette onun eşsizliğini anlatmaktadır. Esas konumuza geçelim. Âhirette Allah indinde bağışlanmayacak tek günah şirk'tir. "Allah kendisine şirk koşulmasını asla bağışlamaz, ondan başka günahları dilediği kimse için bağışlar. Kim Allah'a şirk koşarsa büsbütün sapmıştır." (Nisa, 116) Âhirette bağışlanmayacak tek günah şirk olduğu için başta "Allah'ın dostu, muvahhidlerin atası" İbrahim (aleyhisselam) olmak üzere bütün Nebiler "çocuklarına şirkten uzak kalmalarını şiddetle tavsiye etmişlerdir. İbrahim'in dininden kendini bilmez ahmaklardan başka kim yüz çevirir? Andolsun ki, biz onu dünyada elçi seçtik, şüphesiz o ahirette de iyilerindedir. Çünkü Rabbi ona: Müslüman (Muvahhid) ol, demiş o da âlemlerin Rabbine teslim oldum, demişti. Bunu İbrahim de kendi oğullarına vasiyet etti, Yakup da, "oğullarım! Allah sizin için bu dini (tevhidi) seçti. O halde sadece Müslümanlar (muvahhidler) olarak ölünüz" dediler. Yoksa Yakub'a ölüm geldiği zaman siz orada mıydınız? O zaman Yakub okullarına: Benden sonra kime kulluk edeceksiniz? demişti. Onlar: Senin ve ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın ilâhı olan tek Allah'a kulluk edeceğiz, biz ancak ona teslim olmuşuz, dediler." (Bakara- 130, 131, 132, 133)

Âhirette Allah indinde bağışlanmayacak tek günah şirk olduğu için Yüce Allah, iman edenlere, huzuruna şirk pisliliğinden uzak kalarak çıkmalarını, tevhid dinine sahip çıkmalarını önemle emretmektedir. (Hac, 31) Yani Allah'ın insanlara en büyük vasiyeti şirk tehlikesinden uzak olmalarıdır. "Ey iman edenler! Allah'tan, O'na yaraşır şekilde korkun ve ancak Müslümanlar (muvahhidler) olarak can verin" (Âli İmran, 102) buyurmuştur. Çünkü Rahmân ve Rahim olan Allah "en büyük günah" olan şirki bağışlamıyordu. (Nisa- 48, 116) Bu arada şu gerçeği de anlamış bulunuyoruz.

Şirk'in tam zıttı, dini tamamen Allah'a özgü kılarak "İhlas" ile "Müslüman" (muvahhid) olmaktır. Yani "ihlas" uydurmacıların iddia ettiği gibi "ibadetleri Allah için yapmak" değil, dini tamamen Allah'a özgü kılmak olduğunu anlıyoruz.

Dolayısıyla "İhlas, Allah'ın indirmiş olduğu vahyin yanında din ve hüküm olarak başka hiçbir kaynak kabul etmemektir. (Zümer- 2, 3, 11, 12, 13, 14; Beyyine, 5; Mümin, 65) Ayrıca Şirkin zıttı "İslam" ve "Müslüman" kavramlarının olduğunu bir çok âyetten öğreniyoruz.

Mesela: Enam- 161, 162, 163; Âli İmran- 67) Bütün nebilerin dini şirk'in tam zıttı olan "İslam dini" idi. (Âli İmran- 19; Şura-13)

Yüce Allah, "İslam'dan" başka yani "Tevhid akidesi"nden başka hiçbir dini kabul etmeyecektir. (Âli İmran- 85) Yusuf (aleyhisselam) bundan dolayı Allah'tan "Müslüman" (muvahhid) olarak vefat etmeyi istemiştir. "... Ey gökleri ve yeri yaratan! Sen dünyada da ahirette de benim dostumsun. Beni Müslüman(muvahhid) olarak vefat ettir ve beni salihler arasına kat" (Yusuf, 101)

Şirk Neden Affedilmeyen Bir Günahdır?

Çünkü şirk büyük bir zulümdür. Bu gerçeği Lokman (aleyhisselam)dan öğreniyoruz. "Lokman, oğluna öğüt vererek: Evladım! Allah'a şirk koşma! Doğrusu şirk büyük bir zulümdür, demişti"(-Lokman, 13) Şirk'in dünya ve âhirette insanı yıkıma uğratan bir büyük bir zulüm olduğunu şu âyetlerde de görüyoruz. "İman edip de imanlarına herhangi bir zulüm bulaştırmayanlar var ya, işte güven onlarındır ve onlar hidayette olanlardır." (En'am, 82)

Yukarıdaki âyet gibi bir çok âyette "iman" ile "şirk" in bir arada olabileceğini, fakat "İslam" ile "şirk" in bir arada bulunmasının mümkün olmadığını da anlıyoruz. Demek oluyor ki, şirk'ten uzak olan dünya ve âhirette büyük bir rahmet ve güven içinde olacaktır.

"O gün, ne mal fayda verir nede evlat. Ancak Allah'a "kalbi selim (her türlü şirk'ten arınmış temiz bir kalp) ile gelenler o gün de fayda bulur." (Şuara-88,89) "Şirk büyük bir zulüm" olunca "tevhid en büyük adalet" olacaktır. "Allah adaleti(tevhid'i) ayakta tutarak

delilleriyle şu hususu açıklamıştır ki, kendisinden başka ilah yoktur. Melekler ve ilim(tevhid) sahipleri de bunu İkrar etmişlerdir. Evet mutlak güç ve hikmet sahibi Allah'tan başka ilah yoktur” (Âli İmran, 18)

Şüphesiz Allah doğruyu buyurmuştur. Yani âhirette insanı cehennem azabından koruyacak en büyük değer tevhid akidesine sahip olmaktır.

ÜTU'L KİTAB VE EHLİ KİTAB HANGİ ANLAMA GELİYOR?

Kur'an'a baktığımızda "ütu'l kitap" " kitap verilenler" ifadesinin belli bir grubu değil, Allah'ın kitap gönderdiği toplumun genelinin kastedildiği, o kitapla ilgili ileri seviyede bir bilgilerinin olup olmadığına vurgu yapılmadığını görebiliriz. Bu isimlendirme genel bir şekilde kullandığımız "Müslümanlar, Hristiyanlar, Yahudiler" gibi isimlendirmelere benzemektedir.

Yani bugün "Müslümanlar, Hristiyanlar" dediğimizde aslında toplumsal bir sınıflandırma yaptığımız açıktır. Bu kişilerin içerisinde kitaplarını uzmanlık derecesinde bilen ve ona bağlı olanlar olduğu gibi, kitapları ile hiç ilgisi olmayan kişilerin de bulunduğu ortadadır. Nitekim yukarıda okuduğumuz Âli İmran 20. âyette "ütu'l kitap" " kitap verilenler" ifadesi ümmilerin zıttı olarak kullanılmış kitapları hakkında bilgi ve hassasiyetleri konu edilmemiştir. "Eğer seninle tartışmaya girerlerse de ki: "Bana uyanlarla birlikte ben kendimi Allah'a teslim ettim" Ehl-i kitaba ve ümmilere de ki: Siz de Allah'a teslim oldunuz mu? Eğer teslim olurlarsa doğru yolu bulmuş olurlar. Yok eğer yüz çevirirlerse sana düşen yalnızca vahyi duyurmaktır. Allah kullarını çok iyi görmektedir."

"Utu'l kitap" ifadesi ümmilerin alternatifi olarak kullanıldığına göre, kitaba muhatap olmanın en genel anlamını ifade ediyor olma-

lıdır. Yani mensuplarının kitap hakkındaki bilgisine bakılmaksızın toplumsal bir sınıflandırma yapıyor olması gerekir. Bu durumu daha açıkça görebileceğimiz ayetlerde vardır. “Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ındır. Sizden önce kendilerine “kitap verilenlere” “utu’l kitâbe” ve size Allah’tan korkun diye emrettik. Eğer inkar ederseniz biliniz ki göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ındır. Allah hudusuz zengindir, ziyadesiyle övgüye layıktır”(Nisa, 131) Âyetteki “sizden önceki utu’l kitap ve siz” şeklindeki ayırım, utu’l kitap olarak isimlendirilenlerin

Allah’ın kitap verdiği toplumların tüm fertlerini kapsadığını göstermesi bakımından önemlidir. Zira “ve iyyeküm” “siz” ifadesi ile kastedilen bütün Müminler olduğuna göre önceki “utu’l kitâbe” derken de kitap verilmiş toplumun tamamı ifade ediliyor.

Mesela: “Bugün size temiz ve iyi şeyler helal kılınmıştır. Kendilerine kitap verilenlerin “utu’l kitâbe” (Yahudi, Hristiyan vb. nin) yiyeceği size helaldir, sizin yiyeceğiniz de onlara helaldir. Mümin kadınlardan iffetli olanlar ile daha önce kendilerine kitap verilenlerden iffetli kadınlar de mehirlerini vermeniz şartıyla, namuslu olmak, zina etmemek ve gizli dost tutmamak üzere size helaldir.

Kim (Kur’an’ın hükümlerine) inanmayı kabul etmezse onun ameli boşa gitmiştir. O ahirette de ziyana uğrayanlardan olacaktır.” (Maide, 5) Âyette “utu’l kitabın” “yiyecekleri ve iffetli kadınlarından” söz edilmektedir. Bu ifadelerin bireyleri ile birlikte tüm bir toplumu ele aldığı, dolayısıyla “utu’l kitâbe” “kitap verilenler” ifadesi ile kitaptan bilgileri ne olursa olsun ellerinde Allah’ın kitabı olan toplumun tüm bireylerinin bu tanımın içine girdiği açıkça görülmektedir. Aynı zamanda bu âyette de bir önceki âyette olduğu gibi “kendilerine kitap verilenlerin yiyeceği size helaldir, sizin yiyeceğiniz de onlara helaldir” sınıflandırması yapılmaktadır. Yani bu kavramın vahye muhatap olmuş bütün toplumu (Hristiyanlar, Yahudiler, Müslümanlar) ifade ettiğini görüyoruz.

Mesela: “Ey kitap verilenler! Biz, bir takım yüzleri silip dümdüz ederek arkalarına çevirmeden, yahut onları cumartesi adamları gibi

lanetlemeden önce (davranarak) size gelenleri doğrulamak üzere indirdiğimiz (kitab'a) iman edin, Allah'ın emri mutlaka yerine gelecektir.” (Nisa-47) Görüldüğü üzere bu âyette Kur'an belli bir gruba ve zümreye değil, vahye muhatap olan bütün topluma seslenerek iman etmeye davet ediyor. O halde “utu'l kitâbe” ifadesinin hiçbir ferdi istisna etmeden önceki vahiy'lere muhatap olanların tümünü kastediyor.

Kur'an, Ehl-i kitaba davetinde bir çok kavram kullanır. Ve bu kavramların hepsi birbirinden ayrı ve değişik anlamlara geliyorlar. “Utu'l kitâbe, ümmiyine ve Ehli kitap da birbirinden farklı anlamları olan kavramlardır. Yani her toplumda “utu'l kitâbe, ümmiyine ve Ehli kitap” sınıflandırması vardır. Dolayısıyla, “kitabı duymuş fakat oralı olmuyor, hiç duymamış anasından doğduğu gün gibi kalmış ve hurafe bilgilerle insanları Allah'ın hidayet yolundan engelleyen din adamları her milletin içinde mevcuttur. Kur'an'a baktığımızda “utu'l kitap” “ kitap verilenler” üç sınıfa ayrıldığını görüyoruz.

1-) Utu'l kitap: Halkın geneli, bütün toplum, ümmetin hepsi, alimler ve ümmilerin tümü bunun içinde yer alır.

2) Ümmiler: Kitap ulaşmayan, kitaptan bilgileri olmayan, anasından doğduğu gün gibi kalmış olanlar.

3-) Ehl-i kitap: Dinden imandan haberi olan, din anlatan, kitab'ı okuyan ve insanları kendilerine bağlayıp yönlendiren ulema kesimi. “Utu'l kitap” ifadesi ile kitap üzerindeki bilgisi ve kitaba yaklaşımı ile ilgili bir bilgi verilmeksizin toplumun genelinden bahsedildiğini görebileceğimiz önemli bir ayet şöyledir. “Yemin olsun ki (ey resul!) sen ehli kitaba her türlü ayeti getirirsen yeni de onlar senin kiblene dönmezler. Sende onların kiblesine dönecek değilsin. Onlar da birbirlerinin kiblesine dönmezler.

Sana gelen ilimden sonra eğer onların arzularına uyacak olursan, işte o zaman sen zalimlerden olursun” (Bakara, 145) Burada da kibleye uyacak ve uymayacak olanlar kitap verilen toplumun tamamı olacağından “utu'l kitâbe” ifadesi ile Kur'an'dan önce kendilerine

kitap verilmiş olan toplulukların her bir ferdi kast edilmekte, kitapları hakkında bilgi derecelerine göre bir ayırım yapılmamaktadır.

Sonuç olarak “utu'l kitap” “kitap verilenler” ifadesi Allah'ın kitap verdiği bir toplum için kullanılan genel bir kavramdır. Bu kullanımda toplumun kitaba olan yaklaşımına ve bilgi seviyesine bir vurgu yapılmamaktadır. Yani toplumun tamamı utu'l kitap(kitap verilenler) sayılmaktadır.

“Ehl-i Kitap” Kavramı

Ellerinde Allah'ın kitabı bulunan kişiler için, içerisinde kitap kelimesinin kullanıldığı bir diğer tavsif ve tasnif edici ifade “ehl-i kitap” ifadesidir. Bunun “utu'l kitâbe” ifadesinden bir farkı olmasıdır.

Bu ifadenin geçtiği ayetleri aradaki bu farkı görebilmek amacıyla okuduğumuzda “ehli kitap” kavramının Allah'ın kitabı üzerinde uzmanlık gerektirici derecede bilgi sahibi olanları kapsadığını tespit etmek mümkün olmaktadır. “Ey ehli kitap! Neden hakkı batıla buluşturuyor ve bile bile hakkı gizliyorsunuz?” (Âli İmran, 71) “Ey ehli kitap! Resul'ümüz size kitaptan gizlemekte olduğunuz birçok şeyi açıklamak üzere geldi, birçok (kusurunuzuda) affediyor. Gerçekten size Allah'tan bir nur, apaçık kitap geldi”(Mâide, 15) “De ki: “Ey Ehl-i Kitap! Neden Allah'ın ayetlerini örtüyorsunuz? Neler yaptığınıza Allah şahittir” (Âli İmran, 98)

Âyetlerde ehli kitap ifadesi Allah'ın ayetlerini, doğruluğuna şahitlik edecek derecede kavramış dolayısıyla gizlenmesinin farkında olup nasıl gizlenebileceğini de bilen kişiler için kullanılmakta, bu kişilerin akıllarını kullanmak ve dünya hayatına aldanmamak şartıyla gerçeği gayet iyi göreceklere ortaya konmaktadır. O halde “ehli kitap” ifadesi “kitap verilmiş bir toplumun tamamını değil, onların Allah'tan gelen vahiy konusunda uzmanlık derecesinde bilgi sahibi olanlarının gerçek ahlakını anlatmaktadır. Hatta yukarıdaki ayetin devamında “ehli kitabın” iman eden kişileri saptırmak için kullandıkları yöntem detaylandırılmakta ve böylece kitap üzerin-

deki bilgilerinin seviyesi de gözler önüne serilmektedir. “De ki: Ey ehli kitap! (Hakkı) görüp bildiğiniz halde niçin Allah’ın yolunu eğri göstermeye çalışarak müminleri Allah yolundan çevirmeye kalkıyorsunuz? Allah yaptıklarınızdan habersiz değildir” (Âli İmran, 99)

Allah’ın yolunda başkaları tarafından anlaşılmayacak şekilde “eğrilik” “ıvec” yapabilmek Allah’ın kitabı üzerinde üst seviyede bilgi sahibi olmayı gerektirir. Âyetin devamında Rahmân ve Rahim olan Rabbimiz müminleri bu kişilere karşı uyarırken, onları utu’l kitabın bir kesimi (taifesi) ifadesi tarif etmektedir. Bu da her kitap verilenin kitap ehli olmadığını gösterir. “Ey iman edenler! Kendilerine kitap verilenlerden bir gruba uyarmanız imanınızdan sonra sizi yeniden inkarcılığa sevk ederler” (Âli İmran, 100) Bir başka âyette Kerim ve Aziz olan yüce Rabbimiz, teslis inancının bir hakikat olmadığını, bunun dinde aşırılık ve bir şirk olduğunu ve gerçeği çok iyi bildiklerini, “ehl-i kitap” hitabıyla doğrudan bu uzman kişileri uyarmaktadır.

“Ey ehli kitap! Dininizde aşırı gitmeyin ve Allah hakkında gerçeklerden başkasını söylemeyin. Meryem oğlu İsa Mesih, ancak Allah’ın resulüdür, (o) Allah’ın, Meryem’e ulaştırdığı “kün: ol” kelimesinin eseridir. Ondandır ruhtur. (O’nun tarafından gönderilmiş, yahut teyit edilmiş bir ruhtur.) Şu halde Allah’a ve elçilerine iman edin. (Allah) Üçtür” demeyin, sizin için hayırlı olmak üzere bundan vazgeçin. Allah ancak bir tek ilâhtır. O, çocuğu olmaktan münezzehtir. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nundur. Vekil olarak Allah yeter.” (Nisa, 171)

Görüldüğü üzere ehli kitap kavramı kendilerine Allah’ın kitabı ulaşmış toplumlar içerisinde kitabı iyi bilen ve ümmileri iyi veya kötü yönde etkileyebilecek, bilgili, öncü kişiler için kullanılmaktadır. Nitekim İsa (a.s) a, İncil’e rağmen ilâhlık vasfının yakıştırılması din adamları yani ulema sınıfının marifetidir. Yani bunu yapabilmek için gerçeği iyi bilmeli, nereyi nasıl yorumlayarak, bozacaklarını biliyor olmalıdırlar. Sıradan ümmi insanların böyle bir inanç ileri sürmesi düşünülemez.

Çünkü saf ve ümmi insanların sapmasına yalan ve iftira anlatan yobaz din adamları sebep olmaktadır. Bu hakka batılı karıştıran yalancı din adamları olmazsa böyle bir sapkınlık meydana gelmeyecektir. Bu sebeple ayette “utu'l kitab” değil, “ehl-i kitap” ifadesi kullanılmıştır. Bu kavram tek başına sadece bu kişilerin kitap hakkındaki bilgilerini ortaya koymakta, bu bilgiyi iyi ya da kötü yolda kullanmaları ile ilgili bir bilgi vermemektedir. Bu sebeple, bu konudaki detaylandırma ayrıca yapılmaktadır. Yukarıda bu bilgilerini doğru kullanmayanlarla ilgili ayetler gördük. Bunun tam tersi davranışı gösterenler ile ilgili olarak da şu ayetleri görmemiz yerinde olacaktır.

“Hepsi bir değildir, ehl-i kitap içinde istikamet sahibi bir topluluk vardır ki, gece saatlerinde secdeye kapanarak Allah'ın âyetlerini okurlar” (Âli İmran 113)

“Ehl-i kitaptan öyleleri var ki, Allah'a, hem size indirilene hem de kendilerine indirilene tam bir samimiyetle Allah'a boyun eğerek iman edenler. Allah'ın âyetlerini az bir paraya satmazlar. işte onlar için rableri katında ecirleri vardır. Şüphesiz Allah, hesabı çabuk olandır.” (Âli İmran, 199) Rabbimizin ehl-i kitap olarak tanımladığı kişilerin, kitabın âyetlerini tilavet eden yeni şuurlu ve bilinçli bir okuma yapabilecek düzeyde bilgi sahibi olan kişiler olduğu bu âyetlerde de gözlerden kaçmamaktadır.

ALLAH DİLEDİĞİNİ Mİ SAPTIRIR, DİLEYENİ Mİ?

Geleneksel din anlayışı yani uydurulan mezhepler dini kader inancına göre şekillenmiştir. Dolayısıyla bu beşeri hadis dininin alimleri âyetlerde var olan kavramların bir çoğuna kader inancına paralel meal vererek Kur'an'ı tahrif etmişlerdir. Bu kavramlardan bir tanesi de “hidayet” kavramıdır. Hidayet meselesinde en önemli ilkeyi anladığımızda meseleyi anlamak son derece kolay olacaktır.

İlke şu: Yüce Allah, vahiy'den bağımsız olarak hiç kimseye hidayet veya dalâlet yani sapkınlık vermez. Hidayete ermenin veya delâlete sapmanın tek ölçüsü vahiy'dir. Vahiy ile muhatap olmayanlara “hidayete ermiş” veya “sapıtılmış” diyemeyiz. “Hidayete ermenin” veya “sapıtmanın” tek ölçüsü ve göstergesi vahiy ile muhatap olmaktır. İnsanlar vahiy ile muhatap olup yollarını kendi özgür iradelerine göre çizdikten sonra “kafir, müşrik, fasık veya mümin, muttaki, Müslüman, salih” olurlar. Allah vahiy'den bağımsız olarak yani direkt olarak insanın kalbine “hidayet” indirmez ve sapkınlığa mahkum etmez.

Yani başlangıçta hiç kimse “sapkın” veya “muhtedi” değildir. Yüce Allah vahiy olmadan, insanların iradelerine ipotek koyarak zorla hidayet ve dalâlete yönlendirmez. Rahmân ve Rahim olan Allah Kur'an'ı Mübin'de şöyle buyuruyor.

“Allah bir toplumu (vahiy’le) doğru yola ilettikten sonra, sakıncakları şeyleri kendilerine açıklayınca kadar onları (vahiy’den bağımsız olarak) saptıracak değildir. Allah her şeyi çok iyi bilendir.” (Tevbe- 115) “Hidayet bulmanın” veya “dalâlete sapmanın” tek ölçüsünün Kur’an olduğuna dair âyetler çoktur. “Ey Resul! De ki: Ey insanlar! Size Rabbinizden hak (Kur’an) gelmiştir. Artık kim hidayete gelirse, ancak kendisi için gelecektir. Kim de saparsa, o da ancak kendi aleyhine sapacaktır. Ben sizin üzerinize vekil değilim. (Sadece tebliğ etmekle memurum).” (Yunus-108)

O zaman bir çok âyette var olan “yudillu men yeşeu ve yehdi men yeşeu” pasajının gerçek anlamı nedir. Aslında vahiy haricinde hiç kimse dalâlet ve hidayet’in ne olduğunu yani gerçek mahiyetini bilemez. Yani “hidayet” ve “dalâlet”in ortaya çıkması ancak vahiy ile muhatap olduktan sonra ortaya çıkar. “Hidayet” ve “dalâlet”in ne olduğunu sadece vahiy’le Allah ortaya koyar. Nebi ve Resuller bile vahiy olmadan hidayet bulamazlar. Nebi’ler kendilerine indirilen vahiy’le risâlet misyonuna sahip olurlar. İşte bu yüzden yüce Allah şöyle buyuruyor. “Yerine göre müjdeleyici ve uyarıcı Resuller bulunur ki insanların Resullerden sonra Allah’a karşı bir hüccetleri kalmassın. Allah izzet ve hikmet sahibidir.” (Nisa-165)

“Rabbin, kendilerine âyetlerimizi okuyan bir Resulü memleketlerin merkezine göndermedikçe, o memleketleri helak edici değildir. Zaten biz ancak zalim olan memleketleri helak etmişizdir” (Kasas-59) “Helak ettiğimiz hiç bir ülke yoktur ki bilinen bir kitapları olmuş olmasın.” (Nahl-4) Dolayısıyla ayetlerde geçen “men yeşeu” “dilediğine” değil “dileyen kişiye” olarak meal verilmesi gerekir. Misaller “...O dileyeni hidayete iletir.” (Bakara- 142) “... Allah dileyeni (vahiy’le)hidayete iletir.” (Bakara- 213) “Allah hikmeti dileyen kişiye verir...” (Bakara- 269) “Ey Nebi! Onları hidayete iletmek sana ait değildir. Ancak Allah dileyeni hidayete iletir...” (Bakara- 272) “Göklerde ve yerde ne varsa Allah’ındır. Dileyeni bağışlar, dileyeni de azab eder.” (Âli İmran-129)

“Bilmez misin ki, göklerde ve yerde ne varsa hepsinin mülkiyeti Allah’a aittir; dileyeni azab eder ve dileyeni de affeder...” (Maide- 40)

“Ayetlerimizi yalanlayanlar karanlıklar içinde kalmış sağır ve dilsizlerdir. Allah dileyeni şaşırtır, dileyeni de hidayete ulaştır...” (En’am- 39) “İşte bu Kur’an, Allah’ın hidayetidir, kullarından dileyeni onunla hidayete ulaştırır...” (En’am- 88)

Dolayısıyla bu kelimelere “dilediğine” olarak meal verilmesi Kur’an’ın bağlam ve bütünlüğüne aykırıdır. Allah’tan indirilen vahiy haricinde hiçbir şeyde hidayet yoktur. (Allah)”Dedi ki; Hepiniz oradan (has bahçeden) inin. Eğer benden size (vahiy’le) bir hidayet gelir de her kim hidayetime tâbi olursa onlar için herhangi bir korku yoktur ve onlar üzülmeceklerdir” (Bakara- 38) “Allah) Dedi ki: Birbirinize düşman olarak hepiniz oradan inin. Artık benden size hidayet geldiğinde, kim benim hidayetime uyarırsa o sapmaz ve perişan olmaz.” (Tâhâ- 123)

Yukarıdaki iki âyette bulunan “...Eğer benden size bir hidayet gelir de her kim hidayetime tâbi olursa, onlar için herhangi bir korku yoktur ve onlar üzülmeceklerdir” ile “...Artık benden size hidayet geldiğinde kim benim hidayetime uyarırsa o sapmaz ve perişan olmaz” cümleleri önemlidir. Yani hidayet Allah’tan indirilen vahiy’le ilgili bir durumdur.

Mesela “(Allah’ın emirlerini) onlara açıklasın (tebliğ etsin, okusun, duyursun, ilan etsin) diye her Resulü yalnız kendi kavminin diliyle gönderdik. Artık (bundan sonra) Allah dileyeni sapıtır, dileyeni de hidayete ulaştırır.” (İbrahim- 4)

“Allah dilediğini saptırır, dilediğini de hidayete ulaştırır” inancı, son Nebi’den önceki tarihlere dayanan bir müşrik inancıdır. Müşrikler şöyle diyordu “...Allah dileseydi ne biz ne de babalarımız ondan başkasına tapardık. O’nun isteği olmadan hiçbir şeyi de haram kalmazdık” Onlardan öncekiler de böyle yapmışlardı. Resullerin üzerine açık seçik tebliğden başka bir şey düşer mi ?” (Nahl-35) “Allah dileseydi hepinizi bir tek ümmet kıları; fakat O, dileyeni sapıtırır, dileyeni de hidayete iletir. Yaptıklarınızdan mutlaka sorumlu tutulacaksınız” (Nahl-93)

Ayette bulunan “Yaptıklarınızdan mutlak sorumlu tutulacaksınız.” Çünkü, insanın hidayet ve sapkınlığının tamamen amellerine bağlı olduğunu gösteriyor. Yani hidayet ve sapkınlığın yüce Allah ile hiçbir ilgisi yoktur. Olay tamamen vahiyle ilgilidir.

“(Ey Resul!) Eğer Rabbin dileseydi (onların iradelerine zorla ipotek koysaydı) yeryüzündekilerin hepsi (ister istemez) elbette iman ederdi. O halde sen inanmaları için insanları zorlayacak mısın?” (Yunus- 99)

Yani Allah bile insanları iman etmeye zorlamazken, Ey Nebi! senin böyle bir şey yapman hiç doğru olmaz. “...Eğer üstünüzde Allah’ın (vahiy’le) lütuf ve merhameti olmasaydı, içinizden hiç kimse asla temize çıkamazdı. Fakat Allah dileyeni arındırır. Allah işitendir, bilendir.” (Nur- 21) “...Allah dileyeni nuruna eriştirir...” (Nur- 35) “Andolsun biz (bilmediklerinizi size)açık seçik bildiren ayetler indirdik. Allah dileyeni hidayete ulaştır” (Nur-46) “(Ey Nebi!) Sen sevdiğini hidayete erdiremezsin; fakat Allah dileyene (vahiy’le) hidayet verir ve hidayete girecek olanları da en iyi o bilir” (Kasas- 56)

Hidayetin vahiy’den bağımsız olmadığını şu âyetlerde görebiliriz. “(Ey Resul!) De ki: Eğer (haktan) saparsam, kendi aleyhime sapmış olurum. Eğer doğru yolu bulursam, bu da Rabbimin bana vahyettiği (Kur’an) sayesinde. Şüphesiz O, işitendir, bilendir” (Sebe-50)

“İndirdiğimiz açık delilleri ve hidayet yolunu kitapta onu insanlara apaçık göstermemizden sonra gizleyenler yok mu, işte onlara hem Allah hem de bütün lanet ediciler lanet ederler.” (Bakara-159) Yüce Allah adaleti gereği vahiy’den ayrı olarak yani direkt insanların kalbine hidayet ve dalâlet indirmez. Allah tarafından apaçık âyetler indirildikten sonra hidayet ve dalâleti insanlar kendi özgür iradeleriyle seçerler.

Mesela: “...Onlar ancak zanna ve nefislerinin arzularına uyuyorlar. Halbuki kendilerine Rableri tarafından hidayet gelmiştir.” (Necm- 23)

Yukarıdaki âyette geçen “Halbuki kendilerine Rableri tarafından hidayet gelmiştir” cümlesi bu gerçeği ortaya koyuyor. “O, dileyene azab eder, dileyene de merhamet eder...” (Ankebut- 21) Allah dilediğine azap etmez, çünkü azabın nedeni insanın inanç ve fiilleridir. “...Siz ancak yaptıklarınızın karşılığı ile cezalandırılacaksınız.” (Yasin- 54) “Her nefis, kazandığına karşılık bir rehidendir...” (Müddessir- 38) “Kötü ameli kendisine güzel gösterilip de onu güzel gören kimse (kötülüğü hiç istemeyen kimseye benzer) mi? Allah dileyeni sapkınlığa yöneltir, dileyeni hidayete iletir. O halde onlar için üzülerken kendini helak etme. Allah onların yaptıklarını biliyor.” (Fatır- 8)

Dünyada ve ahirette insanın kaybetmesine sebep olan tek şey amelleridir. İnanç ve amellerinin dışında yüce Allah hiç kimseyi saptırmaz, hiç kimseye de hidayet vermez. “Bilsin ki insan için kendi çalışmasından başka hiçbir şey yoktur.” (Necm- 39) “Salat-ı ikame edin, zekata gelin, önceden kendiniz için yaptığınız her iyiliği, Allah’ın katında bulacaksınız. Şüphesiz Allah, yapmakta olduklarınızı noksansız görmektedir.” (Bakara- 110) “Kim izzet ve şeref istiyorsa, bilsin ki, izzet ve şerefin hepsi Allah’ındır. O’na ancak güzel sözler yükselir. Onları da Allah’a salih ameller ulaştırır...” (Fatih- 8)

“Kimde salih amellerde bulmuş bir mü’min olarak O’na varırsa, üstün dereceler işte sırf bunlar içindir.” (Tâhâ-75) “Her kim mümin olarak salih ameller işlerse onun emeğini görmezlikten gelmek olmaz. Zira biz onu yazmaktayız” (Enbiya- 94) “Körle gören, karanlıkla aydınlık, gölge ile sıcak bir olmaz. Dirilerle ölüler de bir olmaz. Şüphesiz Allah, dileyene işittirir. Sen kabirdekilere işittiremezsin. Sen sadece bir uyarıcısın.” (Fatır- 19, 20, 21, 22, 23) “Allah sözün en güzelini, birbiriyle uyumlu ve bıkılmadan tekrar tekrar okunan bir kitap olarak indirdi. Rablerinden korkanların, bu kitab’ın etkisinden tüyleri ürperir, derken hem bedenleri ve hem de gönülleri Allah’ın zikrine (Kur’an) ısınıp yumuşar. İşte bu kitap, Allah’ın dileyeni kendisiyle doğru yola ilettiği hidayet rehberidir. Kim Allah’ın (yolundan) sapsarsa, artık ona yol gösteren olmaz.” (Zümer- 23)

Diyanet İşleri Başkanlığı vakıf mealinde yukarıdaki ayette şöyle bir meal verilmiştir. “...İşte bu kitap, Allah’ın, dilediğini kendisiyle doğru yola ilettiği hidayet rehberidir. Allah kimi de saptırırsa artık ona yol gösteren olmaz” Halbuki “Allah’ın, dilediğini onunla (Kur’an’la) doğru yola ilettiği hidayet rehberidir...” tahrif edilmiş bir manadır. Doğrusu “Allah’ın, dileyeni onunla (Kur’an’la) doğru yola ilettiği hidayet rehberidir...” olması gerekirdi. “Kim hidayet yolunu seçerse, bunu ancak kendi iyiliği için seçmiş olur; kimde doğruluktan saparsa, kendi zararına sapmış olur. Hiç kimse başkasının günah yükünü yüklenmez. Biz, Resul göndermeden azap edecek değiliz.” (İsra- 15)

Resul göndermenin anlamı, kitabın beyan edilmesi yani Allah’ın indirdiği âyetlerin okunması, mesajın tebliğ edilmesi, vahyin insanlara ilan edilmesi ve duyurulması demektir. Şu âyet bu konuda güzel bir örnektir. “Eğer biz, Kur’an’dan önce onları bir azapla yok etseydik, muhakkak ki şöyle diyeceklerdi: Ey Rabb’imiz! Ne olurdu, bize bir Resul gönderseydin de, şu alçaklık ve rezilliğe düşmeden önce âyetlerine uysaydık!” (Tâhâ-134)

Âyette bulunan “Kur’an’dan önce” “bize bir Resul gönderseydin” ile “âyetlerine uysaydık” ifadeleri, muhteşem bir vahiy ve Resul sistemini gösteriyor. Eğer Allah dilediğini saptırsaydı insanlarda sorumluluk bilinci gelişmez, Kur’an’ın bağlam ve bütünlüğü bozulur, kendi içinde bulunan düzeni karıştır, sistemi darmadağın olurdu. Yani Allah’ın adaletinden, insanların imtihan edilmesinden ve Kur’an’ın hikmetinden söz edilemezdi.

“Ey Resul! Şüphesiz biz bu kitabı sana, insanlar için hak (bir amaca yönelik) olarak indirdik. Artık (bundan sonra) kim hidayeti seçerse kendi lehinedir; kimde saparsa ancak kendi aleyhine sapmış olur. Sen onların üzerinde vekil değilsin.” (Zümer -41) “Şüphesiz ki Allah insanlara hiçbir şekilde zulmetmez, fakat insanlar kendi nefislerine zulmederler.” (Yunus- 44) “Allah dileseydi (insanların iradelerine ipotek koysaydı) onları tek millet (dine mensup) yapardı. Fakat O, dileyeni rahmetine kavuşturur; zalimlerin ise hiçbir dostu ve yardımcısı yoktur.” (Şura-8)“ Göklerin ve yerin mülkü Allah’ındır.

O, dileyeni bağışlar, dileyeni de cezalandırır. Allah bağışlayan ve merhamet edendir.” (Fetih- 14) “...İşte Allah böylece, dileyeni sapkınlıkta bırakır, dileyeni de hidayete ulaştır...” (Müddessir- 31) “O, dileyeni rahmetine dahil eder. Zalimlere gelince onlar için elem verici bir azap vardır.” (İnsan -31) “O (Kur’an) âlemler (insanlar) için bir öğüttür. Sizden istikamet dileyen için bir (hidayettir). Sizler (hidayet istemedikçe, hidayet dilemedikçe) alemlerin Rabbi (Allah zorla sizin hidayetinizi) dilemez.” (Tekvir-27, 28, 29)

Hidayet’in ve dalâletin tek göstergesi Kur’an’dır. Yani Allah indirdiği vahiy ile hidayete ulaştırır.

Eğer vahiy’den bağımsız olarak hidayet olsaydı yani vahiy olmadan, direkt olarak Allah insanların kalplerine hidayet indirseydi işte o zaman dilediğine hidayet, dilediğine sapkınlık verirdi. Yüce Allah, hidayet ve dalâleti gösterecek mesajı indirdikten sonra, yani hidayet ve dalâleti mesaja bağlı kıldıktan sonra, direkt olarak insanların kalplerine hidayet ve dalâleti verir mi? Asla vermez. Allah adalet ve merhameti gereği vahiy indirerek insanların hidayet ve dalâletlerini ona bağlı kılmıştır.

Dolayısıyla Kur’an’da bulunan hidayet yolunu benimsemeyenler sapkınlık ve karanlıklar içinde kalmaya mahkum olurlar. “...Sapıt-mamanız için Allah size (Kur’an da) açıklama yapıyor. Allah her şeyi bilendir.” (Nisa- 176)

“Ey Ehl-i kitap! Resulümüz (Kur’an) size kitaptan gizlemekte olduğunuz bir çok şeyi açıklamak üzere geldi, birçok (kusurunuzu) da bağışlıyor. Gerçekten size Allah’tan bir nur, apaçık bir kitap geldi. Rızasını arayanı Allah onunla hidayet yollarına götürür ve onları izniyle karınlıklardan aydınlığa çıkarır, dosdoğru bir yol olan sırat-ı müstakime ulaştırır.” (Mâide- 15,16) Yukarıdaki ayette bulunan “... Rızasını arayanı Allah onunla (Resul olan Kur’an’la) hidayet yollarına götürür...” cümlesi önemlidir. 16. âyette bulunan “...onları izniyle karanlıklardan aydınlığa çıkarır, dosdoğru bir yol olan sırat-ı müstakime ulaştırır cümlesi de indirilen vahiyyle ilgili bir durumdur.

Çünkü Kur'an'ın insanları karanlıklardan çıkardığı ile alakalı çok ayet vardır. "Elif. Lam. Ra. (Bu Kur'an) Rablerinin izniyle insanları karanlıklardan aydınlığa, yani her şeye galip ve övgüye lâyık olan Allah'ın yoluna çıkarman için sana indirdiğimiz bir kitaptır." (İbrahim- 1) "...Ey iman eden akıl sahipleri! Allah'tan korkun. Allah size gerçekten bir uyarıcı (kitap) indirmiştir. İman edip salih amel işleyenleri karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için size Allah'ın apaçık ayetlerini okuyan bir Resul göndermiştir. Kim Allah'a iman eder ve salih amel işlerse Allah onu, altlarından nehirlere akan, içinde ebedi kalacakları cennetlere koyacaktır. Allah o kimse için gerçekten güzel bir rızık hazırlamıştır." (Talak-10,11)

Allah'ın indirdiği vahiy haricinde yani Allah'tan başka hiç kimseninin hâdi ve mehdi olamayacağı Kur'an'da kesin olarak hükme bağlanmıştır. "(Ey Resul!) De ki: (Allah'a) Şirk koştuklarınızdan hakka hidayet edecek olan var mı? De ki: "Hakka (vahiy'le) Allah iletir" Öyleyse hakka hidayet eden mi uyulmaya daha layıktır; yoksa hidayet verilmedikçe kendi kendine hidayeti bulamayan mı? Size ne oluyor? Nasıl böyle batıl hükmediyorsunuz? "Onların çoğu zandan (algıdan) başka bir şeye uymaz. Şüphesiz zan, haktan hiçbir şey ifade etmez. Allah onların yapmakta olduklarını pek iyi bilendir." (Yunus-35,36) "(Ey Nebi!) Sen, onların hidayete ermelerine çok düşkünlük göstersen de bil ki Allah, sapıtan kimseyi (iradesine ipotek koyarak, vahiy'den bağımsız, zorla) hidayete erdirmez. Onların yardımcıları yoktur." (Nahl-37)

"(Ey Nebi!) Sen, sevdiğini hidayete erdiremezsin; bilakis, Allah dileyeni hidayete iletir ve hidayete girecek olanları en iyi bilendir." (Kasas-56) "Tağut'a kulluk etmekten kaçınıp, Allah'a yönelenlere müjde vardır. (Ey Resul!) Dinleyip de söz'ün en güzeline uyan kullarımı müjdele. İşte Allah'ın (vahiy'le) hidayete iletmediği kimseler onlardır. Gerçek akıl sahipleri de onlardır. (Ey Nebi!) Hakkında azap hükmü gerçekleşmiş kimseyi ve ateşte olanı sen mi kurtaracaksın! Fakat Rablerinden sakınanlara, üst üste yapılmış, altlarından nehirlere akan cennetler vardır." Bu Allah'ın yasasıdır. Allah yasasından dönmez." (Zümer-17,18,19,20)

“Allah (iradenizi zorla yönlendirseydi) hepinizi bir tek ümmet (aynı inanca bağlı) kılardı; fakat O, dileyeni saptırır, dileyeni de hidayete iletir. Yaptıklarınızdan mutlaka sorumlu tutulacaksınız.” (Nahl-93) Yukarıdaki âyetin sonunda bulunan “...yaptıklarınızdan mutlaka sorumlu tutulacaksınız” cümlesi, hidayetın kaynağına açıklık getirmektedir.

Yani insan sadece kendi amelinden sorumlu tutulmuştur. Allah insanları inanç ve amellerinde özgür bir iradeye sahip kılmıştır. “Allah, hidayeti arzulayanların hidayetini arttırır. Sürekli kalan şeyler, Rabb’inin indinde hem mükafat bakımından daha hayırlı, hemde sonuç olarak daha güzeldir.” (Meryem-76) Mekke müşrikleri kader inancına sahip olduklarından dolayı bu konuda yüzlerce âyet inmiştir.

Onlar “Allah dilemedikçe bir şirk koşmayız.” (Nahl-35) diyorlardı. Bu konuda şu iki ayet önemlidir. “Allah’ın ayetlerine iman etmeyenler yok mu, kuşkusuz Allah onları hidayete iletmez ve onlar için elem verici bir azap vardır. Allah’ın ayetlerine inanmayanlar ancak yalan konuşur. İşte onlar yalancıların ta kendileridir.” (Nahl-104,105) Şu ayet bu konuda çok belirleyici bir konuma sahiptir. “İşte böylece biz Kur’an’ı açık seçik âyetler halinde indirdik. Gerçek şu ki Allah dileyen kimseyi hidayete iletir.” (Hac-16)

Yukarıdaki âyete “...Allah dilediği kimseyi hidayete iletir.” gibi bir mana verilemez. O zaman “açık seçik indirilen âyetlerin” bir anlamı kalmazdı. Dinde hidayetın tek kaynağı vardır. O da Allah tarafından Resul’e indirilen ve onun dilinde hayat bulan vahiy’dir. Fakat yüce Allah, hidayeti insanların özgür iradelerine bağlı kılmıştır. İşte bununla ilgili âyetler. “Bir zaman İbrahim, babasına ve kavmine demişti ki: Ben sizin kulluk ettiklerinizden uzağım. Ben yalnız beni yaratana kulluk ederim. Çünkü O, beni (vahiy’le) hidayete iletacaktır.” (Zuhruf-26,27)

“Allah hidayette gidenlerin hidayetini arttırır. Geri kalan salih ameller Rabb’inin indinde hem mükafat bakımından daha hayırlı, hem de sonuç bakımından daha iyidir.” (Meryem- 76)

“Allah’ın yarası olmaksızın hiçbir musibet isabet etmez. Kim Allah’a iman ederse, Allah onun kalbini hidayete ulaştır. Allah her şeyi bilendir.” (Teğabun -11) “Hani cinlerden bir grubu, Kur’an’ı dinlemeleri için sana yöneltmiştik. Kur’an’ı dinlemeye hazır olunca (birbirlerine) “susun” demişler, Kur’an’ın okunması bitince uyarıcılar olarak kavimlerine dönmüşlerdi. Ey kavmimiz! dediler, doğrusu biz Musa’dan sonra indirilen, kendinden öncekini tasdik eden, hakka ve Sırat-ı müstakime ileten bir kitap dinledik. Ey kavmimiz! Allah’ın davetçisine uyun. Ona iman edin ki Allah da sizin günahlarınızı bağışlasın ve sizi acı bir azaptan korusun.” (Ahkaf -29, 30, 31) “Yaratıp düzenine koyan, takdir edip (vahiy’le) yol gösteren Rabb’inin adını tesbih et (Âlâ-1,2,3) (Hidayete (vahiy’le) rehberlik etmek bize aittir.” (Leyl-12)

“Firavun: Rabbiniz de kimmiş, ey Musa? dedi. Musa: Bizim Rabbimiz, her şeye yaratılışını veren, sonra da (vahiy’le) hidayeti gösterendir” (Tâhâ- 49, 50) dedi. “...Allah’tan bir yol gösterici (hidayet) olmaksızın kendi hevesine uyandan daha sapkın kim vardır? Elbette Allah zalim kavmi (vahiy’den bağımsız olarak) hidayete iletmez” (Kasas- 50) “Hidayeti bulanlara gelince, Allah onların hidayetlerini arttırır ve takvalarını verir.” (Muhammed- 17) Kur’an’ı Mübin’in mutlak hidayet olduğu ile ilgili âyetler. “Bu kitap (Kur’an); onda asla şüphe yoktur. O, bilinç sahipleri için bir hidayettir.” (Bakara-2) “De ki: Cibril’e kim düşman ise şunu iyice bilsin ki Allah’ın izniyle Kur’an’ı senin kalbine bir hidayet rehberi, önce gelen kitapları doğrulayıcı ve müminler için müjde olarak indirmiştir.” (Bakara- 97) “...Ramazan şehri, insanlara yol gösterici, hidayeti ve hidayeti saptınlıktan ayırmanın açık delilleri olan Kur’an’ın indirildiği aydır...” (Bakara- 185)

“Bu Kur’an, bütün insanlığa bir açıklamadır; bilinç sahipleri için de bir hidayet ve bir öğüttür.” (Âli İmran-138) “Yahut “Bize de kitap indirilseydi, biz onlardan (Yahudi ve Hristiyanlar’dan) daha çok hidayette olurduk.” demeyesiniz diye Kur’an’ı indirdik. İşte size de Rabbinizden açık bir delil, hidayet ve rahmet geldi.” (En’am- 157)

“Gerçekten onlara iman eden bir toplum için hidayet ve rahmet olarak ilim üzere açıkladığımız bir kitap getirdik.” (Âraf- 52) “... Bu Kur’an Rabbinizden gelen basiretlerdir; iman eden bir kavim için hidayet ve rahmettir.” (Araf- 203)

“Ey insanlar! Size Rabbinizden bir öğüt, gönüllerdekine bir şifa, müminler için bir hidayet ve rahmet gelmiştir.” (Yunus- 57) Hidayet’in ve dalâletin tek göstergesinin vahiy olduğunu gösteren âyetleri okumaya devam ediyoruz. “...Bu Kur’an uydurabilecek bir hadis değildir. Fakat o, kendinden öncekileri tasdik eden, her şeyi açıklayan bir kitaptır; iman eden bir toplum için rahmet ve hidayettir.” (Yusuf-111)

“Biz bu kitab-ı sana sırf hakkında ihtilafa düştükleri şeyi insanlara açıklayasın ve iman eden bir topluma da hidayet ve rahmet olsun diye indirdik.” (Nahl-64) “...Ayrıca bu kitab-ı da sana her şey için bir açıklama, bir hidayet ve rahmet kaynağı ve sadece Allah’a teslim olanlar için bir müjde olarak indirdik.” (Nahl-89)

“De ki: Onu, mukaddes ruh, iman edenlere sebat vermek, kendilerini Allah’a teslim edenleri hidayete iletmek ve onlara müjde vermek için Rabbin katından bir amaca yönelik hak olarak indirdik.” (Nahl-102)

Kur’an’a göre hidayete ulaşmanın üç kaynağı mevcuttur.

1-) Allah

2-) Vahiy

3-) Resul

Vahiy ve Resul Allah’ın hidayetine ulaştırıcı vasıtalarıdır. Yoksa hakikatte indirilen vahiy’den yani Allah’tan başka hidayete ulaştıracak hiç kimse yoktur. “Dinlerine uymadıkça Yahudiler de Hristiyanlar da asla senden razı olmayacaklardır. De ki: Hidayet ancak Allah’ın hidayetidir. Sana gelen bu ilimden (Kur’an’dan) sonra onların arzularına uyacak olursan, andolsun ki, Allah’tan sana ne bir dost ne de bir yardımcı vardır.” (Bakara- 120)

“Bir de, kendilerine ilim verilenler, onun (Kur’an’ın) Rabbin tarafından gelmiş bir gerçek olduğunu bilsinler de ona iman etsinler, bu sayede kalpleri huzur ve manevi doyuma kavuşsun. Şüphesiz ki Allah, iman edenleri kesinlikle (vahiy’le) hidayete ulaştırır. (Hac-54) “(Ey Resul!) Gerçek şu ki sen onları (vahiy’le) sırat-ı müstakime davet ediyorsun.” (Müminün-73) (Ey Resul! De ki: İşte bu, benim yolumdur. Ben Allah’a çağırıyorum, ben ve bana uyanlar aydınlık bir yol üzerindeyiz. Allah’ı noksan sıfatlardan tenzih ederim ve ben müşriklerden değilim.” (Yusuf- 108)

Bu konuda Şura 52. âyetini nasıl anlamak gerekir.

Âyet şöyledir:

وَكَذَلِكَ أَوْجَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ
وَلَكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا نَهْدِي بِهِ مَنْ نَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ إِلَّا إِلَى اللَّهِ
تَصِيرُ الْأُمُورُ

İşte böylece sana da emrimizle Kur’an’ı vahyettik. Sen kitap nedir, İman nedir bilmezdin. “Fakat biz onu kullarımızdan dilediğimizi kendisiyle hidayete erıştirdiğimiz” bir nur kıldık. Şüphesiz ki sen sırat-ı müstakime hidayet ediyorsun. O sırat göklerin ve yerin sahibi Allah’ın yoludur. Dikkat edin, bütün işlerin çözümü sonunda Allah’a döner.” (Şura-52,53)

Âyette bulunan “nehdi bihi men neşéu min ibédiné” “kullarımızdan dilediğimizi kendisiyle hidayete erıştirdiğimiz.”

Aslında “nehdi bihi men yeşéu min ibédiné” “kullarımızdan dileyeni kendisiyle hidayete erıştirdiğimiz” olması gerekirdi. Uzun bir tefekkür sürecinden sonra Allah’a sonsuz şükürler olsun ki, âyetin gerçek mealini anladık. “...kullarımızdan dilediğimizi kendisiyle hidayete erıştirdiğimiz bir nur kıldık...”cümlesinde bulunan “nehdi bihi men neşéu min ibédiné” Allah elçilerinin seçimi ile ilgili bir durumdur.

Dolayısıyla yukarıdaki âyette bulunan söz konusu cümle “insan-

lar içinde Muhammed (a.s) ın Allah'ın iradesiyle Resul seçilmesini" anlatıyor. Nahl 2. ayette aynı gerçeği anlatıyor.

Yani Allah istediğini Resul olarak seçip vahiy'le hidayet verdikten sonra onu Resul olarak gönderiyor.

Örnek olarak, "Seni yolunu şaşırılmış olarak bulup da (vahiy'le) hidayete ulaştırmadı mı?" (Duha-7) Aynı şekilde muvahhidlerin en büyük önderi İbrahim (a.s) müşriklerin ilahlarının putlarını parçaladıktan sonra şöyle diyor. "Ben Rabbime gidiyorum. O beni "hidayete" ulaştıracaktır." (Saffat-99) "Bir zaman İbrahim, babasına ve kavmine demişti ki: Ben sizin kulluk ettiklerinizden uzağım. Ben yalnız beni yaratana kulluk ederim. Çünkü O, beni "hidayete" iletacaktır"

Yukarıdaki âyetlerde İbrahim (a.s) ın kastedtiği hidayet, putları parçaladıktan sonra Allah'ın ona vahiy gönderip Nebi olarak seçtiği hidayettir. Çünkü putları kırmadan önce "Nebi" olsaydı, yani kendisine vahiy indirilseydi, böyle bir şey dememesi gerekirdi. Vahiy zaten hidayettir. Vahiy'den bağımsız olarak hidayet olmaz. "...Hidayete tâbi olanlara selam olsun." (Tâhâ-47)

ŞEYTAN EVLİYASINA İBRET LİK BİR TEMSİL

Aslında Karl Marx İslam dininin adalet ve ekonomik sistemine daha doğrusu Kur'an'a, Muhammed bin İdris, Mâlik bin Enes ve Ahmet bin Hanbel'den daha yakın bir konuma sahiptir.

Komünizm ve sosyalizm de Kur'an'ın ekonomik sistemine Şia ve Ehli Sünnet mezheplerinden daha yakın konumdadırlar.

Buna rağmen Nahl 71.ile Rum 28.âyetleri, bazılarının iddia ettikleri gibi vermek istediği mesaj "Allah'ın kendilerine nimet verdiği kimseler bu nimetleri işçileriyle, hizmetçileri ve köleleri ile eşit olarak paylaşmalıdırlar, aksi takdirde Allah'ın kendilerine verdiği nimetlere karşılık ona nankörlük etmiş olurlar" anlamına gelmektedir.

Âyetlerin bu şekilde anlaşılması hatalı, aynı zamanda Kur'an'ın bağlam ve bütünlüğüne aykırıdır.

Çünkü âyetlerin ele alındığı çerçeve, bağlam ve bütünlük, yani bağlı oldukları sistemin içinde kesinlikle hiçbir ekonomik kural söz konusu değildir.

Bu iki âyetlerin siyak ve sibakları yani daha önceki ve sonraki âyetler tevhid'in ispatlanması, evliya ve ilahların reddedilmesini konu almaktadır.

Âyetler şöyledir: “Allah kiminize kiminizden daha bol rızık verdi. Bol rızık verilenler, rızıklarını ellerinin altındakilere verip de bu hususta kendilerini onları eşit kılmazlar. Durum böyleyken Allah’ın nimetini inkar mı ediyorlar? (Nahl-71) “Allah size kendinizden bir misal verdi:

Hiç size rızık olarak verdiğimiz şeyler hususunda, elleriniz altındakilerden ortaklarınız bulunur da onlarla siz eşit olur, aranızda kendinizi saydığınız gibi, onları da sayıp kendinize eşit kabul eder misiniz. İşte biz, düşünecek bir kavim için ayetleri böyle açıklıyoruz” (Rum-28)

Bu âyetlerde yüce Allah, şeytan evliyasına ve ilahlara kulluk eden müşriklere cevap olması açısından güzel bir örnek ve akli bir kıyas yapmaktadır.

Çünkü bütün müşrikler gibi Mekke müşrikleri de Allah’a iman etmekle beraber evliya ve ilahlarının Allah’ın dostları olduklarına iman ediyorlardı. Yüce Allah onlara öyle bir örnek veriyor ki, doğruluğunu başka hiçbir şeye bakma ihtiyaçları olmadan kendilerinden bilebilecekleri bir delil sunmuştur. Delillerin en güzeli ve en etkili de, kişinin bizzat kendisinde bulunan ve inkar edemeyeceği bir şekilde kendisine karşı kullanılmasıdır. Bu âyetlerde Yüce Allah şunu demek istiyor: “Ey müşrikler! Sizin sahip olduğunuz köle ve cariyelerinizden, mal- mülk kuvvet- kudret, otorite- güç bakımından kendinize eşit seviyede kimse var mı?”

Dolayısıyla köle ve cariyelerinizden mal ve mülk, kuvvet ve kudret, güç ve otorite hususunda size ortak olacak kadar mal ve servet verip onları maddi olarak yüceltir misiniz ki, siz onlarla maddi bakımdan eşit hale gelesiniz?

“Bunun sonucunda da, mallarınızı sizinle birlikte istedikleri gibi paylaşınlar ve onlarda tasarruf sahibi olsunlar. Çünkü bu bir ortağın, ortağına karşı taşıdığı korkudur.

“De ki: Eğer söyledikleri gibi Allah ile birlikte başka ilahlar olsaydı, o takdirde bu ilahlar arşın sahibi olan Allah’a ulaşmak için

çareler arayacaklardı.” (İsra-42)

“Yoksa o müşrikler, yeryüzünde bir takım ilahlar edindiler de, onlar mı diriltecekler? Eğer yerde ve gökte Allah’tan başka ilahlar bulunsaydı yer ve gök (bunların nizam-ı) kesinlikle bozulup gitmişti. Demek ki arşın rabbi olan Allah, onların yakıştırdıkları sıfatlardan münezzehtir.” (Enbiya-21,22)

Dolayısıyla “sizden biriniz, kölesinin, mal ve mülk konusunda kendisine ortak olmasını istemez ve kabul etmezken”

Yani siz bu konuda herhangi bir ortaklığa razı olmazken, nasıl olur da, noksan sıfatlardan uzak olan Allah, yarattığı aciz bir kulunu uluhiyet ve rububiyetine ortak eder? Bu sizin fitrat ve aklınıza göre batıl ve yanlış bir hüküm olduğuna göre, halbuki bu sizin hakkınızda mümkün ve caizdir. Çünkü sizin köle ve cariyeleriniz gerçekte sizin malınız değil, onlarda sizin gibi kullardır.

Sizin yaratılışınıza eşit bir şekilde aynı maddeden yaratılmışlardır. Bu durumda iken bile, siz kölelerinizi kendinize maddi güç bakımından eşit kılmak istemezken, Allah kullarından kendisine eşit olacak bir şekilde “evliya ve yardımcı ilahlar” edinir mi? Nasıl olur da, böyle bir şeyi Allah hakkından mümkün ve caiz görürsünüz?

KUR'AN'DA "BEŞER" VE "İNSAN" KAVRAMLARI

Beşer ve insan kelimeleri eş anlamlı kelimeler gibi bilinseler de Kur'an'da kullanıldıkları bağlam çok farklılık gösterir. Kur'an'da, "beşer" kavramı, "masum, günahsız, saf, temiz, sorumsuz" olarak geçerken, "insan" kavramı ise, zalim, günahkar, asi, sorumlu, akıllı ve icat etme potansiyeli bulunan bir varlık" olarak anılır. Kur'an, mümin, müslim, küfür, muttaki, emanet, zalim, cahil, fasık, mühsin, şeytan, tağut gibi kavramları insan için kullanır. Bu kavramların hiç biri beşer için kullanılmaz. Daha doğrusu beşer kavramı Kur'an'da tek başına yalın bir kavram olarak geçer. Yani beşer her yerde olumlu bağlamlarda kullanılırken, insan hem olumlu hemde olumsuz bağlamlarda kullanılır. Kur'an'da tüm elçilerin "insan" ile değil de "beşer" ile kıyaslanmaları çok önemlidir. Konuyu Kur'an boyunca araştırdığımızda şöyle bir sonuç ortaya çıkıyor. Kur'an'da insan ve beşer kelimeleri yaklaşık üç yüz kere zikredilmektedir. Piyasada bulunan meallerde beşer kelimesine hiç yer verilmemiş, bazılarında ise insan kelimesi beşer olarak çevrilmiştir. Bu da Kur'an'ın bağlam ve bütünlüğüne zarar vermekte ve bir çok konunun anlaşılmasını zorlaştırmaktadır.

ASHAB-I FİL GERÇEĞİ

Kur'an'ı Mübin'de anlatılan kıssalarda amaçlanan hedef, onları tarihi bir vakıa özelliğinde anlatmak değildir. Ancak hedef, insanların ibret ve ders almalarını sağlamaktır. Nitekim Kur'an'ı Mübin'in naklettiği kıssaların gayesi iki ana maddede özetlenebilir.

1) Allah Resulü'nü ve iman edenleri teselli etmek, onların irade ve azmini arttırmak. "Andolsun ki senden önceki elçiler de yalanlanmıştı. Onlar yalanlanmalarına ve eziyet edilmelerine rağmen sabrettiler, sonunda yardımımız onlara yetişti. Allah'ın kanunlarını değiştirebilecek hiç kimse yoktur. Muhakkak ki Elçilerin haberlerinden bazıları sana da geldi." (En'am 32)

2) İnsanları düşündürmek ve ibret almalarını sağlamak. "Andolsun onların (geçmiş elçilerin ve ümmetlerinin) kıssalarında akıl sahipleri için pek çok ibretler vardır..." (Yusuf 111)

Bu nedenle kıssalar, bu amaç ve hedefler doğrultusunda anlatıldığı için, olaylar tarihi bir disiplin içinde ele alınmamışlardır. Kuran'ın amacı olayların tarihsel gerçekliğini tarihsel unsurları olan yer, zaman, tarih, coğrafya eşliğinde tarih kitaplarında olduğu gibi görmek değildir. O tarihsel olayları, darb-ı meselleri tevhid inancını ve güzel ahlakı yerleştirmede etkili birer yan unsur olarak kullanmaktadır.

Dolayısıyla kıssalara ve darb-ı mesellere bu çerçeveden bakmak gerekir. Kıssalarda doğru olan hikayenin bizzat ayrıntısı değil, vermek istediği derin mesajlardır, hikmetli anlamlardır. Hatta kıssalarda ayrıntı vermek, verilmek istenen ibret, derinlik ve hikmetleri dağıtıp yok edecektir. Bundan dolayı Kur'an'a yaklaşan, bizzat amaç edilmeyen kıssaların içerdikleri olayların ayrıntısına ve mahiyetine dalmaz ve bu anlatılan olayların marufu emretme, doğru yolu gösterme, öğüt verme ve ibret alma çerçevesinin dışında değerlendirmez. O halde diyebiliriz ki: Kur'an hitabında yer alan kıssalar ve bu kıssalar da geçen olayları "tarih ilmi" çerçevesinde ele almak ve yorumlamak, vahiyin amacının dışında bir yaklaşım olur. Bu sebeple kıssaları, "ana prensipleri destekleyen araçlar" olarak görmek ve bunları insanın hidayetine yardımcı olan, bireysel ve toplumsal hayatında önünü görmesine vasıta olan ibret ve öğüt dolu hadiseler olarak değerlendirmek, kıssaların anlatılmak istenen amacına daha uygun bir yaklaşım olacaktır. Kıssaların altına dolgu malzemesi yerleştirmek onları amaçlarından saptırmaktan başka hiçbir işe yaramayacağını akıl, iz'an, tevhid ve ilim sahipleri bilir. Şimdi konumuz olan Fil Ashabı'nın anlatıldığı Fil suresine bir bakalım : Fil suresinin meali şöyledir.

"Rabbin Fil sahiplerine neler etti görmedin mi? Onların planlarını boşa çıkarmadı mı? Onların üstüne sürü sürü kuşlar gönderdi. O Kuşlar onların üzerine pişkin tuğladan yapılmış taşlar atıyorlardı. Böylece Allah onları yenilip çiğnenmiş ekine çevirdi." (Fil suresi 1-5) Temelde bu sürede verilmek istenen ders şudur.

'İslam'ın sesini kesmek isteyen, Kur'an'a ve Allah Resulü'ne karşı düşmanca tavırlar sergilemeyi sürdürmeleri halinde Mekke müşriklerinin de geçmiş kavimlerin helak edildikleri gibi olmasa da, bir şekilde mahvolacaklarını ve yenileceklerini ihtar, onları tehdit ve uyarı, Allah Resulü'ne ve iman edenleri cesaretlendirme, imanlarını arttırma, onlara güven verme, sebat ve sabırlarını arttırma, onları teselli etme" mahiyeti taşıyordu. Yoksa fil suresinde anlatılan kıssanın Mekke ile hiçbir ilgisi bulunmamaktadır. Kur'an'da anlatılan bu kıssa hiçbir zaman Mekke'de gerçekleşmiş değildir.

Yani Şia ve Ehli Sünnet'in her şeyi yalan olduğu gibi, bu anlatımları Yemen ve Ebrehe hikayesi de yalandır. Kur'an'ın bağlam ve bütünlüğüne göre bu mucizevi olay Allah Resulün'den önceki eski çağlarda meydana gelmiştir.

Neden mi?

1) Eğer bu olay aktarıldığı gibi Allah Resulü'nün doğumundan 50 gün önce meydana gelmiş olsaydı, Kuran ayrıntıya girer bir çok âyette daha geniş bir açıklım yapar bu kıssayı tefsir ederdi. Diğer kıssalarda bu yapılmıştır. Kıssa Kur'an'da son derece özet olarak sunulmaktadır. Sadece teselli mahiyeti taşımakta, Allah'ın sonsuz gücünü iman edenlere haber vermektedir.

2) Ordunun nereden geldiği, niçin geldiği, amacı, özellikleri, Mekke ile alakasını ortaya koyacak en ufak bir detay verilmemekte, tek bir isim zikredilmemektedir. Halbuki Kur'an'da helak edilen kavimler ve kurtarılan mü'minlerle ilgili adlarıyla birlikte onlarca âyette detaylı açıklamalar yapılmaktadır. Aslında Kur'an'da anlatılan bu olay mekkelilerden daha çok Müslümanlara yönelik bir mesaj taşıdığından, ayrıntıya girilmeden hulasa bir bilgi verilmiştir.

Mesela: Yahudileri ilgilendirdiği için Elçilerinin ve atalarının başından geçen olayları Kur'an'ı Mübin onlarca yerde anmakta, imana gelmelerini teşvik amaçlı onlara bir çok hatırlatmakta bulunmaktadır.

3) Bu olay Mekkeliler üzerinde müspet hiçbir tesir meydana getirmemiştir.

4) Mekke'de olduğu iddia edilen bu olay esnasında Kabe'nin içinde 360 adet put bulunmakta, Mekke'de her türlü zulüm, haksızlık, şirk, ahlaksızlık baş göstermekteydi. Yüce Allah, âhiret ve Elçi inancı olan bir orduyu böyle bozulmuş müşrik bir toplum için helak eder mi? Zira Ebrehe'nin Hristiyan olduğu söylenmektedir.

Mesela: Mekke'de olan Müslümanlar ateşe tapan İran'lılara karşı, Rumların galip gelmesini istiyorlardı. (Rum-1,2,3,4) Çünkü Rumların Allah'a, elçilere ve âhirete imanları vardı.

5) Allah Resulü (a.s) on üç yıllık Risalet hayatının en yoğun tebliğ ve irşad mücadelesinde hiçbir zaman bu olayı Mekkelilere hatırlatmamıştır.

6) Şüphesiz ki bu hâdise Mekke’de olmuş olsaydı, büyük bir mucize ve olağanüstü bir olay olduğundan Mekkelilerin bu olay ile alakalı birçok hatıraları ve anlatımları olurdu. Bu olağanüstü hadise ile ilgili Mekkelilerin bir tane bile anıları tarihe intikal etmemiştir.

7) Ebrehe’nin binlerce asker olması gereken Ordusu’ndan kalan ganimete ne oldu? Hiç kimsenin bundan haberi olmamıştır. Fillerden ve Ordu’dan geriye hiçbir kalıntı yoktur. Bazı rivayetlerde sekiz, on iki, on üç, hatta bin kadar Fil’den bahsedilmektedir. İri cüsseli bir canlı ile ilgili bu kadar ihtilaf olur mu?

8) Tarihin hiçbir döneminde o günkü şartlarda büyük bir ordu sadece bir binayı yıkmak için harekete geçmez. Herkes bilir ki savaşlar, savunma, siyasi, ekonomik ve stratejik amaçlara yönelik yapılar. Yıkılacak kutsal bir binayı onu kutsayanlar kısa bir süre sonra daha mükemmeline inşa edeceklerinden hiç kimse şüphe etmez. Fil kıssasında anlatılan olağanüstü hadise Allah Resulü’nden daha eski çağlarda yaşayan zamanın Elçisine ve tevhid ehline bir yardım ve destek olması, kafir ve zalimleri helak etmesi için yüce Allah’ın yardımı ve desteği olarak meydana gelmiştir.

Filler Suyun Olmadığı Bir Coğrafyada Hayatta Kalamazlar

Bir fil günde 150 kg besin tüketir ve 40 litre su içer. Mesela bir ayeti kerimede Rahmân ve Rahim olan Allah şöyle buyuruyor. (Bir zamanlar) “Kafir olanlar elçilerine dediler ki!” Elbette sizi yurdu-muzdan çıkaracağız, ya da mutlaka dinimize (Hayat tarzımıza, şirk sistemimize) döneceksiniz! demişlerdi. Rableri de o elçilere “zalimleri mutlaka helak edeceğiz!” diye vahyetti.” (İbrahim-13) Kur’an’da buna benzer âyetler çoktur. Bu olayın Mekke ile hiçbir alakası bulunmamaktadır. Çünkü Mekke’de esen bir kum fırtınası, bir yağmur bile bu hadiseden daha fazla hatıra bırakmaktadır. Kur’an’ı anlamaya çalışan, aklını kullanan, tefekkür eden ve ilme değer veren muvahhidlere selam olsun.

Kureyş ve Fil Suresinin Arasındaki İlişki:

Kureyş Suresinin Meali: “Kendilerini açlıktan doyuran ve her çeşit korkudan emin kılan şu evin (Kabe’nin) Rabbine kulluk etsinler” (Kureyş 3-4) Kureyş Kabilesi, kutsal sayılan Kabe’nin gözetim ve bakımını üstlendikleri için bütün kabileler onlara saygı gösterirlerdi. Bu sayede onlar Taif’in serin yaylalarına kışın da yemenin sıcak bölgelerine serbestçe giderlerdi. İşte bu Allah’ın onlara bir ihsanı idi. Bu şekilde ticaret yaparlar ve kazanç elde ederlerdi. Ayrıca Kabe’nin bulunduğu Mekke şehri sıcak ve kurak ot bitmez (İbrahim- 37) ker- van geçmez bir iklime sahip bulunduğu, işgal edilecek maddi bir zenginliğe, coğrafi bir özelliğe ve arzu edilen cazibeye sahip olmayışı ona emin bir bölge hüviyeti kazandırıyor. Yoksa bu süredeki “kendilerini açlıktan doyuran ve her çeşit korkudan emin kılan şu evin Rabbine kulluk etsinler” âyetleriyle fil ordusunun bozguna uğraması arasında başka hiçbir ilişki yoktur. Fil suresinin başlangıcında bulunan ‘Elem tera’ “görmedin mi?” kelimesinin açıklamasına gelecek olursak. “haberin olsun, emin ol, Rabb’inin buyurduğu gibidir, görmüş gibi iman et, asla şüphelen olmasın” anlamına gelmektedir.

Mesela: “Musa’dan sonra İsrailoğullarından ileri gelen kimseleri görmedin mi? (Bakara- 246) “Allah’ın gökleri ve yeri hak ile yarattığını görmedin mi? (İbrahim- 19)

Eğer bu olay Mekke’de meydana gelmiş olsaydı, Allah mutlaka Mekkelilerin imana gelmeleri için Kur’an’ın bir çok yerinde bu kıssayı anlatır, onlara hatırlatmalarda bulunur, bu muhteşem mucizeyi ve büyük nimeti çeşitli şekillerde tefsir eder ve detaylandırır. Kur’an’ı Mübin’in üslubu buna müsaittir. Anlatılan kıssalar bir çok şekilde dile getirilmektedir. Kur’an’ı Mübin’de bu konu ile alakalı misaller çoktur.

Mesela: Medine’de yaşayan birkaç Yahudi kabilesinin İslam’ı kabul etmeleri için ataları olan İsrailoğullarına verilen nimetleri, yapılan yardımları, isyanlarından dolayı nasıl cezalandırıldıklarını anlatan yüzlerce âyet vardır. “Bir zamanları hatırlayın...” diye başlayan o kadar âyet var ki, bakınız. (Bakara-40-70, ; Araf-140-156; Şuara--17; 66 ; Taha-9-99)

Kendi dönemlerinde yani Medine’de küçük ölçekli birer savaş olmalarına rağmen yüce Allah, Bedir, Uhud, Hendek, Huneyn savaşlarını ve Tebuk seferi ile ilgili yüzlerce ayeti kerimede detaylı açıklamalar yapmaktadır. Mü’minlere bir çok yerde nasıl yardım ettiğini, Allah’ın üzerlerindeki nimetlerini anmalarını ve şükretmelerini hatırlatır.

Mesela: “Andolsun ki Allah, bir çok yerde (Savaş alanlarında) ve Huneyn savaşında size yardım etmişti.” “Hani çokluğunuz size kendinizi beğendirmiş, fakat sizi hezimete uğramaktan kurtaramamıştı. Yeryüzü bütün genişliğine rağmen size dar gelmişti, sonunda bozularak gerisin geri kaçtınız.” “Sonra Allah, Resulü ile müminler üzerine sekinetini (sükunet ve huzur duygusunu) indirdi, sizin görmediğiniz ordular indirdi de kafirlere azap etti, İşte bu, o kafirlerin cezasıdır.” (Tevbe-25,26) Rumlarla İran arasında geçen savaştan bile Kur’an’ı Mübin söz etmektedir. (Rum, 1-5) Allah Resulü’nün doğumundan kısa zaman önce Mekke’de olmuş olan ve Mekkelileri çok yakından ilgilendiren böyle bir olayın ayrıntılarıyla beraber Kur’an’da bir kaç âyetle olsa dahi anlatılmaması olacak şey değildir. Bu hâdis Mekke’de gerçekleşmiş olsaydı, Kur’an bir çok âyette mutlaka üzerinde dururdu. Böyle yapmaması, Kur’an’ın üslubuna aykırı düşmektedir. Çünkü Allah Resulü(a.s) Mekke’de tam 13 sene irşad ve tebliğ görevini ifa etmiştir. Bu konuda şu âyet çok önemlidir. “Eğer yüz çevirirlerse de ki: sizi Âd ve Semud’un başına gelen kasırgaya benzer bir kasırgaya karşı uyarıyorum.” (Fussilet-13)

Halbuki Kur’an onları Âd ve Semud kavminin helak oldukları kasırgayla değil, gördükleri, şahit oldukları ve duydukları bir azapla uyarması daha uygun olacaktı. Mekke müşrikleri kendilerine yapılan uyarılara karşı şöyle diyorlardı. “Ey Allah’ım! Eğer bu kitap senin katından gelmiş bir gerçekse üzerimize gökten taş yağdır. Yahut Elem verici bir azap getir.” (Enfal, 32) Mekke müşrikleri eğer fil olayında cereyan etmiş cezalandırmayı görmüş veya duymuş olsalardı aynı cezalandırmayı isterlerdi. Şuayb (a.s) kavmini şöyle uyarıyordu. “Ey kavmim! Sakın bana karşı düşmanlığınız, Nuh kavminin veya Hud kavminin, yahut Salih kavmi’nin başına gelenler gibi size de musibet

getirmesin. Lut kavmi de sizden uzak değildir.” (Hud- 89)

Bu âyette bulunan “Lut kavmi de sizden uzak değildir.” bölümü çok önemlidir. Yani “onların başına gelenleri duydunuz, biliyorsunuz, onların başına gelen felaket, sizin başınıza da gelir” demek istemiştir. Ayrıca inançları uğruna Allah Resul’ü ve Müslümanlarla her türlü mücadeleyi veren ve Müslümanlarla üç savaş yapan Mekkelilerin Ka’be gibi kendileri için son derece kutsal bir mekanı yıkmaya gelen bir orduya karşı koymamaları mümkün mü?

Sonuç: Fil olayının ve mucizesinin Mekke’de gerçekleştiğine inananlar, Fil Ashabının Mekke’de helak olduklarında ısrar edenler bunun gibi daha birçok soruya cevap vermek zorundadırlar. Ben şahsen Kur’an’ın bağlam ve bütünlüğünün bana verdiği ders istikametinde artık kanaat getirdim ki, Şia ve Ehli Sünnet kaynakları ve mezhepleri ne söylüyorlarsa tam tersi doğrudur ve Kur’anın ilim, irfan, akıl ve ahlakına daha uygundur.

Kur’an’da tarihi malumat verilmek istenseydi herhalde Aztek-İnka kültürü ile Çin ve Orta Asya medeniyetlerinden de az çok haber verilirdi. Ne var ki Kur’an bu medeniyetler hakkında bir haber vermemiştir. Bunun tek sebebi kıssalarda ilk hitap çerçevesine ait tarih kültürünün esas alınmış olmasıdır. Dolayısıyla Kur’an’ın kıssalarında, coğrafi çerçevesi kuzeyde Mısır, Şam ve Irak, güneyde Yemen’e kadar bütün Arap yarımadasından müteşekkil bir alanla sınırlı olan bu kültürdeki tarihi hikayelerin yanı sıra bazı efsaneler ve menkıbeler de yer almıştır.

Bu coğrafyaya ait kültürel malzeme bir hidayet aracı olarak kullanıldığı için tarihe uygunluk veya aykırılık, vahiydeki asli mesaj açısından önem arzeden bir mesele olmamıştır. Başka bir ifadeyle, Kur’an tarihin belli bir döneminde vuku bulmuş olaylardan dahi söz ederken ya işlenen konuyu örneklendirmiş yada iman edenlere içinde buldukları durumun geçmiş zamandaki benzerlerini hatırlatarak onları teselli etmiş, yada çok temel bir ahlak sorununa işaret etmiş, ama hiçbir zaman salt hikaye anlatmak veya tarihi malumat aktarmak gibi bir hedef gözetmemiştir.

İNSAN DUYGU BAKIMINDAN AHİRETLE BAĞIMLI YARATILMIŞTIR

Allah tarafından insana bahşedilen birçok duygunun dünya hayatında karşılığı bulunmamaktadır.

Mesela: Allah inananlara sonsuz bir hayal gücü, geniş bir emel, büyük bir arzu ve istek, sonsuz yaşama duygusu vermiştir. Halbuki Kur'an'ı Mübin'e baktığımızda bu kainattaki hiçbir şeyin boşuna ve abes olarak yaratılmadığını, Allah'ın her şeyi bir amaca yönelik olarak yarattığını görürüz. “Biz gökleri, yeri ve bunlar arasında bulunanları, oyun ve eğlence olsun diye yaratmadık. Onları sadece gerçek bir sebeple yarattık. Fakat onların çoğu bilmiyorlar.” (Duhan, 38, 39) “Biz, göğü, yeri ve bunlar arasında bulunanları, oyun (eğlence) olarak yaratmadık.”(Enbiya, 16) Yani, Rahman ve Rahim olan Allah bu evrende boşuna hiçbir şey yaratmadığına göre insana gerçekleştiremeyeceği duyguları niye versin.

Hiçbir insan, kim olursa olsun, dünya hayatında Allah tarafından kendisine verilen hayallerine kavuşamaz, arzularını gerçekleştiremez, emellerine yetişemez, bütün isteklerini elde edemez, en önemlisi, insanoğlu fitratı gereği ebedi yaşamak ister. Allah'ın insanoğlunun fitratına yerleştirdiği en önemli duygu ebedilik duygusu, uzun yaşama arzusu, sağlık ve mutluluk, huzur ve refah duygularıdır.

Halbuki hiçbir insan için dünya hayatında bu önemli duyguların gerçekleşmesi mümkün değildir. O zaman insanın gerçek vatanı, ikametgahı, esas memleketi dünya değil, ahiret hayatıdır, ahiretteki cennettir. İnsanın benliğine yüklenen duygu ve düşünceler ahiretle ilgilidir, bu arzu ve istekler ahirette gerçekleşecek.

Dolayısıyla, ölüm kabir kuyusuna giriş, karanlık bir çukur ağzı değil, bizi yaratan, terbiye eden, merhamet edip büyüten, her şeyi yerli yerince yapan, her şeye yaratılışını bahşeden sonsuz nimetler sahibi Rabbimize bir dönüş, bir kavuşmadır. Bu yüzden Rahmân ve Rahim olan yüce Allah birçok ayette ölüm için “Rabbimize döneceksiniz” buyuruyor. Akraba ve dostlarımızın birçoğu zaten ana vatana gitmiş bizim gelmemizi bekliyorlar. İşte bundan dolayı ölümün yüzü soğuk değildir, ölüm bir kurtuluş, bir dinlenmedir, Allah’a ulaşma, yaratıcı güce kavuşmaktır. Ölüm dünya hayatına geliş gibi bir göçüştür. Allah’ın bir düzen ve bir kanunudur. Aslında kabir diye bir şey yoktur. Kur’an’ın dilinde ve aklında dünya ve ahiret hayatından başka hiçbir hayat yoktur. Bizim bir gecelik uykumuz kabir uykusundan çok daha uzundur. Kabir bir gün, bir günden az, bir saat, tanışma müddeti kadar bir süre, bir yemeğin bozulma suresi kadar bir zamandır, bir andır.

“Nihayet Sur’a üfürülmüş olacak. Bir de bakarsın ki onlar cesetlerden kalkıp koşarak Rablerine giderler. (İşte o zaman) Ne oldu bize! Bizi yattığımız yerden kim kaldırdı? Bu, Rahman’ın vâdettiği gündür. Elçiler gerçekten doğru söylemişler! denir. Olan müthiş bir sesten ibarettir. Bunun üzerine onların hepsi hemen huzurumuzda hazır bulunurlar. O gün hiçbir kimse en ufak bir haksızlığa uğramaz. Siz orada ancak yaptıklarınızın karşılığını alırsınız.” (Yasin-51, 52, 53, 54) Ölüm ve hemen ardından ahiret hayatının başlaması vardır. “Sonra, muhakkak ki siz, bunun ardından elbet öleceksiniz. Dikkat! “Sonrada(hemen) Şüphesiz, sizler kıyamet gününde tekrar diriltileceksiniz.” (Mu’minun, 15, 16)

Ölüm Allah’ın büyük bir mükâfatı ve nimetidir.

“LEHMEL HİNZİR” NEDİR?

İnsanoğlu belirli zaman ve coğrafyalarda bazı yiyecek ve içeceklerden şiddetle kaçınmış ve bunları kendine yasaklamıştır. Yahudi, Şii ve Sünni toplumlarda bir çok hayvana özellikle domuza karşı inanılmaz bir düşmanlık ve büyük bir tepki vardır. Acaba bunun sebebi nedir? Yahudilik’te domuzun haram kılındığı hususunda Tevrat’ta açık ifadeler vardır: “...ve domuzu, çünkü çatal ve yarık tırnaklıdır, fakat geniş getirmez, o size murdardır. Onların etinden yemeyeceksiniz ve leşlerine dokunmayacaksınız, onlar size murdardır” (Levililer, 11/7-8; Tesniye, 14/8). Hristiyanlık’ta ise domuzun haram kılındığına dair açık ve kesin bir hüküm yoktur. Ahd-i Cedid’in, (İncil) “Putlara kurban edilen şeylerden, kandan ve boğulmuş olanlardan... çekinin, bunlardan çekinirseniz iyi edersiniz” (Resullerin İşleri, 15/29) şeklindeki cümleleri arasında domuzun haram kılındığına dair açık bir hüküm bulunmamakta, buna karşılık ağıza giren şeyin değil ağızdan ve kalpten çıkan şeylerin insanı kirleteceği ifade edilmektedir. (Matta, 15/11, 18; Markos, 7/15-23). İncil’lerde de domuz yer yer horlanmaktadır (Matta, 7/6; Markos, 5/11-14). Sanıldığı gibi domuz etinin yasaklanması, Yahudilik, Şiilik ve Sünnilik gibi dinlerin ortaya çıkışıyla gerçekleşmedi. Artık biliniyor ki, çok ilahlı dinlere mensup bir çok toplumda da domuz etinin yenilmesi yasaktı. Bırakın yemeyi şehirlere (Pontus/Komana gibi) domuz sokulmasına izin bile verilmiyordu.

Domuz “düşmanlığının” nedenleri arasında cinsellik olduğunu söyleyenler olmuştur. Güya dişisini kıskanmayan tek hayvan domuzdur. Domuz etini yiyenlerin de dişisini kıskanmayacakları hurafesi ümmetin ümmileri arasında hayli yaygındır. Kuşkusuz bunun bilimsel hiçbir açıklaması yoktur.

Yaşam Şekli

Domuz terleyemez. O yüzden doğal yaşam alanı nemli bölgeler ve bitki örtüsü çok olan yerler olmuştur. Dünyanın her yerinde, Kuzey ve Güney Amerika’da, Avustralya’da ve birçok adada insanların elinden kaçıp tekrar yabanileşmiş domuz popülasyonlarına rastlanılabilir. Özellikle insanlar tarafından rahatsız edildikleri bölgelerde gündüzleri saklanıp gece aktif olurlar. Saklanmak ve dinlenmek için sık çalılıkları, kendi kazdıkları kuyuları (bazen bitkilerle örterler), doğal mağaraları veya diğer hayvanların inşa edip terk ettikleri inleri seçerler. Çoğunlukla suyun yakınında bulunurlar, çoğu türler çamur banyosu yapıp böylece kendilerini parazitlere karşı korurlar. Domuzlar çok hızlı koşabilir ve çok iyi yüzebilirler. Tehdit edildikleri takdirde saldırgan savaşçılara dönüşür, düşmanlarına uzun dişleri ile saldırırlar.

Bu harita son 10.000 yılda domuzların doğal yetiştirme alanlarını göstermektedir. Haritadaki yeşil alanlar, domuzların doğal yetiştirme alanlarını, mavi renkteki alanlar ise sonradan götürülüp, yetiştirildiği alanları göstermektedir. Görüldüğü üzere, çok kurak ve çölsü alanlar ile kutup bölgeleri gibi bölgelerde, domuz doğal koşullarda yaşayamamakta veya üretilmemekteydi. Malûm nedenlerle araplar hiç bir zaman domuzla tanışmamışlardır. Ancak Yahudiler hem Mısır'ın kuzeyi ve Nil nehri boyunca, hem de Babil'de domuzu tanıdılar... Geçmişini bırakıp da son 1000 yıla bakarsak da domuzun yaşadığı alanlarda gene arap yarım adasını görememekteyiz. Renk farklı- sarı alanlar domuzun şu anda yaşadığı bölgeler- yeşil ise bulunmadığı bölgeleri gösteriyor. Domuzlar ıslak ormanları, bataklıkları yer tutar, fazla kuru bölgelerden kaçınırlar.

Acaba “Hinzır” Kelimesi, Kur'an'da Hangi Anlama Geliyor ?

İşte Âyetler: “Allah, size ancak meyte, kan, hinzır eti yani Allah'tan başkası adına kesileni haram kıldı. Ama kim mecbur olur da bağilik yani aşırıya gitmeksizin yemek zorunda kalırsa, şüphesiz ki Allah bağışlayandır, merhamet edendir. (Nahl-115) “Allah, size ancak leş, kan, hinzır eti yani Allah'tan başkası adına kesileni haram kıldı. Ama kim mecbur olur da, bağilik yani aşırıya gitmeksizin ve zaruret ölçüsünü aşmaksızın yemek zorunda kalırsa, ona günah yoktur. Şüphesiz, Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir. (Bakara-173) “Ölmüş hayvan, kan, hinzır eti yani Allah'tan başkası adına boğazlanan, boğulmuş, darbe sonucu ölmüş, yüksekte düşerek ölmüş, boynuzlanarak ölmüş ve yırtıcı hayvan tarafından parçalanarak ölmüş (henüz canı çıkmamış iken) yani yetişip temiz olarak kestikleriniz hariçtir. Ve dikili taşlar üzerinde boğazlanan hayvanlar yani fal oklarıyla kısmet aramanız size haram kılındı. İşte bu (dikili taşlar- putlar üzerinde boğazlanan hayvanlar yani fal oklarıyla kısmet aramanız) fısık (yoldan çıkmak)tır. Bugün kâfirler dininizden (onu yok etmekten) ümitlerini kestiler. Artık onlardan korkmayın, benden korkun. Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Sizin üzerinize (tevhid) nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâm'a razı oldum. Kim şiddetli açlık durumunda zorda

kalır, günaha meyletmeksizin (bunlardan) yerse, şüphesiz ki Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir” (Mâide-3)

Kur’an’da var olan bir çok “vav” edatı yani anlamına gelmektedir. Yukarıdaki âyetlerin hepsinde “lehmel hınzır” denildikten hemen sonra “ve mê uhille liğarillêhi” “yani Allah adından başkası adına kesilen” denilmiştir. Konu ile ilgili En’am süresi 145. âyetine bir bakalım. Âyetin tam olarak metni ve meâli şöyledir. “Kul lê ecidu fi mê ûhiye ileyye muharramen alê tâimin yet’amuhu” “De ki: “Bana vahyedilende bir kimsenin yiyeceği şeyler arasında haram kılacak bir şey bulamıyorum” “illê en yukûne meyteten ev demen mesfûhan ev lahme hınzırin feinnehû ricsun ev fiskan uhille liğarillêhi bihi” “Ancak ölü, akıtılmış kan, hınzır eti-ki o şüphesiz ricstir veya fısıklıktır (yoldan çıkmadır, çünkü) Allah’tan başkası adına kesilmiştir.”

Fakat bağıllık ve aşırıya gitmeksizin kim bunlardan yeme zorunda kalırsa ona sorumluluk yoktur” Şüphesiz Rabbin bağışlayandır, merhamet edendir. Yani Kur’an’ın bağlam ve bütünlüğüne baktığımızda hınzır, Allah adından başkası adına kesilen hayvan anlamına gelmektedir.

“Lehmel Hinzîr” Neden Domuz Değildir?

1-) Suudi Arabistanda domuzun yaşaması mümkün değildir. Arabistanda yani Mekke ve Medine’de bulunmayan bir hayvanın haram kılınması Kur’an’ın anlayış ve karakterine, akıl ve mantığına uygun değildir. Eğer böyle bir şey olsaydı, müşrikler bunu şiddetle reddederlerdi ve onlara verilecek mantıklı bir cevap bulunamazdı. Halbuki Kur’an’ın en önemli ahlakı yapılan bütün itirazlara cevap vermesidir.

2-) Domuz eti yememek ameli bir konudur, oysa hınzır eti yememek itikadi ve imani bir konudur. Yani konu şirk ve tevhid bağlamında işlenmiştir. Maksat et yemek değil, şirkten ve müşriklerden uzak kalmaktır. Özellikle Mâide-3.ayette geçen şu cümle önemlidir. Bugün sizin dininizi mükemmelleştirdim, üzerinize (tevhid) nime-timi tamamladım yani din olarak (indirdiğim) İslam’a razı oldum...”

Yani hınzır etinin haram olması, ameli bir mesele değildir. Dolayısıyla zararlı olduğundan dolayı değil, iman ve itikad, tevhid ve İslamla ilgili bir durumdur.

3-) Mâide süresi-60.âyette geçen “el kiradete vel henêzira” “maymunlar” ve “domuzlar” değildir. İsrailoğullarının yaptıkları bir çok olumsuz amellerden dolayı lanetlenmeleri...” (Nisa-155) “...kalplerinin katılaşması, (Bakara-74) “... alçaklık ve rezillik içine girmeleri...” (Bakara-85) “...kalplerinin ölmesi...” (Bakara-243) anlamına gelmektedir. Yani bitkinlik, tükenmişlik, miskin ve zillet içinde kalmaları, leş gibi olma hâli, hiç bir gücü kalmama ve sefil bir hayata mahkum olma” anlamında kullanılmıştır. Bakara süresi 243. âyet bu gerçeği anlatıyor. Yüce Allah bu âyette onlara “ölünüz” buyuruyor.

4-) Domuzun haram olmadığını ortaya koyan en önemli delil, Mâide 3. âyette bulunan şu cümledir.

“Şunlar size haram kılmıştır: Leş, kan, hınzır eti yani Allah’tan başkası adına kesilen, boğulmuş, (taş, ağaç vb. ile) dövülüp öldürülmüş, yukarıdan yuvarlanıp ölmüş, boynuzlanıp ölmüş, (hayvanlar ile) vahşi hayvanların yediği (öldürdüğü hayvanlar) (ölmeden yetişip) temiz olarak kestikleriniz hariç ve dikili taşlar üzerine boğazlanmış (hayvanlar)...” Şimdi cevaplanması gereken soru şu: Eğer “hınzır eti” domuz olsaydı, (ölmeden yetişip) temiz olarak kestikleriniz hariç, cümlesi olur muydu? Böyle bir cümle asla olmaması gerekirdi. Çünkü bu “ölmeden yetişip temiz olarak kestiklerinizin içinde “hınzır eti” de mevcuttur. Bu cümle “hınzır eti” nin domuz olmadığını ispat ediyor. Yani hınzır etini temizleme ve onu yenecek duruma getirme imkanı vardır. Ama söz konusu domuz olsaydı, bu mümkün olmazdı. Dolayısıyla domuz eti haram olsaydı, “ölmeden yetişip temiz olarak kestikleriniz hariç” cümlesinden dolayı “lehmel hınzır” “hınzır eti” asla domuz olamaz.

5-) Allah adından başkası adına kesilen hayvanların ortak bir özelliği mevcuttur. Kur’an bunlara fısk ve rics diyor. Yani üç âyette de ortak kelime hınzır değil, Allah’tan başkası adına kesilen hayvanlar olarak gösterilmiştir. Mâide 3. âyette hınzır eti için “fısk” “yoldan

çıkma” En’am 145 te hınzır eti için, rics ve fısk derken, En’am 121 de ise, Allah adından başkası adına kesilen hayvanlar “fısk” “yoldan çıkma” olarak gösterilmiştir. Öneme binaen tekrar etmek istiyorum. Âyette dikkat çeken en önemli şey hınzır etinin iman, tevhid ve itikâdla ilişkilendirilmesidir. Halbuki domuz etini yemenin iman ve itikadla hiç bir ilişkisi yoktur. Yani âyetlerde anlatılmak istenen şey, Müslümanların, evliya ve ilâhları için müşriklerin kestiklerini yememeleridir. Çünkü müşriklerde Müslümanların kestiklerini yemiyorlardı. (En’am-119, 120)

Burada şirk ve tevhid arasında kesin ve net bir çizgi koymak vardır. Dolayısıyla Kur’an’da var olan “hınzır etinin” yenilip yenilmemesi etle, etin zararlı olmasıyla ilgili değildir. İslamla, inançla, tevhidle yani müşriklerin inanç, fiil ve ahlaklarından uzak kalmakla ilgilidir.

Bakara süresinde “hınzır eti” kelimesinin geçtiği âyetin (Bakara-173) önceki ve sonraki âyetlerle birlikte değerlendirdiğimizde de olayın bir haram kılma olmadığını, iman ve itikadla ilgili olduğunu görüyoruz.

6-) Kur’an’da üç âyette de hınzır kelimesinden sonra “ve” bağlacıyla “ve mē uhille liğarillēhi” “Allah’tan başkası adına kesilen” olarak geçmektedir. (Bakara -173; Mâide -3; Nahl-115) Bir âyette de “hınzır etinin” “rics” ve “fısk” denildikten hemen sonra “uhille liğayrillēhi bihi” “Allah’tan başkası adına kesilmiştir” denilerek (En’am-145) hınzır etinin domuz değil, Allah’tan başkası adına kesilen hayvanlar olduğu yani leş yani ölü eti olduğu vurgulanmıştır. Kur’an’ın bağlam ve bütünlüğüne baktığımızda yüzlerce âyette bulunan “ve” bağlacının bir çoğu “yani” anlamına gelmektedir. “Domuz eti yemez ama haramı domuz gibi yer” diye güzel bir söz vardır. Hayatı boyunca hatta insanlık tarihinde bir defa bile insanın yemek zorunda kalmayacağı bir şeyi yüce Allah tam dört âyette haram eder miydi?

Arabistanda yaşamayan bir hayvan için “zor durumda kalanın aşırıya gitmeden yani haddi aşmadan yiyebileceğinin” izahı nasıl

olacaktır? Yani olmayan bir şeyi insanlar nasıl yiyecek? Aslında dört âyette geçen “meytete” (ö-lü-leş) “ved deme” (kan) “ve lehmel hınzir” (hınzir eti) aynı anlama gelmektedir. Yani haram kılınan sadece leştir yani ö-lü hayvan etidir yani Allah’tan başkası adına kesilendir.

7-) Dolayısıyla Kur’an’a göre hayvanların yenilip yenilmemesi, temiz ve sağlıklı olup olmadıkları, halkların kültür ve gelenekleriyle ilgili olarak serbest bırakılmıştır. Yoksa yüce Allah’ın, binlerce hayvanın içinde sadece bir hayvanın adını anarak onu haram kılması olacak bir şey değildir. Hem de bu hayvan Kur’an’ın indiği coğrafyada yaşayamayan ve insanların görmediği bir hayvan olsun.

Sonuç olarak: Aynen çocukları sünnet etme âdeti gibi, domuzun da “hınzir eti” altında yani Kur’an’da tam dört âyette geçen “lehmel hınzir” kelimesinin tahrif edilmesiyle israiliyattan geçtiğine inanıyoruz.

Çünkü “lehmel hınzir” (hınzir eti) kelimesinin geçtiği bütün âyetlerde tek konu, iman ve itikad yani şirk ve tevhid âkidesidir. Domuzun haram olmasının Kur’an’la yakından uzaktan hiç bir alakası yoktur. Domuzun haram olması, israiliyattan Şia ve Ehl-i Sünnet kaynaklarına, oradan da tefsirlere intikal ederek, Allah’tan başkası adına kesilen hayvanlar anlamından domuz etine evrilmiştir. Aslında sadece “lehmel hınzir” “Allah’tan başkası adına kesilen et” kelimesi değil, yüzlerce Kur’an kavramının anlamı tahrif edilmiştir. Daha doğrusu Şii ve Sünni din adamları tarafından Kur’an’da tahrife uğramamış bir kelime kalmamıştır. Şii ve Sünni din adamları âyetlerin manasını öyle bozdular ki, Kur’an anlaşılabilir bir kitap haline gelmiştir.

8-) Kur’an’da “lehmel hınzir” yani hınzir eti” üç âyette “elif lâm” takısı ile yani marifeli olarak geçmektedir. (Bakara -173; Mâide-3; Nahl -115) Bunun anlamı, Mekke ve Medine’de yaşayan insanlar “lehmel hınzir” “hınzir etinin” hangi anlama geldiğini çok iyi biliyorlardı. Yani onlara meçhul olan bir şey değildi. Fakat iklim ve coğrafya açısından biliyoruz ki, domuz Suudi Arabistan’da yaşayan bir hayvan değildir. O zaman “lehmel hınzir” “hınzir eti” domuz değil-

dir. Mekke ve Medine’de yaşayan insanların tümünün bildiği bir şey idi. Yani iman edenler, müşrikler, Yahudi ve Hristiyanlar “lehmel hınziri” “hınzır et” nin hangi anlama geldiğini biliyorlardı. Kur’an ile paralellik arz ettiğinden dolayı İncil’de geçen cümleye bir daha bakalım. Ahd-i Cedîd’in, (İncil) “Putlara kurban edilen şeylerden, kandan ve boğulmuş olanlardan... çekinin, bunlardan çekinirseniz iyi edersiniz” (Resullerin İşleri, 15/29) şeklindeki cümleleri arasında domuzun haram kılındığına dair açık bir hüküm bulunmamakta, buna karşılık ağıza giren şeyin değil ağızdan ve kalpten çıkan şeylerin insanı kirleteceği ifade edilmektedir. (Matta, 15/11, 18; Markos, 7/15-23). İncil’lerde de domuz yer yer horlanmaktadır (Matta, 7/6; Markos, 5/11-14). Demek oluyor ki, “lehmel hınzır” İncil’de ve Kur’an’da geçtiği gibi, “Putlara (Allah’tan başkası adına kesilen) kan ve boğulmuş (ölü-leş) olan hayvanlar haramdır. Ancak yetişip temiz olarak kesilenler hariç....”

9-) Mâide 3 âyeti incelerken ilginç bir ayrıntıya rast geldik. “... Leş yani ölü hayvan kan, lehmel hınzır yani Allah’tan başkası adına kesilen hayvanlar, boğulmuş, dövülüp öldürülmüş, yukarıdan aşağıya yuvarlanıp ölmüş, boynuzlanıp ölmüş, vahşi hayvanların yediği denildikten sonra “illâ mâ zekkeytum” “yetişip temiz olarak kestikleriniz hariç” buyrulmuştur. Fakat “vemê zubiha alen nusubi” dikili taşlar (putlar) üzerine kesilen hayvanlar” illâ mâ zekkeytum” “yetişip temiz olarak kestikleriniz hariç” olan hayvanlardan istisna edilmiştir. Yani putların üzerine kesilen hayvanlar canlı olarak da kesilse haramdır. Bunlar için “illâ mâ zekkeytum” “yetişip temiz olarak kestikleriniz hariç” diye bir şey söz konusu değildir. Onlar her halükarda haramdırlar. Yani eğer”lehmel hınzır” domuz eti olsaydı yüce Allah onu da istisna ederdi.

Demek oluyor ki, “lehmel hınzır” domuz eti değil, Allah’tan başkası adına kesilen yani leş ve ölü hayvan anlamına gelmektedir. Bu konu ile ilgili şu âyet de önemlidir. “Benden önce gelen Tevrat’ı tasdik edici olarak ve size haram kılınan bazı şeyleri de helal kılmam için gönderildim. Size Rabbinizden bir âyet getirdim. O halde Allah’a karşı takvalı olun yani bana itaat edin.” (Âli İmran-50)

Aslında İsa (a.s) Allah tarafından vahiy’le haram kılınan bir şeyi helal etmiyordu. Aynen Şii ve Sünni mezheplerinde olduğu gibi bu haramları din adamları koymuştu. Yoksa yüce Allah daha önce haram kıldığı bir şeyi helal kılmıyordu. İşte aynen bunun gibi, hınzır eti de domuza çevrilerek Allahın haram kılmadığı bir şey âlimleri tarafından haram kılınmıştır. Aslında domuz ile İsrailoğullarının bağlantısını araştırmak gerekir. Yani domuzun Tevrat’ta da haram olması gerekiyor. Rivayetler yoluyla Tevrat’a ulaşmış olabilir.

KUR'AN'IN MÜBİN OLMA ÖZELLİĞİ

Kur'an'ın açıklanması ile ilgili dört tane kavram vardır. “Tasrif, tafsil, tefsir ve tebyin” kavramları. “Tasrif, tafsil ve tefsir” kavramları detaylandırma, “tebyin” kavramı ise, beyan etme, onu duyurma, tebliğ etme yani gizlemeden aktarma, bildirme ve okuma” anlamına gelmektedir. Tebyin kavramının gizlemeden beyan etme anlamına geldiğini en güzel gösteren âyet Âli İmran 187. âyetidir.

“Allah, kendilerine kitap verilenlerden, “onu mutlaka insanlara açıklayacaksınız, onu gizlemeyeceksiniz” diyerek söz almıştı. Onlar ise bunu kulak ardı ettiler, onu az bir dünyada değiştiler. Yaptıkları alışveriş ne kadar kötü olmuştur!”

Yukarıdaki âyette bulunan “Onu mutlaka insanlara açıklayacaksınız, onu gizlemeyeceksiniz” cümlesi, vahyi tebyin etmenin , onu detaylandırma değil, gizlemeden açıklama anlamına geldiğini şüpheye yer bırakmayacak bir şekilde ortaya koyuyor. İşte bu yüzden “Tasrif, tafsil ve tefsir” kavramları sadece Allah bağlamında geçerken, Kur'an'ı tilavet etme, tebliğ etme ve duyurma anlamına gelen “tebyin” (beyan etme) ise hem Allah hem de Resul bağlamında kullanılmıştır. Allah Resulü'nün görevlerinden birisi de Kur'an'ın tebyin yani tebliğ edilmesidir. Kur'an'ın âyetleri Resulullah'ın kalbine (Şuara-195) ve hafızasına kaybolmayacak ve unutulmayacak bir şekilde yerleştirilmiştir. (Âla- 6,8)

Resulullah(a.s) yüce Allah tarafından Kur'an'ın hafızıdır. Kendisine gelen konuları, Kur'an'ın bağlam ve bütünlüğünü yani hikmetini en iyi bilen biri olarak (Nisa-113) yalnız Kur'an'dan açıklamış Nebi(a.s.) sadece Kur'an'a tâbi olmuş (Yunus-15, 109; Ahzab-1,2) Resul (a.s.) toplumu sadece vahiy'le uyarıp (Enbiya-45; Kaf-45) sadece Allah'a (Kur'an'a) dâvet etmiştir. (Yusuf-108; Nahl-125)

Şia ve Ehl-i Sünnet âlimleri, Allah Resulünün “tebyin” görevini, “âyetleri detaylandırmak” şeklinde kabul ederler. Bu anlayış hem âyetlerdeki sözcüklerin anlamına aykırıdır hem de Allah'a acziyet izâfe etmek anlamına gelmektedir. Yani Allah'ın açıklayamadığı, açıklamakta aciz kaldığı âyetler, Nebi (a.s) tarafından daha iyi ve daha güzel açıklandığını kabul etme anlamına gelecektir. Nebi (a.s) din, iman, hukuk, felsefe, edebiyat konularında hiçbir uzmanlığı yoktu. Kur'an ise Mübin'dir; Allah tarafından en güzel biçimde “tebyin” açıklanmış, “tefsir” (Furkan-33) “tafsil” (En'am-97,98,126; Âraf-52; İsrâ-12; Yusuf 111) “tasrif” (İsrâ-41,89; Kehf-54; Tâhâ-113; Furkan-50; Ahkaf-27) edilmiş, kimsenin açıklamasına yani detaylandırmasına bırakılmamış bir kitaptır.

Kur'an'ın Allah tarafından “tebyin” (açıklandığını) gösteren âyetler. (Bakara- 99, 118, 109,185, 187, 209, 219,221,242,266, Âli İmran-86, 103, 118, 138 Yunus-15; Nisa-26, 174, 176; Mâide-15,19,89; Tevbe-115; İbrahim-4; Nahl-89; Meryem-73; Nur- 1,34, 46,18,58,59,61; Hac-16,72; Ankebut-49; Sebe-43; Mümin-66; Casiye-25; Ahkaf-7; Hadid-9,17; Mücadele-5; Talak-11; Kiyame-19) Yüce Allah'ın eşyayı hak ile (bi'l-hak) yaratmasının bir anlamı ve önemli bir amacı vardır. “Hak”kın zıttı “batıl”dır. Nasıl ki hak, ilâhi bir amaç ve anlama yönelikse, batıl da heva ve hevese yani anlamsızlığa ve hiçliğe delalet eder. “O, öyle bir ilahtır ki, gökleri ve yeri bir amaca yönelik olarak hak ile yaratmıştır...” (En'am-73) “Göğü, yeri ve ikisi arasındakileri anlamsız ve amaçsız olarak “bâtilen” yaratmadık...” (Sâd- 27) Yüce Allah, Kur'an'da göklerin, yerin ve aralarında bulunan her şeyin anlamlı ve amaçlı yaratılışından daha fazla vurguyu, vahyin bir anlama ve önemli bir amaca yönelik olarak “bi'l-hak” indirilişine yapmaktadır.

“İşte bunlar Allah’ın âyetleridir. Biz bunları sana bir anlam ve amaca yönelik olarak hak ile okuyoruz...” (Bakara-252) “İşte bütün bunlar, Allah’ın, sana bir anlam ve amaca yönelik olarak okuduğumuz âyetleridir...” (Âli İmran-108) “İşte bütün bu âyetler, bir amaca yönelik hak olarak, sana okuduğumuz Allah’ın âyetleridir. Artık Allah’ın hadisinden ve O’nun âyetlerinden başka hangi söze iman edecekler.” (Casiye-6)

Dolayısıyla yüce Allah, gökleri, yeri ve aralarında olan her şeyi bir anlam ve amaca yönelik, hak ile yaratmışsa, vahyi indirmesi de bir anlam ve amaca yönelik hak ile göndermiştir. Fakat göklerde ve yerde olan âyetler ile vahyin âyetleri arasında önemli bir fark vardır. Göklerde ve yerde olan âyetlerin “mübin” olma özellikleri bulunmaktadır. Çünkü göklerde ve yerde var olan âyetleri inceden inceye okuyacak araştırmacılara, ancak çeşitli ve dolaylı yollardan ulaşma imkanı verilmiştir.

Fakat Kur’an birçok âyette, sadece belli bir zümre, cemaat ve şahıslar için değil, bütün insanlar için kendisinin “mübin” olduğunu haber vermektedir. Yani Kur’an, ön yargılardan uzak, samimi bir şekilde kendine müracaat edenleri başka hiçbir kaynağa muhtaç etmeyeceğini garantilemiştir. “Mübin” Kur’an’ın en önemli sıfatlarından biridir. “Mübin” kelimesi, hem “açık ve anlaşılır” hemde “açıklayan ve anlaşılır kılan” anlamına gelmektedir. “Ey ehli kitap! Resulümüz (Kur’an) size kitaptan gizlemekte olduğunuz birçok şeyi açıklamak üzere geldi; birçok (kusurunuzu) da affediyor. Gerçekten size Allah’tan bir nur, mübin bir kitap geldi.” (Mâide-15) “Elif. Lam. Ra. Bunlar, mübin kitabın âyetleridir.” (Yusuf-1) “Elif. Lam. Ra. Bunlar kitabın ve mübin Kur’an’ın âyetleridir.” (Hicr-1) Kur’an’ın “mübin” bir kitap olduğu ile ilgili yüzlerce âyet vardır. Kur’an’da bu kadar sık vurgulanan “mübin” sıfatı, indirildiği coğrafyadaki insanlardan daha çok ileriye dönük mucizevi bir haber niteliğindedir. Sanki gelecekte, “Biz Kur’an’ı anlayamayız, Kur’an’ı anlamak zordur, Kur’an açık bir kitap değildir, onu ancak Nebi (a.s) in sözleri ve âlimlerimizin ictihadları açıklar.” diyerek mezhep ve fırkaların çıkacağı haber vermektedir.

Çünkü kesin olarak biliyoruz ki, Kur'an'ın indiği coğrafyanın insanların onu anlamama sorunları olmamıştır. Müşrik ve kafirler tarafından bile böyle bir iddianın var olduğunu Kur'an haber vermiyor. Aslında Allah'ın hidayet yolundan engelleyen din adamları olmasaydı, hiç kimse Kur'an'ı anlama sorumluluğundan muaf olmayacaktı. Fakat Kur'an, din adamlarının Allah'ın hidayet yolu olan vahiy'den insanları engellediklerini haber vermektedir. Yoksa Kur'an'ın hitap bağlamı tüm insanlık âlemidir. “Onlar Allah yolundan alıkoyan ve onu eğip bükerek yamuk göstermek isteyen zalimlerdir. (Dolayısıyla) Onlar âhireti de inkar edenlerdir.” (Âraf-45)

“Ey iman edenler! (Biliniz ki) haramlardan ve rahiplerden bir çoğu insanların mallarını batıl yollardan yerler ve insanları Allah yolundan engellerler...” (Tevbe- 34) Yukarıdaki âyetin “Ey iman edenler! diye başlaması manidardır. Yani insanları sırat-ı müstakim olan hidayet yolundan engelleme ve onu yamuk gösterme din adamlarının en eski mesleğidir. Onlara güvenmemek gerekiyor. “Allah'a karşı yalan yere iftira edenden daha zalim kim vardır? Onlar kıyamet gününde Rablerine arz edilecekler, şahitler de işte bunlar Rablerine karşı yalan söyleyenlerdir, diyecekler.

Bilin ki, Allah'ın laneti zalimlerin üzerindedir. Onlar insanları Allah'ın yolundan alıkoyan ve onu yamuk göstermek isteyenlerdir. (İşte gerçek olarak) ahireti de inkâr edenler de bunlardır.” (Hud- 18, 19) Birde din adamlarında, batıl olanı hakka karıştırma ve Allah'ın âyetlerini tamamen gizleme gibi lanetlik bir ahlakları da mevcuttur. “Sakın hakkı batıl ile karıştırmayın, bile bile hakkı gizlemeyin.” (Bakara-42) “İndirdiğimiz açık delilleri ve hidayet yoluna kitapta onu insanlara apaçık göstermemizden sonra gizleyenler yok mu, işte onlara hem Allah hem de bütün lanet ediciler lanet ederler” (Bakara-159) “Allah'ın indirdiği kitaptan bir şeyi gizleyip onu az bir değer ile değişenler yok mu, işte onların yiyip de karınlarına durdukları ateşten başka bir şey değildir.

Kıyamet günü Allah ne kendileriyle konuşur ve ne de onları temize çıkarır. Onlara onlar için can yakıcı bir azap vardır.

Onlar hidayet karşılığında sapkınlığı, mağfiret bedel olarak da azabı satın almış kimselerdir. Onlar ateşe karşı ne kadar dayanıklıdırlar. O azabın sebebi, Allah'ın kitabı bir amaca yönelik olarak hak olarak indirmiş olmasıdır. (Buna rağmen bağlam ve bütünlüğüne aldırılmayarak farklı yorum yapıp) kitapta ayrılığa düşenler, elbette derin bir anlaşmazlığın içine düşmüşlerdir.” (Bakara-174,175,176) Kur'an bütün insanlara gönderilmiş bir mesajdır. Ve muhatap aldığı kitleden kendisini anlamasını ister. Bu hem mesajı gönderen yüce Allah'ın hakkı hem de gönderilen mesajın hakkıdır.

Ancak beşeri yani yedek kaynaklarla Kur'an'ı anlayabileceklerini iddia eden Sanal dinin âlimleri Yüce Allah'ın ve Mübin Kur'an'ın hakkına tecavüz ettiklerinin farkına varamıyorlar. Halbuki hakkıyla yapılacak bir okuma Kur'an'ın anlaşılmasını sağlayacaktır. “Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler onun hakkını gözeterek okurlar. Çünkü onlar, (sadece) ona iman ederler. Ama her kim onu inkâr ederse işte gerçekten ziyana uğrayanlar bunlardır.” (Bakara-121) Yani Kur'an'ı hakkıyla okumama, onun örtülmesine, gizlenmesine ve dolayısıyla inkar edilmesine kadar gidecektir. Demek oluyor ki, Kur'an'ı anlamak için okuyanlar yüce Allah'ın ve Mübin Kur'an'ın hakkına sahip çıkmış oluyorlar. Kur'an, hem Resul (a.s) a hemde iman edenlere kendisini anlamayı ve tebliğ etmeyi yani onu duyurmayı bir farz olarak yüklemektedir. (Ey Resul!) Kur'an'ı (okumayı, tebliğ etmeyi sana farz kılan Allah elbette seni yine dönülecek yere döndürecektir. De ki: Rabbim, kimin hidayeti getirdiğini ve kimin apaçık bir sapkınlık içinde olduğunu en iyi bilendir” (Kasas-85) “(Ey Resul!) Sana bu mübarek (berekatli) kitab'ı, âyetlerini düşünsünler ve aklını kullananlar öğüt alsınlar diye indirdik.” (Sâd-29) “Rabbimizden size indirilene (Kur'an'a) tabi olun. Onu bırakıp da (yöresinde, berisinde) başka evliyanın peşlerinden gitmeyin. Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz.” (Âraf-3)

“Şüphesiz bu (Kur'an) benim dosdoğru yolumdur. Buna tabi olun, onun (yöresinde, berisinde) başka yollara uymayan. Zira o yollar sizi Allah'ın yolundan ayırır. İşte bilinçli olmanız için Allah size bunları emretti.” (En'am-153)

“İşte bu (Kur'an) bizim indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. Buna tabi olun ve sorumluluk bilinciyle Allah'tan korkun ki size merhamet edilsin” (En'am-155) Yüce Allah, insanlara ısrarla şu gerçeği hatırlatır. “Kur'an açık ve anlaşılır bir mesajdır” Yani Şia ve Ehl-i Sünnet âlimlerinin, Kur'an, geçmiş müctehidlerin ve mezhep imamlarımızın yani âlimlerimiz tarafında anlaşılmalı, çözülmüş ve din onların eliyle tamamlanmıştır, onların dini ve yolları bize yeter” diyen biri, Kur'an'ı anlamanın sadece müminler içinden seçkin kişi ve özel cemaatlerle ilgili bir durum olduğunu iddia etmiş olur ki, bu Kur'an'a karşı yapılmış açık bir küfür ve büyük zulümdür. Çünkü vahyin dini olan İslam'da Yahudilikteki, (ahbar), Hristiyanlıktaki (-papa-aziz-kardinal), Sünnilikteki, (muhaddis-müctehid-müfessir), Şiilikteki, (masum imamlar-âyetullahlar) gibi “din adamları sınıfı” yoktur.

İnsanları önce avam (cahil), sonra havas (âlim) daha sonra hâs-sü'l has (daha âlim) müctehid, fıkhîta müctehid, mezhepte müctehid, genel müctehid, ulema efendilerimiz, din atalarımız, büyüklerimiz, masum imamlarımız” diye sınıflar uydurup, ümmete tepeden bakıcı bir sınıflandırma üzerinden kendisini seçkinleştirme ve kendini ayrıcalıklı bir konuma sokma kibri Allah'ın gazap ettiği lânetlik bir ahlakıdır. “Kendilerine gelmiş hiçbir delil olmadan Allah'ın âyetleri hakkında mücadele edenler (onları kabul etmede zorlananlar) hem Allah indinde hem de müminlerin indinde (bu durumları) büyük bir nefretle karşılanır. Allah, büyüklük taslayan her zorba'nın kalbini işte böyle mühürler” (Mümin-35)

“Ey zindan arkadaşlarım! Çeşitli rabler edinmek mi daha hayırlı, yoksa gücüne karşı durulamaz olan bir tek Allah mı? Allah'ın yanı sıra kulluk ettikleriniz, sizin ve atalarınızın taktığı birtakım batıl isimlerden başka bir şey değildir. Allah onlar hakkında (hidayet üzerinde olduklarına dair) herhangi bir delil indirmemiştir. Hüküm sadece Allah'a aittir. O size kendisinden başkasına ibadet etmemenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler.” (Yusuf- 39, 40)

“Bunlar (kulluk yaptığınız ilahlar) sizin ve atalarınızın taktığı batıl isimlerden başka bir şey değildir. Allah onlar hakkında (onlara kulluk yapılacağına dair) hiçbir delil indirmemiştir. Onlar ancak zanna ve nefislerinin arzusuna uyuyorlar. Halbuki kendilerine Rableri tarafından yol göstereceği (Kur'an) gelmiştir.” (Necm- 23)

KUR'AN'DA KIRAAT FARKLILIKLARI

Allah'ın izniyle bugünden itibaren çok az insanın bildiği bir konuyu işlemeye çalışacağız. “Kur'an'da kıraat farklılıkları yüzünden manası değişen kelimeler” diye çok zevkli bir ilim dalı vardır. Ancak bu konuya başlamadan önce şu gerçeklerin bilinmesini isteriz. Ele aldığımız bu konu insanlar tarafından duyulup bilinmediği için çok hassas bir konudur. Bu ilim dalı Kur'an metninin bir değişikliğe ve tahrife uğramasından dolayı değil, Arap dil edebiyatı ve yapısından kaynaklanan bir bilim dalı olmuştur. Yani bu ilim veya bu sorun Kur'an'dan değil Arapça dilinin zenginliğinden ve yapısından doğmuş bir ilim dalıdır. Allah Resulü'nün indirilen Kur'an'ı hangi kıraat üzere okuduğunu tam olarak bilmek imkânsızdır. Yani Allah Resulü (aleyhisselam)ın Kur'an'ı bir mi, iki mi, üç mü, yoksa yedi kıraat üzerine okuduğunu kesin olarak söylemek mümkün değildir. Şahsen biz Allah Resulü'nün Kur'an'ı Mübin'i bir kıraat üzerine okuduğunu ancak kendi döneminde yazı işaretlerinin olmamasından dolayı bu kıraat çeşitliliği meydana gelmiştir diyoruz. Çünkü yazım noktalama, imla ve işaretleri Allah Resulü'nden sonra konulmaya başlanmıştır.

“Kıraat farklılıkları”Kur'an'ın manasında değişikliğe sebep olduğu halde aslında bir zenginlik olarak algılanması gerekir. Yani bu ilim dalı bir tahrif ve bozulma olarak görülmemelidir. Aslında bu ilim dalı Kur'an'ın mana zenginliğinden doğmuştur.

Bu ilim dalı tamamen Arap dilinin özelliğinden ve noktalama işaretlerinin Kur'an'a Allah Resulü'nden sonra konulmasından meydana gelmiştir.

Kıraat İmamları

1) Nafi:

Birinci Râvisi, Kalun, ikinci Râvisi, Verş,

2) İbni Kesir:

Birinci Râvisi, Bezi, ikinci Râvisi, Kunbul,

3) Ebu Âmir:

Birinci Râvisi, Duri, ikinci Râvisi Süsi,

4) İbni Âmir:

Birinci Râvisi Hişam, ikinci Râvisi İbni Zekvan,

5) Âsım:

Birinci Râvisi Şu'be, ikinci Râvisi Hafs,

6) Hamza:

Birinci Râvisi Halef, ikinci Râvisi Hallad,

7) Kisai:

Birinci Râvisi Ebu Haris, ikinci Râvisi Duri,

8) Ebu Ca'fer:

Birinci Râvisi İsa b. Verdân, ikinci Râvisi Süleyman b. Cemmaz,

9) Ya'kub:

Birinci Râvisi Ruveys, ikinci Râvisi Ravh,

10) Halef:

Birinci Râvisi İshak, ikinci Râvisi İdris,

Yukarıda görülen 10 imamın kıraati üzerinde tevatür gerçekleşmiştir.

Yani kıraat ilmi alimlerince her 10 kıraat ilahi vahye, Kur'an'ın bağlam ve bütünlüğüne uygun okuyuş tarzları olarak kabul edilmişlerdir. Bu kıraat âlimlerini 14'e çıkaranlar da vardır. Kur'an'da kıraat farklılıkları kelimelerde birkaç yerde değişirken, harflerde binlerce yerde bir değişime uğramıştır. Ben sadece az da olsa manasında bir değişim geçiren kelimelerle harfleri ele alacağım. Çünkü manası değişmemekle birlikte Kur'an kıraatları harf olarak binlerce yerde değişik şekillerde okunmaktadır.

Mesela Türkiye, İran ve Suudi Arabistan'da icra edilen "kıraatı Asım" "rivayeti Hafs" olarak yerine getirilmektedir. Öneme binaen tekrar ediyorum. Kur'an'daki kıraat farklılıkları Arap dilinin özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Kur'an'da bir tahrif ve bir bozulmanın eseri değildir. Bu kıraat ilminin ortaya çıkmasının sebebi, Kur'an'a Allah Resulü'nden yıllar sonra imla ve noktalama işaretlerinin konmasından doğmuştur. Dolayısıyla bu çok zevkli bir ilim dalıdır. Kur'an'ın bağlam ve bütünlüğüne, hikmet ve sistemine bir zarar getirmemektedir.

Bu konuya ilgi duymamın sebebi Kur'an ile ilgili çok önemli bir konu olduğundandır. Ayrıca Kur'an ehli muvahhidlerini Kur'an'ın mana zenginliğiyle tanıştırmak ve hiçbir hakikatın karanlıkta kalmaması maksadıyla bu konuyu gündeme getirmiş bulunuyoruz. Yani Kur'an üzerinde bildiğimiz manalardan daha değişik manaların var olduğunu, Kur'an ilimleri hakkında geniş bilgiye sahip olma arzusundan başka bir gaye gözetmiyor değiliz. Bizim Türkiye'de okuduğumuz Kur'an'da "kıraatı Asım" olduğu için ben bu kıraat ile diğer kıraatları karşılaştırmaya çalışacağız.

1. *Örnek:* Türkiye, Suudi Arabistan ve İran daki kıraat olan "Asım kıraatı" ile Ahzap suresi 40. âyetinde bulunan ve "hâtemen nebiyyin" "nebilerin sonuncusu" kelimesi, diğer kıraat İmamları "hâtimen nebiyyin" "Nübüvvet müessesesinin son mührü" olarak okunmaktadır. Birisi "te"nin üstünü, diğeri ise "te"nin esresiyle okunmuştur. Aslında ayette bulunan kelimenin noktasız metnine bakıldığında bir sorun ortada bulunmamaktadır. Fakat kelimeyi

Allah Resulü'nden duyan ve ezberleyen arkadaşları uzak diyarlara gittikleri zaman Allah Resulü'nden kelimeyi hangi okuyuş üzerinde dinlediklerini tam olarak hatırlayamamaktadırlar. İşte bu kıraat farklılıkları böyle meydana gelmiştir. Birçok örneği gördüğünüzde bunu siz de kabul edeceksiniz. Yani Allah Resulü döneminde noktalama ve yazım işaretleri konulmadığından ve Arapçanın özelliğinden dolayı son derece normal karşılanması gereken bir ilim dalı olmuştur.

2. *Örnek:* Asım kıraatinde Ahzab suresinin 47. âyetinde bulunan “fadlan kebira” “büyük fazilet” Yani “kebira” “büyük” kelimesi, diğer İmamların kıraatlerinde “fadlan kesira” “çok fazilet” olarak okunmaktadır. Âyetin metninde bulunan noktasız kelimeye bakın “kebira” mı yoksa “kesira” mı olduğunun ne kadar zor olduğunu siz de göreceksiniz.

3. *Örnek:* Araf 38. âyetinin sonunda bulunan “lé ta'lemun” “Allah da: Zaten herkes için bir kat daha fazla azap vardır, fakat siz “bilmezsiniz” diyecektir” kelimesini “kıraat imamı Şu'be “lé ya'lemun” “Allah da: Zaten herkes için bir kat daha fazla azap vardır, fakat “onlar bilmiyorlardı” diyecektir” olarak okumuştur. Kelimeyi “ye” ile bazıları bunları “te” ile okumuştur.

4. *Örnek:* Yunus Suresi 100. âyette bulunan “ve yec'alu” Âsım kıraatinde “Allah'ın izni olmadan hiç kimse inanamaz. O akıllarını kullanmayanları pislik içinde bırakır” kelimesini, yalnız kıraat imamı Şu'be “ve nec'alu” “...akıllarını kullanmayanları pislik içinde bırakırız” diye okumuştur. Kıraat imamı Şu'be “nun” ile okumuş, diğerleri “ye” ile okumuşlardır.

5. *Örnek:* Nahl 71. âyette bulunan “Allah kiminize kiminizden daha bol rızık verdi. Bol rızık verilenler, rızıklarını ellerinin altındakiyle veripde bu hususta kendilerini onlara eşit kılmazlar. Durum böyle iken Allah'ın nimetini “inkar mı ediyorlar?” Yani “yechedune” “inkar mı ediyorlar?” kelimesini, Şu'be ve Ruveys “techedune” “inkar mı ediyorsunuz?” olarak okumuşlardır. Şu'be ve Veys'e “ye” ile değil “te” ile okumuştur. Bütün bu âyetlerde bundan dolayı bir değişiklik meydana gelmiştir.

6. *Örnek:* Enbiya Suresi 80. âyette bulunan “lituhsineküm” kelimesini diğer kıraat imamlarından ayrı olarak Şu’be ve Ruveys “liyuhsineküm” olarak okumuşlardır. Âsım ve diğer imamların yanında âyetin manası: (Davud’a) Savaş sıkıntılarınızdan “sizi koruması” için zırh yapmayı öğrettik” iken, Şu’be ve Ruveys, (Davud’a) Savaş sıkıntılarınızdan “sizi korumamız” için zırh yapmayı öğrettik” olarak okumuşlardır.

7. *Örnek:* Ankebut Suresi “Her nefis ölümü tadacaktır. Sonunda bize döndürüleceksiniz” 57. âyetinde bulunan “ileyné turceun” “bize döndürüleceksiniz” Yalnız Şu’be “ileyné yurceun” “bize döndürülecekler” olarak okumuştur. Şu’be “ye” ile diğerleri “te” ile okumuşlardır.

8. *Örnek:* Muhammed Suresi 31. âyette bulunan “veleneblüvenneküm” “sizi imtihan ederiz” kelimesini yalnız Şu’be “veleyeb-lüvenneküm” (Allah) sizi imtihan ediyor” olarak okumuştur. Âyet şöyledir. “And olsun ki içinizden cihat edenlerle sabredenleri ortaya çıkarıncaya ve haberlerinizi açıklayıncaya kadar...”

9. *Örnek:* Kaf suresi “O gün cehenneme “doldun mu” deriz. O da “Daha var mıdır? der” 30.âyetinde bulunan “yevme nekulu” “O gün cehenneme deriz” “nekulu” kelimesini Şu’be ve Nafi “yevme yekulu” “O gün cehenneme (Allah) der” “yekulu” olarak okumuşlardır.

10. *Örnek:* Ali İmran “iman edip iyi davranışlarda bulunanlara gelince “Allah onların mükafatını verecektir” 57 âyetinde bulunan “feyuveffihim ücürahum” mükafatlarını eksiksiz verecektir” kelimesini Şu’be ve diğer İmamlar “fenüveffihim ücürahum” “mükafatlarını eksiksiz vereceğiz” olarak okumuşlardır.

11. *Örnek:* Âli İmran “Göklerde ve yerdekiler, ister istemez ona teslim olduğu halde onlar (insanlar) Allah’ın dininden başkasını mı arıyorlar? âyetinin sonunda bulunan “ve ileyhi yurceun” “Halbuki ona döndürüleceklerdir” kelimesini Şu’be ve diğer İmamlar “ve ileyhi turceun” “Halbuki O’na döndürüleceksiniz” olarak okumuşlardır.

12. *Örnek:* Âli İmran “Eğer Allah yolunda öldürülür ya da ölürseniz, şunu bilin ki, Allah’ın mağfireti ve rahmeti...” 157. âyetinde bulunan “Hayrun mimmé yec’maun” “dünyalık olarak topladıkları bütün şeylerden daha hayırlıdır” kelimesini, Âsım ve Hafs dışında kalan diğer İmamlar “Hayrun mimmé tec’meun” “dünyalık olarak topladığınız bütün şeylerden daha hayırlıdır” olarak okumuşlardır. Yani Türkiye, İran ve Suudi Arabistan’da okunan Kur’an kıraatlarında “ye” ile yani “yec’maun” diğer kıraatlarda “te” ile yani “tec’meun” oluyor.

13. *Örnek:* Nisa suresi “Allah ve elçilerine iman eden ve onlardan hiç birini diğerlerinden ayırmayanlara gelince, işte Allah “yü’tihim ücürahum” “onlara mükafatlarını verecektir” 152.âyetinde bulunan “yü’tihim” “verecektir” kelimesini, Âsım ve Hafs dışında kalan diğer İmamlar “nü’tihim” “onlara mükafatlarını vereceğiz” olarak okumuşlardır.

14. *Örnek:* En’am suresi “onlara bir âyet geldiğinde, Allah’ın elçilerine verilenin benzeri bize de verilmedikçe kesinlikle inanmayız, dediler” Allah, “mesajını” kime vereceğini daha iyi bilir...” 124. âyetinde bulunan “risélethu” “mesajını” Hafs ve İbni Kesir dışında kalan diğer kıraat imamları “riséléthu” mesajlarını” yani çoğul olarak okumuşlardır.

15. *Örnek:* En’am suresi “Allah, onların hepsini bir araya topladığı gün “Ey cinler topluluğu! Siz insanlarla çok uğraştınız” der...” 128. âyetinde bulunan “yehşuruhum” “Onların hepsini bir araya topladığı gün” kelimesini, Hafs ve Ravh dışında kalan diğer İmamlar “nun” ile yani “nehşuruhum” “Onların hepsini bir araya topladığımız gün” olarak okumuşlardır.

16. *Örnek:* Araf Suresi “Firavun dedi ki: “Ben size izin vermeden ona iman ettiniz...” 123.âyetinde bulunan “émentüm” “iman ettiniz” kelimesini, Hafs ve Ruveys dışında kalan diğer kıraat İmamları “eémentüm” “iman mı ettiniz? olarak okumuşlardır. Ancak Hafs ve Ruveys söz konusu kelimeyi “émentüm” “iman ettiniz” olarak okudukları halde, mufessirler ve Kur’an mealcileri kelimeye Şu’be

ve diğer imamların kıraatına uygun olarak mana vermişlerdir. Yani kelimeye “iman mı ettiniz? iman ettiniz ha! olarak meal vermişlerdir.

17. *Örnek:* Yunus Suresi “Allah’ın onları, sanki günün ancak bir saati kadar kaldıklarını zanneder vaziyette yeniden diriltip toplayacağı gün...” 45. âyetinde bulunan “yehşuruhum” “toplayacağı” kelimesini, Hafs dışında kalan İmamlar “nun” ile yani “nehşuruhum” “topladığımız” olarak okumuşlardır.

18. *Örnek:* Yusuf Suresi “Senden önce de, şehirler halkından “kendilerine vahyettiğimiz” erkeklerden başkasını elçi göndermedik... 109. âyetinde bulunan “nuhi” “vahyettiğimiz” kelimesini, Hafs’tan başka diğer İmamlar “yuha” (Allah tarafından) “kendilerine vahyedilen” olarak okumuşlardır.

19. *Örnek:* İsrâ suresi “De ki: Eğer söyledikleri gibi Allah ile birlikte başka ilahlar da bulunsaydı, o takdirde bu ilahlar, arşın sahibi olan Allah’a ulaşmak için yollar arayacaklardı...” 42. âyetinde bulunan “kemé yekulun” “söyledikleri gibi” kelimesini, Hafs ve İbni Kesir’den başka Şu’be ve diğer İmamlar “te” ile yani “kemé tekulun” (Ey Müşrikler!) “söylediğiniz gibi” olarak okumuşlardır.

20. *Örnek:* Enbiya suresi (Muhammed:) Rabbim! (Onlar hakkında) adaletinle hükmünü ver. Bizim Rabbimiz Rahman’dır. Sizin anlattıklarınıza karşı yardımı umulandır, dedi” 112. ayetinin başında bulunan “Kâle” “dedi” kelimesini, Türkiye, İran, Suudi Arabistan ve Mısır’da okunan Hafs kıraatından başka diğer bütün İmamlar “kul” “de” olarak okumuşlardır.

21. *Örnek:* Furkan suresi “İşte (taptıklarınız) söylediklerinizde sizi yalancı çıkardılar. Artık ne azabınızı geri çevirebilirler, ne de onlardan bir yardım almaya gücünüz yetmez...” 19. âyetinde bulunan “femé testeıune” “onlardan yardım almaya gücünüz yetmez” kelimesini, Hafs’tan başka bütün imamlar “femé yestetıune” “taptıklarınız size yardım etmeye güçleri yetmez” olarak okumuşlardır. Aslında bu kıraat Kur’an’ın bağlam ve bütünlüğüne daha muvafık olarak görülüyor. Yani “onlardan yardım almaya gücünüz yetmez”

değil “taptıklarınızın size yardım etmeye güçleri yetmez” olacaktır.

22. *Örnek:* Neml suresi “Şeytan böyle yapmış ki” göklerde ve yerde gizleneni açığa çıkaran, gizlediğinizi ve açıkladığınızı bilen Allah’a secde etsinler” 25. âyetin de bulunan “mé tuhfune ve mé tu’linun” “gizlediğinizi ve açıkladığınızı” kelimesini, Hafs ve Kisai haricinde kalan diğer İmamlar “Mé yuhfune ve mé yu’linun” “gizlediklerini ve açıkladıklarını” olarak okumuşlardır.

23. *Örnek:* Rum Suresi “Onun delillerinden biri de, gökleri ve yeri yaratması, lisanlarınızın ve renklerinizin değişik olmasıdır. Şüphesiz bunda bilenler İçin alınacak dersler vardır.” 22. âyetinin sonunda bulunan “âlimin” “bilenler - âlimler” kelimesini, Hafs dışında kalan bütün kıraat alimleri lamın üstünüyle yani “âlemin” “alemler- (insanlar)” olarak okumuşlardır. Bu kelimeyi “âlimler” olarak sadece Hafs okumuştur. Türkiye, İran, Mısır, Irak, Suriye ve Suudi Arabistan’da bulunan mushaflar kıraatı Asım rivayeti Hafs üzere okunmaktadır. Fas, Cezayir, Ürdün gibi ülkelerde genellikle Nafi ve Verş kıraatları meşhurdur.

24. *Örnek:* Sebe Suresi “O gün Allah, onların hepsini toplayacak, sonra meleklere “Size kulluk edenler bunlar mıydı? diyecek” 40.âyetinde bulunan “yehşuruhum” “toplayacak” kelimesini, Hafs ve Ya’kub’tan başka bütün imamlar “nun” ile yani “nehşuruhum” “toplayacağız” olarak okumuşlardır.

25. *Örnek:* Zuhruf suresi “Ben size, babalarınızı üzerinde bulduğunuz dinden daha doğrusunu getirmişsem (yine mi bana tabi olmazsınız?) deyince...” 24. âyetinde bulunan “kâle” “dedi” kelimesini, Hafs ve Âmir dışında kalan bütün İmamlar “kul” “de” olarak okumuşlardır. Yani Allah elçiye “sen böyle söyle” anlamına gelmektedir. Dolayısıyla âyetin başındaki “kâle” “dedi” kelimesi “kul” “de” olarak okunmaktadır.

26. *Örnek:* Hadid suresi “İman edenlerin Allah’ı anma ve Haktan inen Kur’an sebebiyle kalplerinin ürpermesi zamanı daha gelmedi mi?...” 16. âyetinde bulunan “nezele minelhakki” “Hak’tan

inen” kelimesi Hafs ve Nafi dışında kalan diğer İmamlar “nüzzile minelhakki” “Hak’tan indirilen” olarak okumuşlardır.

27. *Örnek:* Bakara Suresi “Yoksa siz İbrahim, İsmail, İshak, Ya’kub ve torunlarının Yahudi, yahut Hristiyan olduklarını mı söylüyorsunuz” 140. âyetinde bulunan “em tekulune” “yoksa siz” kelimesini, Şu’be “ye” ile yani “em yekulune” “yoksa onlar” olarak okumuştur.

28. *Örnek:* Bakara Suresi “Yoksa siz kitabın bir kısmına inanıp bir kısmını inkar mı ediyorsunuz? Sizden öyle davrananların cezası dünya hayatında ancak alçalmaktır. Yani kıyamet gününde en şiddetli azaba itilmektir. Allah sizin yaptıklarınızdan asla gafil değildir” 85. âyetinde bulunan “ve mallâhu bigafilin ammé te’melune” “Allah “yaptıklarınızdan” asla gafil değildir” “te’melune” kelimesini, kıraat âlimi Hafs “ye” ile yani “ye’melune” “yaptıklarından” olarak okumuştur.

29. *Örnek:* Bakara Suresi “Eğer sadakaları açıktan verirseniz ne âlâ! Eğer onu fakirlere gizlice verirseniz, İşte bu sizin için daha hayırlıdır. Bu sebeple sizin “günahlarınızı örter...” 271. âyetinde bulunan “ve yükeffir” “örter” kelimesini, Hafs “nun” ile yani “ve nükeffir” “örteriz” olarak okumuştur. O zaman mana “bu sebeple “günahlarınızı örter” yerine “günahlarınızı örteriz.” oluyor.

30. *Örnek:* Âli İmran suresi “iman edip salih amellerde bulunanlara gelince (Allah) onların “mükafatlarını eksiksiz verecektir” Allah zalimleri sevmez” 57. âyetinde bulunan “feyuveffihim üçürâhum” “mükafatlarını eksiksiz verecektir” kelimesini, Şu’be “nun” ile yani “fenüveffihim üçürâhum” “mükafatlarını eksiksiz vereceğiz” olarak olmuştur.

31. *Örnek:* Ali İmran suresi “Göklerde ve yerdekiler, ister istemez O’na teslim olduğu halde onlar, Allah’ın dininden başkasını mı arıyorlar. Halbuki O’na döndüreceklerdir” 83. âyetinde bulunan “yebğune” “arıyorlar” kelimesini, Şu’be “te” ile yani “tebğune” “arıyorsunuz” olarak okumuştur. O zaman mana şöyle oluyor. “Göklerde

ve yerdekiler, ister istemez O'na teslim olduğu halde siz, Allah'ın dininden başkasını mı arıyorsunuz”

32. *Örnek:* Yine yukarıdaki âyette bulunan “ve ileyhi yurceun” “Halbuki ona döndürüleceklerdir” kelimesini, Şu'be “te” ile yani “ve ileyhi turceun” “Halbuki ona döndürüleceksiniz” olarak okumuştur.

33. *Örnek:* Âli İmran suresi “Onu doğurunca, Rabbim! Ben onu kız doğurdum. Allah ne doğurduğunu daha iyi biliyordu...” 36.âyetin de bulunan “vallâhu a'lemu bime vadaat” “Allah ne doğurduğunu daha iyi biliyordu” “vedaat” kelimesini, Şu'be “vallâhu a'lemu bime veda'tu” “veda'tu” “Allah ne doğurduğumu daha iyi biliyor” olarak okumuştur.

34. *Örnek:* Âli İmran suresi “Onların yaptıkları hiçbir hayır karşılıksız bırakılmayacaktır. Allah, bilinç sahiplerini çok daha iyi bilir. 115. âyetinde bulunan “onların yaptıkları hiçbir hayır karşılıksız bırakılmayacaktır” “vemé yef'alu” kelimesini, Şu'be “te” ile yani “vemé tef'alu” “yaptığınız hiçbir hayır karşılıksız bırakılmayacaktır” olarak okumuştur.

35. *Örnek:* Âli İmran suresi “Allah kendilerine kitap verilenlerden, onu mutlaka insanlara açıklayacaksınız, onu gizlemeyeceksiniz” diyerek söz almıştı...” 187. âyetinde bulunan “letubeyyinunnehu linnasi ve letektumunnehu” “onu gizlemeyeceksiniz” “onu açıklayacaksınız” kelimesini, Şu'be “ye” ile yani “leyubeyyinunnehu linnasi ve leyektumunnehu” “onu açıklayacaklarına, onu gizlemeyeceklerine dair söz almıştı” olarak okumuştur.

36. *Örnek:* Nisa suresi “...Bunlardan başkasını, namuslu olmak ve zina etmemek üzere mallarınızla istemeniz size helal kılındı...” 24. âyetinde bulunan “ve uhille” “helal kılındı” kelimesini, Şu'be “ve ehelle” “Allah helal kıldı” olarak okumuştur.

37. *Örnek:* Maide Suresi “Ey Resul! Rabbinden sana indirileni tebliğ et. Eğer bunu yapmazsan O'nun “mesajını” tebliğ etmemiş olursun...” 67. âyetinde bulunan “riséletehu” “mesajını” kelimesini, Şu'be “risélétehu” çoğul olarak yani “mesajlarını” olarak okumuştur.

38. *Örnek:* En'am suresi "O gün kim azaptan kurtarılırsa, gerçekten Allah ona merhamet etmiştir. İşte apaçık kurtuluş budur" 16. âyetinin başında bulunan "men yusraf" "kurtarılırsa" kelimesini, Şu'be "men yesrif" "kurtulursa" olarak okumuştur.

39. *Örnek:* Âli İmran suresi "Allah'ın, kereminden kendilerine verdiklerini İnfakta cimrilik gösterenler, sanmasınlar ki o mal kendileri için hayırlıdır, tersine bu onlar için bir şerdir..." 180. âyetinin başında bulunan "velé yehsebennellezine" "sanmasınlar" kelimesini, Şu'be "te" ile yani "velé tehsebennellezine" (Ey Muhammed!) "san-mayasın" olarak okumuştur.

40. *Örnek:* En'am suresi "Dünya hayatı bir oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir. Muttaki olanlar için ahiret yurdu muhakkak ki daha hayırlıdır. Hâlâ akıl erdiremiyor musunuz?" 32. âyetinde bulunan "efelé ta'kilun" "Hâlâ akıl erdiremiyor musunuz?" kelimesini, Şu'be "ye" ile yani "efelé ye'kilun" "Hâlâ akıl erdiremiyorlar mı?" olarak okumuştur.

41. *Örnek:* En'am suresi "Bu Kuran, ümmül- kura (Mekke) ve çevresindekileri uyarman için sana indirdiğimiz ve kendinden öncekileri doğrulayıcı mübarek bir kitaptır..." 92. âyetinde bulunan "ve litünzira" "uyarman için" kelimesini, Şu'be "ye" ile yani "ve liyünzira" (Kur'an'ın) "uyarması" için olarak okumuştur. Yani aslında "kitap Resul" ile "Beşer Resul" arasında bir fark yoktur. İki-sini misyonu aynıdır. Beşer Resul konuşan Kuran'dır. Elçiler sadece Allah tarafından kendilerine indirilen vahyi tebliğ eder ve sadece onu dillendirirler. Yani Resuller vahiy ile uyarı yaparlar, Kur'an'da uyarı görevi bazen kitaba bazen de Resule izafe edilir.

42. *Örnek:* En'am suresi: "Böylece suçluların yolu belli olsun diye âyetleri iyice açıklıyoruz" 55. âyetinde bulunan "ve litestebine" "belli olsun" kelimesini, Şu'be "ye" ile yani "ve liyestebine" "belli etsin" olarak okumuştur.

43. *Örnek:* En'am suresi: "...Allah mesajını kime vereceğini daha iyi bilir..." 124. âyetinde bulunan "riséletehu" "mesajını" kelimesini,

Şu'be "risélétehu" mesajlarını, yani çoğul olarak okumuştur.

44. *Örnek:* Araf Suresi "Allah buyurdu ki: "Sizden önce gelmiş cin ve ins toplulukları arasında siz de ateşe girin" Her ümmet girdikçe yoldaşlarına lanet edecekler. Hepsi birbiri ardından orada (cehennemde) toplanınca, sonradakiler öncekiler için "Ey Rabbimiz! Bizi işte bunlar saptırdılar. Onun için onları ateşten bir kat daha fazla azap ver! diyecekler. Allah da: Zaten herkes için bir kat daha fazla azap vardır, fakat siz bilmezsiniz, diyecektir" 38. âyetinde bulunan "velékin lé ta'lemun" "fakat siz bilmezsiniz" kelimesini, Şu'be "ye" ile yani "velékin lé ye'lemun" "fakat onlar bilmiyorlardı" olarak okumuştur.

45. *Örnek:* Araf Suresi "Çünkü siz, şehveti tatmin etmek için kadınları bırakıp da şehvetle erkeklere yanaşıyorsunuz. Doğrusu siz taşkın bir milletsiniz" 81. âyetinde bulunan "inne kûm" "siz" kelimesini, Şu'be "einneküm" "siz mi? olarak okumuştur. O zaman mana şöyle oluyor "Siz şehveti tatmin etmek için kadınları bırakıp da şehvetle erkeklere mi yaklaşıyorsunuz. Doğrusu siz taşkın bir milletsiniz" Yani "böyle bir şeyi nasıl yapıyorsunuz? Sizin bu yaptığınızı kabul edecek bir şey değildir. Sizin bu yaptığınızı şeye inanmak çok zordur" gibi anlamlara geliyor.

46. *Örnek:* Âraf suresi "Sihirbazlar Firavun'a geldi ve: Eğer üstün gelen biz olursak, herhalde bize kesin bir mükafat vardır, dediler" 113. âyetinde bulunan "inne lené leecran" "herhalde bize kesin bir mükafat vardır" kelimesini, Şu'be "inne lené leecran" "biz galip gelirse bize kesin bir mükafat var mı? olarak okumuştur. Yani Hafs'ın okuyuşunda soru olarak değil, sihirbazlar galip gelirse onlara bir mükafatın olduğuna inanıyorlar. Fakat Şube'nin kıraatinde soruyorlar. "Eğer biz galip gelirse bize bir mükafat var mı? diye soruyorlar.

47. *Örnek:* Sebe suresi "Andolsun, Sebe kavmi için oturduğu yerde büyük bir ibret vardır..."fi meskenihim" oturduğu yerde" kelimesini, Şu'be "fi mesékinihim" oturdukları yerlerde" yani meskeni çoğul olarak okumuştur.

48. *Örnek:* Ra'd suresi "Onlardan öncekiler de (elçilerine) tuzak kurmuşlardı, halbuki bütün tuzaklar Allah'a aittir. Çünkü O, herkesin ne kazanacağını bilir. Bu yurdun sonunun kimin olduğuna yakında "kafirler" bileceklerdir" 43. âyetinde bulunan "küffar" "kafirler" kelimesini Nafi "kafir" yani tekil olarak okumuştur.

49. *Örnek:* Sebe suresi "Nankörlük ettikleri için onları böyle cezalandırdık. Biz nankörden başkasını cezalandırır mıyız? 17. âyetinde bulunan "ve hel nücézi illel kefür" "Biz nankörden başkasını cezalandırır mıyız?" kelimesini, Şu'be "ye" ile yani "ve hel yücezi illel kefür" (Allah) nankörden başkasını cezalandırır mı? olarak okumuştur.

50. *Örnek:* Sebe Suresi "O gün Allah, onların hepsini toplayacak, sonra meleklere: Size kulluk edenler bunlar mıydı? diyecek" 40. âyetinde bulunan "ve yevme yehşuruhum" "O gün Allah, onların hepsini toplayacak" "yehşuruhum" kelimesini, Şu'be "nun" ile yani "Nehşuruhum" "O gün onların hepsini toplayacağız" olarak okumuştur.

51. *Örnek:* Fatır Suresi "...Yahut biz onlara (bu hususta) bir kitap mı verdik de onlar o kitaptaki bir delile dayanıyorlar..." 40. âyetinde bulunan "beyyinetin" "Delil" kelimesini, Şu'be "beyyinétin" "deliller" yani çoğul olarak okumuştur.

52. *Örnek:* Yasin suresi "Eğer dilesek oldukları yerde onların şekillerini değiştireirdik de ne ileriye gitmeye güçleri yeterdi ne de geri gelmeye" 67. âyetinde bulunan "mekénetihim" "oldukları yerde" kelimesini, Şu'be "mekénétihim" "oldukları yerlerde" yani çoğul olarak okumuştur.

53. *Örnek:* Saffat suresi "Onlar, artık mele-i â'lâ'ya kulak veremezler. Her taraftan taşlanırlar" 8. âyetinde bulunan "lé yessemme'üne" "kulak veremezler" kelimesini, Şu'be "lé yesmeune" "işitemezler" olarak okumuştur.

54. *Örnek:* "Zümer suresi "De ki: Ey kavmim! Elinizden geleni yapın, doğrusu ben de yapacağım!..." 39. âyetinde de bulunan "meké-

netiküm” “elinizden” kelimesini, Şu’be “mekénétiküm” “ellerinizden” yani çoğul olarak okumuştur.

55. *Örnek:* Zümer suresi “Allah, bilinç sahiplerini esenliğe kavuşturup kurtuluşa erdirir...” 61. âyetinde bulunan “bimefézeti-him” “kurtuluşa” kelimesini, Şu’be “bimefézétihim” “kurtuluşlara” olarak okumuştur.

56. *Örnek:* Mümin Suresi “kim kötülük işlerse, onun kadar ceza görür. Kim de kadın veya erkek, mümin olarak salih amel işlerse işte onlar, cennete girerler, orada onlara hesapsız rızık verilecektir” 40. âyetinde bulunan “yedhulune” “girecekler” kelimesini, Şu’be “yudhelune” (cennete) sokulurlar, girdirilirlen” olarak olmuştur.

57. *Örnek:* Mümin suresi “Onlar(Firavun ve ailesi) sabah akşam o ateşe arz olunurlar, kıyametin kopacağı gün de: Firavun ailesini azabın en çetinine sokun (denilecek) 46. âyetinde bulunan “edhilu éle Fira’vun’e eşeddel azéb” “Firavun ailesini azabın en çetinine sokun” “edhilu” “sokun” kelimesini Şu’be “udhulu” “girin” olarak okumuştur. O zaman âyetin manası şöyle oluyor. (Ey) firavun ailesi azabın en çetinine girin (denilecek) Şia ve Ehli Sünnet din adamlarının yukarıdaki âyeti kabir azabına delil olarak göstermeleri tam bir cehalettir. Çünkü kabir azabının olmadığına dair yedi yüze yakın âyet vardır. O halde yukarıdaki âyette bulunan “...sabah akşam ateşe arz olunmak” ne demektir? Firavun ve ailesi hakkında olan bu âyet Kur’an’ın bağlam ve bütünlüğü esas alınarak şu âyetlerle birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.“Andolsun ki bu Musa’yı mucizelerimizle ve apaçık bir delille Firavun’a ve onun ileri gelenlerine gönderdik. Fakat onlar Firavun’un emrine uydular. Oysa Firavun’un emri doğru değildi. Firavun kıyamet gününde kavminin önüne düşecek ve onları çekip ateşe götürecektir. Varacakları yer ne kötü yerdur. Onlar burada da (dünyada) kıyamet gününde de lanete uğratıldılar. Onlara verilen bu armağan ne kötü armağandır” (Hud-96, 97, 98, 99) “Biz de onu ve ordusunu yakalayıp denize atıverdük. Bak işte, zalimlerin sonu nice oldu. Onları ateşe çağırın öncüler kıldık, kıyamet günü onlar yardım görmeyeceklerdir. Bu dünyada arkalarına lanet taktık. Onlar,

kıyamet gününde de kötülenmişler arkasındadırlar.” (Kasas- 40, 41, 42)

Dolayısıyla Mümin suresi 46.âyetinde zikredilen “...sabah akşam ateşe arzulanmak...” kabir azabı değil, peşlerine takılan lânet, beddua, kötü anılma, Hz Musa (aleyhisselam)ın onları sabah akşam tevhid akidesine davet etmesi, onları sürekli uyarması, gönüllerinde bulunan ızdırıp ve işkence olmalıdır. Fakat kabir azabının varlığında ısrar edenlerin Kur'an'dan bir şey anlamadıkları da ortaya çıkmaktadır. Kur'an'a ön yargıyla yaklaşılan Kur'an ilim ve hikmetinden onlara bir şey vermez, çünkü Kur'an kendisi ile birlikte bir ortak asla kabul etmez.

58. *Örnek:* Bakara Suresi “Doğrusu biz seni hak (Kur'an) ile müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik. Sen cehennemliklerden sorumlu değilsin” 119. âyetinde bulunan “velé tus'elü an ashâbil cehim” “sen cehennemliklerden sorumlu değilsin, sorulmazsın” kelimesini, karaat âlimleri Nâfi ve Ya'kub “velé tes'el an ashâbil cehim” “cehennemliklerin durumunu sorma, onları asla merak etme, onlara ne yapacağımı ben bilirim” olarak okumuşlardır. İbni Kesir, Ebu Amir, İbni Amir, Asım, Hamza, Kisai ve Ebu Cafer “velé tus'elü an ashâbil cehim” (Ey Muhammed!) Sen cehennemliklerden sorumlu değilsin” olarak okumuşlardır.

59. *Örnek:* Kehf suresi “İşte burada yardım ve dostluk, Hak olan Allah'a mahsustur. Mükafatı en iyi olan O, en güzel akıbeti veren yine odur” 44. âyetinde bulunan “el veléyetü” İşte burada yardım ve dostluk” kelimesini, Hamza ve Kisai “el viléyetü” “işte burada hükümdarlık, saltanat hak olan Allah'a mahsustur. olarak okumuşlardır. Nafi, İbni Kesir, Ebu Amir, İbni âmir, Asım, Ebu Cafer, Ya'kub “el veléyetü” “İşte burada yardım ve dostluk hak olan Allah'a mahsustur” olarak okumuşlardır.

60. *Örnek:* Rahman Suresi “Ey ins ve cin topluluğu! Sizin de hesabınızı ele alacağız” 31. âyetinde bulunan “senefruğu” “ele alacağız” kelimesini, Kisai “seyefruğu” “hesabınızı (Allah) ele alacaktır, olarak okumuştur.

61. *Örnek:* Vakıa Suresi “Hayır! vahyin yer ettiği sinelere kasem olsun ki” 75. âyetinde bulunan “bimevé kiinnücüm” “vahyin yer ettiği sinelere” kelimesini, Kisai “bimevkiin nücüm” “vahyin yer ettiği sineye” yani tekil olarak okumuştur.

62. *Örnek:* Şura Suresi “O, kullarının tevbesini kabul eden, kötülükleri bağışlayan ve yaptıklarınızı bilendir” 25. âyetinde bulunan “veye’lemu mé tef’alun” “yaptıklarınızı bilendir” kelimesini, Şu’be “ye” ile yani “veye’lemu mé yef’alun “yaptıklarını bilendir” olarak okumuştur”

63. *Örnek:* İnşikak suresi “Halden hale geçersiniz” 19. âyetinde bulunan “leterkebünne” “geçersiniz” kelimesini, Kisai “leterkebenne” (Ey insan!) “geçersin” yani tekil olarak okumuştur.

64. *Örnek:* Mutaffifin suresi “Onun içiminin sonunda misk vardır” İşte yarışanlar ancak bunun için yarışınlar 26. âyetinde bulunan “hitémuhu” “sonunda” kelimesini, Kisai “hâtemuhu” “mührü” olarak okumuştur. O zaman mana söyle oluyor. (O cennet şarabı) “misk ile mühürlenmiştir” “onun mührü misktendir.

65. *Örnek:* İnşikak suresi “Alevli ateşe girecektir” 12. âyetinde bulunan “veyes lé saira” “alevli ateşe girecek” kelimesini, Kisai “ve yusalli” “ateşe destek, kütük, odun olacak, ateşe yaslanacak” olarak okumuştur. Yani burada tevhid akidesi ve Kur’an ile istihza eden kafir ve müşriklerle sanki bir istihza yapılmıştır.

66. *Örnek:* Yasin suresi “O gün cennetlikler, gerçekten nimetler içinde sefa sürerler” 55. âyetinde bulunan “fi şuşulün” “işler, meşgaleler” kelimesini, Kisai “şuşlün” “iş, meşgale” yani tekil olarak olmuştur.

67. *Örnek:* Fecr suresi “Artık o gün, Allah’ın edeceği azabı kimse edemez. O’nun vuracağı bağı kimse vuramaz” 25. ve 26. âyetlerinde bulunan “feyevmeizin lé yuazzibu azébehu” ile “velé yusiku” kelimelerini, Kisai “feyevmeizin lé yuazzebu” ile “lé yuseku” “onun azabı gibi kimse azap çekemez, onun vurulacağı bağa hiç kimse vurulmaz” olarak okumuştur. O zaman Kisai’ye göre iki ayetin tam anlamı şöyle oluyor. “O gün cehennem getirilir. insan yaptıklarını

birer birer hatırlar. Fakat bu hatırlamanın ne faydası var! (İşte o zaman insan) “Keşke bu hayatım için bir şeyler yapıp gönderseydim!” der. Artık o gün onun azabı gibi kimse azap çekemez, onun vurulacağı başa kimse vurulmaz”

68. *Örnek:* Enfal suresi “Bu böyledir. Şüphesiz Allah, kafirlerin tuzağını bozar” 18.âyetinde bulunan “mühinu” “bozar” kelimesini, Ebu Amir “müvehhinü” “zayıflatır, çürütür, tuzağını kolaylaştırır” olarak okumuştur.

69. *Örnek:* Casiye suresi “İşte sana gerçek olarak okuduğumuz bunlar Allah’ın âyetleridir. Artık Allah’tan ve O’nun âyetlerinden sonra hangi söze inanacaklar” 6.âyetinde bulunan “yü’minun” “inanacaklar” kelimesini, Şu’be “te” ile yani “tü’minün” “inanacaksınız” olarak okumuştur.

70. *Örnek:* Ahkaf suresi “İşte, yaptıklarının iyisini kabul edeceğimiz ve günahlarını bağışlayacağımız bu kimseler cennetlikler arasındadırlar” 16. âyetinde bulunan “netekebbelu” “kabul edeceğimiz” ve “netecévezu” “günahlarını bağışlayacağımız” kelimelerini, Şu’be “ye” ile yani “yetekebbelu” “kabul edeceği” ve “yetecévezu” günahlarını bağışlayacağı” olarak olmuştur.

71. *Örnek:* Ra’d suresi “O, gökten su indirdi ve vâdiler kendi hacimlerinde sel olup aktı. Bu sel, üste çıkan bir köpüğü yüklenip götürdü. Süs veya diğer eşya yapmak isteyerek ateşte eritikleri şeylerden de buna benzer köpük olur...” 17. âyetinde bulunan “ve mimmé yukidune” “ateşte erittikleri” kelimesini, Nâfi “te” ile yani “ve mimmé tukidune” “ateşte erittiğinin” olarak okumuştur.

72. *Örnek:* Ra’d suresi “...Doğrusu inkâr edenlere hileleri süslü gösterildi ve onlar doğru yoldan alıkonuldular...” 33. âyetinde bulunan “ve suddu” “alıkonuldular” kelimesini, Nâfi “ve saddu” “alıkoydular” olarak okumuştur.

73. *Örnek:* Bakara suresi “Allah’a döndürüleceğiniz, sonra da herkese hak ettiğinin eksiksiz verileceği ve kimsenin haksızlığa uğratılmayacağı bir günden sakının” 281. âyetinde bulunan “tur-

ceune” “döndürüleceğiniz” kelimesini, Nâfi “terciune” “döneceğiniz” olarak okumuştur.

74. *Örnek:* Ra'd suresi “Allah dilediğini siler, (dilediğini de) sabit bırakır bütün kitapların aslı onun yanındadır” 39. âyetinde bulunan “veyüsbî” “sabit bırakır” kelimesini, Nâfi “veyusebbî” “sağlamlaştırır” olarak okumuştur.

75. *Örnek:* Âli İmran suresi” Hiçbir beşerin, Allah'ın kendisine kitap, hikmet ve Nübüvvet vermesinden sonra (kalkıp) insanlara: Allah'ın yanı sıra bana kul olun! demesi mümkün değildir. Bilakis (şöyle demesi gerekir) öğretmekte ve ders yapmakta olduğunuz kitap uyarınca Rabbe halis kullar olunuz.”

Âli İmran 79. âyetinde bulunan “tuallimune kitêbe” “öğretmekte olduğunuz kitap uyarınca” kelimesini, Ebu Amir “te'lemune kitêbe” “bilmiş olduğunuz kitap uyarınca” olarak okumuştur. Öğretmek ve ders yapmak kelimeleri aynı şeyi ifade ettikleri için bildiğiniz ve ders yaptığınız kıraatı daha doğru oluyor.

76. *Örnek:* Âli İmran suresi “Onların yaptıkları hiçbir hayır karşılıksız bırakılmayacaktır. Allah, bilinç sahiplerini çok iyi bilir” 115. âyetinde bulunan “vemé yef'alu min hayrin felen yükferuhu” kelimelerini, Ebu Amir “te” ile yani “vemé tef'alu min hayrin felen tükferühu” “yaptığınız hiçbir hayır karşılıksız bırakılmayacaktır” olarak okumuştur.

77. *Örnek:* Âli İmran suresi “Nice Nebi'ler vardı ki, beraberinde birçok Allah erleri bulunduğu halde savaştılar da, bunlar Allah yolunda başlarına gelenlerden dolayı gevşeklik göstermediler, boyun eğmediler, Allah sabredenleri sever” 146. âyetinde bulunan “kâtele” “savaştılar” kelimesini, Ebu Amir “kutile” öldürüldüler” olarak okumuştur.

78. *Örnek:* Enfal suresi “Onlara (düşmanlara) karşı gücünüzün yettiği kadar kuvvet ve cihad için savunma gücü hazırlayın, onunla Allah'ın düşmanını, sizin düşmanınız ve onlardan başka sizin bilmediğiniz Allah'ın bildiği düşmanları korkutursunuz...”

60. ayetinde bulunan “turhibune” “korkutursunuz” kelimesini, Ebu Amir “yurhibune” “korkuturlar” olarak okumuştur. Bu okuyuşta savunma gücünün ne kadar caydırıcı olduğu daha iyi anlaşılıyor. Yani o hazırlayacağınız savunma gücü sayesinde düşmanlarınızı korkutmuş olursunuz.

79. *Örnek:* Tevbe Suresi “Binasını Allah korkusu ve rızası üzerine kuran kimse mi daha hayırlıdır. Yoksa yapısını yıkılacak bir uçurumun kenarına kurup, onunla beraber kendisi de çöküp cehennem ateşine giden kimse mi? Allah zalimler topluluğunu hidayete erdirmez” 109. âyetinde bulunan “essese” “kuran, bina eden” kelimesini, Nâfi “üssise” “(Allah) tarafından kurulan, bina edilen” olarak okumuştur.

80. *Örnek:* Tevbe suresi “Haram ayları) ertelemek, sadece kefillikte İleri gitmektir. Çünkü onunla, kafir olanlar saptırılır” 37. ayetinde bulunan “yudallu” “saptırılır” kelimesini, Nâfi “yudillu” “saptırır” olarak okumuştur. O zaman âyet şöyle olur. (Haram ayları) ertelemek, sadece kafirlikte İleri gitmektir. Çünkü kafir olanlar onunla saptırılırlar...” Bu okuyuş âyetin bütününe daha uygun düşüyor.

81. *Örnek:* Zümer suresi “O küfredenler, zümre zümre cehenneme sürülür. Nihayet oraya geldiklerinde kapıları açılır...” 71.âyetinde bulunan “futihet” “açılır” kelimesini, Nâfi “futtihet” yani “te” harfini şeddeli (Allah tarafından) “açtırılır” olarak okumuştur. Aynı şekilde 73. âyette cennet için bulunan “futihet” “açılır” kelimesini Nâfi “futtihet” “açtırılır” olarak okumuştur.

82. *Örnek:* Mümin suresi “inkar edenlerin cehennem ehli olduklarına dair Rabbinin sözü böylece gerçek oldu” 6. âyetinde bulunan “kelimetü” lafzını, Nâfi kelimétü” “kelimeleri” yani çoğul olarak olmuştur.

83. *Örnek:* Mümin suresi “Allah, adaletle hükmeder O’nu bırakıp taptıkları ise hiçbir şeye hükmedemezler” 20.âyetinde bulunan “yed’üne” “kulluk ettikleri, yalvardıkları” kelimesini, Nâfi “te” ile yani “ted’üne” “kulluk ettikleriniz, yalvardıklarınız” olarak okumuştur.

84. *Örnek:* Mümin suresi “Firavun: Bırakın beni, dedi. Musa’yı öldüreyim, (kurtarabilirse) Rabbine yalvarsın! Çünkü ben onun, dininizi değiştireceğinden, “ev” “yahut” yeryüzünde fesad (anarşi) çıkaracağından korkuyorum” 26. âyetinde bulunan “ev” lafzını, Nâfi “ve” olarak okumuştur. O zaman mana şöyle oluyor. “...dininizi değiştireceğinden ve yeryüzünde fesad (anarşi) çıkaracağından korkuyorum” Ayette bulunan “ve” edatı yani anlamına geldiğinde mana şöyle oluyor: “Dininizi değiştireceğinden yani yeryüzünde fesat çıkaracağından korkuyorum.”

85. *Örnek:* Mümin suresi “...Böylece Firavun’a, yaptığı kötü iş süslü gösterildi ve yoldan saptırıldı...” 37. âyetinde bulunan “ve sudde” “saptırıldı” kelimesini, Nâfi “ve sadde” (Firavun kavmini) saptırdı olarak okumuştur. O zaman âyetteki cümlenin manası şöyle oluyor. “Böylece Firavun’a yaptığı kötü iş süslü gösterildi ve bu sebepten dolayı milletini yoldan saptırdı”

86. *Örnek:* Cin suresi “kim Rabbinin zikrinden(Kur’an’dan) yüz çevirirse (Rabbin) onu gitgide artan çetin bir azaba uğratar” 17. âyetinde bulunan “yeslühkü” “uğratar” kelimesini, Ebu Amir “nun” ile yani “neslühkü” “uğratarız” olarak okumuştur.

87. *Örnek:* Kıyamet suresi “Hayır! Doğrusu siz, çarçabuk geçeni (dünya hayatını ve nimetlerini) seviyor, ahireti bırakıyorsunuz” 20 ve 21. âyetlerinde bulunan “tuhibbune” “seviyorsunuz” ve “tezerune” bırakıyorsunuz” kelimelerini, Ebu Amir “ye” ile yani “yuhibbune” “seviyorlar” ve “yezerune” “bırakıyorlar” olarak okumuştur. O zaman âyetin manası şöyle olacaktır. “Hayır! Doğrusu onlar çarçabuk geçen dünya hayatını seviyorlar âhireti bırakıyorlar”

88. *Örnek:* İnsan Suresi “Sizler (hidayeti) istemedikçe Allah dilemez (iradenizi ipotek altına alarak zorla hidayete yönlendirmez)” 30. âyetinde bulunan “vemé teşéune” “siz istemedikçe” kelimesini, Ebu Amir “ye” ile yani “vemé yeşéune” “onlar istemedikçe” olarak okumuştur.

89. *Örnek:* Mürselat suresi “O, saray gibi kocaman kıvılcım saçar. Her bir kıvılcım sanki sarı deve gibidir” 33. âyetinde bulunan “ciméletun sufr” “sarı deve” kelimesini, Ebu Amir “ciméletun sufr” “sarı develer” yani çoğul olarak okumuştur.

90. *Örnek:* Nahl suresi “Allah’ın yanı sıra taptıkları (ilahları, evliya, Şeyh, Gavs) hiçbir şey yaratamazlar. Çünkü onlar kendileri yaratılmışlardır” 20. âyetinde bulunan “yed’üne” “taptıkları” kelimesini, Nâfi “te” ile yani “ted’üne” (Ey Müşrikler!) “taptıklarınız” olarak okumuştur.

91. *Örnek:* Nahl suresi “Sonra kıyamet gününde (Allah) onları rezil eder ve der ki: Kendileri hakkında (Müminlere) düşman kesildiğiniz ortaklarım nerede? 27. âyetinde bulunan “tüşekkune fihim” “kendileri hakkında (müminlere) düşman kesildiğiniz” kelimesini, Nâfi “tüşekkuni fihim” “onlar (ilahlarınız ve evliyanız) için bana düşman kesildiğiniz” olarak okumuştur. Yani burada âyet şöyle bir anlam kazanıyor. “Kendileri için bana düşman kesildiğiniz uydurma ilahlarınız ve rableriniz hani nerede?”

92. *Örnek:* Nahl Suresi (Ey Elçi! Sen, onların hidayete ermelerine çok düşkünlük göstersen de bil ki Allah, sapan kimseyi hidayete erdirmez. Onların yardımcıları da yoktur” 37. âyetinde bulunan “lé yehdi” “hidayete erdirmez” kelimesini, Nâfi “lé yuhde” “hidayete yol bulmaz” olarak okumuştur.

93. *Örnek:* Sebe Suresi “...Dilesek onları yere batırırız, ya da üzerlerine gökten kütleler düşürürüz” 9. âyetinde bulunan “kisfen” “parçalar” kelimesini, Nâfi “kisfen” “bir kütle, parça” yani tekil olarak okumuştur.

94. *Örnek:* Enam suresi “Dinlerini parça parça edip gruplara ayrılanlar var ya, senin onlarla hiçbir ilişkin yoktur...” 159. âyetinde bulunan “ferreku dinehum vekénu şiyé’a” dinlerini parça parça edip grupları olanlar” “ferreku” kelimesini, Kisai “féraqu” “Dinlerinden uzaklaşarak, gerçek dinlerini terkederek fırka fırka şia şia olanlar” olarak okumuştur.

95. *Örnek:* Sa'd suresi "işte, hesap günü için size vâdolunan şeyler bunlardır" 53. âyetinde bulunan "tuaduna" "size vâdolunan" kelimesini, Ebu Amir "ye" ile yani "yuadune" "onlara vâdolunan" olarak okumuştur.

96. *Örnek:* Sa'd suresi "İblis, senin mutlak kudretine andolsun ki, onlardan ihlâsa erdirilmiş kulların bir yana, hepsini mutlaka azdıracağım, dedi" 83. âyetinde bulunan "muhlasin" "ihlâsa erdirilmiş" kelimesini, Ebu Amir "muhlisin" "ihlâsa ermiş" olarak okumuştur. Kur'an'da geçen bütün "muhlasin" "ihlâsa erdirilmiş" kelimelerini Ebu Âmir "muhlisin" yani lamın esresiyle "muhlisin" "ihlâsa ermiş" olarak okumuştur. Ebu Amir'in bu okuyuşu Kur'an'ın bağlam ve bütününe daha uygundur. Çünkü bu dünya bir imtihan dünyasıdır. Allah vahiysiz, vahiyden bağımsız yani direkt olarak hiç kimseyi ihlâsa erdirmez. Herkes kendi çaba, takva, çalışma, tefekkür, aklını kullanarak, güzel ahlak ile ihlâsa erer. İmtihan sırrının gereği budur. Yüzlerce âyet bu okuyuşun daha doğru olduğunu onaylar. Ama eğer "muhlisin" kelimesi "muhlasin" "ihlâsa erdirilmiş" olarak okunacak olursa, sadece Nebi ve Resullerle ilgili olur. Çünkü onlar Allah tarafından seçilmiş ve vahiy sayesinde ihlâsa erdirilmiş kullardır.

97. *Örnek:* Zümer suresi "insanın başına bir sıkıntı gelince, Rabbine yönelerek O'na yalvarır. Sonra Allah kendisinden ona bir rahmet verince, önceden yalvarmış olduğunu unuttur. Allah yolundan saptırmak için O'na eşler koşar..." 8. âyetinde bulunan "liyudille" "saptırmak için" kelimesini, Ebu Amir "liyadille" "saptığı, sapıtığı için" olarak okumuştur.

98. *Örnek:* Nahl suresi "Allah, evlerinizi sizin için bir huzur ve sükun yeri yaptı ve sizin için davar derilerinden gerek göç gününüzde, gerekse konaklama gününüzde..." 80. âyetinde bulunan "yevme za'niküm" "göç gününüzde" kelimesini, Nâfi "yevme zaâniküm" "göç günlerinizde" olarak okumuştur.

99. *Örnek:* Nahl suresi "Sizin yanınızdaki (dünya malı) tükenir, Allah katındakiler ise bakidir. Elbette sabırlı davrananlara yapmakta

olduklarının en güzeliyle mükafatlarını vereceğiz 96. âyetinde bulunan “velenceziyennellezine” “mükafatlarını vereceğiz” kelimesini, Nâfi “ye” ile yani “veleyecziyennellezine” (Allah) mükafatlarını verecektir” olarak okumuştur.

100. Örnek: Yine Nahl suresi 97. âyetinde bulunan “velenceziyennehüm” “mükafatlarını vereceğiz” kelimesini, Nâfi “ye” ile yani “veleyecziyennehüm” (Allah) mükafatlarını verecektir” olarak okumuştur.

101. Örnek: İsrâ suresi “Bütün bu sayılanların kötü olanları, Rabb’inin indinde kötüdür, sevimsizdir” 38. âyetinde “seyyiuhu” “kötü olanları” kelimesini, Nâfi “seyyieten” “Bütün bu sayılanların hepsi kötüdür” “Seyyieten” “kötüdür” olarak okumuştur. Bu kıraate göre ayet şöyle oluyor. “Bütün bu sayılanların hepsi Rabbinin yanında kötüdür, sevimsizdir.

102. Örnek: Şura suresi “O, kullarının tevbesini kabul eden, kötülüklerini bağışlayan ve yaptıklarınızı bilendir” 25. âyetinde bulunan “veye’lemu mé tef’alun” “yaptıklarınızı bilendir” kelimesini, Nâfi “ye” ile yani “veye’lemu mé yef’alun” yaptıklarını bilendir” olarak okumuştur.

103. Örnek: Şara suresi “Dilerse O, rüzgarı durdurur da denizin üstünde kalakalırlar...” 33. âyetinde bulunan “riha” “rüzgarı” kelimesini, Nâfi “riyâha” “rüzgarları” yani çoğul olarak olmuştur.

104. Örnek: Zuhruf suresi “O, size yeri beşik kılmış 10. âyetinde bulunan “mehden” “beşik” kelimesini, Nâfi “mihêden” “beşikler” olarak olmuştur. “Yani her biriniz için bir beşik...”

105. Örnek: Zuhruf suresi “ Allah, şimdilik sen onlardan yüz çevir ve size selam olsun de. Yakında bilecekler! buyurduğu 89. âyetinde bulunan “ye’melune” “bilecekler” kelimesini, Nâfi “te” ile yani “te’lemune” bileceksiniz”olarak okumuştur.

106. Örnek: Yunus Suresi, “Firavun dedi ki: Bilgili bütün sihirbazları bana getirin” 79. âyetinde bulunan “biküllî séhirin” “Her sihirbazı” kelimesini, Kisai “biküllî sehhérin” “Bütün sihirbazları”

yani çoğul olarak okumuştur.

107. *Örnek:* “... Bu Kuran, zulmedenleri uyarmak ve iyilik yapanlara müjde olmak üzere Arap lisanıyla indirilmiş (kendinden önceki ilâhi mesajları) doğrulayıcı bir kitaptır” 12. âyetinde bulunan “İlyunzira” “uyarmak için” kelimesini, Nâfi “te” ile yani “litünzira” uyarman için” olarak okumuştur. Yani kıraat imamı Asım’ı göre uyarıcı “Kur’an” okurken, Nâfi kıraatında uyarıcı görevini “Kur’an” ile “Elçi” yapmış oluyor. Kur’an’da “İnzar” kavramı bir çok ayette hem Allah, hem vahiy ve hem Resul bağlamında kullanılmıştır. Resul (as) sadece indirilen vahiy ile insanları uyarır, Kur’an’ı tebliğ eder Nebi(a.s.) ise yalnız vahye tâbi olur.

108. *Örnek:* Ahkaf suresi “O (rüzgar) Rabb’inin emri ile her şeyi yıkar mahveder. Nitekim o kasırğa gelince onların evlerinden başka bir şey görülmez oldu...” 25. âyetinde de bulunan “lé yura illé mesekinhum” “evlerinden başka bir şey görülmez oldu” kelimesini, Nâfi “lé terâ mesekinhum” “(Ey Nebi!) orada olsaydın evlerinden başka bir şeyi görmez olurdun” olarak okumuştur.

109. *Örnek:* Muhammed suresi “...Allah yolunda öldürülenlere gelince, Allah onların yaptıklarını boşa çıkarmayacaktır” 4. âyetinde bulunan “vellezine kutilu” “öldürülenlere gelince” kelimesini, Nâfi “vellezine kâtelu” “savaşanlara gelince” olarak okumuştur.

110. *Örnek:* Muhammed suresi “...Allah’ın indirdiğinden hoşlanmayanlara: Bazı hususlarda size itaat edeceğiz” demeleridir. Oysa Allah, onların gizlediklerini biliyor” 26. etinde bulunan “isrârahum” “gizlediklerini” kelimesini, Nâfi “esrârahum” “sırlarını” olarak okumuştur.

111. *Örnek:* Taha Suresi “...Fakat biz, o kavmin (mısırlıların) ziynet eşyasından bir takım ağırlıklar yüklenmiş, sonra da onları atmıştık, aynı şekilde Samiri de atmıştı” 87. âyetinde bulunan “hummilné” “yüklendik” kelimesini, Ebu Âmir “hamelné” “yükledik” olarak okumuştur.

112. *Örnek:* Taha Suresi “O günde sur’a üflenir ve biz o zaman

günahkarları, gözleri (korkudan) gömgök bir halde mahşerde toplanırız” 102. âyetinde bulunan “yünfihu fissuri” “sur’a üflenir” kelimesini, Ebu Âmir “nun” ile yani “nenfuhu fissuri” “sur’a üfleriz” olarak okumuştur.

113. *Örnek:* Enbiya Suresi “Biz, senden önce de kendilerine vahyettiğimiz kişilerden başkasını elçi olarak göndermedik...” 17 ve 25. âyetlerde bulunan “nuhi” “vahyettiğimiz” kelimelerini, Ebu Âmir “yuha” (Allah tarafından) “Kendilerine vahyedilen kişiler” olarak okumuştur. O zaman âyetlerin manaları şöyle oluyor. “Biz, senden önce de kendilerine (Allah tarafından) vahyedilen kişilerden başkasını elçi olarak göndermedik” (Enbiya,7) “Senden önce de hiçbir Resul göndermedik ki ona “Benden başka ilah yoktur, şu halde sadece bana kulluk edin diye (Allah tarafından) vahyedilmiş olmasın” (Enbiya, 25) Türkiye, İran, Suriye, Mısır, Suudi Arabistan gibi Âsım kıraatının bulunduğu ülkelerde Enbiya 25. âyetin sonu şöyle bitiyor “...vahyetmiş olmayalım”

114. *Örnek:* Enbiya Suresi “Düşün o günü ki yazılı kitapların tomarını dürer gibi göğü toplayıp düreriz...” 104. âyetinde bulunan “Kütüb” “kitaplar” kelimesini, Ebu Âmir “kitap” yani tekil olarak okumuştur. O zaman mana şöyle oluyor. “Düşün o günü ki, yazılı “kitab”ın sahifelerini dürer gibi göğü toplayıp düreriz”

115. *Örnek:* Yunus suresi “Orada herkes geçmişte yaptıklarının ne olduğunu anlar (imtihanını verir) 30. âyetinde bulunan “teblü” “anlar” kelimesini, Hamza ve Kisai “tetlü” “okur” olarak okumuştur. O zaman âyetin manası şöyle oluyor. “Orada herkes geçmişte yaptıklarını okur, yahut herkes daha önce yaptığı amellere tâbi olur, peşinden gider, yani amelleri onu cennet veya cehenneme sürükler” şeklinde bir anlam kazanıyor.

116. *Örnek:* Teğabun suresi “Mahşer vaktinde sizi toplayacağı gün, İşte o gün zarar günüdür. Ancak kim Allah’a İnanır ve salih ameller işlerse, Allah onun kötülüklerini örter... 9. âyetinde bulunan “yükeffir” “örter” kelimesini, Nâfi “nun” ile yani “nükeffir” “örteriz” olarak okumuştur.

117. *Örnek:* Talak suresi “iman edip salih amel işleyenleri karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için size Allah’ın apaçık ayetlerini okuyan bir Resul göndermiştir” 11. âyetinde bulunan “éyétin mübeyyinetin” “apaçık âyetler” kelimesini, Nâfi “éyétin mübeyyenetin” “açıklanmış âyetler” olarak okumuştur. Kıraat âlimlerinin bazıları Türkiye, İran, Suriye, Mısır ve Suudi Arabistan’da okunan mushafta yani Âsım kıraatına göre bütün “mübeyyinetin” “apaçık” olan kelimeleri “mübeyyenetin” “açıklanmış” olarak okumuşlardır. Yani bu kıraatlara göre vahiy yüce Allah tarafından açıklanmış olarak Resul (as) gelmektedir. Zaten âyetlerin açıklanmasının Allah’a ait olduğunu Kur’an’dan öğreniyoruz. (Kıyame, 19) Artık sadece bağlam ve bütünlüğünü yani hikmeti üzerinde tefekkür edilerek herkes tarafından bilinmeyen konular çözüme kavuşacaktır.

118. *Örnek:* Talak suresi “Kim Allah’a inanır ve salih amel yaparsa Allah onu, altından nehirler akan, içinde ebedi kalacakları cennetlere koyar” 11 . âyetinde bulunan “yudhilhu” “koyar” kelimesini, Nâfi “nun” ile yani “nudhilhu” “koyarız” olarak okumuştur.

119. *Örnek:* Tahrim Suresi “iffetini kurulmuş olan, İmran kızı Meryem’i de (Allah örnek gösterdi) Biz, ona ruhumuzdan üfledik ve Rabb’inin sözlerini ve kitaplarını tasdik etti” 12. âyetinde bulunan “ve kütübihi” “ve kitaplarını” kelimesini, Nâfi “ve kitébihi” “ve kitabını” yani tekil olarak okumuştur.

120. *Örnek:* Kalem Suresi “Belki Rabbimiz bize bunun yerine daha iyisini verir” 32. âyetinde bulunan “en yubdilené” “verir” kelimesini, Nâfi “en yubeddilené” “daha iyisiyle değiştirir” olarak okumuştur.

121. *Örnek:* Âli İmran suresi “Şüphesiz ki ne yerde ne de gökte hiçbir şey Allah’a gizli kalmaz” 5. âyetinde bulunan “lé yehfe” “gizli kalmaz” kelimesini, Kisai “lé yehfi” “saklı kalmaz, saklanamaz” olarak okumuştur.

122. *Örnek:* Âli İmran suresi (Ey Resul!) inkar edenlere de ki: Yakında mağlup olacaksınız ve cehenneme sürüleceksiniz” 12 . âyetinde bulunan “setuğlebune” “mağlup olacaksınız” “vetuhşe-

rune” “cehenneme sürüleceksiniz” kelimelerini, Kisai “ye” ile yani “seyuğlebune” mağlup olacaklar” “veyuhşerune” “cehenneme sürülecekler” olarak okumuştur. Kisai’ye göre âyetin manası şöyle oluyor. (Ey Resul!) kafirlere de ki: Yakında mağlup olacaklar ve cehenneme sürülecekler”

123. *Örnek:* Âli İmran suresi “Allah ona (İsa’ya) yazmayı, hikmeti, tevat’ı ve İncil’i öğretecek...” 48. âyetinde bulunan “ve yuallimuhu” “öğretecek” kelimesini, Kisai “nun” ile yani “ve nuallimuhu” “öğreteceğiz” olarak okumuştur.

124. *Örnek:* Âli İmran suresi “iman edip salih amellerde bulunanlara gelince, Allah onların mükafatlarını eksiksiz verecektir” 57. âyetinde bulunan “feyuveffihim” “verecek” kelimesini, Kisai “nun” ile yani “fenuveffihim” “vereceğiz” olarak okumuştur.

125. *Örnek:* Âli İmran suresi “Allah’ın, hakkında hiçbir delil indirmedığı şeyleri O’na şirk koşmaları sebebiyle, kafirlerin kalplerine yakında korku salacağız 151. âyetinde bulunan “ru’be” “korku” kelimesini, Kisai “ru’ube” “korkular” yani çoğul olarak okumuştur.

126. *Örnek:* Furkan suresi “Rabbimiz! Bize gözümüzü aydınlatacak eşler ve zürriyetler bağışla ve bizi bilinç sahiplerinin öncülerinden kıl... 74. âyetinde bulunan “zürriyyetine” “zürriyyetler” kelimesini, Ebu Amir “zürriyetine” “zürriyet” yani tekil olarak okumuştur.

127. *Örnek:* Şuara suresi “Bu, öncekilerin geleneklerinden başka bir şey değildir” 137. âyetinde bulunan “hulukul” “inançlarından” kelimesini, Ebu Amir “hulkul” “inancından” olarak okumuştur.

128. *Örnek:* Duhan suresi “Muttakiler ise gerçekten güvenilir bir makamdadırlar” 21. âyetinde bulunan “makam” kelimesini Nafi “mukam” “konum” olarak okumuştur.

129. *Örnek:* Tevbe Suresi “Allah bir topluluğu doğru yola iletikten sonra, sakınacakları şeyleri kendilerine açıklayınca kadar onları saptıracak değildir...” 115. âyetinde bulunan “hette yubeyyine lehum” “Kendilerine açıklayınca kadar” kelimesini, Kisai “hette

yubeyyene lehum” (kendilerine açıklanıncaya kadar)” olarak okumuştur.

130. *Örnek:* Bakara suresi “...keşke zalimler azabı gördükleri zaman bütün kuvvetin Allah’a ait olduğunu ve Allah’ın azabının çok şiddetli olduğunu görebilselerdi” 165. âyetinde bulunan “velev yeralezine” “görebilselerdi” kelimesini, Nâfi “te” ile yani “velev terallezine” “onları bir görseydin” olarak okumuştur. O zaman âyetteki cümlenin anlamı şöyle oluyor. “...keşke zalimler azabı gördükleri zaman bütün kuvvetin Allah’a ait olduğunu ve Allah’ın azabının çok şiddetli olduğunu (Ey Nebi!) onların durumlarını bir görseydin. Yani burada Yüce Allah Nebi (a.s.) ı sabırlı olması için teselli ediyor.

131. *Örnek:* “... Siyama gücü yetenlere bir miskini doyuracak fidye gerekir...” 184. âyetinde bulunan “fidyetün taâmu miskin” “bir miskini doyuracak fidye gerekir” kelimesini, “fidyetün taâmu mesékin” “miskinleri doyuracak fidye gerekir” yani “miskin” kelimesini, “mesékin” çoğul olarak okumuştur.

132. *Örnek:* Enam suresi (De ki): “Allah’tan başka bir hakem mi arayacağım? Halbuki size kitabı açık olarak indiren O’dur. Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler, Kur’an’ın gerçekten Rabbin tarafından indirilmiş olduğunu bilirler. Sakın şüpheye düşenlerden olmayasın! 114. âyetinde bulunan “münezzelün min rabbike” “Rabbin tarafından indirilmiş” kelimesini, Kisai “münzelün min Rabbike” “Rabbin tarafından inmiş” olarak okumuştur.

133. *Örnek:* Yasin suresi “Önlerinden bir set ve arkalarından bir set çektik de onları kapattık, artık göremezler” 9.âyetinde bulunan “sedden” “set” kelimesini, Nâfi “sudden” “engel” olarak okumuştur.

134. *Örnek:* Saffat suresi “Sonra gelenler içinde, kendisine bir nam bıraktık, “İlyas’a selam olsun! dedik” 130. âyetinde bulunan “selamun ale İlyésin” “İlyas’a selam olsun” kelimesini, Nâfi “selamun ale éli yâsin” “yâsin ailesine selam olsun” olarak okumuştur.

135. *Örnek:* Hud Suresi (Nuh) dedi ki: Ey kavmim! Eğer ben Rabbim tarafından bildirilen açık bir delil üzerinde isem ve O bana

kendi katından bir rahmet vermişse bu rahmet (vahiy) size gizli tutulmuşsa, buna ne dersiniz?... 28. âyetinde bulunan “fe ummiyet aleyküm” “size gizli tutulmuşsa” kelimesini, Ebu Amir “fe amiyet aleyküm” “size gizli kalmışsa” olarak okumuştur.

136. *Örnek:* Hud Suresi “Dediler ki: Ey Şuayb! Babalarımızın taptıkları (ilahları), yahut mallarımız hususunda dilediğimizi yapmayı terk etmemizi sana “salatın” mı emrediyor?...” 87. âyetinde bulunan “eselétüke” “Salatın” kelimesini, Nâfi “eselévétüke” “sala-vatların” yani çoğul olarak okumuştur.

137. *Örnek:* Hud suresi “Mutlu olanlara gelince, onlarda cennettedirler...” 108. âyetinde bulunan “feemmellezine suidu” “Mutlu olanlara gelince” kelimesini, Nâfi “feemmellezine saidu” Mutlu edilene gelince” olarak okumuştur.

138. *Örnek:* “Göklerin ve yerin gaybı yalnız Allah’a aittir. Her iş ona döndürülür...” 123. âyetinde bulunan “ileyhi yurceul emru” “Her iş ona döndürülür” kelimesini, Ebu Amir “ileyhi yerciul emru” “Her iş ona döner” olarak okumuştur.

139. *Örnek:* Ahkaf suresi “Ondan önce de bir rahmet ve hidayet olmak üzere Musa’nın kitabı vardı. Bu Kur’an’da, zulmedenleri “uyarmak” ve güzel ahlak sahiplerine müjde olmak üzere Arap lisanıyla indirilmiş, (daha önceki vahiy’leri) doğrulayıcı bir kitaptır” 12.âyetinde bulunan “liyünzira” “uyarmak için” kelimesini, Nâfi “litünzira” (Ey Resul!) uyarman için” olarak okumuştur. Yani vahiy ve Resul arasında bir fark bulunmuyor. Dolayısıyla Suudi Arabistan, Türkiye, İran, Mısır gibi ülkelerde okunan mushafa göre “uyarıcı” “vahiy” olurken diğer karate göre “uyarıcı” vahiy ile uyarıcı “Resul” oluyor.

140. *Örnek:* Ahkaf suresi “İşte, yaptıklarının iyisini kabul edeceğimiz ve günahlarını bağışlayacağımız bu kimseler cennetlikler arasındadırlar...” 16. âyetinde bulunan “netekebbelu” ve “netecevézü” “kabul edeceğimiz” ve “başlayacağımız” kelimelerini, Nâfi “ye” ile yani “yetekebbelu” ve “yetecevézü” (Allah’ın) kabul edeceği ve bağışlayacağı” olarak okumuştur.

141. *Örnek:* Ahkaf suresi “Herkesin yaptıklarına göre dereceleri vardır. Allah onlara yaptıklarının karşılığını verir...” 19. âyetinde bulunan “veliyüveffiyehum e’melehum” “(Allah) onlara yaptıklarının karşılığını verir” kelimesini, Nâfi “nun” ile yani “velinüveffiyehum e’melehum” “onlara yaptıklarının karşılığını veririz” olarak okumuştur.

142. *Örnek:* Yusuf suresi “...Allah en hayırlı koruyucudur...” 64. âyetinde bulunan “fallâhu hayrun hâfızan” “Allah en hayırlı koruyucudur” kelimesini, Kisai “fallâhu hayrun hifzan” “Allah en hayırlı sığınaktır” olarak okumuştur.

143. *Örnek:* Zümer Suresi “eleysellâhu bikéfin abdehu...” “Allah kuluna yetmez mi? 36. âyetinde bulunan “abdehu” “kuluna” kelimesini, Kisai “eleysellâhu bikéfin ibédehu” “Allah kullarına yetmez mi?” olarak okumuştur. Yani “abd” “kul” kelimesini çoğul “ibéd” “kullar” olarak okumuştur.

144. *Örnek:* Kehf Suresi “Kıyametin kopacağına da sanmıyorum. Şayet Rabbi’min huzuruna götürülürsem, hiç şüphem yok ki, orada bundan daha hayırlısını bulurum” 36. âyetinde bulunan “minhe” “ondan, o bahçeden” kelimesini, Nâfi “minhume” “ikisinden” olarak okumuştur. Nâfi’nin bu ayeti “minhumé” “ikisinden” olarak okumasının sebebi Kehf 32. âyetinden kaynaklanmaktadır. Yüce Allah, nankör, kibirli olan adama “iki üzüm” bahçesi vermişti. İşte 36. âyette geçen “minhume” “ikisinden” ifadesi bunun içindir. Bu okuyuş ayetlerin bağlam ve bütünlüğüne daha uygun düşüyor.

145. *Örnek:* Âli İmran suresi “Sanma ki ettiklerine sevinen, yapmadıkları ile övülmek isteyenler, evet, sanma ki onlar azaptan kurtulacaklardır...” 188. âyetinde bulunan “lé tehsebennellezine” “sanma ki” “felé tehsebennehüm” “sakın zannetme” kelimesini, Ebu Amir “ye” ile yani “lé yehsebennellezine” “sanmasınlar ki” “felé yehsebennehüm” “sakın sanmasınlar” olarak okumuştur. O zaman âyetin manası şöyle oluyor. “Sanmasınlar ki ettiklerine sevinen, yapmadıkları ile övülmek isteyenler, evet, sanmasınlar ki onlar azaptan kurtulacaklardır.

146. *Örnek:* Meryem Suresi “Aşağısından (Meryem’e) seslendi) Tasalanma! Rabb’in senin alt yanında bir su arkı vücuda getirmiştir” 24. âyetinde bulunan “fenédéhé min tehtihé” “aşağısından ona seslendi” kelimesini, Şu’be “fenédéhé men tehtihé” “aşağısında bulunan ona seslendi” olarak okumuştur. Yani “min tehtihe” “altından” ifadesi “men tehtihe” “altında bulunan” olmuştur.

147. *Örnek:* “Meryem Suresi “Ancak tevbe eden, iman eden ve ameli salih işleyenler hariçtir. Bunlar hiçbir haksızlığa uğramaksızın cennete girerler” 60. âyetinde bulunan “yedhulune” “girerler” kelimesini, Şu’be “yudhalune” (Allah tarafından) konulurlar, sokulurlar” olarak okumuştur.

148. *Örnek:* Zuhruf suresi “Şayet insanların küfürde birleşmiş bir tek ümmet olması tehlikesi bulunmasaydı, Rahman’a kafir olanların evlerinin tavanları ve çıkacakları merdivenleri gümüştan yapardık” 33. âyetinde bulunan “sukufen” “tavanları” kelimesini, Ebu Amir “sefen” “tavanı” yani tekil olarak okunmuştur.

149. *Örnek:* Meryem Suresi “Rahmân çocuk edin 88. 91. 92. âyetlerinde bulunan “velede” “çocuk” kelimesini, Kisai “vulde” “doğum” olarak okumuştur. Yani “Allah’ın zatında çocuk yapma özelliği var, çocuğu olur” dediler.

150. *Örnek:* Taha Suresi “...Büyücü ise, nereye varsa iflah olmaz” 69. âyetinde de bulunan “keydü séhir” “büyücü hilesi” kelimesini, Kisai “keydü sihr” “büyü hilesi” olarak okumuştur.

151. *Örnek:* Taha Suresi “Ey İsrailoğulları! Sizi düşmanınızdan kurtardık...” 80. âyetinde bulunan “enceynéküm min adüvviküm” “sizi düşmanınızdan kurtardık” kelimesini, Kisai “enceytüküm min adüvviküm” “sizi düşmanınızdan kurtardım” olarak okumuştur.

152. *Örnek:* Tâhâ suresi “Size rızık olarak verdiklerimizin temiz olanlarından yiyiniz... 81. âyetinde bulunan “razaknéküm” “rızik olarak verdiklerimizden” kelimesini, Kisai “rezektüküm” “rızik olarak verdiğimden” olarak olmuştur.

153. *Örnek:* Hadid suresi “Resul sizi Rabbinize iman etmeye çağır-

dığı halde niçin Allah'a iman etmiyorsunuz? Halbuki O, sizden kesin söz almıştı. Eğer iman ediyorsanız” 8. âyetinde bulunan “veked eheze misekeküm” “sizden kesin söz almıştı” kelimesini, Ebu Amir “veked uhize misekeküm” “sizden kesin söz alınmıştı” olarak okumuştur.

154. *Örnek:* Mücadele suresi “Ey iman edenler! Size meclislerde yer açın...” denildiği zaman, yer açın ki... 11. âyetinde bulunan “fil mecélisi” “meclislerde” kelimesini, Ebu Amir “Meclisi” “fil meclisi” yani tekil olarak okumuştur.

155. *Örnek:* Mümtehine suresi “Kıyamet günü yakınlarınız ve çocuklarınız size fayda vermezler. Çünkü Allah aranızı ayırır... 3. âyetinde bulunan “yefsilu beyneküm” (Allah) aranızı ayırır” kelimesini, Ebu Amir “yufsalu beyneküm” (Allah tarafından) aranız ayırılır” olarak okumuştur.

156. *Örnek:* Ali İmran suresi “...Onlar ki, hicret ettiler, yurtlarından çıkarıldılar, benim yolumda eziyete uğradılar, çarpıştılar ve öldürüldüler...” ve kâtelu ve kutilu” “çarpıştılar ve öldürüldüler” kelimelerini, Kisai, yerlerini değiştirerek, yani “ve kutilu ve kâtelu” olarak okumuştur. Bu kıraate göre “bazıları öldürüldüler bazıları da gazi oldular” anlamına gelmektedir.

157. *Örnek:* Sad suresi “işte, hesap günü için size vâdolan şeyler bunlardır” 53. âyetinde bulunan “hézé mé tuadun” “size vâdolan” kelimesini, Nâfi “hézé mé yuadun” “onlara vâdolan” olarak okumuştur.

158. *Örnek:* Fatiha suresi “Ceza gününün sahibidir” 4. âyetinde bulunan “mélík” “sahibidir” kelimesini, Nâfi “melik” “sultanı, padişahı, meliği” yani Nâfi “mé” yi uzatmadan okumuştur.

159. *Örnek:* Bakara Suresi “Onların kalplerinde bir hastalık vardır. Allah da onların hastalığını çoğaltmıştır. Söylemekte oldukları yalanlar sebebiyle de onlar için elem verici bir azap vardır.” 10. âyetinde bulunan “yekzibun” “söylemekte oldukları yalanlar sebebiyle” kelimesini, Nâfi “yukezzibune” “hakkı yalanladıkları için” olarak okumuştur. Yani bir kıraate göre “yalan söylüyorlar” başka bir oku-

yuşta ise “yalanlıyorlar”

160. Örnek: Bakara Suresi “(İsrailoğullarına) Bu kasabaya girin, orada bulunanlardan dilediğiniz şekilde bol bol yiyin, kapısından eğilerek girin, girerken “hıttâ!” deyiniz ki, sizin hatalarınızı bağışlayalım” 58. âyetinde bulunan “neğfirleküm hatâyâküm” “hatalarınızı bağışlayalım” kelimesini, Nâfi “yuğferleküm hatâyâküm” (Allah tarafından) hatalarınız bağışlansın” olarak okumuştur.

161. Örnek: Bakara Suresi “Hayır! kim bir kötülük eder de kötülüğü kendisini çepeçevre kuşatırsa İşte o kimseler cehennemliktirler. Onlar orada devamlı kalırlar” 81. âyette bulunan “hatietuhu” “kötülüğü” kelimesini, Nâfi “hatiétuhu” “kötülükleri” olarak okumuştur. Yani bu okuyuşu göre âyetin manası “kim bir kötülük eder de “kötülükleri” kendisini çepeçevre kuşatırsa oluyor.

162. Örnek: Bakara Suresi “kim Allah’a, meleklerine, elçilerine, Cibril’e ve Mikél’e düşman olursa bilsin ki Allah da hakikatın üstünü örten kafirlerin düşmanıdır” 98. âyetinde bulunan “Cibril” ve “mikél” kelimelerini, Nafi “Cebrail” ve “Mikail” olarak okumuştur.

163. Örnek: Rum suresi “Oysa onlar, daha önce, üzerlerine yağmur yağdırılmasından iyice ümitlerini kesmişlerdi” 49. âyetinde bulunan “yünezzele” “indirilmesinden, yağdırılmasından” kelimesini, Ebu Amir “yünzele” “inmesinden, yağmasından” olarak okumuştur.

164. Örnek: Lokman suresi “İnsanlardan öylesi var ki, herhangi bir ilmi delile dayanmadan Allah yolundan saptırmak ve sonra da onunla alay etmek için boş lafı (lehvel- hadis) satın alır. İşte onlara alçaltıcı bir azap vardır” 6.âyetinde bulunan “liyudille” “saptırmak için” kelimesini, Ebu Amir “liyadille” “sapıtmak için” olarak okumuştur.

165. Örnek: Ahzab suresi (Ey Resul!) Rabbinden sana vahyedi-lene uy. Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan haberdardır.” 2. âyetinde bulunan “te’melune” “yaptıklarınızdan” kelimesin, Ebu Amir “ye”

ile yani “ye’melune” “yaptıklarından” olarak okumuştur. Aslında kıraat imamı Ebu Amir’in kelimeyi bu şekilde okuması Ahzab 1. âyeti ile ilgili bir durumdur. Ahzab 1. ayeti şöyledir. “Ey Nebi! Allah’tan kork kafirlere ve münafıklara boyun eğme. Elbette Allah her şeyi bilmekte ve yerli yerince yapmaktadır” Yani “Allah kafir ve münafıkların yaptıklarını bilmektedir, sakın onlara karşı bir meylin olmasın” demek istenmiştir.

166. *Örnek:* Ahzap suresi “Ey iman edenler! Allah’ın size olan nimetini hatırlayın, hani size ordular saldırmıştır da, biz onlara karşı bir rüzgar yani sizin görmediğiniz ordular göndermiştik. Allah ne yaptığınızı çok iyi görmektedir 9. âyetinde bulunan “te’melune” “yaptığınızı çok iyi görmektedir” kelimesini, Ebu Amir “ye” ile yani “ye’melune” Allah yaptıklarını çok iyi görmektedir” olarak okumuştur. Yukarıdaki âyette hem müminlerden hem de kafirlerden söz edildiği için iki okuyuş da mümkün oluyor.

167. *Örnek:* Rahman Suresi “İkisinden (iki deniz) inci ve mercan çıkar” 22. âyetinde bulunan “yahrucu” “çıkarcı” kelimesini, Nâfi “yuhracu” “çıkarcılı” olarak okumuştur.

168. *Örnek:* Nem Suresi “...ve şöyle de: Hamd Allah’a mahsustur. O, âyetlerini size gösterecek, siz de onları görüp tanıyacaksınız (ama artık faydası olmayacaktır) Rabbin yaptıklarınızdan habersiz değildir” 93. âyetinin sonunda bulunan “ve mé Rabbuke bi ğâfilin ammé te’melune” “Rabbin yaptıklarınızdan habersiz değildir” kelimesini, Ebu Amir “ye” ile yani “ve mé Rabbuke bi ğâfilin ammé ye’melune” “Rabbin yaptıklarından habersiz değildir.” olarak okumuştur.

169. *Örnek:* Araf Suresi “Kim Allah’tan(vahiyden) saparsa, artık onun için yol gösteren olmaz. Ve onları azgınlıkları içinde şaşkın olarak bırakır” 186. âyetinde bulunan “ve yezerühüm fi tuğyenihim ye’mehün” “ve onları azgınlıkları içinde bırakır” kelimesini, Nâfi “nun” ile yani “ve nezerühüm fi tuğyenihim ye’mehün” “Ve onları azgınlıkları içinde bırakırız” olarak okumuştur.

170. *Örnek:* Şura Suresi “Onlar, büyük günahlardan ve ahlak-

sızlıktan kaçınırlar...” 37. âyetinde bulunan “kebîral ismi “büyük günahlardan” kelimesini, Kisai “kebiral ismi” “büyük günah” olarak okumuştur. Aslında Kur’an bazı büyük günahlardan söz etmektedir. Fakat Kur’an’ın bağlam ve bütünlüğü açısından “kebiral ismi” “Büyük günah” okuyuşu daha isabetlidir. Burada büyük günah derken, Allah katında âhirette affedilmeyen (Nisa--48, 106) tek günah ve büyük bir zulüm(Lokman, 13) olan şirk akla geliyor.

171. *Örnek:* Bakara Suresi “(Ne var ki ey İsrailoğulları) bunlardan sonra yine kalpleriniz katılaştı. Artık kalpleriniz taş gibi yahut daha katıdır. Çünkü taşlardan öylesi var ki, içinden nehirler kaynar. Öylesi de var ki, çatlar da ondan su fışkırır. Taşlardan bir kısmı da Allah korkusuyla yukarıdan aşağı yuvarlanır. Allah yapmakta olduklarınızdan gafil değildir, 74. âyetinde âyetinin sonunda bulunan “te’melune” “yaptıklarınızdan” kelimesini, İbni Kesir “ye” ile yani “ye’melune” yaptıklarından” olarak okumuştur.

172. *Örnek:* Bakara Suresi “Vaktiyle biz, İsrailoğullarından: yalnızca Allah’a kulluk edeceksiniz...” 83. âyetinde bulunan “lé te’budune illallahe” “yalnızca Allah’a kulluk edeceksiniz” kelimesini, İbni Kesir El Mekki “ye” ile yani “lé ye’budune illallahe” “yalnızca Allah’a kulluk edeceklerine dair” olarak okumuştur.

173. *Örnek:* Bakara Suresi “...Allah yaptıklarımızdan asla gafil değildir 85. âyetinde sonunda bulunan “te’melune” “yaptıklarınızdan” kelimesini, İbni Kesir el Mekki “ye” ile yani “ye’melune” yaptıklarından” olarak okumuştur.

174. *Örnek:* Bakara Suresi “(Ey iman edenler!) Ehl-i kitaptan kafirler ve müşrikler de Rabbinizden size bir hayır indirilmesini istemezler...”105. âyetinde bulunan “en yünezzele aleyküm min hayrin min Rabbiküm” “Rabbinizden size bir hayır indirilmesini istemezler” kelimesini, İbni Kesir El Mekki “en yünzele aleyküm min hayrin min Rabbiküm” “Rabbinizden size bir hayır inmesini istemezler” olarak okumuştur.

175. *Örnek:* Âraf suresi “De ki: Rabbim ancak açık ve gizli

kötülükleri, günahı ve haksız yere sınırı aşmayı, hakkında hiçbir delil indirmedeği bir şeyi...” 33. âyetinde bulunan “mé lem yünezzil” “indirmedeği” kelimesini, Ebu Amir “mé lem yünzil” “(Allah tarafından) inmeyen” olarak okumuştur.

176. *Örnek:* Araf Suresi “Rüzgarları rahmetinin önünde müjdeleyici olarak gönderen O’dur... 57. âyetinde bulunan “büşran” müjdeleyici” kelimesini, Ebu Amir “nuşran” “yayarak, dağıtarak” olarak okumuştur. Yani “büşran” kelimesinde bulunan “be” diğer kıraatlarda “nun” olarak okunuyor. O zaman âyetin girişindeki cümlenin manası şöyle oluyor. “Rüzgarları rahmetinin önünde yayarak, dağıtarak gönderen O’dur”

177. *Örnek:* Rum suresi “Allah’ın rahmetinin eserlerine bir bak: Yeryüzünü ölümünün ardından nasıl diriltiyor! 50. âyetinde bulunan “éséri” “eserlerine” kelimesini, Nâfi “eseri” “eserine” yani tekil olarak okumuştur.

178. *Örnek:* Sebe suresi “Onlar, gökte ve yerde önlerine ve arkalarına bakmıyorlar mı? Dilesek onları yere batırırız... 9. âyetinde bulunan “in neşe’ nehsif bihimul arda” “Dilesek onları yere batırırız” kelimesini, Kisai “ye” ile yani “in yeşe’yehsif bihimul arda” “Allah” dilerse onları yere batırır” olarak okumuştur.

179. *Örnek:* Yunus suresi “Musa dedi ki: Ey Rabbimiz! Gerçekten sen Firavun ve ileri gelenlerine dünya hayatında ziynet ve nice mallar verdin. Ey Rabbimiz! Onlara bu nimetleri insanları senin yolundan saptırsınlar ve elem verici azabı görünceye kadar iman etmesinler diye mi (verdim)? 88. âyetinde bulunan “liyudillu an sebileke” “(insanları) senin yolundan saptırsınlar” kelimesini, İbni Kesir El Mekki, “liyadillu” “senin yolundan sapsınlar” olarak okumuştur. Aslında âyetin metninden “insanlar” kelimesi yoktur. Dolayısıyla Türkiye, İran, Suriye, Mısır, Suudi Arabistan gibi ülkelerde okunan Kur’an’a göre Firavun ve ileri gelenlerine verilen mülk, zenginlik ve saltanatla bir çok insanı saptırıyorlar. Diğer okuyuşlara göre Firavun ve ileri gelenlerine verilen mülk ve saltanatla sadece kendileri sapıyorlar.

180. *Örnek:* Hud suresi “Allah buyurdu ki: Ey Nuh! O asla senin ailenden değildir. Çünkü onun yaptığı kötü bir iştir. O halde hakkında bilgin olmayan bir şeyi benden isteme...” 46. âyetinde bulunan “felé tes elni” “benden isteme” kelimesini, İbni Kesir El Mekki “felé teselenne” (böyle bir şey) isteme” olarak okumuştur.

181. *Örnek:* Bakara suresi “Eğer sadakaları açıktan verirseniz ne âlâ! Eğer onu fakirlere gizlice verirseniz, İşte bu sizin için daha hayırlıdır. Allah da bu sebeple sizin günahlarınızı örter...” 271. âyetinde bulunan “ve yükeffirü anküm min seyyiétiküm” “sizin günahlarınızı örter” kelimesini, Ebu Amir “nun” ile yani “ve nükeffirü anküm min seyyiétiküm” “sizin günahlarınızı örteriz” olarak okumuştur.

182. *Örnek:* Bakara suresi “Allah’a döndürüleceğiniz, sonra da herkese hakettiğinin eksiksiz verileceği ve kimsenin haksızlığa uğratılmayacağı bir günden sakının” 281. âyetinde bulunan “turceun” “döndürüleceğiniz” kelimesini Ebu Amir “terciun” “döneceğiniz” olarak okumuştur.

183. *Örnek:* Âli İmran suresi “Allah ona (İsa’ya) kitabı, hikmeti, Tevrat’ı, İncil’i öğretecek” 48. âyetinde bulunan “ve yuallimuhu” “öğretecek” kelimesini, Ebu Amir “nun” ile yani “ve nuallimuhu” “öğreteceğiz” olarak okumuştur. Yani “Allah O’na(İsa’ya) kitabı, hikmeti, Tevrat’ı ve İncil’i öğreteceğiz.” buyurmuştur.

184. *Örnek:* Yasin suresi “Biz onu (Resul’e) şiir öğretmedik. Zaten ona yaraşmazdı da. Onun söyledikleri ancak Allah’tan gelmiş bir öğüt ve apaçık bir Kuran’dır. Diri olanları uyarsın ve kafirler cezayı hak etsinler diye” 70. âyetinde bulunan “liyünzira men kéne heyyen” “Diri olanları uyarsın” kelimesini, Nâfi “litünzira men kéne heyyen” “Diri olanları uyarasın” olarak okumuştur. Bir kıraate göre uyarıcı “Resul” olurken, diğer kıraate göre uyarıcı “Kur’an” oluyor. Zaten Resul (Elçi) ile Kur’an arasında hiçbir fark yoktur. Allah’ın elçileri sadece Allah’tan indirilen vahyi tebliğ ederler. İşte Yasin suresi 69. âyet bu gerçeği apaçık gösteriyor. Onun (Resul- Kur’an) söyledikleri ancak Allah’tan gelmiş bir öğüt ve apaçık bir Kuran’dır.

185. *Örnek:* En'am suresi "...Meyve verirken ve olgunlaştığı zaman her birinin meyvesine (ibretle) bakın..." 99 ile âyetinde bulunan "unzuru ilé semerihî" "meyvesine (ibretle) bakın" kelimesini, Kisai "unzuru ilé sumurihi" "meyvelerine (ibretle) bakın" yani çoğul olarak okumuştur.

186. *Örnek:* En'am suresi "Allah onların hepsini bir araya topladığı gün... 128. âyetinde bulunan "ve yevme yehşuruhum cemian" "(Allah) onların hepsini bir araya topladığı gün" kelimesini, Kisai "nun" ile yani "ve yevme nehşuruhum cemian" "onların hepsini bir araya topladığımız gün" olarak okumuştur.

187. *Örnek:* Araf suresi "Orada yaşayacaksınız, orada öleceksiniz ve oradan diriltilip çıkarılacaksınız" dedi. 25. âyetinde bulunan "ve minhé tuh'racun" "ve oradan diriltilip çıkarılacaksınız" kelimesini, Kisai "ve minhé tehrucun" "ve oradan dirilip çıkacaksınız" olarak okumuştur.

188. *Örnek:* Araf suresi "Bizim âyetlerimizi yalanlayıp da onlara karşı kibirlenenler var ya işte onlara sema'nın kapıları açtırılmayacak..." 40. ayetinde bulunan "lé tufettehu lehum ebvébussémei" "semanın kapıları onlara açtırılmayacak" kelimesini, Kisai "lé tufettehu lehum ebvébusseméi" "semanın kapıları onlara açılmayacak" olarak olmuştur.

189. *Örnek:* Enbiya suresi "Biz, senden önce de, kendilerine vahiy verdiğimiz kişilerden başkasını Resul olarak göndermedik. Eğer bilmiyorsanız Kur'an ehline sorunuz" 7. âyetinde bulunan "nuhi ileyhim" "kendilerine vahyettiğimiz" kelimesini, Ebu Amir "yuha ileyhim" (Allah tarafından) kendilerine vahyedilen" olarak olmuştur. Aynı zamanda Kur'an'da bulunan bütün "ricelen nuhi ileyhim" "kendilerine vahyettiğimiz erkekler" kelimelerini kıraat âlimi Âsım'dan başka bütün kıraat imamları "ricelen yuha ileyhim" (Allah tarafından) "kendilerine vahyedilen erkekler" olarak okumuşlardır.

190. *Örnek:* Hac suresi "Nitekim, birçok memleket vardı ki, o

memleket halkı zulmetmekte iken, biz onları helak ettik...” 45. âyetinde bulunan “ehleknéhé” “biz o memleketi helak ettik” kelimesini, Ebu Amr “ehlektühe” “ben (azimüşşan) o memleketi helak ettim” olarak okumuştur.

191. *Örnek:* Kasas suresi “Fakat onlara tarafımızdan o hak (Resul-vahiy) gelince “Musa’ya verilenler gibi ona da verilmeli değil miydi?” dediler. Peki, daha önce Musa’ya verileni de inkar etmemişler miydi? “Birbirini destekleyen iki sihir!” demişler ve şunu söylemişlerdi: Doğrusu biz hiçbirine inanmıyoruz” 48. âyetinde bulunan “sihrâni tezâhârâ” “birbirini destekleyen iki sihir” kelimesini, Nâfi ve Ebu Amr “sâhirâni tezâhârâ” “birbirini destekleyen iki sihirbaz” olarak okumuştur. Bu durumda Nâfi ile Ebu Amr’ın kıraatleri Kur’an’ın bağlam ve bütünlüğü açısından daha doğrudur. Çünkü “sihrâni tezâhârâ” “birbirini destekleyen iki sihirin” ne olduğunu bilmek zordur. Fakat iftira ettikleri ve “sâhirâni tezâhârâ” “birbirine destek veren iki sihirbaz” dedikleri sihirbazların (Hâşâ) Musa ile Harun (aleyhimesselem) oldukları hemen anlaşılır. Bu ikisi kesinlikle sihirbazdır. Sihirleriyle sizi yerinizden çıkarmak, örnek yolunuzu* değiştirmek istiyorlar. (Taha 63)

192. *Örnek:* Kasas suresi “O (Firavun) ve askerleri yeryüzünde haksız yere büyüklük tasladılar ve gerçekten bize döndürülmeyeceklerini sandılar” 39. âyetinde bulunan “yurceün” “döndürülmeyeceklerini” kelimesini, Nâfi “yerciün” “dönmeyeceklerini” olarak okumuştur.

193. *Örnek:* Ankebut suresi “Allah, onların kendisini bırakıp da hangi şeye yalvardıklarını şüphesiz bilir. O, mutlak güç ve hikmet sahibidir” 42. âyetinde bulunan “yed’üne” “yalvardıklarını” kelimesini, Nâfi “te” ile yani “ted’üne” yalvardıklarınızı olarak okumuştur.

194. *Örnek:* Hac suresi “(Ey Resul!) Onlar senden azabın çabuk gelmesini istiyorlar. Allah vâdinden asla dönmez, muhakkak ki, Rabbinin indinde bir gün sizin saymakta olduklarınızdan bin yıl gibidir” 47. âyetinde bulunan “teuddun” “saymakta olduklarınızdan” kelimesini, İbni Kesir el Mekki “yeuddun” “saymakta oldukların-

dan” olarak okumuştur. Bu kıraate göre âyetin meali şöyle oluyor. “(Ey Resul!)Onlar senden azabın çabuk gelmesini istiyorlar. Allah vâdinden asla dönmez, muhakkak ki, Rabbinin indinde bir gün saymakta olduklarından bin yıl gibidir”

195. *Örnek:* Hac suresi “Böyledir, çünkü Allah hakkın ta kendisidir. O’nun dışında taptıkları ise batılın ta kendisidir...” 62. âyetinde bulunan “yed’üne” “taptıkları,yalvardıkları, kulluk ettikleri” kelimesini, İbni Kesir el Mekki “te” ile yani “ted’üne” taptıklarınız, yalvardıklarınız, kulluk ettikleriniz” olarak okumuştur.

196. *Örnek:* Müminün suresi “Derler ki: Rabbimiz! Azgınlığımız bizi altetti; biz bir sapkınlar topluluğu idik” 106. âyetinde bulunan “şikvetune” “Azgınlığımız” kelimesini, İbni Kesir el Mekki “şekâvetune” “Azgınlıklarımız” yani çoğul olarak okumuştur.

197. *Örnek:* Âraf suresi “Kıyamet gününde, biz bundan habersizdik demeyesiniz diye Rabb’in Adem oğullarından, onların bellelerinden zürriyetlerini çıkardı...” 172. âyetinde bulunan “en tekulu” “demeyesiniz diye” kelimesini, Ebu Amr “en yekulu” “demesinler” diye olarak okumuştur. Bu kıraate göre ayetin meali şöyle oluyor. “Kıyamet gününde, biz bundan habersizdik demesinler diye Rabbin Adem oğullarından onların bellerinden zürriyetlerini çıkardı...”

198. *Örnek:* Âraf suresi “Yahut, “Daha önce babalarımız Allah’a şirk koştu, biz de onlardan sonra gelen bir nesildik (onların izinden gittik) batıl işleyenlerin yüzünden bizi helak edecek misin? demeniz için (böyle yaptık) 173. ayetinde bulunan “efetühliküne” “bizi helak edecek misin?” kelimesini Ebu Amr “efeyühliküne” (Allah) bizi helak eder mi?” olarak okumuştur. Ebu Amr’a göre âyetin manası şöyle oluyor. “Yahut, daha önce babalarımız Allah’a şirk koştu, biz de onlardan sonra gelen bir nesildik (onların izinden gittik) batıl işleyenlerin yüzünden (Allah) bizi helak eder mi?” dememeleri için böyle yaptık.

199. *Örnek:* Teğabun suresi “Mahşer vaktinde sizi toplayacağı

gün, işte o zarar günüdür. (Ancak) Kim Allah'a iman eder ve ameli salih işlerse Allah onun kötülüklerini örter, onu ve benzerlerini içinde ebedi kalacakları altlarından nehirler akan cennetlere koyar. İşte büyük kurtuluş budur” 9. âyetinde bulunan “yükeffir anhu seyyiétihî” (Allah) onun kötülüklerini örter” kelimesini, Nâfi “nükeffir anhu seyyiétihî” “onun kötülüklerini örteriz” olarak “yudhilhu cennétin tecri min tahtihel enhéru” (Allah) onu altlarından nehirler akan cennetlere koyar” kelimesini de “nudhilhu cennétin tecri min tahtihel enhéru” “onu altlarından nehirler akan cennetlere koyarız” olarak okumuştur. Bu kıraate göre ayetin manası şöyle oluyor. “Mahşer vaktinde sizi toplayacağı gün, işte o zarar günüdür. (Ancak) Kim Allah'a iman eder ve ameli salih işlerse onun kötülüklerini örteriz, onu ve benzerlerini içinde ebedi kalacakları altlarından nehirler akan cennetlere koyarız. İşte büyük kurtuluş budur.”

200. *Örnek:* Âli İmran suresi “Hani Allah, Nebilerden “Ben size kitap ve hikmet verdikten sonra yanınızda bulunanları tasdik eden bir Resul geldiğinde ona mutlaka iman edip yardım edeceksiniz” diye söz almış...” 81. âyetinde bulunan “lemé éteytüküm” “size verdikten sonra” kelimesini, Nâfi “lemé éteynéküm” “size verdiğimizden sonra” olarak okumuştur. Yani âyetin metninde bulunan “lemé éteytüküm” “ben verdim” “lemé éteynéküm” “biz verdik” oluyor.

201. *Örnek:* Hucurat suresi “Ey iman edenler! Eğer bir fasık size bir haber getirirse onun doğruluğunu araştırın...” 6. âyetinde bulunan “fetebeyyenu” “araştırın” kelimesini, Hamza, Kisai “fete-sebbetu” “ispat edin” iyice araştırıp ispat ettikten sonra harekete geçin” olarak okumuşlardır. Nafi, İbni Kesir, Ebu Amr, İbni Âmir, Ebu Cafer, Yakup “fetebeyyenu” “araştırın” olarak okumuşlardır. Bu verdiğimiz örnekler, kelimelerin asıllarının noktasız olduğu göz önüne alınırsa yani harekelerin ve noktalamaların Allah Resulü'nün vefatından uzun zaman sonra konulduğu biliniirse şekil itibariyle aynı olmakta; fakat farklı şekilde telaffuz edilmesinden dolayı farklı manalar ortaya çıkmaktadır.

202. *Örnek:* Tevbe suresi “Müşriklerin, kendilerinin kâfirli-

ğine bizzat kendileri şahitlik ederlerken, Allah'ın mescitlerini imar etmeye hakları yoktur..." 17. âyetinde bulunan "mesécidi" "mescidler" kelimesini, İbni Kesir, Ebu Amr ve Ya'kub tekil olarak "mescidi" "mescid" Nafi, İbni Âmir, Asım, Hamza, Ebu Cafer ve Halefû'l-Âşîr çoğul olarak "mesécidi" "mescidler" olarak okumuşlardır. Daha sonra gelen âyette bulunan "mesécidi" "mescidler" kelimesi ise ittifakla yani bütün kıraat âlimleri tarafından çoğul olarak okunmuştur. Buna göre tekil kıraat olan "mescid"den Mescid-i Haram'ın kastedildiği anlaşılır. Çoğul kıraat olan "mesécidi" "mescidler"den maksat ise Mescid-i Aksa gibi Mekke'nin uzak mahallelerinde bulunan küçük mescidler olduğu anlaşılıyor. Yani Allah Resulü'nün döneminde bulunan ve İsra suresi 1.âyetinde Allah Resulü'nün gece seyahati yaptığı Mescid-i Aksa müşriklerin iyi bildikleri Mekke'de olan bir mescittir, Kûdüs'te olan bir mescid değildir. Dolayısıyla Kûdüs'te bulunan Mescid-i Aksa, Mescid-i Haram'a alternatif olarak parlatılmış bir Emevi-Abbasi adlandırması ve Emevi Ehli Sünnet dininin kutsalıdır. Yine aynı şekilde çoğul kıraatla bütün mescitlerin bu hükme dahil olacağı âşikârdır. Yani din ve hüküm olarak Kur'an'dan başka kaynak kabul eden, dini sadece Allah'a özel kılmayanların mescid imar ve inşa etmeleri hak ve salahiyetine sahip değillerdir. Allah onların taklidi imanlarına değer vermediği gibi ibadetlerine ve mâbetlerine de değer vermeyecektir.

203. *Örnek:* Âli İmran suresi "Hiçbir Nebi'nin yolsuzluk yapması mümkün değildir, ona böyle bir şey yakışmaz (böyle bir şey yapmaz) 161. âyetinde bulunan "yeğul" "yolsuzluk yakışmaz" kelimesini, Kisai ile Nâfi "yuğel" ihanetle suçlanmamıştı" olarak okumuştur. Yani "Ey Nebi nin arkadaşları! Sizin Nebi'ye karşı yaptığınızı bu iftira çok fazla oldu, siz, Nebi'ye karşı saygısızlıkta haddi aştınız, sizden önce hiç bir Nebi böyle bir şeyle suçlanmamıştı. Nebi'ye karşı nasıl böyle bir şey söylersiniz, böyle bir şey söylemek yakışır mı? gibi anlamlara geliyor.

204. *Örnek:* Fetih suresi "O (Allah) sizi onlara karşı muzaffer kıldıktan sonra, Mekke'nin içinde onların ellerini sizden, sizin ellerinizi de onlardan çekendir. Allah yaptıklarınızı görendir. 24.

âyetinde bulunan “ta'melune” “yaptıklarınızı” kelimesini, Ebu Amr “ye'melune” “yaptıklarını” olarak okumuştur. Âyetin meali iki kıraate göre de uygun düşüyor.

205. *Örnek:* Fecr suresi “Hayır! Doğrusu siz (ey müşrikler!) yetime ikram etmiyorsunuz, yoksulu yedirmeye birbirimizi teşvik etmiyorsunuz. Haram helal demeden mirası yiyorsunuz. Malı aşırı bir şekilde seviyorsunuz” 17. 18. 19 ve 20. âyetlerinde bulunan “tük-rimune” “ikram etmiyorsunuz” “tehâddune” “teşvik etmiyorsunuz” “te'külüne” “yiyorsunuz” “tuhibbune” “seviyorsunuz” kelimelerinin hepsini İbni Kesir El Mekki “ye” ile yani “yükrimüne” “ikram etmiyorlar” “yehâddune” “teşvik etmiyorlar” “ye'külüne” “yiyorlar” “yuhibbune” “seviyorlar” olarak okumuştur. Bu kıraate göre âyetlerin manası tamamen şekil değiştirerek şöyle oluyor. “Hayır! Doğrusu onlar (o müşrikler) yetime ikram etmiyorlar, yoksulu yedirmeye birbirlerini teşvik etmiyorlar. Haram helal demeden mirası yiyorlar. Malı aşırı bir şekilde seviyorlar” Aslında her iki kıraate göre de muhatap ahlaksız müşriklerdir. Yani müşriklerin özellikleri ortaya konuyor. Onlar alışkanlık haline getirdikleri için ibadet eder, Hac ve Umre yapar, namaz kılar kurban keserler, fakat bütün bu yaptıkları gösteriştten başka bir şey değildir. Esas yapmaları gereken şey sağlam bir tevhid akidesi, güzel ahlak ile beraber yukarıda sayılan meziyetlerdir.

206. *Örnek:* Hucurat suresi “Şüphesiz Allah, göklerin ve yerin gizliliklerini bilir, Allah yaptıklarınızı görendir” 18. âyetinde bulunan “te'melune” “yaptıklarınızı” kelimesini İbni Kesir El Mekki “ye'melune” “yaptıklarını” olarak okumuştur. Yani birinci mealde Allah Resulü'nün arkadaşlarının menfi hareketlerinin Allah tarafından bilindiğini anlatırken, ikinci mealde “Ey Allah Resulü'nün arkadaşları! Allah sadece sizin yaptıklarınızı değil, bütün insanların yaptıklarını görendir” buyuruyor. Veya “Ey Resul! İnsanların olumsuz hareketlerine karşı sabırlı ol, Allah onların yaptıklarını görendir” buyurarak elçisini teselli etmektedir.

207. *Örnek:* Hud suresi “O, hanginizin amelinin daha güzel

olacağı hususunda sizi imtihan etmek için, arş'ı su üzerinde iken, gökleri ve yeri altı günde yaratandır. Yemin olsun ki (ey resul) “ölümden sonra muhakkak diriltileceksiniz” desen, kâfir olanlar hemen! “Bu apaçık bir sihirden başka bir şey değildir” derler. 7. âyetinde bulunan “sihrun mübin” “apaçık sihir” kelimesini, Kisai “séhirun mübin” “apaçık bir sihirbaz” olarak okumuştur. İlk kıraate göre kafirler, Resulün okuduğu vahye “apaçık bir sihirdir” derken diğer karate göre vahyi tebliğ eden Resul'e “apaçık bir sihirbazdır” diyorlar.

208. *Örnek:* Hud suresi “Allah buyurdu ki: Ey Nuh! O (kurtulması için yalvardığın oğlun) asla senin aileden değildir. Çünkü onun ameli (şirk) kötü bir iştir” 46. âyetinde bulunan “innehu amelun gayri salihin” “onun ameli kötü bir iştir” kelimesini, Kisai “innehu amile gayri salihin” “salih olmayan bir amel (şirk) yapmıştır” olarak okumuştur. Yukarıda bulunan cümleye şöyle bir meale de verilmiştir. “Ey Nuh! (Müşrik oğlun için bana yalvarman) doğru olmayan bir ameldir, doğru bir iş değildir.”

209. *Örnek:* Kehf suresi “Onlara şunu da misal göster “Dünya hayatı, gökten indirdiğimiz bir su gibidir ki, bu su sayesinde yeryüzünün bitkisi önce gelişip birbirine karışmış; arkasından rüzgarların savurduğu çerçöp haline gelmiştir...” 45. âyetinde bulunan “tezruhurriyehu” “rüzgarların savurduğu” kelimesini, Kisai “tezruhurrihu” “rüzgarın savurduğu” yani tekil olarak okumuştur.

210. *Örnek:* Kehf suresi “Bunun üzerine yürüdüler. Nihayet gemiye bindikleri zaman o (Allah'ın kullarından olan âlim) gemiyi deldi. Musa: Halkını boğmak için mi onu deldin? Gerçekten sen büyük bir iş yaptın! dedi” 71. âyetinde “lituğrika ehlehe” “halkını boğmak için” kelimesini, Kisai “liyuğraka ehlehe” “halkının boğulması için” olarak okumuştur.

211. *Örnek:* Meryem suresi “Allah öyledir, dedi: Rabbin: O bana kolaydır. Daha önce, sen hiçbir şey değilken seni de ben yaratmıştım” buyurdu. 9. âyetinde bulunan “halaktuke” “seni de ben yaratmıştım” kelimesini, Kisai “haleknéke” “seni de biz yaratmıştık” olarak oku-

muştur. Yani ilk mealde “halaktuke” “ben yarattım” olurken, ikinci manada “haleknéke” “biz yarattık” oluyor.

212. *Örnek:* Ahzab suresi “Rabbimiz! Onlara iki kat azap ver ve onları büyük bir lânetle rahmetinden uzak tut” 68. âyetinde bulunan “la’nen kebiran” “büyük bir bir lanet” kelimesini, kıraat imamı Ebu Amr “la’nen kesiran” “en çok lânet” olarak okumuştur. Bu kıraate göre insanları Allah’ın hidayet yolundan engelleyen uydurma dinin din adamları dünya ve ahirette en çok lânete uğrayacak olanlardır. Âyette bulunan “kebiran” kelimesinin diğer mushaflarda ve kıraatlerde “kesiran” olarak okunmasının tek sebebi nokta ve hareketlerin Allah Resulü’nden yıllar sonra mushafa konmalarındır. Yoksa Kur’an’ın metninin değişmesiyle alakalı bir şey değildir. Bu ilim tamamen Arapça dilinin özelliklerinden kaynaklanmaktadır.

213. *Örnek:* En’am suresi “...Biz nefse gücünün üzerinde yüklemeliyiz...” 152. âyetinde bulunan “lé nükellifü” “yüklemeyiz” kelimesini, Nâfi “ye” ile yani “yükellifü” “(Allah) yüklemez” olarak okumuştur. Bu kıraate göre âyetin meali şöyle oluyor. “(Allah) hiçbir nefse gücünün yettiğinden fazla bir yük ile sorumlu tutmaz”

214. *Örnek:* Nur suresi “...(Bu kandil) bir takım evlerdedir ki Allah (o evlerin) yücelmesine ve içlerinde isminin anılmasına izin vermiştir. Orada sabah akşam O’nu (müminler) tesbih eder” 36. âyetinde bulunan “yüsebbihu” “tesbih eder” kelimesini, Ebu Amr “yüsebbehu” “tesbih edilir” olarak okumuştur. Bu kıraate göre âyetin son cümlesinin meali şöyle oluyor. “... orada sabah akşam (sadece) o (Allah) tesbih edilir.

215. *Örnek:* Nur suresi “Allah sizlerden iman edip iyi davranışlarda bulunanlara, kendilerinden öncekileri sahip ve hakim kıldığı gibi onları da yeryüzüne sahip ve hakim kılacağını...” 55. âyetinde bulunan “kemestehlefellezine min kablihim” “kendilerinden öncekileri sahip ve hakim kıldığı gibi” kelimesini, Ebu Amr “kemestuhlifellezine” “kendilerinden öncekilerin (Allah tarafından) sahip ve hakim kılındıkları gibi” olarak okumuştur. Yani kıraatın biri te’nin üstünü, diğeri te’nin ötresi ile okunmuştur.

216. *Örnek:* Araf suresi “Firavun’un kavminden ileri gelenler Musa’yı ve kavmini seni ve ilahlarını bırakıp yerde bozgunculuk çıkarsınlar diye serbest mi bırakacaksın?” demişlerdir. 127. ayetinde bulunan “Veyezereke ve eliheteke” “Seni ve ilahlarını” ibaresini “veyezereke ve ileheteke” “Seni ve ilahlığını” olarak okuyan kıraat imamları olmuştur. Yani elif üstün ile değil esre ile okunmuştur. Kur’anın bağlam ve bütünlüğüne göre bu kıraat daha doğrudur.

DUA VE KADER

Eğer tüm insanlar bir araya gelse, hepsi aynı anda Allah'a gökten altın ve gümüş yağdırması için dua etseler, neden hiçbirimizin içinde bu duanın asla kabul olmayacağına dair zerre kadar bir şüphe yoktur. Neden kaderimiz olduğuna ve her şeyin önceden belirlendiğine iman ediyoruz? Ama aynı zamanda özgür iradeye sahip olduğumuza da iman ediyoruz. Zalimler genellikle zarar görmeden kalırken, yüce Allah neden her türlü bela, hastalık ve musibetlerle masumları hedef alıyor? Dualarımız kabul oluyor mu? Kaderimiz önceden mi belirlenmiş? Yüce Allah insanın işine karışır mı? Bu makalede geleneksel olarak, körü körüne kabul ettiğimiz bazı inançları sorgulamaya çalışacağız. Bu inançlar arasında şunlar yer alıyor. Dua, kader, Yüce Allah'ın insanın işine müdahalesi. Bu inançlardan dolayı ortaya çıkan çatışma ve sorunları ve bunların bizi nasıl etkilediğini vurgulamak için Kur'an'da beş ana argüman sunacağız.

İlk Argüman: Dua ile kader arasında var olan çelişki: Bize çocukken Allah'a dua etmeyi, ondan istemeyi öğrettiler. İstedığımız her şeyi dua ile elde edeceğimizi, bir şeye ihtiyaç duyduğumuzda bol bol dua etmemizi ve sahip olmadığımız her şeyi yüce Allah'tan bize vermesini istemenin kesinlikle yanlış bir şey olmadığını öğrettiler. Ancak önceden belirlenmiş ve yazılı olana asla karşı çıkılmaması gerektiğini de öğrettiler. Yani yazılan bozulmaz. Sorun şu ki, bu iki inanç birbirine karışıyor. Her şeyin önceden belirlenmiş olduğuna

nasıl inanabiliriz, sonra yüce Allah'tan yazılanı ve kaderimizi değiştirmesini ve bize sahip olmadığımız bir şeyi bağışlamasını nasıl isteyebiliriz? Yüce Allah'ın bizim için bir planı olduğuna nasıl inanırız? Ama sonra bu plana karşı çıkıp bizim için planlamadığı bir şeyi bize vermesini nasıl isteyebiliriz?

Kader, yüce Allah tarafından hiçbir şey yaratılmadan önce belirlenen ve Allah'ın yanında bilinen şeydir. Kaderin değişmesi mümkün değildir. Aksi halde hiçbir zaman kader değildir. Yani duanın kaderi değiştirmesi mümkün değildir. Aksi halde kader olmaz. Başlangıç olarak şunu söyleyebilecek herkes için "Biz Allah'ın kaderimizi değiştirmesi için değil, bize karşı affedici ve merhametli olması için dua ediyoruz." Siz istemediğiniz sürece Allah'ın kaderinize karşı merhametli olmayacağını mı düşünüyorsunuz? Yani en merhametli ve adil olan Allah'ın sizin için en güzel planı yaptığına inanıyorsunuz ve ondan sonra size karşı merhametli olmasını mı istiyorsunuz? Geleneksel inanca göre en temel inançlardan biri kadere iman etmek ve kayıtsız şartsız ona teslim olmaktır. Yani Allah'ın bizim için en güzel planı hazırladığıdır.

Ancak dua bir teslimiyet veya "Allah'ın planını" kabul etme değildir. Dua, özünde bir tatminsizlik ve memnuniyetsizliktir. Yani Allah'ın bize sahip olmadığımız bir şeyi vermesini istediğimiz için Allah'ın planının kabul edilmemesi, Allah'ın bize verdikleri ile yetinmememiz, Allah'ın planı olduğumuzu iddia etsek bile yine de ondan değişmesini istiyoruz. Birçok insanın gözden kaçırdığı çok önemli bir gözlem var. Geleneğe göre Allah her şeyi, gökleri ve yeri yaratmadan önce belirlemiş ve kararlaştırmıştır. Bu Allah'ın bir noktada kendisine dua edeceğimizi belirlediği ve bunu bildiği anlamına gelir. Bir noktada ona dua edeceğiz. Peki kendi özgür irademizle mi dua ediyoruz yoksa dua etmek kaderimizde mi var? Ayrıca Allah bir noktada kendisine dua edeceğimizi zaten bildiğinden, kaderimizi değiştirmek için gerçekten dua etmemizi mi bekler? Yoksa kaderimizi yazarken kaderimizi mi değiştirir? Kaderimizi değiştirmesi için dua mı edeceğiz?

Kader ile dua arasında büyük bir çelişki olduğu açıktır. Kadere inanan herkes duanın etkinliğini inkar etmiş olur. Çünkü kader değiştirilebiliyorsa nasıl kader olabilir? Aynı zamanda duanın tesirli olduğuna inanan kimse kaderi inkar etmiş olur. Kader belirlenmişse duaya nasıl cevap verilir. Elbette bu iki inanca sahip olan kişi bu çelişkileri görmezden gelip ortaya çıkan sorunları halının altına süpürmedikçe.

İkinci Argüman Dualar cevaplanıyor mu? Çocukken bize, bir şey istediğimizde veya bir şeye ihtiyaç duyduğumuzda yüce Allah'a dua etmemiz gerektiği öğretilirdi. Yani Allah'tan dilekelerinizin yerine getirilmesi için O'na yalvarın. Zenginlik ve mal isteyen Allah'a dua etmelidir. Kurtuluş isteyen yaratıcıya dua etsin. Başarılı olmak isteyen yaratıcıya dua etsin. Kim sağlık isterse Allah'a dua etsin. Kim ne dilerse yaratıcıya dua etmelidir.

Birinci Sorun: İlk argümanda görüldüğü gibi duanın kaderle çelişmesi ve bu iki inancın iç karışıklıklar olmadan bir arada olmayacağıdır.

İkinci Sorun: Duaların hepsi cevaplanmadı. Geleneksel anlayışın doğru olduğunu ve Allah'ın gerçekten dualarımızı yanıtladığını varsayalım. Kendilerine zenginlik, rızık ve bolluk vermesi için her gün Allah'a dua eden ve buna rağmen yoksulluk içinde yaşayan kaç kişi var? Kaç kişi her gün Allah'a kendilerine sağlık ve uzun ömür vermesi için dua ediyor, ama sonunda kısa ve acılı bir hayat yaşayıp çeşitli hastalıklardan vefat ediyor. Kaç kişi onları desteklemek için her gün kendilerine yardım etmesi için Allah'a yalvarıyor. Ama hayal kırıklığına uğrayıp yeniliyor ve terk ediliyor. Geleneğe göre kişinin duasının kabul olması için yerine getirmesi gereken bazı şartlar vardır.

Duanın kabul olması için kişi takvalı ve mümin olması, haram yememesi ve çok dua etmesi gerekir. Allah'ın yalnızca dindar ve dürüst insanların dualarına cevap verdiğini kabul edelim. O zaman dünyadaki insanların çoğu kafir, fasık, müşrik ve adaletsizdir. Bu mantıkla ilgili sorun şu ki, birisi eğer bu kriterleri gerçekten karşıla-

yorsa, ancak duaları cevaplanmıyorsa bu onların hatasıdır ve muhtemelen sahip olması gereken kriterlerden biri eksiktir. Bu mantığa göre eğer duanız kabul olmuyorsa, bu sizin hatanızdır. Peki ya tüm kriterleri karşılayan ama yine de duaları kabul edilmeyen salih ve takvalı insanlar? Din adamları belli ki bu ikilemden bir çıkış yolu bulmuşlar. Kendilerini geçilmez bir kaleye yerleştirmişler. Diyorlar ki, eğer dualar kabul olursa bir kazançtır, dualar cevapsız kalsalar da bir kazançtır. Eğer sen takvalı bir mümin isen ve duaların kabul oluyorsa, o zaman “Allah gerçekten müminlerin duasına icabet eder” Eğer takvalı bir mümin olduğun halde duaların kabul olmuyorsa, ya kriterlerden birinde eksikliğiniz vardır, ya da Allah dualarınızın kabulünü erteliyordur.

Ya da Allah sizin için en hayırlı olanı verir. Eğer kafirsenez ve duanız kabul olduysa, o zaman yüce Allah imtihanınızın zor geçmesi için duanızı kabul ediyor. Eğer kafirsenez ve dualarınız kabul olmuyorsa, o zaman Allah sadece müminlerin dualarına icabet ediyor. Ne gariptir ki din adamları bize duaların kabul edilmesi için kriterler gösterdiler. Ancak bu kriterler çalışmayı, çabalamayı ve istediğimizi elde etmek için emek harcamayı içermiyor. Yani bir şeyi başarmak istiyorsanız, çalışmayın ve onu kazanmak için çabalamayın, sadece ellerinizi semaya kaldırın ve yüce Allah’tan isteyin.

Eğer mesleğinizde terfi istiyorsanız mesai arkadaşlarınızdan daha fazla çalışmayın, terfi etmeyi Allah’tan isteyin. Bir akrabanıza şifa arıyorsanız onu hastaneye götürüp yatırmayın, insanlardan akrabanız için dua etmelerini isteyin. Bu anlayışa göre emek ve çalışmanın hiçbir anlamı yoktur. Önemli olan sadece dua etmenizdir. Şunu söyleyenler olacaktır. “Çaba ve çalışma elbette önemlidir, ancak dua sürece yardımcı olur, süreci hızlandırır ve kolaylaştırır.

Soru: Eğer gerçekten çalışır ve bir şeyi başarırırsak, bu başarının çalışmaktan mı, duadan mı, yoksa her ikisinden mi kaynaklandığından nasıl emin olabiliriz? Bu soruyu cevaplamanın en iyi yolu varsayımsal bir deneydir. Diyelim ki, yanınızda bir grup ateist ve bir grup da iman eden var.

Her iki gruptan da tüm gün çalıştıktan sonra bir test çözmele-rini istedik. Sizce kim daha yüksek puanlar alacak? Sadece okuyan ateistler mi, yoksa hem çalışıp hem de dua eden iman edenler mi? Peki her iki gruba da yalnızca tahmin yoluyla çözülebilecek rastgele bir test versek ve tüm katılımcılar bu testi çözmek için tamamen rastgele şansa güvenseler, sizce kim daha yüksek dereceler ve puan-lar elde edecek? Sadece tahmin eden ateistler mi, yoksa hem tahmin eden hem de dua eden iman edenler mi? Her iki durumda da, dua etmek sınav puanlarını etkiler mi?

Eğer gerçekten duanın bir etkisi varsa o zaman dua eden grubun hem çalışma hem de tahmin senaryolarında daha yüksek puanlar almasını beklemeliyiz. Neyse ki bu deneyi yapmak zorunda değiliz. Çünkü her gün gerçek hayattan örneklerle gerçekleşiyor. Hayatta başarılı olan ve gelişen inananlar var ve aynı zamanda hayatta başa-rılı olan ve gelişen milyonlarca inanmayanda var. Bazıları bu başa-rıyla kendilerine yardımcı olması için Allah'a dua ederken diğerleri dua etmiyor ve hatta dine karşı olanlar bile var. Ama yine de başarılı oluyorlar.Yani bilim ve teknolojide gelişiyor ve muvaffak oluyorlar. Eğer hem dua hem emek bu başarıya katkıda bulunuyorsa, o zaman her birinin kendi bireysel etkisi olmalıdır. Eğer duayı kaldırırsak, geriye emek ve çalışma kalır! Ve bir şeyi başarmak için elbette çaba-lamak ve çalışmak yeterli olacaktır. Ama emek ve çalışmayı kaldırırsak, geriye sadece dua kalır ve dua tek başına bir şeyi başarmak için kesinlikle yeterli değildir.

Mesela: Diyelim ki bir öğrenci tıp fakültesine yeni girdi. Eğer bu öğrenci çalışıp çabaladıysa, dua etmezse bile başarılı olur. Ama eğer bu öğrenci hiç çalışmadı ve emek harcamadıysa, bunun yerine günde bir milyon kez dua etse bile başarı olması mümkün değildir. Bu, dua etmeden başarılı olan milyonlarca insandan, dua eden ve çalışmayı ihmal eden başarısız milyonlarca insandan açıkça görülüyor.

İkinci Olarak: Farz edelim ki kanama geçiren yaralı bir hasta-mız var. Eğer tıbbi yardıma başvurursa, kendisi ya da sağlık perso-neli dua etmese bile hayatta kalabilir. Ancak bu hasta tıbbi yardım

yerine dua etme ve olağanüstü bir şekilde iyileşmek için milyarlarca kez dua etse, büyük olasılıkla kan kaybından ölecektir. Dua olmadan iyileşen milyonlarca insan var. Dua eden, sosyal medyada, Camilerde, Kiliselerde, Havralarda bütün kutsal mekanlarda onlar için dua eden on binlerce hasta ölüyor.

Üçüncü Örnek: Haydi yapalım, birinin beni öldürmeye çalıştığını varsayalım. Kendimi korumaya çalışırsam saldırıdan kurtulabilirim. Ama bunun yerine ellerimi gökyüzüne kaldırıp Allah'tan beni kurtarmasını istesem kendi ölüm fermanımı imzalamış olacağım. Emeksiz dua etmek anlamsızdır ve faydasız bir çabadır. Hatta emek ve çalışma ile dua etmek bile anlamsız ve faydasızdır. Bu gezegende binlerce din ve mezhep var. Ve bu din ve mezheplerin,(Şii ve Sünni din adamlarının “sapkın kafirler” olarak kabul ettikleri) milyarlarca takipçisi var. Ama bu “kafirler” her gün evliya ve ilahlarına dua ediyorlar ve dualarının bazıları onlara göre kabul ediliyor. Kendilerine göre duaları kabul olunca, dualarına cevap verdikleri evliya ve ilahlarına daha da bağlı ve sadık oluyorlar. Aynı şekilde yüce Allah evliya ve ilah olarak kabul edilenlere kulluk eden insanların dualarına da cevap veriyor.

Yani bütün bunların dua etmekle hiçbir ilgisi yoktur. İş tamamen disiplinli çalışma, emek harcama ve çaba göstermekle ilgilidir. “Ama Allah tüm dualarıma cevap verdi ve bana her şeyi verdi” diyenler için şunu soruyoruz. İsteddiğini sana veren Allah mıydı? Yoksa bunu kendi başına mı başardın? Gerçekten hayallerinizi gerçekleştirmeye çalıştınız mı, yoksa sadece onların gerçekleşmesi için dua mı ettiniz? Eğer ikisi de aynı anda diyorsan yanılıyorsun. Çünkü eğer onlara ulaşmaya çalışmasaydın asla gerçekleşmeyeceklerdi. Yani dua olmadan da kesinlikle başarılabilirlerdi. O halde dürüstçe kendine şunu sor. Hayallerini çalışarak ve çabalayarak kendi başına gerçekleştirmeye çalışmadın mı? Eğer Allah bize uçma yeteneği vermesi ya da herhangi bir süper güç vermesi için dua ediyorsak bunun asla gerçekleşmeyeceğinden neden şüphe etmiyoruz? Eğer Allah'a yüz yıllarca yaşamamız için dua edersek bunun asla gerçekleşmeyeceğinden neden şüphe duymuyoruz? Eğer yaratıcıdan denizi

bizim için ikiye bölecek bir Resul göndermesini istersek, bunun asla gerçekleşmeyeceğinden neden şüphe duymuyoruz?

Dünyadaki tüm İnsanlar bir araya toplanıp aynı duayı etseler bile, hiç şüphe yok ki duaları asla kabul edilmeyecektir. Hepimiz kendi bilinçaltımızda biliyoruz ki, dualarımız asla kabul edilmiyor. Dualarımız kabul oluyorsa, Allah'ın bize gökten bir sofraya indirmesini isteyebilir miyiz? Bunun asla olmayacağından kimsenin zerre kadar şüphesi yoktur. Hepimiz aslında kendi bilinçaltımızda kendi emek ve çalışmamız haricinde dualarımızın asla kabul olmayacağını biliyoruz. Bu dünyada olağanüstü hiçbir şeyin olamayacağı ile ilgili güzel bir söz vardır. “Semadan altın ve gümüş yağmaz.” Bundan daha da güzel bir söz vardır. “Allah istediğini yapar, ama keyfi iş yapmaz.”

Gelenekçiler ve kutsal metinler bizi istediğimiz her şey için dua edebileceğimizi ikna etselerde, Allah'ın bu dualara asla cevap vermeyeceğini biliyoruz. Çünkü semadan altın ve gümüş yağmaz. “Yaratıcının onlara cevap vermesi için duaların gerçekçi olması gerekir.” diyenleriniz olacaktır. Yani bizden dua etmeden kendi başımıza elde edebileceğimiz bir şeyi yüce Allah'tan bize vermesini istememiz mi isteniyor?

Peki Duanın Anlamı Nedir?

Dua'nın geleneksel anlamının yararsız olduğu ve bize hiçbir şekilde faydası olmadığı açıktır. Peki ya dualarımızın kabul edildiğini söyleyen ayetleri nasıl anlamalıyız.

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

“Kullarım, beni senden sorarlarsa, (bilsinler ki), gerçekten ben (onlara çok) yakıным. Bana dua (davet) edince, dua (davet) edenin duasına (davetine) icabet ederim. O hâlde, doğru yolu bulmaları için benim davetime uysunlar, bana iman etsinler.” (Bakara-186)

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

“Rabbimiz şöyle dedi: “Bana dua (davet) edin, duânıza (davetiniz) icabet edeyim. Bana kulluk etmeyi kibirlerine yediremeyenler aşağılanmış bir hâlde cehenneme gireceklerdir.” (Mümin-60)

Dua anlayışımızda bir kusur olsa gerek. Yani bu âyetlerin yanlış anlaşılma ihtimali kuvvetlidir. Büyük ihtimalle bu ayetlerin ellerimizi semaya kaldırıp yüce yaratıcıya bize bir şeyler vermesi için yalvarmakla hiçbir ilgisi yoktur. Muhtemelen dua, araştırma, inceleme, çabalama ve isteğimizi elde etmek için çalışmakla ilgilidir.

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كَبَاسِطٍ كَفِيهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ

“Gerçek da’vet ancak O’nun indirdiği ve yarattığı ayetlere uygun çalışıp üretmektir. O’nun yanı sıra davet ettikleri(şeyler) ise, kendilerinin hiçbir isteklerini karşılayamazlar. (Onların durumu) tıpkı ağzına gelsin diye suya avuçlarını uzatan kimse gibidir. Oysa (uzanıp suyu avuçlamadıkça) su, on(un ağzın)a gelecek değildir. İşte kâfirlerin du’ası, böyle bir sapkınlıktır.” (Ra’d.14)

Klâsik meal ve tefsirlerde puta tapanların putlara uzattıkları ellerinin boş döneceği şeklinde anlaşılıyor. Aynı paganik duanın bu defa Allah’a yapılması öğütleniyor... Müşriklerin ellerini puta uzatıp mal mülk, zafer, başarı istemekle yüce Allah’a uzatmak arasında ne fark vardır? Put böyle vermiyor da Allah böyle bacadan döküyor mu?

وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى

“İnsan için kendi çalışmasından başkası yoktur.” (Necm-39)

Böyle, çalışmadan üretmeden tapınaklarda ellerini açıp göklerden birşeyler istemeye, yüce Allah’a “eyle eyle eyle!” diye talimat verilmesi şeklindeki duaya, Ra’d-14.âyette kâfirce dua damgası vuruluyor.

وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ

“Kafirlerin daveti ancak bir sapkınlıktır...” Çünkü ayetin başında davet Ancak Allah’a yapılır O’nun yanı sıra davet ettikleri

ise hiçbir isteklerini karşılayamazlar. Güzel bir örnek ile akan suya karşı avucunu uzatmış suyun avucuna gelmesini bekleyenlere benzetiyor.

ACABA DUA HANGİ ANLAMA GELMEKTEDİR.

Dua, yüce Allah'ın indirdiği ayetlere göre yaşamak. Yaratılış yasasına yani bilime uygun olarak çalışmak ve üretmek anlamına gelmektedir. Bunun dışındaki dua geleneksel dinin ürettiği hurafelerden biridir. Yani kafirlerin yaptığı, avucunu açıp suyun avucuna gelmesini beklemek gibi bir sapkınlıktır. Bunu kim yaparsa yap-sın farketmez. Dolayısıyla Dua, güzel hatırımız için yüce Allah'ın göklerde ve yeryüzünde bulunan yasasını kırıp parçalayarak yani nedensellik ilkesini çiğneyip bize mucizevi bir yardım yapması için yapılan bir yakarış değildir.

Üçüncü Argüman: Kader İnancı İnsana Haksızlık Ediyor Din adamlarının çoğu olup biten her şeyin önceden yazıldığını, belirlenmiş olduğuna ve insanların yaptıkları her şeyin onlar doğmadan önceden kayıt altına alındığına iman ederler. Yani şu anda önceden belirlenmiş bir yolda yürüdüğümüzü ve bu yoldan asla ayrılmayacağıımızı savunuyorlar. Aynı zamanda bu din adamlarının çoğu, özgür iradeye sahip olduğumuzu da söylüyorlar. “Evet kaderimiz belirlenmiş ve yaratıcının bizim için yazdığı yolda yürüyoruz, ama aynı zamanda özgür irdemimiz var!” “Evet yolumuz sınırlıdır ama yolumuzu belirleyen biziz.”

Benimle birlikte siz de bu çelişkiyi görüyorsunuz değil mi? Asırlardan beri onlarca mezhepte milyarlarca insanın zihninde kazılmış olan inanç şudur: Kaderimizi ve yolumuzu Allah'ın belirlediği ve bizim için belirlenen bu yolda yürümekten başka seçeneğimizin olmadığıdır. Ve bu “gerçeği” inkar eden kafir olduğu ve sonsuza kadar cehennemde yanacağıdır. Çünkü o dinin en önemli esaslarından birini inkar etmiştir. Bu iddiayı daha da açıklığa kavuşturmak için geleneksel yorumların doğru olduğunu ve insan daha doğmadan kaderinin gerçekten var olduğunu varsayacağım. Geleneğe göre Allah bizi yaratmadan önce bizi ilgilendiren her şeyi kararlaştırmış

belirlemiş ve hükme bağlamıştır. Bu gökleri ve yeryüzünü yaratmadan önce kimin cehenneme kimin cennete gideceğini de içerir. Bu da, her şeye Allah'ın karar verdiği anlamına gelir; her ayrıntıyı, her olayı söyleyeceğimiz her sözü, aklımıza gelebilecek her düşünceyi ve bizi yaratmadan önce yapacağımız her şeyi. Peki, Allah'ın bizim için belirlediği ve yazdığı bir şey yüzünden bizi imtihan etmesi ve yargılaması adalet midir? O zaman kişinin cehenneme girmesi ameli yüzünden değil, kaderinden dolayıdır.

Bir roman yazarken, bu romandaki karakterler bizim belirlediğimiz ve onlar adına karar verdiğimiz her şeye uymalı ve takip etmelidir. (ne olacağına dair hiçbir kararları ve özgür iradeler yoktur) Peki bu roman yazarı, romandaki karakterleri tam olarak yazdıklarını yerine getirdikleri için yargılayabilir mi? Yani onları yargılaması mantıklı mı? Bizim özgür irademiz var ama aynı zamanda Allah ne yapacağımızı takdir etmiş öyle mi? Dolayısıyla Allah bize belli bir yol çizmiş ama yürümemize karar verdiği bu yolda bize "isteyerek" yürüme şansını mı veriyor? Bu, bir kişinin Allah'ın, cehenneme gitmeye karar verdiği yolda "isteyerek" yürüdüğü anlamına geliyor. Her durumda, o kişinin ne olursa olsun cehenneme gideceğine karar veren Allah'tır ve insanın bu yoldan çıkma özgürlüğü yoktur.

Herhangi birimiz şöyle diyebilir. Geleceğimizi bilmediğimize göre, yolumuz da henüz belirlenmedi, ama hangi yolu seçeceğimizi zaten Allah biliyor. "Kaderimiz bir seçimimiz olduğu anlamına gelmez. Bu argümana göre gideceğimiz yol belirlenmiş ve kararlaştırılmıştır. Ancak o belirlenmiş yol konusunda bilgisiz olduğumuz için seçim yanılmasına sahibiz. Evet önümüzde sınırsız olasılıklar görüyoruz ve seçim yanılmasına kapılıyoruz. Ancak sonuçta izleyeceğimiz yol Allah tarafından bizim için önceden belirlenmiş ve kararlaştırılmış yol olacaktır. İzleyeceğimiz yol hakkındaki bilgisizliğimiz, onun önceden belirlenmiş olmadığı anlamına gelmez. Size bir sandık ve içinde bir hayvanın olduğunu söylüyorum. Hayvanı sandığın içine koyan benim.

Yani hayvanın ne olduğunu önceden biliyorum. Soru Şu: Sandı-

ğın içindekini bilmeniz sandığınız içindekini değiştirir mi? İçinde mi, değil mi? Yani hayvan önceden belirlenmiş ve kararlaştırılmıştır ve sizin yapacağınız hiçbir şey bunu değiştirmez değil mi? Kadere iman eden ama aynı zamanda özgür iradeye de inanan bir kişi sadece kendini kandırıyor. Yani özgür irade yanılgısına kapılıyor. Kader Nasıl Adaletsizdir? Yüce Allah'ın bizi yaratmadan önce her şeyi belirlediğine ve karar verdiğine inanmak bu adaletsizliğin köküdür. Kaderinde hırsızlık yazılan hırsız olur. Kaderinde öldürmek olan herkes öldürür. Kaderinde olan herkes kafir olur. Kaderinde cehenneme gideceği yazılan cehenneme gider ve bu kaderi asla değiştiremez. Zaten değiştirirlerse kader olmaz. Kaderi öldürmek olan bir katili nasıl suçlayabiliriz? Bu katilin daha doğmadan öldürmesi kaderinde vardı. Öldürme zamanı belli, kurbanı belli, cinayetin yöntemi belli, tek bir detay bile kaderinde farklı olamaz. Bu katilin öldürdüğünü iddia eden var mı? Çünkü özgür irade ve öldürmeyi seçebilen kaderi inkar etmiş olur. Yüce Allah bir insanı bir şey için kaderine tayin edip sonra onu nasıl bu konuda yargılayabilir?

Yine geleneğe göre Allah, insanların belli yaşlarda ve belli şekillerde ölmelerini de takdir etmiştir. Peki Ya İntihar Edenler? Onların ölüm zamanı ve ölüm şekli Daha doğmadan önceden belirlenmiş değil mi? İntihar eden kişi kendini öldürmek zorunda mıydı, yoksa başka bir seçeneği var mıydı? Allah intihar etmeyi yasaklayıp sonra sayısız insanı intihar etmeye mahkum mu etti? Sonra onlar nasıl cezalandırılacak? Eğer bir kişinin seçme şansı ve hakkı varsa, o zaman kader diye bir şey yoktur. Ama kadere inanan herkes, kaderinde kendini öldürmek olduğuna ve bu kaderi değiştirmenin hiçbir yolu olmadığına inanır. Kaderinizi değiştirme seçeneğiniz var mı? Eğer “evet” dersanız, kader inancı sizi etkilemez ve yolunuz daha önceden belirlenmez kadere iman etmemiş olursunuz. Ama “hayır” dersanız özgür irade ve seçim duygularınız sadece bir yanılsamadır.

Kader İnsana Zulmeder. Çünkü insanlar kendileri için yazılanlara göre yargılanırlar. Kader özgür iradeyi reddeder. Kader ve özgür irade bir arada var olamaz. Kadere iman eden herkes özgür iradeyi reddeder. Özgür iradeyi seçen herkes kaderi reddetmiş olur. Kadere

inandığımızda, her şeye karar veren Allah olduğundan hiç kimse yaptıklarından sorumlu olamaz. Dördüncü Argüman

Allah Müdahale Eder Mi?

Birkaç yıl önce annemin arkadaşlarından biri başörtüsünü çıkarıp attı. İki gün sonra onun bir trafik kazasında öldüğünü duyduk. Komşularımızın çoğu, emirlerini ihlal ettiği için bunun Allah'ın bir cezalandırması olduğunu söylüyorlardı. İşte o zaman kendi kendime şunu sordum. Peki ya başörtülülerini çıkararak ve zarar görmeyen milyonlarca kadın neden cezalandırılmıyor? Yüce Allah neden özel olarak bu kadını hedef aldı da diğerlerini serbest bıraktı? Allah neden bu kadını cezalandırdı da diğerlerine müdahale etmiyor?

İkinci Örnek: Kur'an'a göre Allah Firavun'u cezalandırmak için müdahale etmiştir. Çünkü o halkına zulmeden ve ezen bir zorbaydı. Peki ya ondan daha fazla bozgunculuk ve zulüm yapan diğer zalimler Firavun gibi kavimlerine zulmedip neden zarar görmeden öldüler? Allah neden Firavun'un cezalandırılmasına müdahale etti de, diğerlerinin cezalandırılmasına müdahale etmedi?

Dördüncü Örnek: Geleneğe göre Allah İbrahim'i yanan ateşten kurtarmak için müdahale etmiştir. Peki ya yakılan, işkence gören ve zulme uğrayan binlerce Filistinli'yi neden İsrail devletinin ateşinden kurtarmıyor? Allah neden İbrahim'i ve birkaç Nebiyi kurtarıırken, diğerlerini acı çekmeye ve ölüme terk ediyor? Allah neden bir kişiyi kurtarmak için müdahale etsin de, diğerlerini kurtarmasın? Allah bazen yasına müdahale ediyor, bazen etmiyor mu? Allah geçmişte yasına müdahale etti, ama şimdi müdahale etmeyi bıraktı mı? Sorunun en basit çözümü, yüce Allah'ın hiçbir zaman müdahale etmediğidir. Allah insanlara hastalık vermez ve zulüm yapmaz. Doğal âfetlere neden olmaz. İnsanları zorluklardan kurtarmaz. Hayatta hiç kimseyi olağanüstü bir şekilde cezalandırmaz ve dualara cevap vermez. Yüce Allah bizi yarattı ve özgür irademizle bizi baş başa bıraktı. Yüce Allah başlangıçta koymuş olduğu yaratılış yasına asla müdahale etmez.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ

“Biz yeri, göğü ve arasındakileri oyun olsun diye yaratmadık.”
(Enbiya-16)

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ

“Biz, gökleri, yeri ve bunlar arasında bulunanları, eğlenmek için yaratmadık.” (Duhan-38)

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَفُورُ

“O, hanginizin daha güzel amel yapacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratandır. O, mutlak güç sahibidir, çok bağışlayandır.”
(Mülk-2)

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَافُوتٍ
فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ

“O, yedi göğü tabaka tabaka yaratandır. Rahmân’ın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Bir kere daha bak! Hiçbir çatlak (ve düzensizlik) görüyor musun?” (Mülk-3)

ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ حَاسِبًا وَهُوَ حَسِيرٌ

“Sonra tekrar tekrar bak; bakışların (aradığı çatlak ve düzensizliği bulamayıp) âciz ve bitkin hâlde sana dönecektir.” (Mülk-4)

قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ
وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍَ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ

“(Ey Resul!) De ki: “Allah’ı bırakıp da ilâh olduklarını iddia ettiklerinizi çağırın. Göklerde ve yerde zerre kadar bir şeye sahip değillerdir. Onların yerde ve gökte hiçbir ortaklıkları yoktur. Allah’ın onlardan bir yardımcısı da yoktur.” (Sebe-22)

Yüce Allah ne göklerde ne yeryüzünde bulunan yasasına nede hayatımıza karışmamıştır, karışmaz ve hiçbir zaman karışmayacaktır. Baskılara ve zulme direnmeyen bir toplum milyarlarca kez dua etse bile hiçbir zaman zulümden kurtulmaz ve özgür olmayacaktır. Eğer gerçekten Allah müdahale ediyorsa, o zaman bu kadar zulüm,

savaşlar, bozgunculuk, cinayetler ve adaletsizlikler niçin vardır? Halbuki Allah bunları engellemeye elbette kadir ve muktedirdir. En basit çözüm. Yüce Allah yasasına asla müdahale etmez. Yüce Allah, evrenin (iyiyi, kötüyü, düzeni ve kaosu içeren) kural ve yasalarını belirleyip kararlaştırdı ve sonra hiç kimse için bu yasalara müdahale etmeden ve istisna yapmadan her şeyi otomatik olarak harekete geçirdi.

Mucize gösterme ve Nebileri kurtarmaya gelince, Allah'ın bugüne değil sadece geçmişe müdahale etmesi adaletsizliktir. Filistin halkı İsrailoğullarından daha değersiz değildir. Eğer Allah İsrailoğullarını Firavun'un zulmünden kurtardıysa Gazze halkını da İsrail zulmünden kurtarması gerekir. Zaten ateistlerin İslam dinine saldırmak için kullandıkları en güçlü argümanlardan biri merhametli olan Allah'ın masum çocuklara, onların kısa ve sancılı bir hayat yaşamalarına sebep olan ve acı veren, tedavisi mümkün olmayan hastalıklar vermesidir. Din adamlarının çoğunun buna verdiği cevap şudur: Bu Allah'ın sınaması ve hikmetidir. Yüce Allah çocuklarını hastalıklarla hedef ederek, anne- babaları imtihan etmektedir. Evet bu korkunç suçlamayı açık olarak yapıyorlar. Böyle bir şeyi reddedeceklerine doğruluyorlar ve bunu Allah'ın planının bir parçası olduğunu iddia ediyorlar. Ancak bu çok yanlış, mantıksız ve inandırıcılıktan uzak bir iddiadır. Merhameti sonsuz olan yüce Allah'ın masum bir çocuğu bu acı verici ve ölümcül hastalıkla hedef alması, böylece anne- babası için bir test olması mantıklı mı? Merhametli olan Allah'ın, çocukları bir sınav aracı olarak kullanması mantıklı mı? Bu mantığa göre bu çocuğun varoluşunun tek amacı anne babasını sınamak için acı dolu ve kısa bir hayat yaşatmaktır. Bu nasıl hastalıklı bir mantıktır? Sizce hangisi daha mantıklı? Bu hastalık ve rahatsızlıkların insanların davranışları, yaşam tarzları, genetik mutasyonlara ve çevreye bağlı olarak rastgele etkilediği ve tüm canlıların istisnasız bu kanuna uyduğudur. Çünkü hastalıkları ve rahatsızlıkları olan insanları, özellikle çocukları ve masum insanları hedef alan Allah mıdır?

En basit cevap şudur: Yüce Allah yasasına müdahale etmediği

ve bu yasaları istisnasız ve ayrımcılık olmaksızın herkes için geçerli olduğudur. Ve Allah'ın bu yasaları hiç kimse için değiştirmeyeceğidir. Şunu sormaya hakkınız vardır. “Eğer Allah yasasına müdahale etmeseydi, Resulleri inkar eden önceki kavimlerin helak etmesini nasıl açıklıyorsunuz? Sizin geleneklerinize göre Allah geçmişte müdahale ediyordu, ama sonra yasasını değiştirdi yani müdahale etmeyi bıraktı. Yine size göre Allah Firavun'u cezalandırdı ama ondan daha zalim olan çağdaş Firavun'ları cezalandırmaktan vazgeçti. Aslında eski kavimler aynen bugünkü gibi, bozgunculuk, yolsuzluk, zulüm ve işledikleri bir çok suç nedeniyle kendi çöküşlerine zemin hazırladılar ve kendi yıkımlarına yol açtılar. (Yani Allah müdahale etmedi.) Kaderin çağımızda da gördüğümüz gibi, ahlaki açıdan iflas etmiş ülkelerde suç oranları yüksek ve bozgunculuk daha fazla olduğundan çöküş başlıyor ve emperyalist ülkeler tarafından istila ediliyorlar. Hatta zulüm yapan birkaç kişinin hataları,(bütün bir ulusun çoğunluğu erdemli ve masum olsa bile) yok olmasına yol açabilir. Özellikle de ulus itaatkar pasif ise, zulme direnmiyorsa aşırı yolsuzluk ve suç nedeniyle ulusun yok olması bir toplum için değişmeyen bir yasadır. Yüce Allah koyduğu yasalar sayesinde bireyler ve toplumlar yok olurlar. Yoksa olağanüstü bir şekilde onları birdenbire cezalandırmaz. Cezalandırma uzun bir sürece bağlıdır. Yani yüce Allah insanları ve toplumları cezalandırmak için müdahale etmez. Ancak onlar kendi başlarına, kendi sonlarına sebep olurlar. Aslında dua, bir iddiadır, bir davadır, ibadettir, ideolojidir, yüce Allah ile daima iletişim halinde olmaktır, sürekli olarak çevrimiçi halinde bulunmaktır. Dua, elleri semaya açıp yalvarmak değildir.

FAKİR VE MİSKİN KELİMELERİNİN ARASINDAKİ FARKLAR

Kur'an'ın bağlam ve bütünlüğüne baktığımızda “fakir” ve “miskin’in” tanımı şu şekilde ortaya çıkıyor. Musa (a.s) Mısır’dan Medyen’e gittiği zaman gönülünden şöyle yakardı.

فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ

“Bunun üzerine Mûsâ onların koyunlarını suladı. Sonra gölgeye çekilip, “Rabbim! Bana göndereceğin her hayra fakirim.” dedi. (Kasas-24)

Âyetten anladığımızı göre, yurdundan uzakta olan, hiçbir şeyi bulunmayan, sığınacak hiçbir yeri olmayan garip, kimseyi tanımayan ve tanınmayan yabancı kimselere fakir denir. Miskin’in de hangi anlama geldiğini Kehf suresi 79.âyetinde görüyoruz.

أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا

“Gemiye gelince, o denizde çalışan birtakım miskin kimselere ait idi. Onu yaralamak istedim, çünkü onların ilerisinde, her gemiyi zorla ele geçiren bir kral vardı.” Bu âyette, miskin’in evi ve işi olmasına karşın, geliri giderini karşılamayan, eve bağlı olan, yatalak, kronik bir hastalığa mübtela olan anlamına gelmektedir. Yani miskin, yeri-yurdu belli olan kişiye denir. İşte bundan dolayı Kur’an’da

yemek yedirme, fidye ve kefaretlar fakir bağlamında değil, miskin bağlamında kullanılmıştır. (Bakara-184; Mâide-89, 95; Mücadele-4; Hakka-34; İnsan-8; Mâun-3) Çünkü yemek yedirme, fidye ve keffaret verme durumu meydana geldiği zaman miskinine hemen ulaşma imkanı vardır. Fakat fakire bir anda ulaşma imkanı yoktur. Fakir, beklenmediği anda insanın karşısına çıkan kişidir. Dolayısıyla fakir ve miskin yerine kullanılan “muhtaç” ve “yoksul” ifadeleri inşa edilen ilâhi sistemi bozuyor.

Sadaka hem bireysel hem de kurumsal olarak yerine getirilmesi gereken bir hayırdır. Yani bir hayır kurumu olarak bu sadakalar devlet tarafından oluşturulacak bir havuzda toplanarak sel, yangın ve deprem gibi âfetlerde yani hem acil durumlar için hem de fakir ve miskinlerin ihtiyaçları için kullanılacaktır. Sadakanın kurumsal bir yapı olduğunu âyetin içinde geçen kavramlardan anlamak mümkündür. Fakirler, Kur’an’ın miskin ve fakir sistemine baktığımızda fakirin gerçek anlamda kim olduğunu ancak devlet belirleyebilir. Yoksa yolsuzluk ve istismar meydana gelecektir. Miskinler, geliri giderini karşılamayanlar anlamına geldiği için bunu da ancak devlet ortaya çıkarabilir. Üzerinde çalışanlar, (memurlar) eğer sadakalar kurumsal bir yapı olmasaydı üzerinde çalışan memurlar olmazdı.

إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

“Sadakalar, Allah’tan bir emir olarak ancak fakirler, düşkünler, zekât toplayan memurlar, kalpleri İslâm’a ısındırılacak olanlarla (özgürlüğüne kavuşturulacak) köleler, borçlular, Allah yolunda cihad edenler ve yolda kalmış yolcular içindir. Allah, hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. “Fakirler, özgürlüğüne kavuşturulacak olanlar, borçlular, Allah yolunda olanlar ve sokak çocukları” içindir.

Bu dört sınıfa baktığımızda yine bunların tespitinin doğru olarak araştırılıp ortaya çıkarılması ancak devletin imkanları ile yani resmi makamlarla ilgili bir durum olduğunu görüyoruz. Tevbe 103.ayette de nifak ile iman arasında kalanların temizlenip arınma-

ları için Nebi (a.s.) a mallarından sadaka almasının emredilmesi de sadakanın devletle ilgili kurumsal bir yapı olduğunu gösteriyor. Bu âyette geçen sadaka kurumsal bir özellik taşıdığından “üzerinde çalışanlara” maaş bağlanması gerekiyor. Sadaka “fakirler, miskinler, üzerinde çalışanlar, kalpleri (İslam’a) ısındırılacak olanlar, özgürlüğe kavuşturulacak olanlar, borçlular, Allah yolunda olanlar ve sokak çocuklarını koruma altına almak için” oluşturulacak bir havuzdur. Aynı zamanda sel, deprem, yangın, savaş ve diğer acil durumlar için her türlü maddi destek bu havuzdan karşılanacaktır. Bu havuz siyasi irade tarafından oluşturulacak kurumsal bir yapı olacaktır. Fakat bu havuza herkes kendi imkan ve kabiliyeti miktarınca yardım yapacaktır. Dul, yetim ve kimsesizlerin bakımı da bu havuzdan karşılanacaktır.

Müellefe’i Kulub

Hangi din ve kültüre sahip olursa olsun, din hakkında bilgisi olmayan, taklidi imana sahip, kalbi İslam’a ısındırılması gereken ümmi insanlara “Müellefe-i Kulub” denilmektedir. “Müellef’i Kulub’a” da Sadaka Havuzundan” bir pay verilmesi gerekir ki, İslam dininin ne kadar mükemmel ve insan haklarından yana olduğunu herkes görsün. Miskinin tanınan ve bilinen kişiler oldukları ve kolay ulaşılabilecek kimseler oldukları için, hakları verilmesi gereken, yemek yedirecek, fidye, ganimetten pay ve keffaret verilecekler olduklarını gösteren bazı âyetler.

“... وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينَ ...”

“... Siyama gücü yetenler ise bir miskin doyumunu fidye verir...”
(Bakara-184)

وَأْتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ

وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا

“Akrabaya, miskine ve sokak çocuklarına haklarını ver yani saçıp savurma.” (İsra-26)

فَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ذَلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ

اللَّهُ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

“Öyle ise akrabaya, miskine ve sokak çocuklarına hakkını ver. Bu, Allah’ın hoşnutluğunu kazanmak isteyenler için daha hayırlıdır. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir.” (Rum-38)

“... فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَاطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا ...”

“... Kimin de buna gücü yetmezse altmış miskini doyurmalıdır...” (Mücadele-4)

أَنْ لَا يَدْخُلْنَهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مَسْكِينٌ

“Sakın, bugün hiçbir miskin bahçeye girip yanınıza sokulmasın diye.” (Kalem-24)

وَلَا يَخْضُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ

“Miskini doyurmağa teşvik etmiyordu.” (Hakka-34)

وَلَمْ نَكُ نُطْعِمِ الْمَسْكِينِ

“Ve miskine yemek yedirmezdik.” (Müddessir-44)

وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا

“Kendileri, ona duydukları sevgiye rağmen yemeği, miskine, yetime ve esire yedirirler.”

وَلَا تَخَاضُونَ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ

“Miskini yedirmek konusunda birbirinizi teşvik etmiyorsunuz.” (Fecr-18)

أَوْ إِطْعَامٍ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ

يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ . أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ

“Yahut şiddetli bir açlık gününde kendisiyle yakınlığı olan bir yetimi, yahut yerde sürünen bir miskini doyurmaktır.” (Beled-14,15,16)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي
... الْفُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا

“Hani, biz İsrailoğulları’ndan, “Allah’tan başkasına ibadet etmeyeceksiniz, anne babaya, yakınlara, yetimlere, miskinlere iyilik edeceksiniz, herkese güzel sözler söyleyeceksiniz...” (Bakara-83)

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّهِ الدِّينُ وَالْأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَى
وَالْمَسَاكِينِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

“Sana Allah yolunda neyi ve kime infak edeceklerini soruyorlar. De ki: “Hayır olarak ne infak ederseniz o, ana-baba, akraba, yetimler, miskinlere ve sokak çocukları içindir. Hayır olarak ne yaparsanız, gerçekten Allah onu hakkıyla bilir.” (Bakara-215)

وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينُ فَارْزُقُوهُمْ مِنْهُ
وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا

“Miras taksiminde (kendilerine pay düşmeyen) akrabalar, yetimler ve miskinler hazır bulunurlarsa, onlara da maldan bir şeyler verin ve onlara (gönüllerini alacak) güzel sözler söyleyin.” (Nisa-8)

وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تَشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ
وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ
وَأَبْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ “...“

“Allah’a ibadet edin ve ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana babaya, akrabaya, yetimlere, miskinlere, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşşa, yolcuya, elinizin altındakilere güzellik edin...” (Nisa-36)

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَدْتُمُ الْأَيْمَانَ
فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسَاكِينَ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعَمُونَ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ
تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ “...“

“Allah, kasıtsız yani bir antlaşma haricinde ettiğiniz yeminlerle sizi sorumlu tutmaz. Ama bir anlaşma dahilinde bile bile yaptığınız yeminlerle sizi sorumlu tutar. Bu durumda yeminin keffareti, ailenize yedirdiğinizin orta hâllisinden on miskini doyurmak, yahut onları giydirmek ya da bir boynu hürriyete kavuşturmadır...” (Mâide-89)

وَلَا يَأْتَلِ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَىٰ وَالْمَسَاكِينَ

وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِيَعْفُوا وَلِيَصْفَحُوا أَلَّا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

“İçinizden varlık ve servet sahibi kimseler yakınlarına, miskinlere ve Allah yolunda hicret edenlere (kendi mallarından bir şey) vermeyeceklerine yemin etmesinler. Onlar affetsinler, vazgeçip iyi muamelede bulunsunlar. Allah’ın sizi bağışlamasını arzu etmez misiniz? Allah, çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.” (Nur-22)

مَا آفَاءَ اللَّهِ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَاللِّرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ
وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا
آتَيْكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَيْكُمُ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

“Allah’ın, memleketlerin ahalisinden savaşılmaksızın Resule kazandırdığı mallar; Allah’a, peygambere, onun yakınlarına, yetimlere, miskinlere ve sokak çocuklarına aittir. O mallar, içinizden yalnız zenginler arasında dolaşan bir servet (ve güç) hâline gelmesin diye (Allah böyle hükmetmiştir). Peygamber size ne verdiyse onu alın, neyi de size yasak ettiyse ondan vazgeçin. Allah’a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz, Allah’ın azabı çetindir.” (Haşr-7)